

Den Europæiske Unions Tidende

L 32

Dansk udgave

Retsforskrifter

 50. årgang
6. februar 2007

Indhold	II Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk	
	AFGØRELSER OG BESLUTNINGER	
	Kommissionen	
	2007/51/EF:	
	★ Kommissionens beslutning af 18. februar 2004 om statsstøtte C 27/2001 (ex NN 2/2001) om Frankrigs gennemførelse af programmet for begrænsning af forureningen fra landbruget (PMPOA) i perioden 1994-2000 (meddelt under nummer K(2004) 415)	1
	2007/52/EF:	
	★ Kommissionens beslutning af 19. maj 2004 om Italiens påtænkte støtteordning til fordel for fjerkræproducenter — A.I.M.A.-programmet for fjerkræsektoren — C 59/2001 (tidligere N 97/1999) (meddelt under nummer K(2004) 1802)	14
	2007/53/EF:	
	★ Kommissionens beslutning af 24. maj 2006 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54 vedrørende Microsoft Corporation (Sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft) (meddelt under nummer K(2004) 900) ⁽¹⁾	23
	2007/54/EF:	
	★ Kommissionens beslutning af 2. juni 2004 om Italiens, Regionen Siciliens, statsstøtte til salgsfremme af og reklame for landbrugsprodukter (meddelt under nummer K(2004) 1923) ⁽¹⁾	29
	2007/55/EF:	
	★ Kommissionens beslutning af 9. november 2005 om den støtteordning, Frankrig påtænker at iværksætte til gavn for producenter og forhandlere af hedvine: Pineau des Charentes, Floe de Gascogne, Pommeau de Normandie og Macvin du Jura (meddelt under nummer K(2005) 4189)	37
	2007/56/EF:	
	★ Kommissionens beslutning af 16. maj 2006 om den statsstøtte C 26/2004 (ex NN 38/2004) som Forbundsrepublikken Tyskland har ydet Schneider Technologies AG (meddelt under nummer K(2006) 1857) ⁽¹⁾	49
	⁽¹⁾ EØS-relevant tekst	(Fortsættes på omslagets anden side)

Pris: 38 EUR

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

- ★ **Kommissionens beslutning af 7. juni 2006 om den statsstøtte, som Tyskland har ydet til erhvervelse af andele i vinkooperativer** (meddelt under nummer K(2006) 2070) 56

- ★ **Kommissionens afgørelse af 28. august 2006 om indgåelse af en aftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japan om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål** 64

Aftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japans regering om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål 65

- ★ **Kommissionens beslutning af 26. september 2006 om Nederlandenes statsstøtte til fordel for Holland Malt BV** (meddelt under nummer K(2006) 4196) 76

- ★ **Kommissionens afgørelse 26. oktober 2006 om oprettelse af Forvaltningsorganet for Det Transeuropæiske Transportnet i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 58/2003** 88

- ★ **Afgørelse nr. 1/2006 truffet af Den Blandede Veterinærkomité, der er nedsat ved aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter af 1. december 2006 om ændring af appendiks 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 10 i bilag 11 til aftalen** 91

- ★ **Kommissionens beslutning af 8. december 2006 om de nationale bestemmelser om visse industrielle drivhusgasser, som Danmark har givet meddelelse om** (meddelt under nummer K(2006) 5934) 130

- ★ **Afgørelse af 13. december 2006 truffet af udvalget, der er nedsat i henhold til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om gensidig anerkendelse, om opførelse af et overensstemmelsesvurderingsorgan på listen i sektorkapitlet om personlige værnemidler** 135

- ★ **Kommissionens beslutning af 15. december 2006 om opstilling af reviderede miljøkriterier og tilhørende krav til vurdering og verifikation for tildeling af EF-miljømærket til vækstmedier** (meddelt under nummer K(2006) 6962) ⁽¹⁾ 137

- ★ **Kommissionens afgørelse af 15. december 2006 om fastlæggelse af Kommissionens standardsikkerhedsforanstaltninger og beredskabsniveauer og om ændring af dens forretningsorden med hensyn til operationelle procedurer for forvaltning af krisesituationer** 144

- ★ **Kommissionens beslutning af 18. december 2006 om et tidsbegrænset forsøg vedrørende forhøjelse af maksimumsvægten af et parti frø af visse foderplanter i henhold til Rådets direktiv 66/401/EØF** (meddelt under nummer K(2006) 6572) ⁽¹⁾ 161

- ★ **Kommissionens beslutning af 18. december 2006 om medlemsstaternes forlængelse af midlertidige godkendelser af det nye aktivstof tritosulfuron** (meddelt under nummer K(2006) 6573) ⁽¹⁾ 164

- ★ **Kommissionens beslutning af 18. december 2006 om en anmodning fra Republikken Letland om tilladelse til at anvende en nedsat momssats på levering af fjernvarme, naturgas og elektricitet til husholdninger** (meddelt under nummer K(2006) 6592) 165

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

2007/69/EF:	
★ Kommissionens beslutning af 18. december 2006 om tilladelse til Rumænien til at udskyde anvendelsen af visse bestemmelser i Rådets direktiv 2002/53/EF for så vidt angår handel med frø af visse sorter af landbrugsplantearter (meddelt under nummer K(2006) 6568) ⁽¹⁾	167
2007/70/EF:	
★ Kommissionens beslutning af 20. december 2006 om forlængelse af fristen for markedsføring af biocidholdige produkter, som indeholder visse aktive stoffer, der ikke er blevet undersøgt inden for rammerne af det i artikel 16, stk. 2, i direktiv 98/8/EF nævnte 10-årige arbejdsprogram (meddelt under nummer K(2006) 6707)	174
2007/71/EF:	
★ Kommissionens afgørelse af 20. december 2006 om nedsættelse af en videnskabelig ekspertgruppe for oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter	177
2007/72/EF:	
★ Kommissionens beslutning af den 20. december 2006 om forlængelse af visse statsstøttebeslutninger (meddelt under nummer K(2006) 6927) ⁽¹⁾	180
2007/73/EF:	
★ Kommissionens afgørelse af 20. december 2006 om udpegning af medlemmer af den undersøgelsesgruppe for rådgivning om regnskabsstandarder, der blev oprettet ved Kommissionens afgørelse 2006/505/EF af 14. juli 2006 om oprettelse af en undersøgelsesgruppe for rådgivning om regnskabsstandarder, som skal rådgive Kommissionen om objektiviteten og neutraliteten af udtalelser fra European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG)	181
2007/74/EF:	
★ Kommissionens beslutning af 21. december 2006 om fastsættelse af harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF (meddelt under nummer K(2006) 6817) ⁽¹⁾	183
2007/75/EF:	
★ Kommissionens afgørelse af 22. december 2006 om nedsættelse af en ekspertgruppe for interne afregningspriser	189
2007/76/EF:	
★ Kommissionens beslutning af 22. december 2006 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, for så vidt angår gensidig bistand (meddelt under nummer K(2006) 6903) ⁽¹⁾	192
2007/77/EF:	
★ Afgørelse nr. 35/2006 den 22. december 2006 truffet af det blandede udvalg, der er nedsat i henhold til aftalen om gensidig anerkendelse mellem Det Europæiske Fællesskab og Amerikas Forenede Stater, vedrørende opførelse af et overensstemmelsesvurderingsorgan på listen i sektorbilaget om telekommunikationsudstyr	198

HENSTILLINGER

Kommissionen

2007/78/EF:

★ Kommissionens henstilling af 22. december 2006 om sikre og effektive informations- og kommunikationssystemer: ajourføring af de europæiske principper for brugergrænseflader	200

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

II

(Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

AFGØRELSE OG BESLUTNINGER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. februar 2004

om statsstøtte C 27/2001 (ex NN 2/2001) om Frankrigs gennemførelse af programmet for begrænsning af forureningen fra landbruget (PMPOA) i perioden 1994-2000

(meddelt under nummer K(2004) 415)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(2007/51/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med nævnte artikel ⁽¹⁾ og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Som følge af oplysninger, som Kommissionen havde fået kendskab til om et fransk program for begrænsning af forureningen fra landbruget, i det følgende benævnt »PMPOA« eller »programmet«, sendte Kommissionen den 24. februar 2000 et brev til de franske myndigheder med anmodning om nærmere oplysninger om anvendelsen af det pågældende program siden 1994. Ved brev af 31. maj 2000 sendte Frankrig visse oplysninger, som bl.a. bekræftede, at PMPOA havde eksisteret siden 1994. Kommissionen udbad sig yderligere oplysninger ved brev af 11. juli 2000. De franske myndigheder svarede ved brev af 26. december 2000.
- (2) De franske myndigheder havde den 13. februar 1991 givet meddelelse om en statsstøtteordning til forbedring af

miljøet i forbindelse med svineopdræt, ifølge hvilken der kunne ydes støtte til individuelle investeringer. Kommissionen godkendte denne støtte ved brev af 11. december 1991 ⁽²⁾. Desuden gav de franske myndigheder den 20. april 1993 i forbindelse med et samfinansieret strukturprogram og i overensstemmelse med artikel 29, stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 2328/91 af 15. juli 1991 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet ⁽³⁾ meddelelse om cirkulære DEPSE/SDEE nr. 93-7005 af 2. marts 1003 og DEPSE/SDEE nr. 7027 af 5. november 1992 vedrørende investeringsstøtte i oksekødssektoren. I overensstemmelse med forordning (EØF) nr. 2328/91 vedtog Kommissionen den 29. juli 1993 en beslutning om EF-støtte til denne fælles aktion ⁽⁴⁾. Kommissionen er imidlertid ikke blevet underrettet om den nationale støtte i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3 ⁽⁵⁾. Ifølge de franske myndigheder blev disse ordninger, som fandtes inden PMPOA's ikrafttrædelse, integreret heri ved cirkulære DEPSE nr. 7016 af 22. april 1994. De udgør således de dele af PMPOA, der vedrører kvæg- og svinebedrifter. Dette cirkulære er Kommissionen heller ikke blevet underrettet

⁽²⁾ Statsstøtte nr. N 136/91.

⁽³⁾ EFT L 218 af 6.8.1991, s. 1.

⁽⁴⁾ K(93) 1888.

⁽⁵⁾ Se dom af 15. september 1998, afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans, forenede sager T-126/96 og C-127/96, Breda Fucine Meridionali SpA m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. II-3437. Retten gav heri Kommissionen medhold i anbringendet om, at en meddelelse fra en medlemsstat ikke kan accepteres som gyldig anmeldelse, hvis den ikke ledsages af en udtrykkelig henvisning til traktatens artikel 88, stk. 3, og ikke er blevet tilstillet Generalsekretariatet. Støtten må derfor anses for ikke at være blevet anmeldt.

⁽¹⁾ EFT C 179 af 23.6.2001, s. 18.

om i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3.

II. BESKRIVELSE

1. Støtteordningen

- (3) De franske myndigheder gav ved brev af 13. juni 1994 meddelelse om en statsstøtte til investeringer med henblik på miljøbeskyttelse inden for fjerkræsektoren. Denne ordning, der senere integreredes i PMPOA, hvor den udgør den del, der vedrører fjerkræbedrifter, godkendtes af Kommissionen ved brev af 26. april 1995 ⁽⁶⁾.
- (4) De franske myndigheder har ikke i den i traktatens artikel 88, stk. 3, omhandlede forstand givet underretning om aftalen af 8. oktober 1993 om indførelse af programmet og heller ikke ved noget andet dokument givet nogen meddelelse med en nærmere beskrivelse af PMPOA, f.eks. bestemmelserne om programmets finansiering ⁽⁷⁾. Kommissionen er blandt andet ikke blevet underrettet om vandagenturernes deltagelse i finansieringen af det pågældende program.
- (5) Desuden har de franske myndigheder, hvad oksekødssektoren angår, ikke givet Kommissionen underretning om den påtænkte investeringsstøtte.
- (6) Der er ikke givet nogen meddelelse til Kommissionen om ordningen for unge landmænd.
- (7) Ved brev af 11. april 2001 meddelte Kommissionen Frankrig sin beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende PMPOA. Nærværende beslutning vedrører alene anvendelsen af PMPOA i perioden 1994 — 2000.
- (8) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽⁸⁾. Kommissionen opfordrede de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra tredjemand. De franske myndigheder fremsendte deres kommentarer ved brev af 21. juni 2001.
- (9) En videreførelse af PMPOA fra og med 2001 godkendtes ved Kommissionens brev af 30. oktober 2001 ⁽⁹⁾.

- (10) PMPOA er resultatet af en aftale, der blev indgået mellem den franske stat og de franske landbrugsorganisationer den 8. oktober 1993. Den trådte i kraft den 1. januar 1994. Programmet har til formål at give landbrugerne mulighed for at tilpasse deres udstyr og praksis til kravene om en bedre beskyttelse af miljøet, herunder navnlig en beskyttelse af vandressourcerne. Den konstaterede forurening, som programmet tager sigte på, er forurening af vand som følge af plantebeskyttelsesmidler og mineralske og organiske gødningsstoffer.
- (11) PMPOA har navnlig til formål at efterkomme Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget ⁽¹⁰⁾, i det følgende benævnt »nitratdirektivet«, samt nationale bestemmelser vedrørende indførelse af regler for god landbrugspraksis. Programmet vedrører alle produktionsformer, såvel husdyrbrug som dyrkning af afgrøder.
- (12) For at reglerne kunne blive overholdt og for at forebygge gylleforurening af vandressourcerne fandtes det nødvendigt at forbedre staldbygningerne og affaldsforvaltningen. Alene udgifterne til bygningsarbejderne blev på daværende tidspunkt skønsmæssigt anslået til ca. 1 mia. EUR for perioden frem til 2002. Der blev indledt et investeringsprogram med følgende finansieringsplan: opdrætterne 1/3; staten (landbrugs- og fiskeriministeriet) og de lokale myndigheder med hver halvdelen 1/3; vandagenturerne ⁽¹¹⁾ 1/3. Til gengæld pålægges opdrætterne, der kan nyde godt af støtten, en forureningsafgift, der opkræves af vandagenturerne.

⁽¹⁰⁾ EFT L 375 af 31.12.1991, s. 1.

⁽¹¹⁾ Ifølge de for Kommissionen foreliggende oplysninger, der delvis er hentet fra vandagenturernes websted (<http://www.eaufrance.tm>), er vandagenturerne selvfinansierende offentlige virksomheder, der blev oprettet i 1964 og har status som juridiske personer. Tilsynet med disse agenturer varetages af miljøministeriet og økonomi- og finansministeriet, og virksomhederne ledes af et administrationsråd, som er sammensat af repræsentanter for de forskellige vandbrugere. Agenturerne er fordelt på seks store vandforsyningsområder, som dækker hele det franske moderland: Adour-Garonne, Artois-Picardie, Loire-Bretagne, Rhin-Meuse, Rhône-Méditerranée-Corse og Seine-Normandie. De er alle organiseret på samme måde, idet de hver især har en områdekommité, et vandagentur og et administrationsråd for vandagenturet. De politiske retningslinjer fastlægges af områdekommitéen og vedrører fire hovedemner: vandressourcerne og forvaltningen heraf, foreningsbekæmpelse, bevarelse af vandmiljøerne og overvågning af vandkvaliteten for ferskvand og saltvand. I perioden fra 1997 til 2001 ydede vandagenturerne støtte til finansiering af arbejder til en samlet værdi af ca. 16 mia. EUR med henblik på at beskytte vandressourcerne og bekæmpe forureningen. De giver teknisk rådgivning til de folkevalgte, industriledere og landbrugerne og yder finansiell støtte til gennemførelse af arbejder, der er nødvendige for at bekæmpe vandforureningen og for at beskytte vandressourcerne. Vandagenturerne finansieres over proportionale afgifter, der opkræves hos forurenerne og vandbrugerne. Provenuet af disse afgifter anvendes til støtte (tilskud og lån) til lokale myndigheder, industrien og landbruget (og mere generelt til bygherrer), så disse kan opføre rensningsanlæg og anlæg til spildevandsafledning og drikkevandsproduktion, gennemføre floddregulering og undersøgelser og indføre målingssystemer.

⁽⁶⁾ Statsstøtte nr. N 342/94.

⁽⁷⁾ Se fodnote 5.

⁽⁸⁾ Se fodnote 1.

⁽⁹⁾ Statsstøtte nr. N 355/2000.

- (13) Ved en meddelelse af 24. februar 1994 til de berørte forvaltningsorganer præciserede de franske ministerier for miljø og landbrug de proceduremæssige elementer, der var fastlagt af den nationale overvågningskomité, som var ansvarlig for programmets gennemførelse: tidsplan, finansieringsnøgle og de nærmere regler for opdrætternes anvendelse af ordningen.
- (14) Vedrørende programmets forbindelse med klassificerede anlæg anførte de franske myndigheder i denne meddelelse, at det ville være i opdrætternes interesse, at de efter gennemførelsen af de arbejder, der var omhandlet i kontrakterne om begrænsning af forureningen, opfyldte kravene i de ministerielle bekendtgørelser af 29. februar 1992 om opdræt, for så vidt angik beskyttelsen af vandressourcerne.
- (15) Gennemførelsen af PMPOA foregik særskilt for de enkelte sektorer ved hjælp af cirkulærer om de nærmere regler for støtten, som ministeriet for landbrug og fiskeri sendte til regionernes præfekter og departementerne. De franske myndigheder har på Kommissionens anmodning sendt denne en kopi af følgende cirkulærer:
- Cirkulære DEPSE/SDEEA nr. 7016 af 22. april 1994, »Støtte til at bringe kvæg- og svinebedrifter i overensstemmelse med forskrifterne«
 - Cirkulære DEPSE/SDEEA nr. 7021 af 18. april 1995, »Støtte til at bringe fjerkræbedrifter i overensstemmelse med forskrifterne«
 - Cirkulære DEPSE/SDEEA nr. 7028 af 19. juni 1995, »Støtte til at bringe husdyrbrug i overensstemmelse med forskrifterne«
 - Cirkulære DEPSE/SDEEA nr. 7001 af 15. januar 1996, »Støtte til at bringe husdyrbrug i overensstemmelse med forskrifterne. Unge landbrugere, der etablerer sig fra og med 1. januar 1996«.
- (16) Støttemodtagerne var brugere eller ejere af landbrugsejendomme, navnlig kvæg-, svine- og fjerkræbedrifter. Investeringerne tog sigte på at forbedre de bestående bygninger med henblik på at øge kapaciteten til opbevaring af husdyrgødning og at forbedre opbevaringsanlæggene for at bringe dem i overensstemmelse med nitratdirektivet ⁽¹²⁾.
- (17) Finansieringen bestod i en støtte fra staten på 35 % af udgifterne i form af et kapitaltilskud på 30 % af udgifterne og muligheden for et lån med rentegodtgørelse, hvis støtteækvivalent svarede til 5 % af udgifterne. Vandagenturernes dækning af 1/3 af udgifterne fremgik ikke af de cirkulærer, der er nævnt i betragtning 15.
- (18) For kvæg- og svinesektorens vedkommende ydedes der også støtte til landbrugere, der gennemførte deres projekt som led i en plan til konkret forbedring af bedriften i ugunstigt stillede områder; støtten ydedes i form af et kapitaltilskud på 30 % af udgifterne og et lån, hvis støtteækvivalent svarede til 15 %. Satsen forhøjedes, når der tillige var tale om unge landbrugere (43,75 % i almindelige områder og 56,25 % i ugunstigt stillede områder). Inden for fjerkræsektoren var forhøjelsen for unge landbrugere på 5 % i form af et lån med rentegodtgørelse.
- (19) Ved cirkulære DEPSE/SDEEA nr. 7001 af 15. januar 1996 ændredes støttesatserne for unge landbrugere, der etablerede sig fra og med den 1. januar 1996. Satsen for kapitaltilskuddet forhøjedes fra 30 % til 35 % i de ugunstigt stillede områder og i de udviklingsprioriterede landbrugsdistrikter. Der ydedes ikke noget lån med rentegodtgørelse. I de øvrige områder forhøjedes kapitalstøtten fra 30 % til 32,5 %. Der var mulighed for et supplerende lån med en støtteækvivalent på 2,5 %.
- (20) For at kunne få støtte skulle producenterne forelægge en forudgående undersøgelse, som de for egen regning havde ladet foretage af godkendte tekniske eksperter, og på grundlag af hvilken producentens investeringsprojekt var blevet udarbejdet. Undersøgelsesresultaterne tjente som grundlag for kontrakten om begrænsning af forureningen (se betragtning 21) og dermed som beregningsgrundlag for de beløb, som de enkelte deltagere i finansieringen af den offentlige støtte kunne yde i forbindelse med arbejderne. Disse undersøgelser repræsenterede 2 % af investeringsudgifterne, og støtten hertil ydedes af staten med 50 % og af vandagenturerne med 50 %, dog højst 6 000 franske francs (FRF) ekskl. afgifter (dvs. 914 EUR).
- (21) Kontrakten om begrænsning af forureningen var garantien for, at opdrætteren kunne omfattes af støtteordningen under PMPOA, og for godtgørelse af en eventuel afgift til vandagenturet. Kontrakten er en tillidsaftale, som nødvendigvis fastslår, at der er visse miljømæssige problemer på bedriften, men som har til formål at medvirke til en løsning heraf. Den undertegnes af alle de finansielt involverede, herunder opdrætteren.

2. Kommissionens argumenter i forbindelse med indledningen af undersøgelsesproceduren

- (22) Kommissionen fandt for det første, at vandagenturernes deltagelse i PMPOA var en statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 1. Vandagenturerne deltog nemlig i finansieringen af investeringsomkostningerne under PMPOA med 1/3 heraf. Deres deltagelse heri fik Kommissionen først kendskab til som følge af offentliggørelsen af en evalueringsrapport om forvaltningen og resultaterne af PMPOA, som var udarbejdet af den franske rigsrevision (Inspection générale des finances), landbrugs- og fiskeriministeriets stående komité for samordning af kontrol (Comité permanent de coordination des inspections du Ministère de l'agriculture et la pêche) og rådet for vandforsyning og skove i landdistrikter (Conseil général du génie rural des eaux et forêts) ⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ De nærmere regler vedrørende de investeringer, der ydedes støtte til, er beskrevet i beslutningen om indledning af proceduren.

⁽¹³⁾ Rapport af 26. juli 1999, som i 2000 offentliggjordes på det franske landbrugsministeriums websted: <http://www.agriculture.gouv.fr>.

- (23) Kommissionen har taget hensyn til, at det af artikel 2 i det franske dekret nr. 66-700 af 14. september 1966 om lokale finansielle agenturer fremgår, at vandagenturerne er selvfinansierende statslige organer med status som juridisk person, og der således ifølge den franske lovgivning ikke kan være tvivl om, at agenturerne er offentlige organer.
- (24) Kommissionen konkluderede i sin beslutning om indledning af proceduren, at vandagenturerne på grundlag af de bestemmelser, der i Frankrig er vedtaget om vandagenturerne og deres virkemåde, og afgørelser truffet af EF-Domstolen og Retten i Første Instans⁽¹⁴⁾ måtte betragtes som statens forlængede arm, og at disse agenturers finansiering af investeringer i landbrugsbedrifter derfor udgør en statsstøtte⁽¹⁵⁾.
- (25) Kommissionen var af den opfattelse, at de beløb, der ydedes til opdrættere af kvæg, svin og fjerkræ, herunder støtten fra vandagenturerne, gav disse producenter en fordel, som andre producenter ikke kunne opnå. Der var således tale om en af Frankrig ydet støtte, som fordrejede eller truede med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder og visse produktioner, og som kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Foranstaltningen måtte derfor anses at være omfattet af traktatens artikel 87, stk. 1.
- (26) Kommissionen konkluderede også, at den statsstøtte, som Frankrig havde gennemført, var en ny støtte, som Kommissionen ikke var blevet underrettet om, og som derfor kunne være ulovlig støtte i henhold til traktaten. Kommissionen baserede sig navnlig på artikel 1, litra f), i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽¹⁶⁾, der definerer ulovlig støtte som ny støtte, der er gennemført i strid med traktatens artikel 93 (nu artikel 88), stk. 3. Hvad angår begrebet ny støtte, så er dette defineret som enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte.
- (27) Kommissionen mindede om, at enhver af Kommissionen godkendt støtteordning, i hvilken der senere foretages væsentlige ændringer — i det foreliggende tilfælde vedrørende et offentligt organs deltagelse i finansieringen af den støtteordning, der var meddelt til Kommissionen, hvilket indebar en væsentlig ændring af finansieringsnøglen og dermed af støtteintensiteten — udgør en ny støtteordning, som i henhold til traktatens artikel 88 skal anmeldes til Kommissionen og godkendes af denne. Dette anmeldelseskrav fremgår også af artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999. Efter Kommissionens opfattelse var ændringen af støtteintensiteten i sig selv en væsentlig ændring af støtteordningen, som betød, at der skulle gives underretning i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3.
- (28) Kommissionen foretog derefter en vurdering af de pågældende støtteordninger under hensyntagen til punkt 23.3 i Kommissionens rammebestemmelser for statsstøtte i landbrugssektoren⁽¹⁷⁾, i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«, hvor det er fastsat, at ulovlig støtte som omhandlet i artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 behandles efter de regler og rammebestemmelser, der var gældende på det tidspunkt, den pågældende støtte blev ydet.
- (29) Med hensyn til de investeringer, der ydedes støtte til, og støtteformen fandt Kommissionen for svinekødssektorens vedkommende, at investeringernes art under PMPOA faktisk var uændrede, og at investeringerne i det væsentlige svarede til dem, der var anmeldt til Kommissionen og godkendt af denne. For oksekødssektorens vedkommende kunne Kommissionen på tidspunktet for indledningen af proceduren, også selv om den endnu ikke på daværende tidspunkt havde foretaget en undersøgelse i relation til Fællesskabets konkurrenceregler, konstatere, at ordningen var i overensstemmelse med disse regler. Hvad fjerkræsektoren angår, konstaterede Kommissionen, at bestemmelserne under PMPOA var nøjagtig de samme bestemmelser, som den tidligere havde godkendt. Endelig hvad angår ordningen for unge landbrugere, der etablerede sig fra og med den 1. januar 1996, konstaterede Kommissionen, at ordningen ikke indebar nogen ændringer med hensyn til de støtteberettigede investeringer, men alene indeholdt en ændring af støtteformen for den del, der finansieredes af staten.
- (30) Kommissionen konkluderede således med hensyn til investeringernes art og den af de franske myndigheder fastsatte støtteform, at støtteordningerne, selv om de var ulovlige, var blevet gennemført i overensstemmelse med de EF-konkurrenceregler, der var gældende på daværende tidspunkt. Kommissionen fremsatte derfor ingen indsigelser vedrørende denne del af støtteordningens gennemførelse.
- (31) Hvad fordelingsnøglen for støttens finansiering angår, mindede Kommissionen om, at loftet for investeringsstøtte til miljøbeskyttelse ifølge de gældende bestemmelser på tidspunktet for programmets ikrafttrædelse var 35 % af de afholdte udgifter (45 % i ugunstigt stillede områder). Ifølge artikel 12, stk. 5, femte led, i forordning (EØF) nr. 2328/91, som foreskrev en undersøgelse af national støtte i relation til traktatens tidligere artikel 92 og 93 (nu artikel 87 og 88), og artikel 6 i nævnte forordning kunne der ydes støtte til investeringer vedrørende miljøbeskyttelse, for så vidt
- ⁽¹⁴⁾ Se bl.a.: Rettens dom af 12. december 1996, *Compagnie nationale Air France mod Kommissionen*, sag T-358/94, Sml. s. II-2109; Domstolens dom af 22. marts 1977, sag 78/76, *Steinike & Weinlig mod Forbundsrepublikken Tyskland*, Sml. s. 595; Domstolens dom af 31. januar 2001, forenede sager T-197/97 og T-198/97, *Weyl Beef Products BV m.fl. mod Kommissionen*, Sml. s. II-303; Domstolens dom af 30. januar 1985, sag 290/83, *Kommissionen mod Frankrig*, Sml. s. 439; Kommissionens meddelelse af 26. marts 1997 om miljøafgifter i det indre marked (KOM (97) 9 endelig).
- ⁽¹⁵⁾ Der henvises til den udtømmende begrundelse for vandagenturerens offentlige karakter, som Kommissionen har givet i sin beslutning om indledning af proceduren.
- ⁽¹⁶⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.
- ⁽¹⁷⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2, og berigtigelse heraf, EFT C 232 af 12.8.2000, s. 17.

investeringerne ikke medførte en produktionsforøgelse. I sin beslutning vedrørende statsstøtte nr. N 136/91 tog Kommissionen hensyn til, at dens praksis var at betragte en støttesats for denne støttetype på 35 % af de støtteberettigede omkostninger (45 % i ugunstigt stillede områder som omhandlet i Rådets direktiv 75/268/EØF af 28. april 1975 om landbrug i bjergområder og i visse ugunstigt stillede områder⁽¹⁸⁾) som forenelig med fællesmarkedet. Disse støttesatser blev kort efter programmets ikrafttrædelse bekræftet i punkt 3.2.3 i fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse⁽¹⁹⁾.

(32) De franske myndigheder havde i øvrigt i de cirkulærer om gennemførelsen af PMPOA i de enkelte sektorer, der er nævnt i betragtning 15, udtrykkeligt nævnt, at der fandtes sådanne lofter, og givet en forklaring herom. De anførte således, at »Den Europæiske Union har tilladt, at offentlig støtte til denne form for investeringer til forbedring af miljøet undtagelsesvis kan udgøre 35 %.«

(33) Da investeringsomkostningerne ifølge fordelingsnøglen for programmets finansiering skal dækkes med 1/3 af staten og de lokale myndigheder (med halvdelen hver, dvs. 1/6 hver), 1/3 af vandagenturerne og 1/3 af landbrugerne, og da bidraget fra vandagenturerne er en statsstøtte, konkluderede Kommissionen i sin beslutning om indledning af proceduren, at de tilladte støttelofter for denne investeringstype ikke syntes at være overholdt. Vandagenturernes bidrag til PMPOA-ordningens finansiering ville nemlig medføre en forhøjelse af den offentlige finansieringssats til 2/3 af investeringsudgifterne, dvs. ca. 66,6 % af de afholdte udgifter. Dette ville ifølge Kommissionen udgøre en overskridelse af den tilladte sats på ca. 31,6 % (21,6 % i ugunstigt stillede områder) af de afholdte udgifter. Samme overskridelse ville være tilfældet for ordningen til fordel for unge landbrugere, der har etableret sig efter den 1. januar 1996, da de foretagne ændringer af ordningen kun vedrørte støtteformen for den del, der finansieredes af staten, og således ikke medførte en samlet forhøjelse af støttesatsen for disse støttemodtagere.

(34) Kommissionen tog også hensyn til, at den siden den 1. januar 2000, datoen for rammebestemmelsernes ikrafttrædelse, på basis af disses punkt 4.1.1.2 imidlertid har tilladt støttesatser for denne investeringstype på 40 % af de afholdte afgifter (50 % i ugunstigt stillede områder). For unge landbrugere er den tilladte sats på 45 % (55 % i ugunstigt stillede områder). Det betyder, at overskridelsen af støttesatserne for den i 2000 ydede støtte i henhold til disse gunstigere betingelser kun ville være på 26,6 % (16,6 % i ugunstigt stillede områder) og på 21,6 % for unge landbrugere (11,6 % i ugunstigt stillede områder) for investeringer, der gennemførtes efter den 1. januar 2000, og som opfyldte alle de betingelser, der var fastsat i rammebestemmelserne.

(35) Da den af Kommissionen godkendte investeringsstøtte var baseret på en tilladt maksimumssats for offentlig finansiering på 35 % af udgifterne til de pågældende investeringer (45 % i ugunstigt stillede områder), ja endog 40 — 55 %, alt efter tilfældet, fra den 1. januar 2000, måtte Kommissionen i beslutningen om indledning af undersøgelsesproceduren konstatere, at niveauet for den under PMPOA ydede støtte ikke syntes at svare til den støttesats, Kommissionen havde tilladt, og at al offentlig finansiering, der ydedes ud over de tilladte lofter, derfor udgjorde statsstøtte, som var uforenelig med traktaten.

(36) Efter gennemgangen af de oplysninger, der blev forelagt af de franske myndigheder, var det for Kommissionen tvivlsomt, om den investeringsstøtte, der finansieredes under PMPOA i perioden 1994 — 2000, var forenelig med fællesmarkedet, navnlig for så vidt angik de støttebeløb, der måtte være ydet ud over de tilladte støtteintensiteter på henholdsvis 35 % og 45 %. Kommissionen indledte derfor proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2.

(37) Kommissionen konkluderede også, at den støttesats, de franske myndigheder ydede i forbindelse med gennemførelsen af en forudgående undersøgelse af bedrifterne, var i overensstemmelse med de gældende konkurrenceregler.

III. KOMMENTARER FRA FRANKRIG

(38) De franske myndigheder fremsatte i brev af 21. juni 2001 deres kommentarer til Kommissionens beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, over for den anmeldte støtte.

(39) De franske myndigheder har noteret sig Kommissionens retlige standpunkt gående ud på, at vandagenturernes støtte er af offentlig karakter. Ifølge nævnte myndigheder har den franske regering til hensigt at ændre lov nr. 64/1245 af 16. december 1964 om ordningen for fordeling af vand og bekæmpelse af forureningen heraf, som bl.a. fastlægger de grundlæggende principper for vandagenturernes funktion, herunder at de nærmere regler for afgiftsberegningen og retningslinjerne for agenturernes finansielle interventionsprogrammer fremover skal vedtages ved afstemning i parlamentet.

(40) De franske myndigheder mener imidlertid, at man for at opnå højere støttesatser end de 35 % og 45 % havde kunnet anvende artikel 12, stk. 5, i forordning (EØF) nr. 2328/91 og senere artikel 12, stk. 3, litra d), i Rådets forordning (EF) nr. 950/97 af 20. maj 1997 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet⁽²⁰⁾. Disse bestemmelser giver ifølge de franske myndigheder mulighed for ikke at anvende forbuddene mod støtte og begrænsningerne af støttesatserne ved bestemte former for investeringer, herunder investeringer vedrørende miljøbeskyttelse.

⁽¹⁸⁾ EFT L 128 af 19.5.1975, s. 1.

⁽¹⁹⁾ EFT C 72 af 10.3.1994, s. 3.

⁽²⁰⁾ EFT L 142 af 2.6.1997, s. 1.

- (41) Med hensyn til de virkninger, som vandagenturernes deltagelse i PMPOA har for konkurrencevilkårene, mener de franske myndigheder, at de ikke uberettiget begunstiger en bestemt national sektor, idet der anføres følgende grunde: Der er tale om uproduktive investeringer, som selv med høje støttesatser belaster bedrifternes økonomi og sætter de pågældende producenter i en ugunstig situation i forhold til dem, der ikke foretager sådanne investeringer. Sidstnævnte udgør i øvrigt langt det største flertal i Frankrig. Ifølge de franske myndigheder ville en eventuel konkurrencefordrejning derfor generelt være til ulempe for de pågældende opdrættere og ikke til deres fordel.
- (42) Hvis der skulle være tale om en konkurrencefordrejning som omhandlet i traktatens artikel 87, vil det således ifølge de franske myndigheder kun kunne være i forhold til opdrættere i andre medlemsstater, som har udført tilsvarende arbejder, men med en støtte, der har været begrænset til 35 % eller 45 % i ugunstigt stillede områder. Hvorvidt der i virkeligheden har været tale om en sådan konkurrencefordrejning, kan ifølge de franske myndigheder kun vurderes i hvert enkelt tilfælde.
- (43) De franske myndigheder understøtter dette ved at bekræfte, at de faktisk anvendte støttesatser ved sådanne arbejder varierer betydeligt fra opdrættere til opdrættere som følge af de nærmere regler, der gælder for anvendelsen af programmet. Myndighederne forklarer, at disse støttesatser generelt ligger betydeligt under 60 %, hvis de i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2328/91 og artikel 7, stk. 2, i forordning (EF) nr. 950/97 beregnes ved at udtrykke støtteværdien i procent af investeringsbeløbet.
- (44) Ifølge de franske myndigheder indeholder de nærmere bestemmelser om støtten fra staten, som er blevet meddelt til Kommissionen, de generelle bestemmelser for anvendelsen af programmet. Vandagenturerne har på deres side vedtaget samme liste over støtteberettigede arbejder, men støtteløfterne er ikke altid de samme. I øvrigt er der lokalt tilføjet visse tekniske lofter (f.eks. vedrørende antal m² overdækket løbegård), såvel for vandagenturernes som for statens og de lokale myndigheders støtte, og disse lofter medfører ofte en reduktion af den del af de støtteberettigede arbejder, der ydes støtte til. Endelig har et samlet bevillingsloft for støtten også for visse vandagenturer kunnet have betydning, alt efter antallet af »kvælstofstorkreaturer» (KSTK).
- (45) Som følge af disse forskellige lofter er den faktiske støttesats i forhold til de af opdrætteren afholdte udgifter til de støtteberettigede arbejder ifølge de franske myndigheder næsten altid lavere end de maksimumssatser, der er tilladt under programmet.
- (46) De franske myndigheder har forklaret, at visse opdrættere i forbindelse med de arbejder, der er nødvendige for at forbedre den miljømæssige effektivitet, også foretager moderniseringsarbejder. Sådanne arbejder er ikke støtteberettigede, og der ydes således ingen støtte hertil under PMPOA.
- (47) Inden for kvægsektoren, som tegner sig for 80 % af det antal bedrifter, der kan omfattes af PMPOA, er den faktiske gennemsnitlige støttesats forholdsvis lav, da støttesatsen ofte er på mellem 35 og 50 % og i øvrigt varierer meget afhængigt af produktionssystemerne. Dette skyldes de store forskelle med hensyn til husdyrgødningens art, om den er fast, flydende eller, som oftest, en blanding, og opbevaringsmulighederne, både hvad angår arten (mødning, gødningsbeholdere) og kapaciteten, samt det forhold, at der for sådanne investeringer i opbevaringsmuligheder og i staldarealer med betongulv og overdækning af løbegårde gælder tekniske begrænsninger og særligt lave finansieringslofter.
- (48) Ved intensivt opdræt af svin og fjerkræ er de bestående opbevaringsmuligheder for husdyrgødning som oftest tilstrækkelige til de perioder, hvor der gælder forbud mod spredning af husdyrgødning. Arbejdet består i så fald i at tætte de bestående gødningsbeholdere eller betongulve eller i at installere tofasede fodersystemer, som kan reducere forureningen ved kilden på svinebedrifter, eller i at forbedre gødningsforvaltningen på fjerkræbedrifter. Den faktiske støttesats kan i så fald være på helt op til 60 % af udgifterne til de støtteberettigede arbejder, som det fremgår af tabel 1. Som oftest er udgifterne til arbejderne dog væsentligt mindre end for kvægbedrifternes vedkommende.
- (49) Ifølge de franske myndigheder viser en undersøgelse, der har omfattet 20 000 dossierer i vandagenturet Loire-Bretagnes område, at den gennemsnitlige støttesats er på 40 %.
- (50) En del af disse dossierer vedrører nybygninger, der er blevet opført under programmet, fordi det af forskellige grunde fandtes uhensigtsmæssigt at udføre de pågældende arbejder i de bestående bygninger. Ifølge de franske myndigheder bør disse sager behandles for sig, da en sådan støtte så ikke længere er støtte til miljøbeskyttelse, men moderniseringsstøtte som omhandlet i artikel 7, stk. 2, litra b), i forordning (EØF) nr. 2328/91 og artikel 12, stk. 4, litra c), i forordning (EF) nr. 950/97. Støttebeløbet kan i så fald ikke overstige 35 % eller 26,25 % (henholdsvis 45 eller 38,75 % i ugunstigt stillede områder) af udgifterne til arbejdet, afhængigt af om det er muligt for opdrætteren at opnå en plan for konkret forbedring af bedriften. I disse tilfælde er den faktiske støttesats, som det fremgår af de i tabel 2 viste eksempler, altid lavere end disse satser — kolonne (a) viser, hvilke udgifter udførelsen af miljøarbejderne ville have medført, hvis de bestående bygninger var blevet bevaret.
- (51) Der kan i øvrigt på en og samme bedrift foretages såvel arbejder i bestående bygninger som nyopførelser.

- (52) Hvis der skal foretages en sammenligning af de enkelte konkrete tilfælde, vil det endelig ifølge de franske myndigheder for at opnå helt korrekte resultater være nødvendigt at udelukke de opdrættere, der betaler en årlig afgift til et vandagentur, fra det udsnit, der benyttes ved en sammenligning i henhold til traktatens artikel 87.

Tabel 1

Eksempler på faktiske støttesatser ved PMPOA-støtte til overholdelse af kravene

(beløb i FRF ⁽¹⁾)							
Bedriftsform	Nødvendige forbedringer	Samlede udgifter til arbejdet (a)	Støtte-berettigede udgifter (b)	Anerkendt beløb: Staten (c)	Anerkendt beløb: Vandagenturet (d)	Støtte i alt (e)	Faktisk støtte-sats (e/b)
Blandet opdræt: 52 malkekøer, 20 ammekøer og kvier, dvs. 120 KSTK	Tætning og overdækning af løbegård. Forøgelse af gødningskapacitet. Opførelse af gødningsbeholder.	334 154	257 372	236 550	236 550	141 930	55,1 %
60 malkekøer og kvier, dvs. 80 KSTK	Tætning af bestående gødningsbeholder. Opførelse af utildækket gødningsplads. Tætning af gulv i løbegård.	328 178	328 178	272 038	272 038	163 222	49,7 %
90 malkekøer og kvier, dvs. 120 KSTK	Opførelse af gødningsbeholder. Forøgelse af gødningskapaciteten. Separat regnvandsafløb. Udspretningsplan.	1 220 700	671 020	495 800	495 800	252 780	36,7 %
Blandet opdræt: 450 slagtesvin, 84 slagte- og malkekøer, dvs. 115 KSTK	Overgang til 9 måneders opbevaring af gødning. Overdækning af løbegård. Vandforsyning til svin.	196 380	188 330	177 225	177 225	115 195	57,5 %
147 søer, 27 orner, 1 840 fedesvin, dvs. 223 KSTK	Separat vandnet. Overdækning af løbegård.	93 180	305 510	16 163	16 163	10 505	34,4 %
210 søer, 1 318 fedesvin, dvs. 167 KSTK	Tætning af gødningsbeholder. Afløbssystem. Flerfaset foderanlæg.	100 293	55 375	55 375	55 375	33 225	60 %
242 000 stk. avlsfjerkræ, dvs. 1 128 KSTK	Installation af anlæg til aflledning og tørring af fjerkrægødning.	1 575 200	547 700	310 930	310 930	186 558	34,6 %

(¹) 1 FRF = 0,15 EUR

Tabel 2

Eksempler på faktiske støttesatser ved opførelse af nye bygninger

(beløb i FRF)							
Bedriftsform	Nødvendige forbedringer	Anslåede udgifter for gamle bygninger (a)	Samlede udgifter til arbejdet (b)	Anerkendt beløb: Staten (c)	Anerkendt beløb: Vandagenturet (d)	Støtte i alt (e)	Faktisk støtte-sats (e/b)
80 malkekøer og kvier, dvs. 123 KSTK	Staldbygning med halmstrøelse for alle dyr. Installation af afløb.	380 120	468 502	328 640	90 880	118 592	25,3 %
75 ammekøer med kalve, dvs. 116 KSTK	Opførelse af løsdriftsstald. Forøgelse af oplagringskapaciteten for gødning.	280 634	741 807	212 436	111 211	97 094	13,1 %
82 ammekøer med kalve, dvs. 134 KSTK	Opførelse af løsdriftsstald. Tætning af løbegård med betongulv. Forøgelse af oplagringskapaciteten for gødning.	605 565	1 197 152	437 153	196 951	190 231	15,9 %
70 ammekøer med kalve, dvs. 110 KSTK	Opførelse af løsdriftsstald. Tætning af løbegård med betongulv. Opførelse af ajlebeholder.	160 940	565 612	88 550	6 000	26 565	4,7 %
34 650 læggehejser, dvs. 214 KSTK	Opførelse af hønsehuse. Plads til opbevaring af fjerkrægødning. Anlæg til tørring af fjerkrægødning.	368 454	2 309 993	368 454	176 454	163 472	7,1 %

IV. VURDERING

1975 om den fælles markedsordning for fjerkrækød ⁽²⁴⁾.

1. Indledning: Traktatens artikel 87, stk. 1

1.1. Er der tale om en selektiv fordel, som finansieres med statsmidler?

(53) Det følger af traktatens artikel 87, stk. 1, at »bortset fra de i denne traktat hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.»

(55) For at fastslå støttens art må man se på virkningerne for de landbrugsbedrifter, der har foretaget investeringer under PMPOA. Kommissionen finder, at PMPOA-finansieringen har givet franske landbrugere en selektiv fordel.

(54) Traktatens artikel 87 — 89 finder anvendelse på svinekødssektoren i henhold til artikel 21 i Rådets forordning (EØF) nr. 2759/75 af 29. oktober 1975 om den fælles markedsordning for svinekød ⁽²¹⁾. De nævnte artikler finder anvendelse på oksekødssektoren i henhold til artikel 40 i Rådets forordning (EF) nr. 1254/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for oksekød ⁽²²⁾. Inden vedtagelsen af sidstnævnte forordning fandt de anvendelse på denne sektor i henhold til artikel 24 i Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød ⁽²³⁾. De finder anvendelse på sektoren for fjerkrækød i henhold til artikel 19 i Rådets forordning (EØF) nr. 2777/75 af 29. oktober

(56) I modsætning til, hvad de franske myndigheder giver udtryk for i deres kommentarer, mener Kommissionen ikke, at investeringernes uproduktive karakter ophæver den fordel, som støtten rent økonomisk er forbundet med, da støtten dækker en udgiftsbelastning, som normalt ville påhvile støttemodtageren, og denne således opnår en fordel i forhold til de konkurrenter, der ikke modtager en sådan støtte.

(57) Selv om det i øvrigt antoges, at sådanne uproduktive investeringer i en indledende periode kunne belaste bedrifternes økonomi ved som anført af de franske myndigheder at sætte de pågældende opdrættere i en ufordelagtig situation i forhold til dem, der ikke foretager sådanne investeringer, så står det dog fast, at der i lovgivningen findes en præcis forpligtelse til at foretage

⁽²¹⁾ EFT L 282 af 1.11.1975, s. 1.

⁽²²⁾ EFT L 160 af 26.6.1999, s. 21.

⁽²³⁾ EFT L 148 af 28.6.1968, s. 24.

⁽²⁴⁾ EFT L 282 af 1.11.1975, s. 77.

sådanne investeringer, og at alle de pågældende producenter derfor før eller senere ville være nødt til at foretage denne form for investeringer for at undgå at gøre sig skyldige i lovovertrædelser.

1.2. Påvirkens samhandelen?

- (58) For at fastslå, om den i denne beslutning omhandlede støtte er omfattet af anvendelsesområdet for traktatens artikel 87, stk. 1, må det i sidste ende konstateres, om den vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (59) Domstolen har statueret, at når en finansiel støtte, som ydes af en medlemsstat, styrker en virksomheds position i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med i samhandelen inden for Fællesskabet, må det antages, at denne samhandel påvirkes af støtten ⁽²⁵⁾.
- (60) Det ser således ud til, at den i denne beslutning omhandlede støtte vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, i det omfang den begunstiger den nationale produktion til skade for produktionen i de andre medlemsstater. De berørte sektorer er nemlig særlig følsomme over for konkurrence på fællesskabsplan og dermed meget sårbare over for enhver foranstaltning til fordel for produktionen i én af medlemsstaterne.
- (61) Tabel 3 viser omfanget af samhandelen mellem Frankrig og de øvrige medlemsstater, hvad angår de berørte produkter i det første år efter PMPOA-ordningens ikrafttrædelse.

Tabel 3

Frankrig/EU 11	Oksekød	Svinekød	Fjerkrækød
Import 1994			
Tons	525 000	463 000	85 000
Mio. EUR	1 664	860	170
Eksport 1994			
Tons	796 000	361 000	389 000
Mio. EUR	2 368	669	863

1.3. Konklusioner vedrørende støttens karakter i relation til traktatens artikel 87, stk. 1

- (62) De i denne beslutning undersøgte foranstaltninger er statsstøtte i traktatens forstand, da de giver støttemodtagerne en økonomisk fordel, som andre sektorer ikke kan nyde godt af. Kommissionen må derfor konkludere, at foranstaltningerne er omfattet af traktatens artikel 87, stk. 1.

2. Er de pågældende støtteordninger ulovlige?

- (63) I artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 er ulovlig støtte defineret som ny støtte, der er gennemført i strid med traktatens artikel 88, stk. 3. Begrebet ny støtte dækker ifølge artikel 1, litra c), i nævnte forordning enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte.
- (64) Enhver af Kommissionen godkendt støtteordning, i hvilken der senere foretages væsentlige ændringer — i det foreliggende tilfælde vedrørende et offentligt organs deltagelse i finansieringen af den støtteordning, der var anmeldt til Kommissionen, hvilket indebar en væsentlig ændring af finansieringsnøglen og dermed af støtteintensiteten — udgør en ny støtteordning, som i henhold til traktatens artikel 88 skal anmeldes til Kommissionen og godkendes af denne.
- (65) Ifølge Domstolen gælder den i traktatens artikel 88, stk. 3, første punktum, nævnte forpligtelse til at underrette Kommissionen om påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger ikke blot for den oprindelige påtænkte foranstaltning, men den omfatter også senere ændringer i denne foranstaltning, idet sådanne oplysninger kan gives Kommissionen inden for rammerne af det samråd, som den første underretning giver anledning til ⁽²⁶⁾.
- (66) Denne underretningsforpligtelse fremgår af artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999.
- (67) Det skal i øvrigt præciseres, at medtagelsen af et oplysningsblad i den oversigt over støtteordninger, der udarbejdes af det franske landbrugsministerium, udelukkende tjener til orientering og ikke kan betragtes som en underretning i henhold til traktaten. Desuden indeholder de deri anførte oplysninger ingen angivelse af vandagenturernes deltagelse i programmet, hvorimod det bekræftes, at statens bidrag beløber sig til 35 % af udgifterne til investeringerne.
- (68) Kommissionen har ikke været i stand til at vurdere vandagenturernes deltagelse i programmet og de virkninger, som størrelsen af deres bidrag kunne have for den offentlige støtte til de pågældende investeringer. Nærmere bestemt har den ikke kunnet vurdere de mulige virkninger, som et offentligt organs bidrag til finansieringen af støtten kunne have med hensyn til støtteintensiteten. Det betyder, at den støtte, som de franske myndigheder faktisk ydede, ikke nødvendigvis svarede til de ordninger, som var godkendt af Kommissionen i forbindelse med statsstøtte nr. N 136/91 og N 342/94.

⁽²⁵⁾ Domstolens dom af 17. september 1980, sag 730/79, Philip Morris Holland BV mod Kommissionen, Sml. s. 2671, præmis 11.

⁽²⁶⁾ Domstolens dom af 9. oktober 1984, forenede sager 91 og 127/83, Heineken Brouwerijen B.V. mod Inspecteur der Vennootschapsbelasting, Amsterdam og Utrecht, Sml. s. 3435.

- (69) Ændringen af støtteintensiteten er i sig selv en væsentlig ændring af støtteordningen, som betyder, at der skal gives underretning i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2.
- (70) Navnlig for oksekødssektorens vedkommende har de franske myndigheder ikke givet Kommissionen underretning om den påtænkte investeringsstøtte. De franske myndigheder har i den forbindelse anført, at når Kommissionen havde fundet, at Fællesskabet kunne deltage i finansieringen af ordningen, måtte de med rette heraf kunne udlede, at den var forenelig med EF-bestemmelserne. I forordning (EØF) nr. 2328/91, der var gældende på daværende tidspunkt, var det imidlertid i artikel 12, stk. 5, fastsat, at støtteforanstaltninger i forbindelse med investeringer vedrørende beskyttelse og forbedring af miljøet var tilladte, såfremt de var i overensstemmelse med traktatens artikel 92 til 94 (nu artikel 87 til 89). Det indbefattede forpligtelsen til at give underretning om enhver statsstøtteordning som omhandlet i traktatens tidligere artikel 93, stk. 3, og dette så meget desto mere som de støttebetingelser, der anvendtes i 1994, ikke svarede til de betingelser, der var meddelt Kommissionen i 1991.
- (71) Det fremgår af ovenstående, at de statsstøtteordninger, som Frankrig gennemførte, udgjorde nye støtteordninger, som der ikke var givet underretning om til Kommissionen, og som derfor var ulovlige i henhold til traktaten.

3. Undersøgelse af støttens forenelighed med fællesmarkedet

- (72) Traktatens artikel 87 indeholder imidlertid visse undtagelser, selv om nogle af disse tydeligvis ikke kan finde anvendelse; det gælder bl.a. undtagelserne i stk. 2. Undtagelserne er ikke blevet gjort gældende af de franske myndigheder.
- (73) Hvad angår de i traktatens artikel 87, stk. 3, omhandlede undtagelser, bør disse fortolkes strengt ved undersøgelsen af ethvert støtteprogram med et regionalt eller et sektorspecifikt sigte eller af ethvert individuelt tilfælde af anvendelse af generelle støtteordninger. De kan bl.a. kun anvendes i de tilfælde, hvor Kommissionen kan fastslå, at støtten er nødvendig for opfyldelsen af et af de pågældende mål. En godkendelse af, at de nævnte undtagelser kan finde anvendelse på støtte, der ikke tjener til opfyldelsen af sådanne mål, vil være ensbetydende med at tillade et forstyrrende indgreb i samhandelen mellem medlemsstaterne og en forbrejning af konkurrencevilkårene, som ikke har nogen berettigelse i relation til Fællesskabets interesse, og vil samtidig give de erhvervsdrivende i visse medlemsstater uberettigede fordele.
- (74) Kommissionen er af den opfattelse, at de pågældende støtteordninger ikke tilsigter at fremme den økonomiske udvikling i et område, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a). De tager heller ikke sigte på at fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 3, litra b). Støtteordningerne tjener heller ikke til at fremme kulturen eller bevare kulturarven som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 3, litra d).
- (75) Ifølge traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), kan støtteordninger betragtes som forenelige med fællesmarkedet, når de har til formål at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, og de ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse. For at kunne omfattes af denne undtagelsesbestemmelse skal støtteordningerne bidrage til udviklingen af den pågældende sektor.
- (76) For så vidt angår de støttede investeringer og støtteformen konkluderede Kommissionen ved indledningen af proceduren, at selv om støtteordningerne var ulovlige, så var de blevet gennemført i overensstemmelse med de EF-konkurrenceregler, der var gældende på daværende tidspunkt. Kommissionen har derfor ingen grund til at fremsætte indsigelser vedrørende denne del af støtteordningens gennemførelse.
- (77) Den følgende undersøgelse af støtteordningerne vedrører derfor udelukkende de af de franske myndigheder anvendte støttesatser.
- (78) Kommissionen påpegede i forbindelse med indledningen af undersøgelsesproceduren, at loftet for investeringsstøtte til miljøbeskyttelse ifølge de på tidspunktet for programmets ikrafttrædelse gældende bestemmelser var på 35 % af de afholdte udgifter (45 % i ugunstigt stillede områder).
- (79) De franske myndigheder mener imidlertid, at man med hensyn til overskridelserne af satserne på 35 % og 45 % kunne have anvendt artikel 12, stk. 5, i forordning (EØF) nr. 2328/91 og senere artikel 12, stk. 3, litra d), i forordning (EF) nr. 950/97. Disse bestemmelser giver ifølge de franske myndigheder mulighed for ikke at anvende forbuddene mod støtte og begrænsningerne af overskridelserne af de pågældende satser ved bestemte former for investeringer, herunder investeringer vedrørende miljøbeskyttelse.
- (80) Indledningsvis skal Kommissionen hertil bemærke, at der ifølge artikel 12, stk. 5, femte led, i forordning (EØF) nr. 2328/91, som foreskrev en undersøgelse af national støtte i relation til traktatens tidligere artikel 92 og 93 (nu artikel 87 og 88), og artikel 6 i nævnte forordning kunne ydes støtte til investeringer vedrørende miljøbeskyttelse, for så vidt investeringerne ikke medførte en produktionsforøgelse. Kommissionen anser det for godt gjort, at de investeringer, som støtteordningerne tog sigte på, ikke medførte nogen forøgelse af produktionen, da de udelukkende tilsigtede miljøbeskyttelse i landdistrikter (navnlig opbevaring og behandling af husdyrgødning).
- (81) Hvad den tilladte støttesats nærmere angår, havde Kommissionen i den beslutning, den stillede til Frankrig vedrørende statsstøtte nr. N 136/91, mindet om, at det var dens praksis for denne støttetype at betragte en

støttesats på 35 % af de støtteberettigede omkostninger (45 % i ugunstigt stillede områder) som forenelig med fællesmarkedet.

- (82) Disse støttesatser bekræftedes kort efter indførelsen af PMPOA ved fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse. I punkt 3.2.3 i disse rammebestemmelser var det således fastsat, at støtte til miljøinvesteringer generelt kan godkendes, hvis den ikke overskrider visse grænser. I fodnote 14 var det i andet afsnit anført, at »for investeringer, der er omfattet af artikel 12, stk. 1 og 5, i Rådets forordning (EØF) nr. 2328/91 (...), kan støtten højst andrage 35 % eller 45 % i de (...) ugunstigt stillede områder. Disse overgrænser for støtten gælder uanset virksomhedens størrelse. Overgrænserne kan derfor ikke sættes op for SMV som omhandlet nedenfor i dette afsnit. For investeringer i mål nr. 1- og nr. 5b-regioner forbeholder Kommissionen sig at kunne acceptere højere støtteniveauer end de ovennævnte, hvis medlemsstaten kan overbevise Kommissionen om, at det er berettiget.«
- (83) Forordning (EØF) nr. 2328/72 blev ophævet ved forordning (EF) nr. 950/97. I artikel 12, stk. 2, litra e), i forordning (EF) nr. 950/97 fastsattes det, at medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til »beskyttelse og forbedring af miljøet, for så vidt disse investeringer ikke medfører en forøgelse af produktionskapaciteten«. Artikel 12, stk. 3, i sidstnævnte forordning indeholdt følgende præcisering: »Støtten til investeringer i enkeltbedrifter eller sammenslutninger af bedrifter, som opfylder betingelserne i artikel 5 og 9, må ikke overstige de i artikel 7, stk. 2 og 3, og artikel 11 anførte beløb«. Ifølge artikel 12, stk. 3, andet afsnit, litra d), i nævnte forordning gælder dette forbud dog ikke for støtte til »investeringer med henblik på beskyttelse og forbedring af miljøet«.
- (84) Det var imidlertid i artikel 12, stk. 2 og 3, i forordning (EF) nr. 950/97 fastsat, at traktatens artikel 92 til 94 (nu artikel 87 til 89) fandt anvendelse på sådanne støtteordninger. Det var at betragte som en henvisning til de dagældende konkurrenceregler, dvs. den fællesskabspraksis, der allerede er nævnt i beslutningen vedrørende statsstøtte nr. N 136/91, og til de betingelser, der blev optaget i fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse.
- (85) På grundlag af de bestemmelser, der var gældende i perioden 1994 — 1999, og som er beskrevet i denne beslutning, kan Kommissionen kun konkludere, at den maksimale støttesats for støtte af den omhandlede art var på 35 % af de afholdte omkostninger (45 % i ugunstigt stillede områder), og at støtte, der ydedes ud over disse satser, ikke var i overensstemmelse med de pågældende bestemmelser.
- (86) Da der er tale om investeringer i landbrugsbedrifter, er det imidlertid, for så vidt angår år 2000, i punkt 4.1.1.2 i rammebestemmelserne for landbrugssektoren, der har været gældende siden den 1. januar 2000, fastsat, at maksimumssatsen for offentlig støtte, udtrykt i procent af de støtteberettigede investeringer, er begrænset til 40 % og til 50 % i ugunstigt stillede områder. Foretages investeringerne af unge landbrugere senest fem år efter etableringen, forhøjes maksimumsstøttesatsen dog til 45 % og til 55 % i ugunstigt stillede områder.
- (87) I punkt 4.1.2.4 i rammebestemmelserne for landbrugssektoren er det som en undtagelse fastsat, at når investeringer medfører ekstraomkostninger, bl.a. i forbindelse med beskyttelse og forbedring af miljøet, kan maksimumsstøttesatserne på 40 % og 50 % i rammebestemmelsernes punkt 4.1.1.2 forhøjes med henholdsvis 20 og 25 procentpoint. En sådan forhøjelse kan således indrømmes for investeringer, der foretages for at efterkomme nyindførte mindstekrav, jf. betingelserne i artikel 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1750/1999 af 23. juli 1999 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL) ⁽²⁷⁾. Forhøjelsen skal nøje begrænses til de støtteberettigede ekstraomkostninger, der er nødvendige for at opfylde målet, og kan ikke komme på tale i forbindelse med investeringer, som medfører en forøgelse af produktionskapaciteten.
- (88) Ved ikrafttrædelsen den 23. januar 2004 af Kommissionens forordning (EF) nr. 1/2004 af 23. december 2003 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter ⁽²⁸⁾ ændredes den retlige situation med hensyn til tilfælde af den her omhandlede art. Ved denne forordning tillades der på visse betingelser støtte til små og mellemstore landbrugsbedrifter, idet sådan støtte fritages for underretningsforpligtelsen i traktatens artikel 88, stk. 3.
- (89) De franske myndigheder har præciseret, at modtagerne af den investeringsstøtte, der finansieredes i forbindelse med PMPOA i perioden 1994 — 2000 var små og mellemstore virksomheder i den i artikel 2, nr. 4, i forordning (EF) nr. 1/2004 omhandlede forstand.
- (90) I forordning 1/2004 er det i artikel 20, stk. 2, fastsat, at individuel støtte og støtteordninger, der er gennemført inden datoen for forordningens ikrafttrædelse, samt støtte, der under sådanne ordninger er ydet uden Kommissionens godkendelse og i strid med forpligtelsen i traktatens artikel 88, stk. 3, er forenelig med fællesmarkedet som omhandlet

⁽²⁷⁾ EFT L 214 af 13.8.1999, s. 31. I andet afsnit i nævnte artikel 2 er det fastsat, at når der foretages investeringer for at opfylde nyligt indførte mindstekrav med hensyn til miljø [...], kan der dog ydes støtte med henblik på at opfylde disse nye krav. I så fald kan der fastsættes en frist for opfyldelsen af mindstekravene, i det omfang en sådan periode er nødvendig for at løse de særlige problemer, der er forbundet med at opfylde mindstekravene, og i det omfang perioden er i overensstemmelse med den pågældende specifikke lovgivning.

⁽²⁸⁾ EFT L 1 af 3.1.2004, s. 1.

- i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og fritaget i medfør af forordningen, hvis de opfylder betingelserne i artikel 3 bortset fra kravene i nævnte artikels stk. 1 og stk. 2, litra b) og c).
- (91) I artikel 3, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1/2004 er det fastsat, at støtte, der ydes i henhold til ordninger som omhandlet i stk. 2 i nævnte artikel, er forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 88, stk. 3, hvis støtten umiddelbart opfylder alle de i forordningen fastsatte betingelser.
- (92) Artikel 4 i forordning (EF) nr. 1/2004 indeholder de betingelser, der skal være opfyldt i det omhandlede tilfælde, dvs. i tilfælde af en ikke anmeldt investeringsstøtteordning for små og mellemstore virksomheder.
- (93) Ifølge artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2004 er støtte til investeringer i landbrugsbedrifter med henblik på produktion af landbrugsprodukter således forenelig med fællesmarkedet og fritaget for anmeldelsespligten, hvis bruttostøtteintensiteten ikke overstiger 50 % af de støtteberettigede investeringer i ugunstigt stillede områder og 40 % i andre regioner.
- (94) Når investeringerne medfører meromkostninger i forbindelse med beskyttelse og forbedring af miljøet, kan maksimumsstøttesatserne på 50 % og 40 % dog forhøjes med henholdsvis 25 og 20 procentpoint. En sådan forhøjelse må kun foretages for investeringer, som er mere vidtrækkende end EF's gældende mindstekrav, eller for investeringer, der foretages for at opfylde nyindførte mindstekrav. Forhøjelsen skal nøje begrænses til de nødvendige støtteberettigede meromkostninger og kan ikke foretages i forbindelse med investeringer, som medfører en forøgelse af produktionskapaciteten.
- (95) I det foreliggende tilfælde er det klart, at der er tale om investeringer, som tager sigte på beskyttelse og forbedring af miljøet, og for hvilke de gældende miljøkrav bl.a. var nitratdirektivet. Disse krav blev vedtaget i 1991, og kunne derfor ikke længere i år 2000 anses for at være nyindførte krav.
- (96) Denne problematik har Kommissionen imidlertid allerede udtalt sig om i forbindelse med statsstøtte nr. N 355/2000, hvor den godkendte en videreførelse af PMPOA fra og med 2001 og indtil 2006. Under henvisning til det ræsonnement, Kommissionen fulgte på daværende tidspunkt, skal den nu fastholde, at den ikke kan se bort fra, at det første franske handlingsprogram til gennemførelse af nitratdirektivet først blev vedtaget i 1997, og at de første heraf følgende forpligtelser for opdrætterne i forbindelse med gennemførelsen af dette program blev pålagt efter dette tidspunkt. Selv om det synes klart, at Frankrig ikke har udvist den fornødne omhu i forbindelse med gennemførelsen af direktivet og skulle have vedtaget de fornødne bestemmelser inden for frister, der for længst var udløbet ⁽²⁹⁾, kan det ikke benægtes, at de første forpligtelser, som opdrætterne fik kendskab til, er af langt nyere dato.
- (97) Desuden indeholder nitratdirektivet i modsætning til visse andre EF-retsakter ingen præcise forpligtelser, som de erhvervsdrivende skulle efterkomme uden forudgående foranstaltninger fra statens side. Direktivet indeholder heller ingen frist for tilpasning af installationerne.
- (98) Kommissionen er derfor stadig af den opfattelse, at de forpligtelser, der påhvilede opdrætterne, under hensyntagen til de særlige forhold omkring nitratdirektivet kunne betragtes som nyindførte krav som omhandlet i forordning (EF) nr. 1/2004. Enhver anden fortolkning vil nemlig føre til, at opdrætterne ville blive straffet som følge af Frankrigs passivitet på det lovgivningsmæssige område.
- (99) Kommissionen er af den opfattelse, at de investeringer, der blev foretaget i ikke-sårbare zoner i nitratdirektivets forstand, hvor de i direktivet opstillede krav ikke finder anvendelse, under alle omstændigheder kunne omfattes af de højere satser, eftersom der gjaldt mindre strenge krav end dem, der var fastsat i direktivet, og de planlagte arbejder var mere vidtrækkende end de i disse regioner gældende mindstekrav.
- (100) Med hensyn til de investeringer, der skulle foretages i de sårbare zoner, må Kommissionen i overensstemmelse med det ræsonnement, der allerede er redegjort for vedrørende de for opdrætterne gældende kravs karakter af nyindførte krav, konkludere, at der i dette konkrete tilfælde kunne anvendes forhøjede støttesatser. Disse satser kunne fastsættes til 60 % af udgifterne til investeringerne og til 75 % i ugunstigt stillede områder.
- (101) Da det af de franske myndigheder forelagte talmateriale viser, at støtteniveauet aldrig i praksis har oversteget 60 % af de afholdte udgifter, finder Kommissionen, at den støtte, der er ydet i forbindelse med PMPOA i perioden 1994 — 1999, kan godkendes.
- (102) På baggrund af det ræsonnement, der er redegjort for, finder Kommissionen, at den anmeldte foranstaltning er forenelig med EF's konkurrenceregler, herunder bl.a. traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).
- ⁽²⁹⁾ Det skal i den forbindelse bemærkes, at Kommissionen efter at have indledt en overtrædelsesprocedure over for Frankrig anlagde sag ved Domstolen vedrørende den mangelfulde gennemførelse af nitratdirektivet i denne medlemsstat. Domstolen dømte derefter Frankrig for ikke at have foretaget den fornødne kortlægning af vand, der er berørt af forurening, og for følgelig heller ikke at have udpeget de heraf berørte sårbare zoner (Domstolen dom af 27. juni 2002, sag C-258/00, Kommissionen mod Frankrig, Sml. s. I-05959).

V. **KONKLUSION**

(103) Den foranstaltning, der bestod i at yde en investeringsstøtte til landbrugere under programmet for begrænsning af forureningen fra landbruget (PMPOA) i perioden 1994 — 2000, kan omfattes af undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c) -

(PMPOA) i perioden 1994 — 2000, er forenelig med fællesmarkedet i medfør af traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. februar 2004.

Artikel 1

Den statsstøtteordning, som Frankrig gennemførte med henblik på at finansiere investeringer, som landbrugere foretog som led i programmet for begrænsning af forureningen fra landbruget

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 19. maj 2004

om Italiens påtænkte støtteordning til fordel for fjerkræproducenter — A.I.M.A.-programmet for fjerkræsektoren — C 59/2001 (tidligere N 97/1999)

(meddelt under nummer K(2004) 1802)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(2007/52/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFØRLØB

- (1) Ved brev af 17. december 1999, modtaget den 22. december 1999, anmeldte Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union over for Kommissionen den pågældende foranstaltning i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, vedrørende A.I.M.A.'s (de italienske landbrugs-markeders sammenslutning) indgreb til fordel for det italienske fjerkræmarked, hvor der er sket et drastisk fald i forbruget og salget af fjerkræ som følge af dioxin-krisen i 1999.
- (2) Ved brev af 8. august 2000, modtaget den 9. august 2000, ved brev af 15. november 2000, modtaget den 21. november 2000, ved brev af 27. februar 2001, modtaget den 1. marts 2001, samt ved brev af 23. maj 2001, modtaget den 28. maj 2001, meddelte Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union over for Kommissionen de supplerende oplysninger, som de italienske myndigheder var blevet bedt om at give ved breve af 18. februar 2000 (ref. AGR. 000449), 2. oktober 2000 (ref. AGR. 25123), 10. januar 2001 (ref. AGR. 000449) samt 24. april 2001 (ref. AGR. 009825).
- (3) Ved brev af 30. juli 2001 underrettede Kommissionen Italien om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2 vedrørende ovennævnte støtte.
- (4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽¹⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede foranstaltning.
- (5) De italienske myndigheder fremsatte deres bemærkninger ved brev af 24. oktober 2001, modtaget den 26. oktober. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra andre interesserede parter.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

Retsgrundlag

- (6) A.I.M.A.'s nationale støtteprogram for 1999. Den planlagte støtteforanstaltnings retsgrundlag udgøres af artikel 3, stk. 1, litra d), i lov nr. 610/82, der giver A.I.M.A. ret til »med midler, der stammer fra egen økonomisk forvaltning, og afhængigt af hjemmemarkedets udvikling og de disponible ressourcer (...) at forsyne udviklingslandene med landbrugsfødevarer, i samråd med udenrigsministeriet og efter at have konsulteret det nationale institut for ernæring«.

Kontekst

- (7) Den italienske nationale fjerkræforening (U.N.A.) havde anmodet A.I.M.A. (de italienske landbrugsmarkeders sammenslutning) om at gribe ind på markedet for at imødegå de alvorlige følger for forbruget af fjerkrækød på grund af dioxin-krisen.
- (8) UNA foreslog (jf. brev af 17. december 1999), efter A.I.M.A.'s afvisning af at købe 17 000 ton kød, som ikke var blevet solgt, til en værdi af 40 mia. ITL (ca. 20 mio. EUR), i første omgang at afsætte en del af kødet (11 450 t) på udviklingslandenes markeder til gunstige priser. Forskellen mellem varens faktiske handelsværdi og dens salgspris (ca. 20 mia. ITL, dvs. 50 % af den aktuelle handelsværdi) skulle dækkes af A.I.M.A.
- (9) Efter bemærkninger fra Kommissionens tjenestegrene (jf. brev af 18. februar 2000), ifølge hvilke støtten snarere tog form af en eksportrestitution til dækning af forskellen mellem fjerkræprisen i udviklingslandene og prisen på det italienske marked (en støtte, der på grund af dens natur er uforenelig med fællesmarkedet og med fællesskabets forpligtelser over for Verdenshandelsorganisationen og den fælles markedsordning), henviste de italienske myndigheder ikke længere i deres brev af 10. august 2000 til det oprindelige formål med støtten. De skønnede, at de tab, de italienske producenter havde lidt, kunne betragtes som forårsaget af usædvanlige begivenheder (og ikke af normale markedsrisici), og at det derfor var muligt at påberåbe sig undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

⁽¹⁾ EFT C 254 af 13.9.2001, side 2.

Foranstaltning

- (10) Det omtalte program fastsætter en kompensation til fjerkræavlerne som følge af det fald i pris og salg, som skyldtes dioxin-krisen samt den panik, der bredte sig blandt forbrugerne. Støtten svarer til forskellen mellem gennemsnitspriserne i de lande, der ikke blev ramt af dioxin-krisen og de italienske priser i perioden juni-juli 1999 (den periode, der ønskes kompensation for). Gennemsnitspriserne i de lande, der ikke var ramt af krisen (bortset fra Italien), var ifølge de italienske myndigheder på 137,89 EUR/100 kg i juni måned og 132,35 EUR/100 kg i juli måned. Prisforskellen svarer derfor til 53,966 EUR/100 kg i juni måned og 46,218 EUR/100 kg i juli måned ⁽²⁾. Støtten svarer til højst 21 150 ITL (10,92 EUR)/100 kg og 15 400 ITL (7,95 EUR)/100 kg. Støtten bevilges til kød, der er produceret og solgt i juni og juli 2001 for et samlet maksimumsbeløb på 10 329 138 EUR.

- (11) Til støtte for denne argumentation præciserer de italienske myndigheder, at dioxin-krisen ikke alene har forårsaget fald i produktionen og salget (på grund af markedsforstyrrelser som følge af krisen), men også et kraftigt fald i forbruget af fjerkræprodukterne. På grundlag af de italienske myndigheders oplysninger har salget til nedsatte priser vedrørt: I juni måned 1999, 34 700 000 kg kød (mod 52 000 000 kg i juni 1998) og i juli måned 1999, 30 200 000 kg (mod 51 000 000 kg i juli 1998 ⁽³⁾). På trods af, at UNA havde indført forebyggende foranstaltninger til hindring af en overproduktionskrise for fjerkrækød (som bestod i slagting i marts måned af de kyllinger, der ville vokse sig store i løbet af de følgende måneder), var dioxin-krisen skyld i, at der ikke blev opnået tilfredsstillende resultater i denne sektor.

- (12) Ved breve af 21. november 2000 og 28. maj 2001 præciserede de italienske myndigheder den rolle, massemedierne havde haft i krisemånederne. Den panik, de havde skabt, forværrede faldet i forbruget af fjerkrækød (der i forhold til foregående år var 29,1 % mindre for juni måned, 10,1 % for juli måned, 16,2 % for august måned samt 5,9 % for hele året). Nedgangen i efterspørgslen forårsagede et kraftigt fald i priserne, især for juni og juli måned (-30 % og -30,1 % i forhold til de samme måneder året før). De italienske producenter havde desuden måttet lagre 4 150 t kyllingekød i juni, 9 271 t i juli og 2 595 t i august for at imødegå denne situation.

⁽²⁾ De tilsvarende priser i Italien var henholdsvis på 83,924 EUR/100 kg og 86,132 EUR/100 kg.

⁽³⁾ Disse data omfatter mængden af de produkter, der blev købt af familier og fællesskaber.

- (13) Støtten omfatter ikke erstatning for slagting af dyr eller fjernelse af animalske produkter, der ikke egner sig til forbrug og afsætning.

Støttebeløb

- (14) Støttens samlede maksimumsbeløb er på 20 mia. ITL (10 329 138 EUR).

Begrundelse for indledning af proceduren

- (15) Kommissionen indledte proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, fordi den nærede tvivl om ordningens forenelighed med fællesmarkedet. Denne tvivl gjaldt risikoen for at sidestille den pågældende støtte med støtte til kompensation for tab som følge af en usædvanlig begivenhed. De italienske myndigheder havde faktisk påberåbt sig traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), som angiver, at støtte til at råde bod på skader forårsaget af usædvanlige begivenheder, er forenelige med fællesmarkedet. Anmeldelsen henviser til dioxin-krisen som en usædvanlig begivenhed.

- (16) Begrebet usædvanlig begivenhed er ikke defineret i traktaten, og Kommissionen anvender denne bestemmelse sag for sag efter omhyggeligt at have vurderet det pågældende specifikke tilfælde. I dioxin-krisens tilfælde, som vedrørte landbrugsprodukter og foder til dyr, fremstillet i Belgien, havde Kommissionen konkluderet, at det drejede sig om en usædvanlig begivenhed som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 2, litra b) i betragtning af arten og omfanget af de restriktioner, der skulle påtvinges til beskyttelse af det pågældende lands offentlige sundhed ⁽⁴⁾.

- (17) Der findes andre fortilfælde for anvendelse af definitionen på en ekstraordinær begivenhed, især de forskellige støtter, der blev bevilget Storbritannien ⁽⁵⁾ i forbindelse med BSE-krisen. Kommissionen nåede til den konklusion, at det drejede sig om en ekstraordinær begivenhed, idet der især blev taget højde for forbuddet om at eksportere oksekød og for det drastiske fald i forbruget af oksekød som følge af den usikkerhed og uro, der blev skabt af oplysningerne om BSE. Det skal imidlertid understreges, at ovennævnte eksempler henviser til lande, der er direkte ramt af begivenheden (henholdsvis Storbritannien i forbindelse med BSE og Belgien i forbindelse med dioxin).

⁽⁴⁾ Jf. især de beslutninger Kommissionen har vedtaget for statsstøtte NN 87/99, NN 88/99, NN 89/99, N 380/99, N 386/99, NN 95/99 og N 384/99.

⁽⁵⁾ Jf. statsstøtte N 299/96, N 290/96, N 278/96 og N 289/96.

- (18) I de omtalte tilfælde blev erstatningen til producenterne for mistet indtægt bevilget af Kommissionen på betingelse af, at tabet af markedsandele og forbrugsfaldet ikke kun skyldtes den samfundsmæssige panik, men også ekstraordinære faktorer, som hindrede den normale handel af de pågældende produkter (en blanding af offentlige foranstaltninger kombineret med forbrugernes og massemediernes helt ekstraordinære adfærd). I de ovennævnte beslutninger var det altid muligt at finde en direkte og umiddelbar forbindelse mellem blandingen af de kendsgerninger, der blev anset for at udgøre en ekstraordinær begivenhed og de tab, som virksomhederne havde lidt.
- (19) Indtil nu har de italienske myndigheder, der var blevet opfordret til at bevise eksistensen af et forhold mellem de indtægtstab, som landbrugsproducenterne havde lidt samt eksistensen af en ekstraordinær begivenhed, ikke fremsat nogen overbevisende forklaring, så Kommissionen kan bevilge erstatning af sådanne tab i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b). Den hurtige spredning, der skabte panik i samfundet og stor uro på de italienske producenters marked, de mistede markedsandele og som følge deraf en nedgang i omsætningen i forhold til normale forhold, synes ikke — på grundlag af de oplysninger, der aktuelt foreligger — at udgøre en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktaten. Der er desuden ikke noget, der angiver, at der blev iværksat foranstaltninger som salgsblokade fra de nationale myndigheder eller myndigheder i fællesskabet.
- (20) Selv hvis der blev sluttet den konklusion om, at massemediernes indflydelse har været mere intens i Italien end i de øvrige europæiske lande på grund af den pågældende befolknings modtagelighed over for sikre fødevarer og tilstedeværelsen af en meget kritisk holdning i forhold til produktionssystemerne i sektoren for husdyravl, synes disse betragtninger for øjeblikket ikke at være tilstrækkelige til at bevise, at den pågældende begivenhed kan betragtes som ekstraordinær.
- (21) Kommissionen stillede sig snarere spørgsmålet om, hvorfor de italienske producenter ikke havde benyttet sig af denne situation til at øge salget af landbrugsprodukter til udlandet (eller på det nationale marked), da Italien til forskel fra Belgien ikke figurerede blandt de lande, der var direkte ramt af dioxin-krisen.
- (22) Et andet aspekt, som skulle forklares, var de italienske myndigheders bekræftelse på, at de italienske fjerkræproducenter havde måttet fryse det kød, som ikke var blevet solgt (4 150,8 t i juni, 9 271,3 t i juli og 2 595,9 t i august). Ud fra denne bekræftelse kunne det ikke udelukkes, at de landbrugsprodukter, som ikke blev solgt i kriseperioden, ville blive solgt på et senere tidspunkt. I dette tilfælde var tabene mindre end dem, der blev oplyst i den undersøgte sag. Kommissionen var desuden ikke i stand til at fastslå mængden af det kød, som ikke var solgt som følge af faldet i efterspørgslen på grund af frygten for dioxin.
- Kommissionen var ligeledes heller ikke i stand til at bestemme omfanget af den overproduktion, der skyldtes en forkert vurdering af efterspørgslen for sommeren.
- (23) Kommissionen kunne ud fra ovennævnte bemærkninger ikke udelukke, at det drejede sig om en ren og skær støtte til forbedring af producenternes økonomiske situation uden på nogen måde at bidrage til sektorens udvikling. Det var desuden en støtte, der udelukkende var bevilget på grundlag af pris, mængde og produktionsenhed. Det var med andre ord en støtte, som svarede til driftsstøtte og som følge deraf var uforenelig med fællesmarkedet i henhold til punkt 3.5 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽⁶⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«).
- (24) Kommissionen har derfor udtrykt tvivl om eksistensen af et forhold mellem de indtægtstab, som producenterne i den italienske fjerkræsektor havde lidt, og om tilstedeværelsen af en ekstraordinær begivenhed. Kommissionen nærede ligeledes tvivl om, hvorvidt den omtalte støtte opfyldte betingelserne for at blive bevilget i henhold til artikel 87, stk. 2, litra b) eller i henhold til traktatens artikel 8, stk. 3, litra c) (i den forbindelse syntes støtten ikke engang at fremme udviklingen af visse økonomiske aktiviteter), eller om den kunne erklæres forenelig med et af punkterne i rammebestemmelserne.

III. BEMÆRKNINGER FRA ITALIEN

- (25) Ved brev af 24. oktober 2001, modtaget den 26. oktober 2001, understregede de italienske myndigheder især, at det drastiske fald i forbruget af fjerkræprodukter i juni, juli og august måned og i mindre målestok indtil december 1999, ikke var blevet drøftet ved beslutningen om at indlede proceduren.
- (26) I betragtning af at Kommissionen ikke havde draget eksistensen af tab i tvivl i forbindelse med salg og prisreduktion, var det ifølge de italienske myndigheder kun nødvendigt at bevise forholdet mellem disse tab og dioxin-krisen. Dette forhold kunne bevises ud fra den kendsgerning, at de første nyheder om »kylling med dioxin« blev spredt den 28. maj 1999, kl. 19.00, og at det pludselige fald i salget indtraf fra og med juni måned 1999 (et fald i salget på 20 % i forhold til juni 1998). Tendensen i forbruget i Italien skal have haft en parallel udvikling i takt med den panik, massemediernes skabte, med et kraftigt fald i salget i den periode, hvor de første oplysninger om dioxinen blev givet. Derefter skete der en bedring i juli måned, efter at massemediernes interesse var stilnet af, og en stadig nedgang i salget i august som følge af EU's beslutning om at fordoble den tilladte maksimumsdosis af dioxin i visse produkter. Fra og med september måned interesserede massemediernes sig stadig mindre for begivenheden, og forbruget af produkterne blev gradvist normaliseret.

⁽⁶⁾ EFT C 232 af 12.8.2000.

(27) Som følge heraf er det ubestrideligt, at der eksisterer en forbindelse mellem den panik, der blev spredt efter oplysningerne om dioxinen i Belgien kom frem, og faldet i forbruget og priserne.

(28) Det står derfor tilbage at bevise, om den dioxin-krise, der indtraf i Italien, kan betragtes som en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b). Kommissionen har allerede indrømmet, at dioxin-krisen er en ekstraordinær begivenhed, hvad angår den krise, der var brudt ud i Belgien, når der tages højde for arten og omfanget af de restriktioner, som blev indført for at beskytte den offentlige sundhedstilstand. Det er rigtigt, at Italien ikke blev ramt direkte af dioxin-krisen, men de italienske myndigheder fastholder imidlertid, at det ikke kan nægtes, at krisens virkninger har overskredet landegrænserne og også har berørt de nærliggende lande som Italien.

(29) De italienske myndigheder fastholder, at en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b) er en hvilken som helst begivenhed, der ikke kan forudsiges, eller som vanskeligt kan forudsiges, f.eks. naturkatastrofer. Det er derfor nødvendigt at betragte begivenheden separat og i forbindelse med de foranstaltninger, der er taget i anvendelse for at imødegå krisesituationen, som kun er en følge af selve begivenheden. I øvrigt skulle Kommissionen i BSE-tilfældet i Storbritannien have anerkendt begivenhedens ekstraordinære beskaffenhed ved henvisning til forbuddet om eksport af kød, men også især på grund af faldet i forbruget af oksekød, der var bestemt af den usikkerhed og den frygt, som oplysningerne om BSE havde skabt. Denne samme situation viste sig i Italien i 1999 som følge af dioxin-alarmerne. Eksportforbuddet i Storbritannien har ikke haft en stor indflydelse på faldet i forbruget, eftersom de udenlandske forbrugere uden dette forbud under alle omstændigheder (således som de engelske forbrugere) ville have nedsat forbruget af oksekød. Dette har hindret, at der kunne ske afsætning for disse produkter i udlandet. I dioxin-sagen i 1999 skal det tilføjes, at alle tredjelandene i samme periode forbød import af fjerkrækød fra EU.

(30) Grunden til, at de italienske producenter ikke har henvendt sig til de øvrige udenlandske markeder eller ikke benyttet det italienske marked, skulle derfor ligge i en begivenhed af international beskaffenhed, der i vid udstrækning har overskredet Belgiens grænser.

(31) Indtægterne fra visse italienske fjerkrævirksomheder skulle for perioden juni-august 1999 ifølge de italienske myndigheder klart vise denne reduktion i priser og salg.

IV. VURDERING AF FORANSTALTNINGEN

Støttens eksistens

(32) Efter artikel 87, stk. 1, i traktaten: »er statsstøtte eller støtte, som ydes af en medlemsstat eller med statsmidler af enhver tænkelig form, som forvrider eller truer med at forvride konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, uforenelig med fællesmarkedet«.

(33) Rådets forordning (EF) nr. 2777/75 af 29. oktober 1975 vedrørende markedernes fælles organisation i fjerkræsektoren ⁽⁷⁾ fastsætter i henhold til artikel 19, med forbehold for modstridende bestemmelser i ovennævnte forordning, at traktatens artikler 87, 88 og 89 er anvendelige til produktion og afsætning af de produkter, der er taget i betragtning i samme forordning.

(34) Den planlagte foranstaltning omfatter betaling af offentlige tilskud til visse virksomheder, og den omtalte støtte (der beløber sig til 20 mia. ITL) skal bevilges selektivt til de fjerkræproducenter, der formodes at have lidt tab som følge af dioxin-krisen. Den planlagte foranstaltning begunstiger endvidere visse produktioner (dem i fjerkræsektoren), og den er af en sådan art, at den kan påvirke samhandelen, når der tages højde for den andel, som Italien står for i den samlede produktion af fjerkræ inden for EU (13,2 %). I 2001 var den italienske bruttoproduktion af fjerkræ på 1 134 000 t mod 15 EU-landes på 9 088 000 t ⁽⁸⁾.

(35) Den omtalte foranstaltning hører derfor ind under definitionen på statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1.

Støttens forenelighed

(36) Forbuddet om bevilling af statsstøtte er ikke ubetinget. I det foreliggende tilfælde har de italienske myndigheder påberåbt sig undtagelserne i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b). Traktaten fastslår, at foranstaltninger til at rette op på skader som følge af naturkatastrofer eller andre ekstraordinære begivenheder kan betragtes som foranstaltninger, der er forenelige med fællesmarkedet i henhold til artikel 87, stk. 2, litra b).

(37) Traktaten giver ikke en definition på en »ekstraordinær begivenhed«, og det er derfor nødvendigt at finde ud af, om »dioxin-krisen« i Italien kan sammenlignes med en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

⁽⁷⁾ EFT L 282 af 1.11.1975, side 77.

⁽⁸⁾ Kilde: Eurostat og Europa-Kommissionen.

(38) I henhold til EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren⁽⁹⁾ har Kommissionen logisk nok i sin vurdering af støtte til kompensation for tab som følge af naturkatastrofer eller ekstraordinære begivenheder skønnet, at der skulle gives en restriktiv tolkning af begreberne »naturkatastrofe« og »ekstraordinær begivenhed« i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), da de udgør undtagelser fra det generelle princip om statsstøttes uforenelighed med fællesmarkedet, som er godkendt af artikel 87, stk. 1. Kommissionen har indtil nu betragtet jordskælv, laviner, jordskred og oversvømmelser som naturkatastrofer. Indtil nu har Kommissionen betragtet krig, interne uroligheder eller strejker samt, med et vist forbehold og afhængigt af deres omfang, alvorlige atomkraft- eller industriulykker og brande, der forårsager omfattende tab, som ekstraordinære begivenheder. Kommissionen har på den anden side ikke anerkendt en brand som en ekstraordinær begivenhed, der var brudt ud i et forarbejdningsanlæg, som var dækket af en almindelig forsikring. Kommissionen betragter generelt ikke sygdom blandt dyr og planter som naturkatastrofer eller ekstraordinære begivenheder, heller ikke selv om Kommissionen i et tilfælde rent faktisk har anerkendt den store spredning af en sygdom blandt dyr, der indtil da var ukendt, som en ekstraordinær begivenhed. På grund af de vanskeligheder, der er forbundet med forudsigelsen af sådanne begivenheder, fortsætter Kommissionen med at vurdere hvert enkelt tilfælde, der forelægges til bevilling af støtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), idet der tages højde for tidligere fulgt praksis på dette område. En sådan undersøgelse af hvert enkelt tilfælde er særlig nødvendig i en kontekst, hvor støtten er bevilget i en følsom sektor som fjerkræsektoren, og hvor et hvilket som helst indgreb på markederne kan støde sammen med de foranstaltninger, der er fastsat af en fælles markedsordning.

(39) Kommissionen kan generelt ikke acceptere, at kemisk forurening af fødevarer til menneskeligt forbrug kan udgøre en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b). Tværtimod er forureningsrisikoen en følge af, at de højeste kvalitetsniveauer ikke garanteres under hele fødevarerproduktionen.

(40) I dioxin-krisens tilfælde i Belgien blev der taget højde for mange elementer for at konkludere, om denne krise udgjorde en ekstraordinær begivenhed. Kommissionen har særligt taget højde for det brede omfang af gennemførte

foranstaltninger til at modvirke krisen og beskytte den menneskelige sundhedstilstand. Blandt disse foranstaltninger var ligeledes forbud mod tilførsel af og fordeling til detailhandelen af fjerkrækød, forbud mod samhandel med og eksport til tredjelande af visse produkter med animalsk oprindelse til menneskeligt og animalsk forbrug. Derudover var der også et påbud om en række betingelser, der omfatter overvågning, mulighed for sporing og kontrol af de pågældende produkter⁽¹⁰⁾. Erklæringen om ekstraordinær begivenhed var derfor baseret på to elementer, dvs. meddelelsen fra de belgiske myndigheder samt efterfølgende anvendelse af nødforanstaltninger, som ligeledes gjorde det umuligt at afsætte den produktion, som kastede de belgiske producenter ud i en krisesituation. Denne krise skilte sig, på grund af dens art og virkning på de berørte aktører, tydeligt ud fra de sædvanlige forhold, og den faldt ikke inden for de normale markedsforhold. Den hurtige spredning af panik blandt forbrugerne og den påbudte blokade fra adskillige tredjelande over for dyr og belgiske produkter af animalsk oprindelse bidrog kraftigt til at give næring til krisen. Dette medførte stor uro på det marked, hvor de belgiske producenter var aktive, tab af markedsandele og som følge deraf en nedgang i den forventede omsætning på et normalt marked.

(41) Hverken kemisk forurening af produkterne eller nedgangen i salget var i sig selv ikke tilstrækkeligt til at konkludere, at begivenheden var af ekstraordinær karakter. Dette ville fremgå af kombinationen af væsentligt restriktive foranstaltninger for afsætning og eksport af disse produkter og faldet i salg og priser. Forbrugernes panik og reaktion over for dioxin-forureningen af fjerkræ har kun medvirket til at gøre begivenheden ekstraordinær.

(42) I de italienske producenters tilfælde konstateres det, at der ikke er blevet pålagt nogen restriktionsforanstaltninger over for salg og eksport og heller ikke nogen restriktionsforanstaltninger til beskyttelse af forbrugernes sundhedstilstand, da landet ikke var ramt direkte af krisen. Den eneste uforudsigelige og uroskabende markedsfaktor har været spredningen af panik blandt forbrugerne og deres reaktion over for en forurening, som var indtruffet andetsteds.

(43) Italiens situation kan ikke sidestilles med situationen i de lande, som blev ramt direkte af krisen. Dioxin-krisen blev faktisk erklæret for en ekstraordinær begivenhed i Belgien, men er ikke en ekstraordinær begivenhed i sig selv. Som det

⁽¹⁰⁾ Disse foranstaltninger blev tolket i tre af Kommissionens beslutninger: Kommissionens beslutning 1999/363/EF, af 3. juni 1999, vedrørende beskyttelsesforanstaltninger mod forurening af dioxin i visse produkter af animalsk oprindelse til menneskeligt eller animalsk forbrug (EFT L 141 af 4.6.1999, s. 24). Disse foranstaltninger vedrørte særligt fjerkrækød og alle produkter med fjerkræoprindelse som æg og ægprodukter, fedtstoffer, animalske proteiner, råvarer til ernæring, osv. Kommissionens beslutning 1999/368/EF, af 4. juni 1999, og Kommissionens beslutning 1999/389/EF af 11. juni 1999 vedrørende beskyttelsesforanstaltninger mod forurening af dioxin i produkter til menneskeligt eller animalsk forbrug fra okser og svin (EFT L 142 af 5.6.1999, s. 46 og EFT L 147 af 12.6.1999, s. 26). Disse foranstaltninger vedrørte særligt okse- og svinekød samt mælk og alle biprodukter.

⁽⁹⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, side 2.

allerede er understreget i stk. 35-38, udgør ren kemisk forurening af fødevareprodukter til menneskelig brug eller spredning af panik i samfundet ikke i sig selv en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

(44) De italienske myndigheder henviste til den første BSE-krise i Storbritannien. I dette tilfælde skyldtes den ekstraordinære situation det totale forbud mod eksport af levende dyr og oksekød fra Storbritannien til de europæiske lande og tredjelande. Virkningen af de markedsforanstaltninger, der blev anvendt i forbindelse med BSE, fik derfor et omfang, der aldrig før var set i Storbritannien. Blandt de anvendte foranstaltninger som reaktion på krisen huskede Kommissionen en total blokade af britisk kød samt af alle biprodukter, der kan indgå i den menneskelige og animalske fødekæde, og et drastisk fald uden sidestykke i det interne kødforbrug. Det drastiske fald var forbundet med de skrappe markedsrestriktioner, som skabte en situation, der kunne defineres som ekstraordinær.

(45) Kommissionen har desuden i nyligt indtrufne BSE-tilfælde i Europa⁽¹¹⁾ bekræftet, at faldet i salg og indtægter ikke betragtes som ekstraordinært. Faldet i salget betragtes som resultatet af en ekstraordinær begivenhed, der indtræffer ved en sjælden kombination af forskellige faktorer. Som i ovennævnte tilfælde er støtten til at rette op på en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b) blevet anvendt i de direkte berørte lande, hvor forskellige faktorer har bidraget til at gøre krisen ekstraordinær: De yderst negative følger for de europæiske landbrugsproducenter, den sociale panik blandt forbrugerne og den blokade, der blev pålagt af mange tredjelande, hvad angår dyr og kødprodukter fra EU, samt en række uheld, der var undsluppet producenterne kontrol, har bidraget til at skærpe krisesituationen og sprede frygt blandt forbrugerne. Alt dette har skabt kraftig uro på det marked, hvor de europæiske producenter er aktive med efterfølgende tab af markedsandele og nedgang i den forventede omsætning under normale markedssituationer.

(46) Et vigtigt element, som Kommissionen har taget med i betragtning for at kunne anerkende omtalte krise som ekstraordinær begivenhed, var oksekødsmarkedets stabilitet og ligevægt, før krisen brød ud. Ikke desto mindre, som det fremgår i det følgende (jf. stk. 52 og 55 mellem), og som det blev erklæret af de italienske myndigheder selv (jf. brev af 28. august 2000 og 15. november 2000), gjaldt dette ikke for kyllingemarkedet i Italien, som registrerede overproduktion og nedgang i priserne.

(47) I alle de ovennævnte tilfælde og særligt i dem, der er nævnt af de italienske myndigheder, er den ekstraordinære begivenhed indtruffet i det berørte land, og det har medført anvendelsen af en række restriktive foranstaltninger, foranstaltninger til kontrol af markedet og sanitære foranstaltninger, som knytter sig til faldet i salg og priser for de omtalte produkter.

(48) Desuden skal en ekstraordinær begivenhed mindst kunne fremvise de karakteristika, der kendetegner en begivenhed, der i kraft af sin beskaffenhed og virkning på de berørte aktører tydeligt udskiller sig fra de normale forhold, og som falder uden for de normale markedsforhold. Begivenhedens uforudsigelighed eller vanskeligheden ved at forudsige den kan være et for begivenheden ekstraordinært element, men det kan ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at erklære den for »ekstraordinær« i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

(49) I det foreliggende tilfælde udskiller det formodede fald i salget sig ikke fra andre begivenheder, der afspejler sig i efterspørgslen, f.eks. lukning af et eksportmarked. Sådan en begivenhed er ligeledes uforudsigelig, men den hører ind under den normale erhvervsrisiko, og den kan derfor ikke karakteriseres som værende ekstraordinær i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

(50) Ifølge de italienske myndigheder havde italienske producenter ikke andre afsætningsmuligheder, fordi krisen havde bredt sig ud over de belgiske grænser, og der var registreret en reduktion i forbruget af fjerkrækød overalt i Europa.

(51) Ifølge de oplysninger, som Kommissionen har til rådighed, har fjerkræeksporten mellem EU-landene i juni og august måned 1999 været konstant i forhold til den årlige tendens og endog været større i forhold til 1998. Eksporten mellem EU-landene i juli måned var større i forhold til den tendens, der var registreret i 1999 og i den tilsvarende måned året før. Selv om denne forøgelse ikke var tilstrækkelig til at afsætte al den overskudsproduktion, som de italienske myndigheder havde erklæret, ikke var blevet solgt, ville den reducere krisens virkning for producenterne og gøre det muligt for dem at sælge en del af produktionen på fællesmarkedet. De italienske myndigheder har ikke fremlagt noget tal som bevis på manglen af andre afsætningsmuligheder på fællesmarkedet, og de har begrænset sig til kun at bekræfte, at også de øvrige europæiske lande havde reduceret forbruget af kyllingekød. Ifølge de samme myndigheder kunne nogle lande ikke desto mindre (som

⁽¹¹⁾ Se støtte N 113/A/2001 (beslutning SG 01.290550 af 27.7.2001), N 437/2001 (beslutning af 27.7.2001 SG 01 290526D), N 657/2001 (beslutning af 9.11.2001 SG 01 292096) og NN 46/2001 (beslutning SG 01 290558 af 27.7.2001).

Danmark, Grækenland, Spanien, Irland, Østrig, Portugal, Finland, Sverige, Storbritannien) benyttes som reference til at fastsætte sammenligningspriserne (se stk. 7 ovenfor), fordi de ikke var blevet ramt af krisen. De kunne derfor have aftaget mindst en del af denne overskydende produktion.

- (52) Når der tages højde for den politik, Kommissionen benytter ved anvendelsen af traktatens artikel 87, stk. 2, litra b) i landbrugssektoren, skal enhver overkompensation for tab udelukkes.

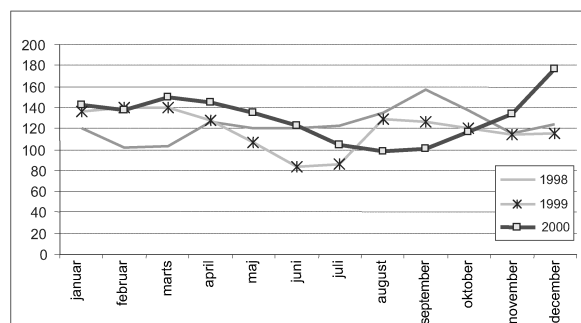
- (53) Den overkompensationsmekanisme, der blev forudsat af de italienske myndigheder, er baseret på støtte til kød, der er produceret og afsat mellem juni og juli måned 1999, beregnet på grundlag af forskellen mellem gennemsnitspriserne for de lande, der ikke er blevet ramt af krisen og de italienske gennemsnitspriser. Ifølge de italienske myndigheder beløber denne forskel sig til 53,966 EUR/100 kg for juni måned og 46,218 EUR/100 kg i juli måned. Støtten svarer til maks. 21 150 ITL (10,92 EUR)/100 kg og 15 400 ITL (7,95 EUR)/100 kg.

- (54) Denne beregningsmetode medfører to problemer. Det første vedrører de italienske myndigheders bekræftelse om, at producenterne har frosset det kød, som ikke var blevet solgt⁽¹²⁾. Det ville have gjort det muligt at afsætte de fjerkræprodukter på et senere tidspunkt, som ikke blev solgt under krisen, og tabet således være mere begrænset end det, der erklæres i det undersøgte tilfælde. De italienske myndigheder har aldrig kommenteret dette punkt. Som følge heraf kan det ikke udelukkes, at der er en risiko for overkompensation af tabene ved et senere salg af en del af produktionen til priser, der højst sandsynligt er normaliseret. De italienske myndigheder erklærede desuden, at der blev slagtet 43 170,1 t kyllinger i juni måned i 1999 og 47 485,9 t i juli, dvs. i alt 90 656 t (jf. brev af 15. november 2000). Den solgte mængde beløb sig til 34 700 000 kg kød i juni 1999 og til 30 200 000 kg i juli måned, dvs. 64 900 t. Der blev frosset 4 150,8 t kød i juni og 9 271,3 t i juli, dvs. 13 422,1 t. Der er ikke blevet oplyst noget om, hvad der er sket med det producerede kød, som ikke blev solgt og ikke blev frosset. Det kan ikke udelukkes, at det har haft et andet kommercielt formål.

- (55) Italien henviser efterfølgende til gennemsnitspriserne i andre europæiske lande, som ikke blev ramt af krisen, uden at tage hensyn til, at priserne i Italien allerede var faldende før juni 1999 og til den variabilitet, der er for priserne på fjerkrækød. Denne tendens er vist for årene 1998, 1999 og 2000⁽¹³⁾ for Italiens i nedenstående tabel:

Gennemsnitlige markedspriser pr. måned for hele kyllinger,

EUR/100 kg

- (56) Ifølge de italienske myndigheder var der allerede overproduktion i fjerkræsektoren, og producenterne havde derfor i marts besluttet at slagte en del af det fjerkræ, der skulle slagtes i april og maj, for at reducere udbuddet af kød i juni med 4,8 %. Ifølge de italienske myndigheder blev 10 % af produktionen i juni ikke slagtet eller afsat på markedet på grund af dioxin-krisen. Slagtningen blev udsat til juli og august, hvilket bevirkede, at udbuddet steg i disse to måneder. På grundlag af de data, som Kommissionens råder over, steg antallet af kyllinger til opdræt faktisk i februar, marts og april måned, hvilket gav håb om en produktionsstigning på 5,6 % i juni måned.
- (57) De data, der henviser til slagtning af kyllinger i perioden maj-august 1999 viser i forhold til de samme måneder året før, at der i maj måned blev registreret en stigning i slagtningen og dermed en stigning i udbuddet af kyllinger på næsten + 9 %. I juni 1999 faldt udbuddet i forhold til juni 1998 med - 10 %. I juli var antallet af slagtede kyllinger næsten 10 % højere i forhold til 1998. Denne tendens til stigning i udbuddet fortsatte i august måned 1999 (+ 6,5 %). I betragtning af at priserne følger udviklingen i udbuddet, kunne der udledes et fald i priserne i forhold til priserne i april, som allerede var lavere i forhold til det europæiske gennemsnit på grund af overproduktionen. Som følge heraf ville en sammenligning mellem kyllingepriiserne i Italien i juni og juli måned med gennemsnitsprisen i de lande, som ikke blev ramt af dioxin-krisen, føre til en overvurdering af den formodede kyllingeværdi i Italien.

- (58) På grund af de variable priser for kyllinger i Italien og tendensen til faldende priser, som allerede var begyndt, før dioxin-krisen brød ud, ville en sammenligning mellem priserne for salg i juni 1999 og juni 1998 ikke være korrekt, og den ville ikke afspejle hverken den overproduktion, der allerede tyngede kyllingemarkedet i Italien eller den deraf følgende allerede registrerede prissænkning. De italienske myndigheders erklæring om, at producenterne allerede havde anvendt markedskorrigerende foranstaltninger ved tidligere end forventet at slagte de kyllinger i marts måned, der skulle have været slagtet i april og maj, for at reducere udbuddet i juni og juli måned er i modstrid med

⁽¹²⁾ Jf. brev af 23.5.2001, hvor de italienske myndigheder erklærer, at producenterne var tvunget til at fryse 4 150,8 ton i juni, 9 271,3 ton i juli og 2 595,9 ton i august.

⁽¹³⁾ Data for eksport mellem medlemslandene af alt fjerkrækød (i dødvægt).

de data, der er oplyst om tilførslen af kyllinger til opdræt og dermed med produktionsvurderingen, der viser en stigning i udbuddet i juni måned og en mindre reduktion (1,6 %) i juli måned. På grundlag af disse elementer ville en hvilken som helst forudsigelse af salgspriserne i juni og juli måned 1999 være usikker (sammenlignet med priserne i juni 1998 eller de registrerede priser i de lande, der ikke var ramt af dioxin-krisen).

(59) Kommissionen kan derfor konkludere, at da social panik i sig selv ikke udgør en ekstraordinær begivenhed i henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), og at den metode til beregning af tab, der blev foreslået af de italienske myndigheder, ville kunne føre til en overvurdering af de tab, de italienske fjerkræproducenter havde lidt, kan foranstaltningen ikke betragtes som forenelig med fællesmarkedet på grundlag af artikel 87, stk. 2, litra b).

(60) Selv ved at analysere støtten i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3 kan der ikke nås til en anden konklusion end den, at støtten er uforenelig med fællesmarkedet. Artikel 87, stk. 3, litra a) er ligeledes uanvendelig, eftersom støtten ikke er beregnet på at fremme udviklingen i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der er meget stor arbejdsløshed.

(61) I henhold til artikel 87, stk. 3, litra b) er den pågældende støtte ikke beregnet på at fremme gennemførelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe et alvorligt problem i en medlemsstats økonomi.

(62) Under henvisning til traktatens artikel 87, stk. 3, litra d) vedrører den omhandlede støtte ikke de formål, der er anført i samme artikel.

(63) Da omtalte lov er blevet anmeldt regulært af de italienske myndigheder i henhold til artikel 87, stk. 3, anvendes traktatens artikel 87, stk. 3, litra c) til vurderingen af EF-rammebestemmelsernes bestemmelser for statsstøtte i landbrugssektoren⁽¹⁴⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«). I overensstemmelse med punkt 23.3 i rammebestemmelserne, med virkning fra den 1. januar 2000, kan de anvendes til ny statsstøtte, der ligeledes er anmeldt af medlemsstaterne, men som Kommissionen endnu ikke har taget nogen beslutning om.

(64) Den støtte, der er beregnet til at kompensere for indtægststab, der skyldes sygdom blandt dyr, hører ind under punkt 11.4. Erstatningen kan omfatte en passende kompensation for profittab, idet der tages højde for de vanskeligheder, der er forbundet med udskiftningen af husdyr eller oprettelsen af en ny dyrestand, karantæne eller andre venteperioder, der pålægges eller anbefales fra de relevante myndigheder for at udrydde sygdommen, før husdyrene eller afgrøderne udskiftes. En nødvendig

betingelse for bevilling til støtte er derfor obligatorisk slagtning af dyr efter ordre fra de sanitære/veterinære myndigheder inden for rammen af en plan til forebyggelse og svækkelse af sygdomsepidemi blandt dyr.

(65) Det udledes tydeligt af de anmeldte foranstaltninger, at de sanitære/veterinære myndigheder ikke har udstedt nogen ordre om slagtning af dyr i forbindelse med en plan til forebyggelse og svækkelse af sygdomsepidemi blandt dyr, da den kemiske forurening ikke har berørt de italienske bedrifter. Den omhandlede foranstaltning opfylder derfor ikke betingelserne i henhold til punkt 11.4 i rammebestemmelserne.

(66) Set i lyset af det, der er anført ovenfor, kan støtte til fordel for bedrifter, der er aktive i sektoren for fjerkræproduktion, ikke betragtes som støtte, der er beregnet på at kompensere for skader som følge af en ekstraordinær begivenhed i henhold til artikel 87, stk. 2, litra b). Støtten kan heller ikke betragtes som en støtte, der kan være nyde godt af en af de undtagelser, der er omfattet af artikel 87, stk. 3. Den omhandlede støtte har derfor form af driftsstøtte, som er uforenelig med fællesmarkedet i henhold til punkt 3.5 i rammebestemmelserne⁽¹⁵⁾.

(67) Støtten har ligeledes form af en overtrædelse af bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 2777/75 af 29. oktober 1975, der omhandler fællesorganisationen af markederne i sektoren for fjerkrækød. Forordningen bestemmer, at kun de følgende foranstaltninger kan anvendes til de produkter, der er anført i artikel 1: Foranstaltninger, der har til formål at fremme en bedre organisation af produktionen, forarbejdningen og afsætningen. Foranstaltninger til fremme af kvaliteten, foranstaltninger, der har til formål at gøre det muligt at udarbejde forudsigelser på kort og langt sigt via kendskab til de anvendte produktionsmidler samt foranstaltninger, der har til formål at fremme kontrollen med udviklingen for omtalte produkters markedspriser. For at tage højde for begrænsningerne af den frie bevægelighed, som skulle fremgå af anvendelsen af de foranstaltninger, der skal bekæmpe udbredelsen af sygdom blandt dyr, kan i henhold til artikel 17 endvidere kun anvendes i forbindelse med ekstraordinære foranstaltninger til støtte for det marked, der er ramt af disse begrænsninger. Omtalte foranstaltninger kan kun anvendes i det omfang og i det forløb, der er strengt nødvendigt for støtten til omtalte marked. I det foreliggende tilfælde er der ikke blevet anvendt nogle af de nævnte foranstaltninger over for Italien. Det følger heraf, at enhver anden offentlig støtte kun kan bevilges i henhold til traktatens artikler 87-89. Som anført i foregående afsnit er omhandlede støtte ikke forenelig med de bestemmelser, der regulerer statsstøtte og som følge deraf heller ikke forenelig med fællesmarkedet.

⁽¹⁴⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, side 2.

⁽¹⁵⁾ Førsteinstansrettens dom af 8.6.1995 i sagen T 459/1993 (Siemens SA — Det Europæiske Fællesskab) Sml. [1995] s. 1.675.

V. **KONKLUSIONER**

Italien kan derfor ikke yde støtten.

(68) På baggrund af det ovenfor anførte kan Kommissionen konkludere, at den støtte, der er fastsat i A.I.M.A.'s program til fordel for fjerkræsektoren, udgør statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, som ikke kan omfattes af nogen af de undtagelser, der er omhandlet i artikel 87, stk. 2 og 3.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

(69) Da programmet er anmeldt i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, ifølge hvilken medlemsstaten kun kan iværksætte den fastsatte foranstaltning efter Kommissionens godkendelse, er der ingen anledning til at anmode om tilbagebetaling af støtten.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. maj 2004.

Artikel 1

Den af Italien påtænkte støtte som led i A.I.M.A.'s nationale støtteprogram for 1999 er uforenelig med fællesmarkedet.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 24. maj 2006

om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54 vedrørende
Microsoft Corporation

(Sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft)

(meddelt under nummer K(2004) 900)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2007/53/EF)

Den 24. marts 2004 vedtog Kommissionen en beslutning om en procedure efter EF-traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54. I overensstemmelse med artikel 21 i forordning nr. 17 ⁽¹⁾ offentliggør Kommissionen hermed den berørte parts navn og beslutningens hovedindhold under behørig hensyntagen til virksomhedens berettigede interesse i, at dens forretningshemmeligheder ikke afsløres. En ikke-fortrolig version af hele beslutningen på sagens autentiske sprog og på Kommissionens arbejdsprog findes på GD COMP's websted http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. OVERTRÆDELSEN I KORTE TRÆK

Adressat samt overtrædelsens art og varighed

- (1) Denne beslutning er rettet til Microsoft Corporation.
- (2) Microsoft Corporation har overtrådt EF-traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54 ved:
 - fra oktober 1998 til datoen for denne beslutning at nægte at udlevere oplysninger om interoperabilitet og tillade brug af disse oplysninger til udvikling og distribution af styresystemer til arbejdsgruppeservere
 - fra maj 1999 til datoen for denne beslutning at gøre adgang til Windows-styresystem til klient-pc'er betinget af samtidigt køb af Windows Media Player (WMP).

De relevante markeder

Styresystemer til pc'er

- (3) Styresystemer er softwareprodukter, der styrer en computers basisfunktioner. »Klient-pc'er« (pc'er) er almindelige computere beregnet til at blive brugt af én person ad gangen, og som kan kobles til et netværk.
- (4) Der skal skelnes mellem i) styresystemer til såkaldte »Intel-kompatible« pc'er og ii) styresystemer til pc'er, som ikke er Intel-kompatible. »Intel-kompatibel« henviser i den forbindelse til en særlig type hardware-arkitektur. »Porting«, dvs.

tilpasning af et styresystem, der ikke er Intel-kompatibelt (f.eks. Apples Macintosh), så det kan bruges på Intel-kompatibelt hardware, er en lang og bekostelig proces. Spørgsmålet om i definitionen af det relevante marked at inddrage styresystemer til Intel-kompatible pc'er og pc'er, som ikke er Intel-kompatible, kan stå åbent, da forskellen ikke vil påvirke vurderingen af Microsofts markedsstyrke.

- (5) Styresystemer til håndholdte enheder, som f.eks. personal digital assistants, PDA'er, eller »intelligente« mobiltelefoner og styresystemer til servere kan ikke på nuværende tidspunkt betragtes som konkurrencedygtige erstatninger for styresystemer til pc'er.
- (6) Hvad angår substituerbarhed på udbudssiden ville et softwareprodukt, der ikke på nuværende tidspunkt er på markedet for styresystemer til pc'er, skulle ændres grundlæggende for at passe til forbrugernes specifikke behov på dette marked. Det medfører en meget tidskrævende og dyr udviklings- og testproces (ofte over ét år), og det indebærer en betydelig økonomisk risiko. Endvidere ville en ny markedsdeltager møde betydelige adgangsbarrierer, hvilket fremgår af diskussionen om Microsofts dominerende stilling på det relevante marked.

Styresystemer til arbejdsgruppeservere

- (7) »Tjenester som udføres af arbejdsgruppeservere« er de grundlæggende tjenester, der anvendes af kontorphonale i det daglige arbejde, nemlig: deling af filer lagret på servere,

⁽¹⁾ EFT 13 af 21.2.1962, s. 204/62. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1/2003 (EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1).

deling af printere, og central »administration« af deres rettigheder som netværksbrugere gennem organisationens it-afdeling. »Styresystemer til arbejdsgruppeservere« er styresystemer, der er udformet og markedsført med henblik på at servicere et forholdsvis lille antal pc'er, der er sammenkoblet i små eller mellemstore netværk.

- (8) Oplysninger indsamlet af Kommissionen i løbet af undersøgelsen har bekræftet, at kunderne betragter tjenester udført af arbejdsgruppeservere som vel afgrænsede tjenester. Navnlig hører fil- og printtjenester på den ene side og tjenester til gruppe- og brugeradministration på den anden side tæt sammen: Hvis der ikke fandtes en ordentlig gruppe- og brugeradministration, ville brugeren ikke have en effektiv og sikker adgang til delte fil- og printtjenester.
- (9) Arbejdsgruppeservere (servere, der kører styresystemet til en arbejdsgruppe) må ikke forveksles med high-end-servere, der normalt er nødvendige for at understøtte kritiske opgaver, som f.eks. lagerstyring, flyreservationer eller banktransaktioner. Sådanne opgaver kan kræve støtte til lagring af store datamængder og kræve maksimal (ofte kaldt »klippefast«) pålidelighed og tilgængelighed ⁽²⁾. Tjenesterne udføres af dyre maskiner (nu og da kaldet »virksomhedsservere«) eller af mainframes. Derimod installeres styresystemer til arbejdsgruppeservere normalt på billigere computere.
- (10) Ikke alle low-end-servere anvendes imidlertid som arbejdsgruppeservere. F.eks. kan low-end-servere også installeres i »udkanten« af netværk og anvendes til web serving ⁽³⁾, web caching ⁽⁴⁾ eller have firewallfunktioner ⁽⁵⁾ for at afskærme arbejdsgruppeserverens centrale tjenester.

- (11) Det skal understreges, at mens det kun er fil-, print- og gruppe- og brugeradministration, der udgør arbejdsgruppeserverens centrale tjenester, kan styresystemer til arbejdsgruppeservere anvendes til at køre applikationer, præcis som andre styresystemer. Disse applikationer vil ofte være tæt knyttet til gruppe- og brugeradministration. Da styresystemer til arbejdsgruppeservere normalt køres med billigt hardware, kræver disse applikationer normalt ikke ekstrem høj pålidelighed.

⁽²⁾ Pålidelighed er et styresystems evne til at fungere i en lang periode uden driftsforstyrrelser eller behov for at reboot. Tilgængelighed er et styresystems evne til at fungere i en lang periode, uden at det er nødvendigt at tage det ud af drift til serviceeftersyn eller opgraderinger. Et andet aspekt af tilgængelighed er, hvor hurtigt et styresystem kan genoptage driften, efter der er opstået en fejl.

⁽³⁾ En webserver lagrer websider og gør dem tilgængelige gennem standardiserede webprotokoller.

⁽⁴⁾ En cache er et sted, hvor midlertidige webkopier lagres. Web caching er derfor en lagring af webfiler til senere brug på en måde, der fremskynder adgangen for slutbrugeren.

⁽⁵⁾ En firewall er en hardware/software-løsning, der isolerer organisationers computernetværk og derved beskytter dem mod ydre trusler.

Streaming Media Players

- (12) Media players er klientsoftware, hvis væsentligste funktion er at afkode, dekomprimere og afspille (og tillade videre behandling) digitale lyd- og videofiler, der downloades fra eller streames over internettet (eller andre netværk). Media players kan også afspille lyd- og videofiler, der er lagret på fysiske medier, f.eks. cd'er og dvd'er.
- (13) Hvad angår substituerbarhed på efterspørgselssiden, er klassiske afspilningsmedier som cd'er og dvd'er ikke alternativer til media players, da de kun kan klare en begrænset del af media players' funktioner. Media players, der er baseret på tredjeparts proprietærteknologi, indskrænker i modsætning til Microsofts WMP, RealNetworks' RealOne Player og Apples Quick Time Player, ikke tredjeparts adfærd. Media players, der ikke kan modtage lyd- og videoindhold streamet over internettet, er ikke et alternativ til streaming media players, da de ikke opfylder de specifikke forbrugerkrav om streaming.
- (14) Hvad angår substituerbarhed på udbudssiden, vil de betydelige FoU-investeringer, beskyttelsen af eksisterende medieteknologier gennem IP-rettigheder og de indirekte netværkseffekter, der karakteriserer markedet, udgøre adgangsbarrierer for udviklere af andre softwareapplikationer, herunder media players, der ikke tillader streaming.

Dominerende stilling

Styresystemer til pc'er

- (15) Microsoft har erkendt at have en dominerende stilling på markedet for styresystemer til pc'er.
- (16) Denne dominerende stilling er karakteriseret ved markedsandele, der siden 1996 har været meget store (+ 90 % i de seneste år), og meget store adgangsbarrierer. Disse adgangsbarrierer er navnlig knyttet til de indirekte netværkseffekter. Når et styresystem til pc'er er så populært blandt brugerne, skyldes det, at det er populært hos forhandlere af pc-applikationer, som for deres vedkommende vælger at fokusere deres udviklingsindsats på de styresystemer til pc'er, der er mest populære blandt brugerne. Det giver en

selvforstærkende dynamik, der fastholder Windows som de facto-standard for styresystemer til pc'er («adgangsbarrierer for software»).

Styresystemer til arbejdsgruppeservere

- (17) Kommissionen konkluderer, at Microsoft har opbygget en dominerende stilling på markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere. Denne konklusion er navnlig baseret på følgende:

- Kommissionen har undersøgt en række data for at kunne måle Microsofts markedsandel på markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere. Alle disse oplysninger bekræfter, at Microsoft uden sammenligning har den største markedsandel, som for alle målingers vedkommende er på over 50 %, og for de fleste målingers vedkommende på mellem 60 og 75 %.
- Der er adgangsbarrierer på markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere. Det forholder sig sådan, at jo nemmere det er at finde teknikere, der er kvalificerede til at administrere et givet styresystem til arbejdsgruppeservere, jo flere forbrugere vil være indstillet på at købe netop dette styresystem til arbejdsgruppeservere. Det betyder, at jo mere populært et styresystem til arbejdsgruppeservere er blandt forbrugerne, jo nemmere er det for teknikerne (og jo mere villige vil teknikerne være til) at opnå den fornødne kompetence i forhold til produktet. Ud fra et økonomisk perspektiv kan denne mekanisme formaliseres for så vidt angår netværkseffekter.
- Der er stærke kommercielle og tekniske forbindelser mellem markedet for styresystemer til pc'er og styresystemer til arbejdsgruppeservere. Derfor har Microsofts dominans på markedet for styresystemer til pc'er betydelige følger for det tilstødende marked for styresystemer til arbejdsgruppeservere.

Leveringsnægtelse

- (18) I beslutningen fastslås følgende:

- Microsoft har nægtet at forsyne Sun med oplysninger, der gør det muligt for Sun at udvikle styresystemer til arbejdsgruppeservere, der gnidningsløst kan integreres i »Active Directory domain architecture«, hvilket er et net af indbyrdes forbundne protokoller mellem henholdsvis pc'er-servere og servere-servere, der organiserer Windows arbejdsgruppenetværk. Det skal bemærkes, at for at give Sun mulighed for at udbyde en sådan gnidningsløs integration, skulle Microsoft bare udlevere specifikationer for de berørte protokoller, dvs. teknisk dokumentation, og ikke afsløre Windows-softwarekode og slet ikke give tilladelse til, at Sun reproducerede den. Der er yderligere to forhold

omkring denne nægtelse, som skal nævnes. For det første er det afslag, som Sun fik af Microsoft, led i et større handlingsmønster, der går ud på at nægte at udlevere oplysninger til forhandlere af styresystemer til arbejdsgruppeservere. For det andet udgør Microsofts afslag en forstyrrelse af det tidligere leveringsled, da lignende oplysninger for tidligere versioner af Microsofts produkter indirekte allerede var blevet udleveret til Sun og branchen generelt gennem en licens til AT&T.

- Microsofts nægtelse risikerer at fjerne konkurrencen på det relevante marked for styresystemer til arbejdsgruppeservere, da de tilbageholdte oplysninger er helt nødvendige for konkurrenter på markedet. Oplysninger fra forbrugerne bekræfter forbindelsen mellem på den ene side den privilegerede interoperabilitet, som Microsofts styresystemer til arbejdsgruppeservere har takket være Microsofts dominerende styresystem til pc'er, og på den anden side den hurtige opnåelse af en dominerende stilling (og den hurtige indførelse af de egenskaber i Active Directory domain architecture, der ikke er kompatible med konkurrenternes produkter). Kommissionens undersøgelse viser også, at der ikke findes noget faktisk eller potentielt alternativ til de tilbageholdte oplysninger.
 - Microsofts nægtelse medfører en begrænsning af den tekniske udvikling til skade for forbrugerne, hvilket er i modstrid med artikel 82, stk. b). Hvis konkurrenterne havde adgang til de tilbageholdte oplysninger, ville de kunne tilbyde forbrugerne nye og bedre produkter. Det fremgår af oplysningerne fra markedsundersøgelsen, at forbrugerne sætter pris på produktkarakteristika som sikkerhed og pålidelighed, selv om sådanne karakteristika kommer i anden række på grund af Microsofts interoperabilitetsfordel. Microsofts nægtelse er derfor indirekte til skade for forbrugerne.
- (19) Disse særlige omstændigheder fører til den konklusion, at Microsofts afslag udgør misbrug af en dominerende stilling, hvilket er uforeneligt med artikel 82, medmindre der foreligger objektive grunde dertil.
- (20) Microsofts påståede begrundelse for nægtelsen er, at hvis de omhandlede oplysninger udleveres, og hvis konkurrenterne får mulighed for at bruge dem til at fremstille kompatible produkter, ville det være ensbetydende med at licensere intellektuelle ejendomsrettigheder. Kommissionen har ikke taget stilling til gyldigheden af Microsofts generelle krav vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder, der under alle omstændigheder kun kan afgøres fra sag til sag, når Microsoft har udarbejdet de nødvendige specifikationer. Ifølge retspraksis kan en virksomheds interesse i at udøve sine intellektuelle ejendomsrettigheder ikke i sig selv udgøre en objektiv begrundelse, når der kan konstateres så usædvanlige omstændigheder som ovenstående.
- (21) Kommissionen undersøgte, om Microsofts begrundelse i lyset af denne sags specifikke omstændigheder kunne opveje disse særlige omstændigheder og konkluderede, at

Microsoft ikke havde fremlagt beviser i den henseende. I særdeleshed forholder det sig sådan, at et påbud om at fremlægge de relevante oplysninger ikke kan føre til »kloning« af Microsofts produkt. Kommissionen har også taget hensyn til det faktum, at den type oplysninger, som Microsoft tilbageholdte, dagligt udleveres i branchen.

- (22) Endvidere har Kommissionen baseret sig på det tilsagn, som IBM afgav over for Kommissionen i 1984 (»IBM-tilsagnet«)⁽⁶⁾, og softwaredirektivet⁽⁷⁾ fra 1991. Microsoft medgiver, at IBM-tilsagnet og softwaredirektivet giver nyttige retningslinjer i denne sag. Kommissionen konkluderede, at et påbud om i dette tilfælde at udlevere oplysninger kunne sidestilles med IBM-tilsagnet, da det blot ville vedrøre interfacespecifikationer. Kommissionen konkluderede også, at den her omhandlede nægtelse var en afvisning af at udlevere oplysninger om interoperabilitet i medfør af softwaredirektivet. I den henseende bemærkede Kommissionen, at softwaredirektivet begrænser den ophavsretlige beskyttelse af software (herunder også i tilfælde af virksomheder uden dominerende stilling) til fordel for interoperabilitet og på den måde understreger vigtigheden af interoperabilitet i softwareindustrien. Kommissionen bemærkede også, at det udtrykkeligt fremgår af softwaredirektivet, at bestemmelserne ikke berører anvendelsen af EF-traktatens artikel 82, navnlig hvis en virksomhed med dominerende stilling nægter at udlevere oplysninger, der er nødvendige for at sikre operabilitet.
- (23) Microsoft anførte endvidere, at afvisningen af at udlevere oplysninger om operabilitet ikke kan tage sigte på at begrænse konkurrencen på markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere, da virksomheden ikke har noget økonomisk incitament for at følge en sådan strategi. Kommissionen afviste Microsofts argument, da det var baseret på en økonomisk model, der ikke passer til fakta i denne sag, og ikke stemmer overens med de synspunkter, Microsofts ledelse gav udtryk for i de interne dokumenter, som Kommissionen fik adgang til i forbindelse med undersøgelsen.

Bundtning

- (24) Beslutningen fastslår, at Microsoft overtræder traktatens artikel 82 ved at bundte WMP med Windows PC operating system (Windows). Kommissionen baserer sine oplysninger om ulovlig bundtning på fire forhold: i) Microsoft har en dominerende stilling på markedet for styresystemer til pc'er; ii) Windows styresystem til pc'er og WMP er to forskellige produkter; iii) Microsoft giver ikke forbrugerne mulighed for at købe Windows uden WMP; og iv) bundtningen udelukker konkurrence. Endvidere afviser beslutningen Microsofts argumenter for at bundte WMP.
- (25) Microsoft medgiver at have en dominerende stilling på markedet for styresystemer til pc'er.
- (26) Ifølge Kommissionens beslutning er streaming media players og styresystemer til pc'er to adskilte produkter (hvorved Kommissionen tilbageviser Microsofts argument om, at WMP er en integreret del af Windows). Beslutningen fastslår for det første, at selv om Microsoft i nogen tid har bundet media players til Windows, er der stadig i dag en særskilt forbrugerefterspørgsel efter separate media players, der kan adskilles fra efterspørgslen efter styresystemer til pc'er. For det andet findes der virksomheder, der udvikler og sælger separate media players. For det tredje udvikler og distribuerer Microsoft selv versioner af WMP til andre styresystemer til pc'er. Endelig fremmer Microsoft WMP i direkte konkurrence med media players fra andre virksomheder.
- (27) Hvad angår det tredje argument vedrørende bundtning, fastslår beslutningen, at Microsoft ikke giver forbrugerne mulighed for at købe Windows uden WMP. Pc-producenter skal have licens på Windows med WMP. Hvis de ønsker at installere en anden media player i Windows, kan det udelukkende gøres ved siden af Windows media player. Dette gælder også, når en bruger køber Windows i en detailforretning. Microsofts argumenter om, at kunderne ikke behøver betale »ekstra« for WMP, og at de ikke behøver bruge WMP, anses i beslutningen som irrelevant, når det drejer sig om at beslutte, om der foreligger tvang efter artikel 82 i EF-traktaten.
- (28) Det forklares herefter i beslutningen, hvorfor bundtning i dette tilfælde hindrer konkurrence. I beslutningen fastslås det, at det er bundtningen af WMP med Windows, der gør, at Microsofts media players findes i næsten alle pc'er verden over. De relevante beviser viser, at andre distributionskanaler kommer i anden række. Ved at bundte WMP med Windows kan Microsoft give indholdsudbydere og softwareudviklere, der understøtter Windows Media-teknologier, mulighed for gennem Microsofts monopol at nå ud til næsten alle pc-brugere verden over. Beviserne peger på, at understøtning af flere medieteknologier giver yderligere omkostninger. WMP's allestedsnærværelse betyder således, at indholdsudbydere og softwareudviklere væsentligst baserer sig på Windows media player. Forbrugerne vil for deres vedkommende foretrække at bruge WMP, da der findes et bredere udvalg af programmer og indhold til dette produkt. Microsofts bundtning styrker og forvrider disse »netværkseffekter« til virksomhedens egen fordel og underminerer derved alvorligt konkurrencen på markedet for media players. Ifølge beviserne stiger brugen af WMP på grund af denne bundtning, samtidig med at brugerne anser andre media players for at være af bedre kvalitet. Markedsdata om anvendelsen af media player, formatanvendelse og indhold, som udbydes på websteder, peger på, at WMP og Windows Media-formater anvendes på bekostning af de vigtigste konkurrerende media players (og media player-teknologier). Denne tendens til fordel for Windows Media

⁽⁶⁾ Kommissionens sag IV/29.479. Kommissionen afbrød den undersøgelse, den havde påbegyndt i 1970'erne, efter IBM havde afgivet dette tilsagn.

⁽⁷⁾ Rådets direktiv 91/250/EØF (EFT L 122 af 17.5.1991, s. 42).

Player og Windows medieformat nævnes i beslutningen, men det understreges også, at Kommissionen ifølge Domstolens retspraksis bl.a. ikke er tvunget til at bevise, at konkurrencen er hindret, eller at der er en risiko for at fjerne al konkurrence for at fastslå, at der foreligger ulovlig bundtning. Ellers ville antitrustundersøgelser på visse softwaremarkeder komme på for sent et tidspunkt, da beviser på markedseffekt kun kan fremlægges, når markedet er »tippet over«.

- (29) Endelig diskuterer beslutningen Microsofts argumenter for at bundte WMP, herunder den påståede effektivitetsgevinst ved at bundte WMP med Windows. Hvad angår den påståede distributionsgevinst, tilbageviser Kommissionen Microsofts argument om, at bundtningen sænker forbrugernes transaktionsomkostninger ved at mindske tidsforbruget og forvirringen, da de får en færdig opsætning af forudindstillinger i deres pc'er. Fordelen ved at have en media player forudinstalleret sammen med pc'ens styresystem er, at Microsoft ikke skal vælge media player for forbrugerne. Pc-producenterne kan garantere, at de kan klare forbrugernes efterspørgsel efter de valgte forudindstillede media players. Beslutningen fastslår også, at Microsoft ikke har kunnet godtgøre, at »integrationen« af WMP skyldes hensynet til den tekniske effektivitet. Bundtning af WMP afskærmer snarere Microsoft fra effektiv konkurrence fra potentielt mere effektive forhandlere af media players, der kunne true Microsofts stilling og dermed svække den viden og den kapital, der er investeret i innovation af media players.

II. RETSMIDLER

Leveringsnægtelse

- (30) Beslutningen pålægger Microsoft at udlevere de oplysninger, som virksomheden har nægtet at udlevere, og tillade brug deraf til udvikling af kompatible produkter. Dette pålæg om udlevering af oplysninger er begrænset til protokolspecifikationer og til sikring af interoperabilitet med de specifikke træk, der definerer et typisk arbejdsgrupperetværk. Det gælder ikke bare Sun, men enhver virksomhed, der har en interesse i at udvikle produkter, der kan konkurrere med Microsoft på markedet for styresystemer til arbejdsgrupperetvere. I det omfang beslutningen måtte kræve, at Microsoft afstår fra fuldt ud at håndhæve sine intellektuelle ejendomsrettigheder, kan dette begrundes med nødvendigheden af at bringe overtrædelsen til ophør.
- (31) Vilkårene for Microsofts udlevering af oplysninger og tilladelse til anvendelse deraf skal derfor være rimelige og ikke-diskriminerende. For at de vilkår, som fastsættes af Microsoft, skal kunne anses for rimelige og ikke-

diskriminerende, gælder i særdeleshed, at de afgifter, som Microsoft måtte kræve for udlevering af oplysninger, er rimelige. F.eks. skal sådanne afgifter ikke afspejle den strategiske værdi af Microsofts styrke på markedet for styresystemer til pc'er eller på markedet for styresystemer til arbejdsgrupperetvere. Endvidere har Microsoft ikke ret til at indføre begrænsninger for den type produkter, som specifikationerne kan anvendes på, hvis sådanne begrænsninger fjerner incitamentet til at konkurrere med Microsoft eller på unødvendig vis hæmmer konkurrenternes innovationsvilje. Endelig skal de vilkår, som Microsoft opstiller i fremtiden, være tilstrækkelig forudsigelige.

- (32) Microsoft skal udlevere de relevante protokolspecifikationer i rimelig tid, dvs. så snart virksomheden har skabt en fungerende og tilstrækkelig stabil implementering af disse protokoller i sine produkter.

Bundtning

- (33) Hvad angår ulovlig bundtning pålægger beslutningen Microsoft at udbyde en fuldt fungerende version af Windows uden WMP til slutbrugere og OEM'er. Microsoft vil fortsat have ret til at udbyde en pakke med Windows og WMP.
- (34) Microsoft skal afstå fra at anvende fremgangsmåder, der på lignende vis vil kunne bundte WMP med Windows, f.eks. ved at sikre en privilegeret interoperabilitet med Windows i forhold til WMP, ved at give selektiv adgang til Windows API eller ved gennem Windows at fremme WMP i forhold til konkurrenternes produkter. Microsoft må heller ikke give OEM'er eller brugere rabat, hvis de køber Windows med WMP, eller faktisk, økonomisk eller på anden måde fjerne eller begrænse OEM'ers eller brugeres frihed til at vælge en version af Windows uden WMP. Versionen af Windows uden WMP må ikke være mindre kraftig end den version af Windows, der indeholder WMP, dog med undtagelse af de WMP-funktioner, der pr. definition ikke indgår i denne version af Windows.

III. BØDER

Grundbeløb

- (35) Kommissionen mener, at overtrædelsen i og med dens karakter udgør en meget alvorlig overtrædelse af EF-traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54.
- (36) Desuden har løftestangseffekten af den udelukkelse, Microsoft har praktiseret, haft betydelige følger for markedet for styresystemer til arbejdsgrupperetvere og for streaming media players.

- (37) For at kunne vurdere overtrædelsens grovhed defineres markedet for styresystemer til pc'er, styresystemer til arbejdsgruppeservere og media players som omfattende EØS-området.
- (38) Det oprindelige bødebeløb, som pålægges Microsoft, skal for at afspejle overtrædelsens grovhed og i lyset af ovenstående omstændigheder andrage 165 732 101 EUR. På grund af Microsofts betydelige økonomiske styrke⁽⁸⁾ og for at sikre, at bøden får afskrækkende virkning på

Microsoft, justeres tallet op med en faktor på 2 til 331 464 203 EUR.

- (39) Endelig forhøjes grundbeløbet med 50 % på grund af varigheden af overtrædelsen (fem et halvt år). Bødens grundbeløb fastsættes derfor til 497 196 304 EUR.

Skærpende og formildende omstændigheder

- (40) Der foreligger ingen skærpende eller formildende omstændigheder af betydning for denne beslutning.

⁽⁸⁾ Microsoft er i øjeblikket verdens største virksomhed målt efter børsværdi. (Se <http://news.ft.com/servlet/ContentServer?pagename=FT.com/StoryFT/FullStory&c=StoryFT&cid=-1051390342368&p=1051389855198> og <http://specials.ft.com/spdocs/global5002003.pdf> — Financial Times »World's largest Companies«, ajourført den 27. maj 2003, trykt den 13. januar 2004). Ifølge samme måling har Microsoft haft en konstant høj placering på listen over verdens største virksomheder målt efter børsværdi. Microsoft var verdens største virksomhed i 2000, den femtestørste i 2001 og den næststørste i 2002 (se <http://specials.ft.com/ln/specials/global5002a.htm> (for 2000, trykt den 24. januar 2003), <http://specials.ft.com/ft500/may2001/FT36H8Z8KMC.html> (for 2001, trykt den 24. januar 2003), <http://specials.ft.com/ft500/may2002/FT30M8IPX0D.html> (for 2002, trykt den 24. januar 2003)). Microsofts ressourcer og overskud er også betydelige. Microsofts angivelse til Securities and Exchange Commission for det amerikanske regnskabsår juli 2002-juni 2003 viser, at virksomheden havde en kapitalreserve (inklusive investeringer på kort sigt) på 49 048 mio. USD pr. 30. juni 2003. Hvad angår overskud viser samme angivelse, at i det amerikanske regnskabsår juli 2002-juni 2003 havde Microsoft et overskud på 13 217 mio. USD af en indtjening på 32 187 mio. USD (overskudsmargen på 41 %). Hvad angår styresystemer til Windows klient-pc'er i denne periode (produktsegment »klient«) havde Microsoft et overskud på 8 400 mio. USD af en indtjening på 10 394 mio. USD (overskudsmargen 81 %).

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 2. juni 2004

om Italiens, Regionen Siciliens, statsstøtte til salgsfremme af og reklame for landbrugsprodukter

(meddelt under nummer K(2004) 1923)

(Kun den italienske tekst er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2007/54/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel ⁽¹⁾ og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 2. september 1997, registeret den 5. september 1997, informerede Italiens faste repræsentation ved Den Europæiske Union i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, Kommissionen om artikel 6 i Siciliens regionallov nr. 27 af 1997.
- (2) Ved telex VI/41836 af 28. oktober 1997 opfordrede Kommissionen de ansvarlige myndigheder til at give yderligere oplysninger om støtten omhandlet i artikel 6 og om regionallov nr. 27 af 1997.
- (3) Ved brev af 19. januar 1998 sendte de ansvarlige myndigheder supplerende oplysninger og meddelte, at loven allerede var trådt i kraft. Meddelelsen blev imidlertid optaget i registret over uanmeldt støtte med nummer NN 36/98, som det blev meddelt Italien ved brev SG(98)D/32328 af 3. april 1998. De ansvarlige myndigheder anførte desuden tydeligt, at den i loven omhandlede støtte ikke ville blive tildelt før en positiv afslutning på proceduren i henhold til traktatens artikel 88.
- (4) Ved telex VI/13937 af 31. maj 2000 (forud anmeldt på engelsk med telex VI/10442 af 14. april 2000) opfordrede Kommissionen de ansvarlige myndigheder til nærmere at forklare bestemmelserne i regionallov nr. 27/1997 og fremsende en kopi af lovteksten.
- (5) Ved brev af 31. juli 2002, registreret den 5. august 2002, meddelte de ansvarlige myndigheder supplerende oplysninger om lovens artikel 5.
- (6) Ved telex AGR 024925 af 22. oktober 2002 bad Kommissionens tjenestegrene de ansvarlige myndigheder om at komme med forklaringer og tydeliggørelser til de nyligt fremsendte oplysninger og til foranstaltningerne i regionallov nr. 27/1997. I samme brev foreslog Kommissionens tjenestegrene de ansvarlige myndigheder at overveje at tilbagetrække anmeldelsen, hvis disse myndigheder kunne give sikkerhed for, at støtteforanstaltningerne i artikel 6 i regionallov nr. 27 af 1997 og eventuelle andre bestemmelser i samme lov endnu ikke var blevet og heller ikke ville blive anvendt.
- (7) Da Kommissionens tjenestegrene ikke havde modtaget noget svar på ovennævnte telex, sendte de ved telex AGR 30657 af 20. december 2002 de italienske myndigheder en rykkerskrivelse, hvori de opfordrede dem til at forelægge de ønskede oplysninger inden en frist på en måned og med angivelse af, at hvis de på det pågældende tidspunkt ikke havde modtaget tilfredsstillende svar på alle punkter, ville Kommissionens tjenestegrene forbeholde sig ret til at foreslå Kommissionen at udstede et påbud om de pågældende oplysninger i medfør af artikel 10, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ⁽²⁾.
- (8) Ved brev af 10. juli 2003 SG(2003)D/230470 meddelte Kommissionen Italien sin beslutning om påbud om oplysninger med hensyn til artikel 6 og artikel 4 i regionallov nr. 27/1997, der blev vedtaget den 9. juli 2003 (K(2003) 2054 endelig) i medfør af artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 659/1999.
- (9) Med påbuddet om oplysninger havde Kommissionen bedt Italien om inden en frist på 20 arbejdsdage fra meddelelsen om sin beslutning at forelægge alle dokumenter, oplysninger og data, der måtte være nødvendige for at sætte Kommissionen i stand til at afgøre, om den ifølge loven ydede støtte var forenelig med fællesmarkedet. Ud over at opfordre Italien til også at give andre oplysninger, der måtte være nyttige for vurderingen af de ovennævnte bestemmelser, præciserede påbuddet en række informationer, som blev Italien bedt om at meddele.

⁽¹⁾ EFT C 48 af 24.2.2004, s. 2.

⁽²⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1. Ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

- (10) Kommissionen har hverken modtaget svar på denne henvendelse eller anmodning om en forlængelse af fristen for afgivelse af svar.
- (11) Ved brev af 17. december 2003 (SG(2003)D/233550) meddelte Kommissionen de italienske myndigheder sin beslutning K(2003) 4473 endelig af 16. december 2003, hvormed den indledte proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, hvad angår støtteforanstaltninger vedrørende artikel 4 (Reklame for sicilianske produkter) og artikel 6 (Cooperative, cantine sociali) i regionallov nr. 27/1997.
- (12) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽³⁾. Kommissionen har opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger hertil.
- (13) Ved brev af 10. februar 2004, registreret den 13. februar 2004, bad Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union på vegne af regionen Sicilien Kommissionen om en forlængelse på 20 arbejdsdage til at skaffe de oplysninger, Kommissionen udbeder sig i beslutning K(2003) 4473 endelig af 16. december 2003 med henvisning til artikel 4 (Reklame for sicilianske produkter) i regionallov nr. 27/1997. Ved samme lejlighed meddelte de italienske myndigheder, at de havde til hensigt at tilbagetrække anmeldelsen af støtteforanstaltningen i artikel 6 (Cooperative, cantine sociali), der som anført i brevet ikke var blevet anvendt.
- (14) Ved telex AGR 05312 af 23. februar 2004 bekræftede Kommissionens tjenestegrene, at forlængelsen, som Italien havde bedt om, var blevet tildelt med virkning fra den 13. februar 2004.
- (15) Ved brev af 18. februar 2004, registreret den 26. februar 2004, videregav Italiens Faste Repræsentation en anmodning om en forlængelse på 20 arbejdsdage med henvisning til samme støtteforanstaltning.
- (16) Ved brev af 24. februar 2004, registreret den 1. marts 2004, efterfølgende bekræftet ved brev af 12. marts 2003, registreret den 17. marts 2003, gav de italienske myndigheder Kommissionen meddelelse om tilbagetrækningen af anmeldelsen om støtteforanstaltningen i artikel 6 (Cooperative, cantine sociali) i regionallov nr. 27/1997, der som anført i brevene ikke var blevet og ikke ville blive anvendt.
- (17) Ved telex AGR 07074 af 11. marts 2004 blev de italienske myndigheder informeret om, at der ikke ville blive givet nogen forlængelse af fristen for indgivelse af oplysninger og/eller bemærkninger efter den 24. marts 2004, eftersom beslutningen om indledning af proceduren var blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* af 24. februar

2004 og fristen for indsendelse af bemærkninger fra tredjeparter hertil var fastsat til samme dato. I samme telex tog Kommissionens tjenestegrene anmeldelsen til efterretning om tilbagetrækning af artikel 6 (Cooperative, cantine sociali) fra regionallov nr. 27/1997.

- (18) Kommissionen modtog bemærkninger fra de italienske myndigheder med henvisning til artikel 4 (Reklame for sicilianske produkter) i regionallov nr. 27/1997 ved brev af 15. marts 2004 (registreret den 18. marts 2004).
- (19) I overensstemmelse med beslutningen om at indlede proceduren ⁽⁴⁾ vedrører denne beslutning udelukkende den statsstøtte, der er omhandlet i artikel 4 (Reklame for sicilianske produkter) i regionallov nr. 27/1997 til fordel for landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I, der kan have eksisteret og være givet efter ikrafttrædelse af *EF-rammebestemmelser for statsstøtte til reklame for produkter opført i EF-traktatens bilag I og visse produkter uden for bilag I* ⁽⁵⁾, (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne for reklame«), dvs. fra den 1. januar 2002.
- (20) I betragtning af at anmeldelsen om artikel 6 (Cooperative, cantine sociali) i regionallov nr. 27/1997 blev trukket tilbage af Italien ved brev af 24. februar 2004, registreret den 1. marts 2004, er der ingen grund til at beskrive og vurdere støtteforanstaltninger vedrørende nævnte artikel 6.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

- (21) Artikel 4 (Propaganda di prodotti siciliani) er en ændring af artikel 17 i regionallov nr. 14/1966, og det hedder heri, at »1) reklamekampagner iværksættes direkte af regionalministeriet eller instituttet for udenrigshandel eller af specialorganer eller konsortier, der oprettes af Ente Fiera del Mediterraneo og Ente Fiera di Messina, eller af et af disse foretagender og et eller flere af regionens handelskamre på grundlag af programmerne i artikel 15. Disse programmer kan være treårige. 2) Når der ses bort fra de konsortier, der nævnes i det foregående, gælder reglerne for overdragelse af den offentlige administrations opgaver, hvis programmernes udførelse overlades til organer uden for den nationale eller regionale administration«.
- (22) På trods af de gentagne anmodninger fra Kommissionens tjenestegrene og påbudet om oplysninger udstedt af Kommissionen ved beslutning af 9. juli 2003 har de italienske myndigheder ikke indgivet de oplysninger, som ville have gjort det muligt for Kommissionen at fjerne enhver tvivl om, at artikel 4 måtte indeholde statsstøtte i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og i givet fald vurdere, om sådan støtte kunne anses for forenelig med fællesmarkedet. Det var desuden ikke klart, om den pågældende støtte allerede var blevet givet.

⁽⁴⁾ Jf. punkt 27, 28 og 29 i beslutningen offentliggjort i EUT C 48 af 24.2.2004, s. 2.

⁽⁵⁾ EFT C 252 af 12.9.2001, s. 5.

⁽³⁾ Jf. fodnote 1.

- (23) Kommissionen bemærkede i sin beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, om den pågældende støtteforanstaltning, at den på det tidspunkt i proceduren, af mangel på oplysninger fra de italienske myndigheder, ikke vidste, om artikel 4 i regionallov nr. 27/1997 betød indførelse af eller en ændring i statsstøtte til salg fremme af og/eller reklame for landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I.
- (24) Kommissionen har desuden udtrykt tvivl med hensyn til støtteforanstaltningernes forenelighed med fællesmarkedet, eftersom den ikke havde modtaget svar fra de italienske myndigheder, var det overhovedet ikke klart for Kommissionen, om de i lovens artikel 4 omhandlede finansieringsforanstaltninger var forenelige med de i øjeblikket gældende regler for denne type støtteforanstaltning, dvs. reglerne i *rammebestemmelserne for reklame*.
- (25) I betragtning af de nærmere regler for gennemførelse af reklame- og salg fremmeprogrammer og -kampagner omhandlet i artikel 4, beskrevet ovenfor under betragtning 21, tvivlede Kommissionen på, om de deri fastsatte statsstøtteforanstaltninger var blevet gennemført i overensstemmelse med fællesskabsreglerne for offentligt udbud. For så vidt angår især den direkte udvælgelse af virksomheder og organer, der udfører reklamekampagnerne, tvivlede Kommissionen på, om der skriftligt var blevet indgået en gensidigt bebyrdende aftale mellem den kontraherende myndighed og forud valgte tjenesteydere, og i så fald om de strenge betingelser fastsat i *Teckal*⁽⁶⁾-dommen var blevet opfyldt. Hvis de pågældende betingelser ikke var blevet opfyldt, tvivlede Kommissionen på, om udvælgelsen af mellemmand var foregået efter reglerne i Rådets direktiv 92/50/EØF⁽⁷⁾, hvor disse gælder, og under alle omstændigheder efter traktatens principper, navnlig om ligebehandling og gennemsigtighed, der skal sikre »en passende grad af offentlighed«, som Domstolen kræver⁽⁸⁾.
- (29) De italienske myndigheder anførte især, at den ændring, der blev indført med artikel 4 (Reklame for sicilianske produkter) i artikel 17 i regionallov nr. 14/1966 om reklamekampagner der iværksættes af konsortier, der oprettes af Ente Fiera del Mediterraneo og Ente Fiera di Messina eller mellem disse og et eller flere af Regionens handelskamre, ikke er blevet anvendt, fordi de nævnte konsortier aldrig er blevet oprettet.
- (30) Ifølge de givne oplysninger gennemføres reklamekampagnerne direkte af regionalministeriet eller instituttet for udenrigshandel (standardkontrakter i årene 1993-1998 og 1999-2001-2003 i forbindelse med aftaler mellem industriministeriet og regionerne). De ansvarlige myndigheder udvælger hvert år de forslag, der fremsættes med henblik på finansiering, og sørger for de nødvendige tjenester til gennemførelsen heraf i medfør af gældende regler og i overensstemmelse med markedsregler, undtagen hvis der findes eneretskontrakter med organisatorerne.
- (31) Regionalministeriets ansvarsområde dækker ikke kun fødevarerektoren, men også andre sektorer (håndværk, forlag, tekstilsektoren osv.). Med hensyn til den i denne sag relevante sektor finansieres 100 % af omkostningerne i forbindelse med følgende aktiviteter med offentlige midler:

- a) deltagelse i udstillinger og messer i Italien og i udlandet: omkostninger direkte forbundet med leje af udstillingsstand, indretning af standen, vand- og eltilslutning, registrering i begivenhedens officielle katalog, reklame i forbindelse hermed, betaling af tolke, transport og forsikringer
- b) tilrettelæggelse af internationale workshopper i Italien og i udlandet: omkostninger i forbindelse med organisation og tilrettelæggelse af møder (leje af lokaler, indretning, udvælgelse af møder, betaling af tolke og reklame i forbindelse med begivenheden)
- c) reklamer i massemedierne (aviser, flyveblade og plakater, radio, tv).

III. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (26) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

IV. KOMMENTARER FRA ITALIEN

- (27) Kommissionen har modtaget kommentarer fra Italien, på vegne af Regionen Sicilien, ved brev af 15. marts 2004, registreret den 18. marts 2004.
- (28) I dette brev bekræftede de italienske myndigheder tilbagetrækningen af anmeldelsen af artikel 6 i regionallov nr. 27/1997 og meddelte deres bemærkninger vedrørende artikel 4.

⁽⁶⁾ Domstolens dom af 18. november 1999 i sag C-107/98, Teckal Srl mod Comune di Viano og Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) de Reggio Emilia, Sml 1999 I, s. 8121.

⁽⁷⁾ EFT L 209 af 24.7.1992, s. 1. Senest ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

⁽⁸⁾ Domstolens dom af 7. december 2000 i sag C-324/98, Teleaustria Verlags GmbH og Telefonadress GmbH mod Telekom Austria AG, Sml 2000 I, s. 10745.

⁽⁹⁾ EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30.

pågældende støtte — i lyset af rammebestemmelserne for reklame — henhøre under den såkaldte »bløde« støtte, der er anført under punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽¹⁰⁾ og benævnt »tilrettelæggelse af konkurrencer, udstillinger og messer«. Selv om regionalloven ikke udtrykkeligt nævner loftet på 100 000 EUR pr. støttemodtager over en treårsperiode, ville støtten til en enkelt virksomhed med henblik på deltagelse i en messe eller workshopper ligge langt under et sådant loft.

(33) For så vidt angår reklamer i massemedierne, har de italienske myndigheder anført, at reklamekampagnerne både nationalt og i Fællesskabet ikke specifikt vedrørte produkter fra en enkelt virksomhed eller gruppe af virksomheder, men reklamerede for produkterne generelt, uden at fremhæve deres oprindelse, også selv når det drejede sig om regionens typiske produkter. I reklamekampagnerne i fødevarersektoren vedrørte budskabet til forbrugerne et produkt eller en gruppe af produkter uden henvisning til regionens producentvirksomheder. Generisk reklame uden opfordring til køb for produkter af den eneste grund, at produkterne er regionale, kan ikke anses for at være negativ reklame i forhold til produkter fra andre medlemsstater. Reklamen skulle således ikke udgøre en overtrædelse af traktatens artikel 28.

(34) Bemærkningerne fra de italienske myndigheder vedrører reklame og fremstød i både Det Europæiske Fællesskab og i tredjelande, men der er blevet anvendt de samme kriterier.

V. VURDERING AF STØTTEN

(35) I henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(36) Den pågældende foranstaltning yder støtte via offentlige regionale midler til specifikke landbrugsvirksomheder i Sicilien, der unægteligt begunstiges af en urimelig økonomisk og finansiel fordel til skade for andre virksomheder, der ikke modtager et lignende bidrag. Ifølge EF-Domstolens

retspraksis indebærer en virksomheds forbedrede konkurrenceposition takket være statsstøtte generelt en konkurrenceforvridning i forhold til de konkurrerende virksomheder, der ikke modtager sådan støtte ⁽¹¹⁾.

(37) Foranstaltningen indvirker på samhandelen mellem medlemsstaterne, eftersom samhandlen med landbrugsprodukter i Fællesskabet er betydelig, hvilket fremgår af følgende tabel ⁽¹²⁾ med angivelse af den samlede værdi af indførsel og udførsel af landbrugsprodukter mellem Italien og Fællesskabet i perioden 1997-2001 ⁽¹³⁾. Det bør ikke glemmes, at Sicilien blandt de italienske regioner er storproducent af landbrugsprodukter.

	Hele landbrugssektoren	
	Mio. ECU-EUR	Mio. ECU-EUR
	Udførsel	Indførsel
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(38) Med henvisning til ovenstående bør der mindes om, at Domstolen har erklæret, at støtte til en virksomhed kan påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne og fordreje konkurrencen, når virksomheden konkurrerer med produkter fra andre medlemsstater uden selv at være eksportør. Når en medlemsstat yder støtte til en virksomhed, kan den indenlandske produktion forblive den samme eller øges med det resultat, at mulighederne for virksomheder i andre medlemsstater for at afsætte deres produkter på den pågældende medlemsstats marked mindskes. Sådant støtte indvirker derfor på samhandlen mellem medlemsstater og fordrejer konkurrencen ⁽¹⁴⁾.

(39) Kommissionen konkluderer derfor, at denne foranstaltning omfattes af forbuddet i traktatens artikel 87, stk. 1. De italienske myndigheder har aldrig protesteret herimod.

(40) Forbuddet i artikel 87, stk. 1, er begrænset af undtagelserne i artikel 87, stk. 2 og 3.

(41) Undtagelserne i artikel 87, stk. 2, litra a), b) og c), kan tydeligvis ikke anvendes i dette tilfælde på grund af den

⁽¹¹⁾ Domstolens dom af 17. september 1980 i sag C-730/79, Philip Morris Holland BV mod Kommissionen, Sml. 1980, s. 2671, præmis 11 og 12.

⁽¹²⁾ Kilde: Eurostat.

⁽¹³⁾ Ifølge Domstolens retspraksis er betingelsen om skade for samhandlen opfyldt, når den støttemodtagende virksomhed udøver en økonomisk aktivitet, der er genstand for samhandel medlemsstaterne imellem. Det forhold, at støtte styrker nævnte virksomheds position i samhandlen i Fællesskabet i forhold til konkurrenterne, udvirker i sig selv, at samhandlen er blevet fordrejet. For så vidt angår statsstøtte i landbrugssektoren, er den faste retspraksis, at en bestemt statsstøtte fordrejer samhandlen i Fællesskabet og konkurrencen, også når den er relativt ringe og fordeles blandt et stort antal erhvervsfolk. Jf. Domstolens dom af 19. september 2002 i sag C-113/00, Kongeriget Spanien mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Sml. 2002 I, s. 7601, præmis 30 til 36 og 54 til 56, og Domstolens dom af 19. september 2002 i sag C-114/00, Kongeriget Spanien mod Kommissionen, Sml. 2002 I, s. 7657, præmis 46 til 52 og 68 til 69.

⁽¹⁴⁾ Domstolens dom af 13. juli 1988 i sag 102/87, Den Franske Republik mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, 1988, Sml. s. 4067.

⁽¹⁰⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2. Berigtiget i EFT C 232 af 12.8.2000, s. 17.

pågældende støttes art og formål. De italienske myndigheder har faktisk ikke påberåbt sig anvendelse af artikel 87, stk. 2, litra a), b) eller c).

- (42) Heller ikke artikel 87, stk. 3, litra a), kan finde anvendelse i den givne sag, fordi støtten ikke er bestemt til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse. Desuden har Italien heller ikke påberåbt sig anvendelse af artikel 87, stk. 3, litra a).
- (43) Artikel 87, stk. 3, litra b), kan heller ikke anvendes på den pågældende støtte, da det ikke drejer sig om støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i Italiens økonomi. Desuden har Italien heller ikke påberåbt sig anvendelse af artikel 87, stk. 3, litra b).
- (44) Den pågældende støttes formål er heller ikke fremme af kulturen eller bevarelse af kulturarven, som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra d), hvilket Italien heller ikke har påberåbt sig.
- (45) I betragtning af støttens karakter og dens formål er den eneste anvendelige undtagelse den, der er anført i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

Gældende bestemmelser

- (46) Anvendelse af den under betragtning 45 anførte undtagelse skal vurderes i lyset af bestemmelserne for ydelse af statsstøtte til fremme af reklame i landbrugssektoren, med andre ord rammebestemmelserne for reklame ⁽¹⁵⁾.
- (47) I henhold til punkt 7.1 vil Kommissionen tage de nye rammebestemmelser i anvendelse i forbindelse med ny statsstøtte, herunder også endnu ikke behandlede meddelelser fra medlemsstaterne, med virkning fra den 1. januar 2002. Støtte, der er ulovlig i henhold til artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 vil blive vurderet efter de regler og rammebestemmelser, der gjaldt på det tidspunkt, støtten blev givet.
- (48) I overensstemmelse med beslutningen om at indlede proceduren, hvori Kommissionen udtrykker tvivl om den pågældende foranstaltnings forenelighed med de gældende regler for denne type støtteforanstaltning ⁽¹⁶⁾, drejer denne beslutning sig kun om den allerede udbetalte støtte eller den, som er udbetalt efter den 1. januar 2002 til salgsfremme af og reklame for landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I.
- (49) Hvad angår støtten til salgsfremstød, er det i punkt 8 i rammebestemmelserne for reklame fastsat, at salgsfremmende foranstaltninger i form af formidling af videnskabelig viden til den brede offentlighed, afholdelse af handelsmesser og -udstillinger, deltagelse i sådanne

arrangementer og lignende PR-foranstaltninger, herunder analyser og markedsundersøgelser, derimod ikke betragtes som reklame. Statsstøtte til salgsfremmende foranstaltninger i bred forstand er behandlet i punkt 13 og 14 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽¹⁷⁾. Eftersom meddelelsen ikke specificerer, om støtten kun gælder små og mellemstore virksomheder, gælder Kommissionens forordning (EF) nr. 1/2004 af 23. december 2003 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter ⁽¹⁸⁾ ikke i dette tilfælde.

- (50) Hvad angår støtte til reklame, fastsætter punkt 7 i rammebestemmelserne for reklame, at »reklame« — selve genstanden for de gældende rammebestemmelserne — ikke kun er enhver foranstaltning i massemedierne (presse, radio, tv eller plakater), der skal få forbrugerne til at købe et bestemt produkt, men omfatter alle aktiviteter, der har til formål at få de økonomiske aktører eller forbrugerne til at købe det pågældende produkt, men også alle former for materiale, som uddeles direkte til forbrugerne med samme formål, herunder salgsfremmende foranstaltninger rettet mod forbrugerne på salgsstedet.

Støtte til salgsfremmende foranstaltninger

- (51) Af de foreliggende oplysninger fremgår det, at støtte til deltagelse i messer og workshopper i Fællesskabet og uden for Fællesskabet, som beskrevet under betragtning 31, litra a) og b), og under betragtning 32 i denne beslutning, kan støtte til salgsfremmende foranstaltninger kun anses for støtte, for så vidt som de beskrevne aktiviteter hverken omfatter aktiviteter, der har til formål at få de økonomiske aktører eller forbrugerne til at købe det pågældende produkt, eller materiale uddelt direkte til forbrugerne med dette formål. På basis af punkt 7 i rammebestemmelserne for reklame anses støtte til aktiviteter, der har til formål at få de økonomiske aktører eller forbrugerne til at købe det pågældende produkt, samt materiale uddelt direkte til forbrugerne med samme formål, for støtte til reklame.
- (52) I det omfang, foranstaltninger med henblik på deltagelse i messer og workshopper i Fællesskabet og uden for Fællesskabet rent faktisk kan anses for støtte til salgsfremmende foranstaltninger i henhold til punkt 13 og 14 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren, kan der ydes støtte op til 100 %, men ikke over 100 000 EUR pr. modtager over en treårig periode. Dette maksimumsbeløb kan overskrides, men ikke overskride 50 % af de støtteberettigede udgifter, hvis støtten ydes virksomheder, der omfattes af definitionen på små og mellemstore virksomheder i Kommissionens forordning (EF) nr. 79/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og

⁽¹⁵⁾ Jf. fodnote 5.

⁽¹⁶⁾ Jf. punkt 27, 28 og 29 i beslutningen offentliggjort i EUT C 48 af 24.2.2004, s. 2.

⁽¹⁷⁾ Jf. fodnote 9.

⁽¹⁸⁾ EUT L 1 af 3.1.2004, s. 1.

mellemstore virksomheder ⁽¹⁹⁾. Til beregning af støttebeløbet anses den, der modtager tjenesterne for at være støttemodtageren. Som det fremgår af de italienske myndigheders kommentarer, finansieres de pågældende salg fremstød inden for det nævnte maksimum for støtte og er derfor forenelig med de for området gældende regler ⁽²⁰⁾.

- (53) For at undgå fordrejning af konkurrencevilkårene bør denne type støtteforanstaltning principielt kunne udnyttes af de støtteberettigede i det pågældende område baseret på objektive fastsatte betingelser, som anført i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren. På basis af de af Italien meddelte oplysninger anført under betragtning 32 ovenfor forekommer disse betingelser at være opfyldt ⁽²¹⁾. Støtteforanstaltninger, der er begrænset til bestemte sammenslutninger og bestemt til kun at begunstige disses medlemmer, indvirker ikke på sektorens udvikling i sin helhed og betragtes som driftsstøtte. Hvis de pågældende tjenester er blevet ydet af sammenslutninger af producenter eller af andre landbrugsorganisationer til gensidig støtte, skal tjenesterne således være tilgængelige for alle landbrugere. I sådanne tilfælde skal eventuelle bidrag til den pågældende sammenslutnings eller organisations administrationsomkostninger være begrænset til omkostningerne ved leveringen af tjenesteydelsen.

Støtte til reklame

- (54) I det omfang de omfatter aktiviteter med til formål at få de økonomiske aktører eller forbrugerne til at købe det pågældende produkt eller materiale uddelt direkte til forbrugerne med samme formål (f.eks. reklame på salgsstedet eller reklame til de økonomiske aktører, såsom fødevareraktører, engros- eller detailforhandlere, restauranter, hoteller og andre aktører i restaurantsektoren), skal ovennævnte støtteforanstaltninger til fordel for deltagelse i messer og workshopper vurderes i lyset af de gældende regler for støtte til reklame, såsom reklamefremstød i massemedierne (pressen, plakater, radio, fjernsyn), der er beskrevet under betragtning 31, litra c), og betragtning 33 i denne beslutning.
- (55) Ifølge rammebestemmelserne for reklame skal omkostninger til reklame afholdes af producenterne og forhandlerne selv som en del af deres normale økonomiske aktivitet.

- (56) For ikke at blive betragtet som driftsstøtte, men som støtte der er forenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), må det kræves, at støtte til reklame ikke ændrer handelsvilkårene i et omfang, der strider mod den fælles interesse (negative kriterier), og fremmer udviklingen af visse erhvervsgrupper eller økonomiske regioner (positive kriterier). Hvis der ydes statsstøtte, skal det ske under overholdelse af Fællesskabets internationale forpligtelser, som for landbrugsområdets vedkommende er fastsat i WTO-aftalen om landbrug af 1994.

- (57) For at opfylde de negative kriterier i punkt 3.1 i rammebestemmelserne for reklame må støtte ikke gives til reklamekampagner, der strider mod EF-traktatens artikel 28 (punkt 3.1.1), til kampagner, der strider mod den afledte EF-ret (punkt 3.1.2) eller til støtte til reklame for bestemte virksomheder (punkt 3.1.3). Når offentligt finansierede reklameforanstaltninger desuden betros private virksomheder, for at udelukke en eventuel tildeling af støtte til sådanne virksomheder, skal valget af den pågældende private virksomhed ske under overholdelse af markedsreglerne, evt. ved anvendelse af offentligt udbud i overensstemmelse med fællesskabsreglerne og Fællesskabets retspraksis ⁽²²⁾ og navnlig ved at gøre passende reklame for sådanne tiltag, således at markedet for tjenesteydelser forbliver åben for konkurrence, og det er muligt at sikre upartiskhed i udbudsprocedurerne.

- (58) På baggrund af de givne oplysninger ser det ud til, at kriterierne i punkt 3.1.1 (reklamekampagner, der strider mod EF-traktatens artikel 28) og 3.1.3 (støtte til reklame for bestemte virksomheder) er opfyldt for de reklamekampagner, der er beskrevet under betragtning 30 og 31, litra c), og i betragtning 33 i denne beslutning. De italienske myndigheder har imidlertid ikke givet nogen angivelse af, om kriterierne i punkt 3.1.2 (kampagner, der strider mod den afledte EF-ret) ligeledes blev opfyldt.

- (59) Ud over at opfylde de negative kriterier ifølge punkt 3.2 i rammebestemmelserne for reklame skal den subventionerede reklame opfylde mindst en af de positive kriterier, der skal vise, at støtten rent faktisk fremmer udvikling af en bestemt økonomisk aktivitet eller bestemte økonomiske regioner. Dette positive kriterium anses for opfyldt, hvis

⁽¹⁹⁾ EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 364/2004 (EUT L 63 af 28.2.2004, s. 22).

⁽²⁰⁾ For så vidt angår landbrugssektoren, er støtte til salg fremmende aktiviteter og reklame uden for Fællesskabet ikke eksplicit omfattet af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren. Dvs. at Kommissionen foretager en skønsmæssig vurdering heraf. Ifølge Kommissionens sædvanlige praksis kan de her behandlede støtteforanstaltninger, hvis de overholder relevante regler, der gælder for statsstøtte på Fællesskabets område, anses for at være forenelige med fællesmarkedet. Jf. f.eks. Italia/Toscana støtte N 656/02, støtte NN 150/02 (ex N 109/02) (Kommissionens brev C(2003) 1747 af 11.6.2003) og støtte NN 44/03 (ex N 6/03) (Kommissionens brev C(2003) 2534 af 23.7.2003).

⁽²¹⁾ Som anført i Kommissionens beslutning K(2002) 1768 endelig af 7.5.2002 (Støtte N 241/01 Italien/Camere di commercio) er en europæisk virksomheds hjemland og registrering hos det lokalt kompetende handelskammer ikke underkastet nogen retlig eller faktisk begrænsning. Jf. også støtte N 62/01 (Italien/Unione delle Camere di Commercio del Piemonte e del Veneto) Kommissionens beslutning SG(2001)D/290914 af 8.8.2001.

⁽²²⁾ Sag C-324/98, som nævnt ovenfor.

den subventionerede reklame vedrører et af følgende: landbrugsprodukter og andre produkter, der er overskud af, eller underudnyttede arter; nye produkter eller erstatningsprodukter, der endnu ikke er overskud af; højkvalitetsprodukter, herunder produkter, der er produceret eller fremkommet ved hjælp af miljøvenlige produktions- eller afvandsningsmetoder, som f. eks. økologiske landbrugsprodukter; udvikling af visse regioner; udvikling af små og mellemstore virksomheder (SMV), jf. forordning (EF) nr. 70/2001; projekter, der gennemføres af officielt anerkendte organisationer som defineret i Rådets forordning (EF) nr. 104/2000 af 17. december 1999 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter⁽²³⁾; projekter, der gennemføres i fællesskab af producentorganisationer eller fiskeriorganisationer, der er anerkendt af de nationale myndigheder.

(60) Med henvisning til støtte til reklame peger de italienske myndigheders bemærkninger ikke på, at de pågældende reklameforanstaltninger opfylder de ovenfor anførte positive kriterier.

(61) For så vidt angår loftet over statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter, er det i punkt 5 i rammebestemmelserne for reklame bestemt, at direkte støtte fra et offentligt budget principielt ikke må overstige det beløb, som erhvervet selv anvender til en given reklamekampagne. Således bør andelen af direkte støtte i forbindelse med reklame ikke overstige 50 %, og branchens virksomheder skal bidrage med mindst 50 % af udgifterne, enten ved frivillige bidrag eller ved opkrævning af skattelignende afgifter eller obligatoriske bidrag. For at tage hensyn til, hvor vægtige nogle af de positive kriterier i punkt 3.2 er, kan Kommissionen give tilladelse til, at ovennævnte direkte maksimumsstøtte forhøjes til 75 % af udgifterne til reklame for produkter, der er produceret af SMV i områder, som er berettiget til støtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra a).

(62) Af indgivne oplysninger anført under betragtning 31 i denne beslutning fremgår, at alle støtteforanstaltninger og reklame i den pågældende støtteordning finansieres 100 % med offentlige midler. Således er betingelsen om, at 50 % (eller i givet fald 25 %) af finansieringen skal komme fra branchen, ikke opfyldt.

(63) Af ovenfor anførte vurdering kan Kommissionen konkludere, at den pågældende støtte til reklame ikke opfylder kriterierne i punkt 3.1.2 (støtte til kampagner, der strider mod den afledte EF-ret), og 3.2 (positive kriterier) og 5 (loft over statsstøtte) i rammebestemmelserne for reklame.

(64) Denne konklusion gælder for foranstaltninger udført såvel i som uden for Fællesskabet. Eftersom støtte til reklamekampagner uden for Fællesskabet ikke udtrykkeligt er omfattet af rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren, anvender Kommissionen en skønsmæssig vurdering heraf. Ifølge Kommissionens sædvanlige praksis kan støtte efter gældende regler for statsstøtte på Fællesskabets område analogt anses for at være forenelig med fællesmarkedet, og det er tilladt med finansiering op til 80 %⁽²⁴⁾. I det foreliggende tilfælde blev foranstaltningerne, som det fremgår af de givne oplysninger og som belyst under betragtning 31 og 33 ovenfor, gennemført både i og uden for Fællesskabet, og støtten udgjorde i alle tilfælde 100 %. Således blev hverken kriterierne i punkt 3.1.2 (støtte til kampagner, der strider mod den afledte EF-ret), 3.2 (positive kriterier) i rammebestemmelserne for reklame, eller loftet for statsstøtte tilladt af Kommissionen overholdt i dette tilfælde⁽²⁵⁾. Den pågældende støtte er derfor ikke forenelig med fællesmarkedet.

(65) Denne beslutning vedrører udelukkende støtteforanstaltninger i landbrugssektoren til salgsfremmende aktiviteter og reklame for landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I. Den udgør ikke Kommissionens officielle stilling til spørgsmålet om overensstemmelsen af tjenesteydernes udvælgelse med fællesskabsreglerne for offentligt udbud og retspraksis desangående. Kommissionen forbeholder sig ret til at uddybe undersøgelsen af spørgsmålet i lyset af reglerne for offentligt udbud.

VI. KONKLUSION

(66) Af ovenfor anførte betragtninger fremgår, at støtte til salgsfremmende aktiviteter, i det omfang den er i overensstemmelse med punkt 13 og 14 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren, kan anses for forenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis det drejer sig om støtte til fremme af udviklingen af bestemte økonomiske aktiviteter.

(67) Støtteforanstaltninger til reklame, der ikke er i overensstemmelse med rammebestemmelserne for reklame for produkter opført i EF-traktatens bilag I og bestemte produkter, der ikke er opført i dette bilag, er ikke forenelige med fællesmarkedet og kan kun gennemføres, hvis de ændres således, at de bringes i overensstemmelse med nævnte bestemmelser.

(68) De støtteforanstaltninger, der er ydet til reklame, og som ikke er forenelige med fællesmarkedet, skal, hvis de er blevet ydet, restitueres fra støttemodtagerne.

⁽²³⁾ EFT L 17 af 21.1.2000, s. 22. Ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

⁽²⁴⁾ Jf. f.eks. Italia/Toscana støtte N 656/02, støtte NN 150/02 (ex N 109/02) (Kommissionens brev C(2003) 1747 af 11.6.2003) og støtte NN 44/03 (ex N 6/03) (Kommissionens brev C(2003) 2534 af 23.7.2003).

⁽²⁵⁾ Jf. fodnote 23.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, som Italien har besluttet at yde til markedsføring af landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I, i medfør af artikel 4 i Regionen Siciliens regionallov nr. 27/1997, er forenelig med fællesmarkedet.

Denne støtte godkendes derfor.

Artikel 2

Den støtte, som Italien har besluttet at yde til reklame for landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I i medfør af artikel 4 i Regionen Siciliens regionallov nr. 27/1997, er uforenelig med fællesmarkedet.

Denne støtte må således ikke ydes.

Artikel 3

Italien træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 2 omhandlede støtte, der allerede ulovligt er stillet til rådighed.

Tilbagesøgningen skal ske straks og i overensstemmelse med den nationale lovgivning på betingelse af, at denne muliggør øjeblikkelig og effektiv gennemførelse af denne beslutning. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, hvor den blev udbetalt til støttemodtageren, og indtil den er

blevet tilbagebetalt. Renterne beregnes på basis af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

Artikel 4

Italien ændrer bestemmelserne i den nationale lovgivning om støtte til reklame for landbrugsprodukter opført i traktatens bilag I, således at de bringes i overensstemmelse med EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til reklame for produkter opført i traktatens bilag I, såvel som for bestemte produkter, der ikke er opført i dette bilag.

Artikel 5

Italien skal senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 6

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. juni 2004.

På Kommissionens vegne
Franz FISCHLER
Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 9. november 2005

om den støtteordning, Frankrig påtænker at iværksætte til gavn for producenter og forhandlere af
hedvine: Pineau des Charentes, Flocc de Gascogne, Pommeau de Normandie og Macvin du Jura

(meddelt under nummer K(2005) 4189)

(Kun de franske tekst er autentisk)

(2007/55/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske
Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres
bemærkninger i overensstemmelse med nævnte artikel ⁽¹⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 23. juni 2003 anmeldte Frankrigs Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, en støtteordning til Kommissionen, som den påtænkte at iværksætte til gavn for producenter og forhandlere af hedvine: Pineau des Charentes, Flocc de Gascogne, Pommeau de Normandie og Macvin du Jura. Der blev fremsendt supplerende oplysninger ved breve af 9. august og 24. og 28. november 2003 og af 17. og 24. februar 2004.
- (2) Ved brev af 20. april 2004 meddelte Kommissionen Frankrig, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for denne foranstaltning.
- (3) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger om den pågældende foranstaltning.
- (4) Kommission har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.
- (5) Ved brev af 11. juni 2004, som blev registreret den 14. juni 2004, fremsatte Frankrig sine bemærkninger til Kommissionen.

II. BAGGRUND

- (6) Den anmeldte støtte er en videreførelse af dem, der tidligere er blevet anmeldt til og godkendt af Kommissionen inden

for rammerne af statsstøttesag N 703/95 ⁽³⁾ og N 327/98 ⁽⁴⁾, og tager sigte på reklame og salgsmæssig fremstød, forsknings- og forsøgsprogrammer, teknisk bistand og fremme af produktionen af kvalitetsprodukter.

- (7) Kommissionens beslutning vedrørende statsstøttesag N 703/95 er blevet annulleret ved en af EF-Domstolen afsagt dom, hvis indhold der er gjort rede for nedenfor.
- (8) Støtte nr. N 703/95 og N 327/98, som oprindeligt skulle ydes over en periode på fem år fra 1995/1996, har givet anledning til syv betalingsrater, hvoraf den seneste dækkede perioden maj 2001-april 2002. Som følge af budgetbegrænsninger, der blev fastsat af regeringen, er disse sidstnævnte bevillinger stadig indefrosset i dag. Datoen for udløbet af den foregående ordning blev udsat til den 30. april 2002.
- (9) Hvad angår den begunstigede produktion, er der foretaget visse ændringer i forhold til de foregående ordninger. De erhvervsdrivende i brændevinssektoren (Armagnac, Calvados og Cognac) har således ikke ønsket en forlængelse af ordningen. De franske myndigheder har derfor besluttet at begrænse den til hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse.
- (10) For alle berørte brancheorganisationer og alle nedenfor beskrevne støtteforanstaltninger er der for en femårsperiode fastsat et samlet støttebudget på 12 000 000 EUR, som fordeles på følgende måde: Pineau des Charentes: 9 360 000 EUR, Flocc de Gascogne: 2 040 000 EUR; Pommeau de Normandie: 360 000 EUR og Macvin du Jura 240 000 EUR.
- (11) Foranstaltningerne vedrørende forskning, teknisk bistand og udvikling af kvalitetsprodukter vil udelukkende blive finansieret med statslige budgetmidler. Foranstaltningerne vedrørende reklame og salgsmæssig fremstød vil dels blive finansieret af staten, dels af de berørte brancheorganisationer gennem »frivillige obligatoriske bidrag« fra medlemmerne. Statens medfinansiering af reklamevirksomhed på Den Europæiske Unions område udgør højst 50 %.

⁽¹⁾ EUT C 42 af 18.2.2005, s. 2.

⁽²⁾ Se fodnote 1.

⁽³⁾ Brev nr. SG(96) D/9957 af 21. november 1996 til de franske myndigheder.

⁽⁴⁾ Brev nr. SG(98) D/6737 af 4. august 1998 til de franske myndigheder.

- (12) De »frivillige obligatoriske bidrag« opkræves af de mængder hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, som afsættes af vindyrkere, destillatører, forhandlere og grossister, der er etableret i det område, hvor de pågældende hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse er produceret.

- (13) I 2002 androg det »frivillige obligatoriske bidrag« for Pineau des Charentes: 12,96 EUR/hl vol., for Floc de Gascogne: 0,25 EUR/col, for Pommeau de Normandie: 30,79 EUR/hl vol. og for Macvin du Jura 2,75 EUR HT/hl.

1. Foranstaltninger vedrørende reklame og salgsfremstød

- (14) De franske myndigheder har forklaret, at de påtænkte programmer vil blive gennemført på visse markeder i Den Europæiske Union, herunder Frankrig, og på en række markeder i tredjelande. Sigtet med den påtænkte reklamevirksomhed er at øge købelysten via forbedret viden om hedvinene, uden at reklamerne på noget tidspunkt vedrører bestemte virksomheders produkter. De pågældende produkter vil alle være produkter med kontrolleret oprindelsesbetegnelse: Pineau des Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie og Macvin du Jura.
- (15) Disse foranstaltninger vil komme samtlige organiserede hedvinsproducenter til gode, idet disse ifølge de franske myndigheder ikke selv magter at gøre en tilsvarende indsats for at forstærke salget af deres produkter.
- (16) Det vil blive sikret, at reklamevirksomheden ikke tager sigte på at afskrække forbrugerne fra at købe produkter fra andre medlemsstater eller at nedgøre sådanne produkter.
- (17) Der vil blive tale om reklame-, oplysnings- og kommunikationskampagner, som omfatter forskellige typer foranstaltninger, f.eks. reklame i medierne, udarbejdelse og udsendelse af andet PR-materiale og reklamevirksomhed på salgsstederne i tilknytning til kampagnerne. De vil kunne ledsages af salgsfremstød såsom PR-aktioner, deltagelse i messer, afholdelse af seminarer, tilrettelæggelse af andre arrangementer, brochurer eller oplysningsmateriale samt undersøgelser vedrørende meningene om produktet og kampagnerne relevans.
- (18) De franske myndigheder har forpligtet sig til at fremlægge det reklamemateriale, der anvendes til disse kampagner, eller kopier deraf.
- (19) Den støtte, som brancheorganisationerne påtænker på reklameområdet, vil blive begrænset til en sats på 50 % for foranstaltninger i Den Europæiske Union, herunder Frankrig, og 80 % for foranstaltninger i tredjelande.
- (20) Der er planlagt følgende støtte til de påtænkte foranstaltninger (i EUR):

	EU	Tredjelande	I alt
<i>Floc de Gascogne</i>	1 490 000	212 500	1 702 500
<i>Pineau des Charentes</i>	6 956 000	1 000 000	7 956 000

	EU	Tredjelande	I alt
<i>Pommeau de Normandie</i>	360 000	—	360 000
<i>Macvin du Jura</i>	175 000	—	175 000
I alt	8 981 000	1 212 500	10 193 500

2. Forskningsforanstaltninger

- (21) Ifølge de franske myndigheder omfatter målsætningen for aktionerne til støtte for forsknings- og forsøgsaktiviteter udelukkende forskning, der er til gavn for sektoren, er generel og kommer hele produktions- og salgskæden til gode.
- (22) Pineau des Charentes: mikrobiologi, bakterielle forandringer og konsekvenser (fastlæggelse af faktorer bag udvikling af mælkesyrebakterier i Pineau des Charentes, forberedelse af forureningstest og udbedrende teknikker), årsager til forældelse af Pineau des Charentes (fastlæggelse af karakteristiske analytiske kriterier for iltningsfænomener og påvisning af forældelsesfaktorer), opbygning af en analytisk databank (generelle analyser — vinalkoholprocent, sukker, pH — eventuel kemisk eller bakteriel forurening, metaller, kationer, flygtige forbindelser, restkoncentrationer af plantebeskyttelsesmidler).
- (23) Floc de Gascogne: undersøgelser vedrørende druesorter og sammenstikninger med det formål at optimere harmoniseringen af sammenstikningen af druesorter for at gøre Floc de Gascogne friskere og mere frugtagtig (tilstræbe højt sukkerindhold, intens farve og kohærent totalt syreindhold), undersøgelse af Armagnac til fremstilling af Floc de Gascogne (analytisk overvågning — indhold af kobber, ethanol, ethylacetat og alkohol — forbedring af den anvendte Armagnac), undersøgelser og indførelse af en Floc de Gascogne, der er afpasset efter målrettede forbrugsformer, kvalitets- og kvantitetstest, konservering.
- (24) Macvin du Jura: teknisk udvikling (overvågning af modningen af grupper af druesorter i Jura for at fastlægge modenhedsgraden og de druesorter, der er bedst egnede til fremstilling af Macvin du Jura), sortering og registrering af vinmarker, druesaftens kvalitet og presning (virkningen af ekstraktionsmetoder — enzymering og kold — og den virkning, som udblødning af drueskaller i druesaften har på Macvin du Juras aromatiske kvalitet), virkning af tilsætning af svovldioxid ved klaringen, filtrering og behandling ved aftapning (sammenligning af forskellige metoder til opnåelse og opretholdelse af Macvin du Juras klarhed efter aftapningen).
- (25) Det påtænkte forskningsarbejde vil blive finansieret 100 %. Den planlagte støtte til denne forskningsvirksomhed, herunder edb-udgifter, udgifter til litteratur og enhver støtte til udbredelse af resultaterne af de iværksatte foranstaltninger til samtlige erhvervsdrivende, udgør for alle 5 år: Pineau des Charentes: 912 600 EUR, Floc de Gascogne: 118 000 EUR og Macvin du Jura: 65 000 EUR.

3. Foranstaltninger vedrørende teknisk bistand

- (26) De franske myndigheder har beskrevet de planlagte foranstaltninger vedrørende teknisk bistand, som i alt væsentligt omfatter teknisk uddannelse med henblik på at forbedre og styre produktionsprocesserne på alle niveauer (primær produktion, vinfremstilling, smagning) og udbredelse af viden.
- (27) Disse arbejder vil blive finansieret 100 % med forbehold af ovennævnte loft. Den planlagte støtte hertil udgør for alle 5 år: Pineau des Charentes: 280 800 EUR og Floc de Gascogne: 169 000 EUR.

4. Støtte til fremstilling af kvalitetsprodukter

- (28) Der påtænkes støtte til fremstilling af kvalitetsprodukter i sektorerne Pineau des Charentes og Floc de Gascogne. Der er tale om følgende foranstaltninger: HACCP (Hazard Analysis of Critical Control Points) og sporbarhed (udarbejdelse og udbredelse af en referenceliste i overensstemmelse med de tekniske og forskriftsmæssige krav), tekniske og økonomiske undersøgelser med henblik på at anspore til fremgangsmåder af høj kvalitet.
- (29) Den planlagte støtte til disse foranstaltninger udgør for alle 5 år: Pineau des Charentes: 210 600 EUR og Floc de Gascogne: 50 500 EUR.

III. INDLEDNING AF PROCEDUREN EFTER TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 2

- (30) Hvad angår den planlagte støttes egenart, betingelserne for ydelse deraf og metoden til finansiering deraf, har den foreløbige undersøgelse af foranstaltningerne ikke afdækket væsentlige tvivlsspørgsmål, om end Kommissionen med hensyn til støtten til reklame har anset det for nødvendigt, at Frankrig udtrykkeligt forpligter sig til at sikre, at enhver henvisning til produkternes nationale oprindelse ikke bliver fremtrædende.
- (31) Kommissionen har indledt proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, fordi den ønsker at få klarlagt, om støtten er forenelig med andre bestemmelser i fællesskabsretten, bl.a. traktatens artikel 90.
- (32) Der mindes i den forbindelse om, at Kommissionens beslutning om statsstøttesag N 703/95, som den anmeldte foranstaltning er en forlængelse af, er annulleret af Domstolen ⁽⁵⁾.
- (33) I sin dom erindrer Domstolen om, at den franske regering i 1992 og 1993 ⁽⁶⁾ indførte en ordning med differentierede afgifter for hedvine og naturligt søde vine benævnt »vins doux naturels«. Fra 1. juli 1993 blev der således lagt en

punktafgift på 1 400 FRF ⁽⁷⁾ pr. hektoliter på hedvine og en punktafgift på 350 FRF pr. hektoliter på naturligt søde vine.

- (34) I 1993/1994 nægtede visse franske producenter at betale de supplerende punktafgifter på hedvine. Da denne »punktafgiftsstrejke« blev suspenderet i juni 2004, begrundede formanden for *Confédération nationale des producteurs de vins de liqueur AOC* (Den Nationale Sammenslutning af Producenter af Hedvine med Kontrolleret Oprindelsesbetegnelse) denne suspension med, at den franske regering efter hans opfattelse havde planer om at yde de franske producenter erstatning for afgiftsforskellen ved hjælp af en årlige godtgørelse og en erstatning for årene 1994-1997.
- (35) I 1995 indgav *Associação dos Exportadores de Vinho do Porto* (Sammenslutningen af Portvinseksporterende Virksomheder, i det følgende benævnt AEVP) to klager til Kommissionen. AEVP hævdede, at der var en sammenhæng mellem forskellen i afgifterne på hedvine og naturligt søde vine på den ene side og støtten til de franske hedvinsproducenter på den anden side. Ifølge AEVP var formålet med den pågældende støtte bl.a. at give de franske hedvinsproducenter kompensation for det højere afgiftsniveau, hvilket i realiteten betød, at kun udenlandske hedvinsproducenter var omfattet af den højere afgiftssats. Denne diskriminerende beskatning mentes derfor at stride mod traktatens artikel 95 (nu artikel 90).
- (36) Domstolen fandt det godtgjort, at en del af den pågældende støtte syntes at begunstige en gruppe producenter, som var stort set sammenfaldende med de franske hedvinsproducenter, der blev afgiftsmæssigt ringere stillet ved afgiftsordningen, og at det forhold, at der måske var en sammenhæng mellem afgiftsordningen og det pågældende støtteprojekt, gjorde det meget vanskeligt at vurdere, hvorvidt støtten var forenelig med traktatens bestemmelser.
- (37) Domstolen understregede at Kommissionen under disse omstændigheder kun kunne have vurderet de spørgsmål, der blev omhandlet i klagerne fra AEVP, ved at indlede proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2).
- (38) Desuden slog domstolen fast, at Kommissionens beslutning ikke havde nogen begrundelse, fordi Kommissionen ikke forklarede, hvorfor den konkluderede, at AEVP's klagepunkt med hensyn til den mulige tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 95 (nu artikel 90) var ubegrundet.
- (39) Domstolen konkluderede derfor, at den anfægtede beslutning var ulovlig, både fordi proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2) ikke blev indledt, og fordi den i artikel 190 (nu artikel 253) fastsatte begrundelsespligt blev tilsidesat.

⁽⁵⁾ Domstolens dom af 3. maj 2001, sag C-204/97, *Den Portugisiske Republik mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, Sml., s. I-03175.

⁽⁶⁾ Ændringsfinanslov nr. 93-859 du 22. juni 1993.

⁽⁷⁾ 1 FRF = 0,15 EUR.

- (40) På baggrund af denne dom fandt Kommissionen det bydende nødvendigt at foretage en tilbundsgående undersøgelse ud fra traktatens artikel 90 af den anmeldte bestemmelse, dvs. forlængelsen af den støtte, der var godkendt ved den af Domstolen annullerede beslutning.
- (41) Som led i den foreløbige undersøgelse af foranstaltningen spurgte Kommissionen således Frankrig, om den pågældende statsstøtte ikke de facto udgjorde en partiel overdragelse alene til de franske hedvinsproducenter af den afgift, der var fastsat i artikel 402a i skattelovsamlingen (code général des impôts).
- (42) I de svar, der blev afgivet i denne første fase, understregede Frankrig under henvisning til nedenstående betragtninger, at der hverken nu eller tidligere har været nogen sammenhæng mellem de påtænkte støtteforanstaltninger og punktafgifterne.
- (43) Efter Frankrigs opfattelse står det beløb, der er afsat til støtten (2,4 mio. EUR om året, 12 mio. EUR over fem år), ikke i noget som helst forhold til det beløb, som sektoren indbringer i forbrugsafgifter (punktafgifter). De 150 000 hektoliter hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, der sælges, repræsenterer således ved en punktafgiftssats på 214 EUR/hl et punktafgiftsprovenu på mere end 32 mio. EUR om året.
- (44) Som følge af denne specifikke afgift på hedvine, nemlig 214 EUR/hl mod 54 EUR/hl for naturligt søde vine, lægges der en ekstra punktafgiftsbyrde på 24 mio. EUR på denne sektor. Efter Frankrigs opfattelse står heller ikke dette beløb i noget som helst forhold til det påtænkte støtteniveau.
- (45) Efter Frankrigs opfattelse er der aldrig iværksat nogen bestemmelse, som har bevirket, at de beløb, der er opkrævet i henhold til artikel 402a i skattelovsamlingen, er blevet genanvendt til gavn for nationale hedvinsproducenter. Fra den 1. januar 1995 til den 31. december 2000 blev de oppebårne indtægter således overført til »alderssolidaritetsfonden« (*fonds de solidarité vieillesse*). Fra den 1. januar 2001 til den 31. december 2003 blev de overført til en fond bestemt til finansiering af arbejdstidsnedsættelse. Med virkning fra 1. januar 2004 blev disse indtægter tilbageført til statsbudgettet.
- (46) Efter at have undersøgt disse oplysninger fandt Kommissionen, at de ikke definitivt kunne bortvejre tvivlen om, hvorvidt der er en sammenhæng mellem den opkrævede afgift og støtten.
- (47) Kommissionen fandt således, at det forhold, at der ikke er nogen direkte sammenhæng mellem støttebeløbet (2,4 mio. EUR) og punktafgiftsprovenuet af hedvine (32 mio. EUR) og mellem støttebeløbet (2,4 mio. EUR) og den ekstra punktafgiftsbyrde på hedvine i forhold til naturligt søde vine (24 mio. EUR), ikke udgør et tilstrækkeligt bevis for, at der ikke er nogen sammenhæng mellem afgiften og støtten. Det kan derfor ikke på procedures nuværende stade udelukkes, at støtten — i hvert fald til dels — kan anvendes til at yde de franske hedvinsproducenter en erstatning, som ikke kommer andre fællesskabsproducenter til gode.
- (48) Desuden fandt Kommissionen, at Domstolens betænkkeligheder med hensyn til interesserede tredjeparters muligheder for at fremsætte bemærkninger vedrørende en mulig tilsidesættelse af traktatens artikel 90 bør imødekommes.
- (49) I beslutningen om at indlede proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, anmodede Kommissionen derfor Frankrig om at afgive oplysninger og fremlægge yderligere tal til støtte for landets argumenter.
- (50) Først og fremmest blev Frankrig opfordret til at præcisere, om staten allerede havde forpligtet sig til at yde producenterne af franske hedvine erstatning eller godtgørelse, eventuelt blot til dels, for virkningerne af indførelsen af afgiften i 1993.
- (51) Dernæst anmodede Kommissionen Frankrig om at fremlægge statistikker over de beløb, der var opkrævet i hedvinsafgift på henholdsvis franske produkter og importerede produkter, og over de beløb, der var opkrævet pr. individuel produktion (fransk produktion eller EF-produktion).
- (52) Efter at have slået fast, at den anmeldte støtte overvejende kommer Pineau des Charentes til gode med 78 % af beløbene efterfulgt af Floc de Gascogne med 17 %, Pommeau de Normandie med 3 % og endelig Macvin du Jura med 2 %, anmodede Kommissionen Frankrig om at oplyse, om de pågældende produkter tegner sig for en tilsvarende procentdel af det provenu, staten opnår ved hedvinsafgiften.
- (53) Da størstedelen af støtten koncentrerer om reklamevirksomhed, blev Frankrig anmodet om at oplyse, om dette valg er repræsentativt for de valg, som den franske stat træffer i andre sektorer inden for landbrugsproduktionen, bl.a. sektoren for kvalitetsprodukter.
- (54) Kommissionen anmodede Frankrig om at fremlægge et budget for støtte til reklamekampagner i Frankrig for hver af de pågældende fire produktioner.
- (55) Desuden blev Frankrig opfordret til at gøre rede for den eventuelle sammenhæng mellem de midler, som stammede fra de »frivillige obligatoriske bidrag«, og de midler, der hidrørte fra det nationale budget, ved finansieringen af støtten.

IV. FRANKRIGS BEMÆRKNINGER

- (56) Ved brev af 10. januar 2005 afgav Frankrig følgende oplysninger og bemærkninger:
- (57) Med hensyn til reklamevirksomhed (jf. betragtning 30) forpligtede de franske myndigheder sig til at sikre, at der i reklamerne for produkterne som led i de finansierede aktioner ikke ville blive lagt vægt på de pågældende hedvines franske oprindelse.
- (58) Hvad angår sammenhængen mellem hedvinsafgiften og støtten, understregede Frankrig på ny, at der ikke er nogen sammenhæng mellem punktafgiftsprovenuet og den støtte, der ydes via det nationale budget. Punktafgiftsprovenuet,

herunder provenuet af hedvine, tilfalder statens almindelige budget. Efter Frankrigs opfattelse træffer myndighederne afgørelser om støtte til visse økonomiske sektorer på fuldstændig uafhængig vis. I den foreliggende sag tager støtten sigte på at afhjælpe visse strukturelle handicap for disse vine, navnlig forbrugernes dårlige kendskab dertil, producentvirksomhedernes ringe størrelse og spredning samt mangelen på midler til at vinde indpas på markederne.

- (59) Frankrig bekræftede, at der ikke findes nogen bestemmelse i lovgivningen, som gør det muligt at yde godtgørelse for de punktafgifter, som hedvinsproducenterne har betalt (jf. betragtning 50).
- (60) Hvad angår statistikkerne over provenuet ved franske hhv. importerede hedvines overgang til forbrug (jf. betragtning 51), forklarede Frankrig indledningsvis, at afgiftsstatistikkerne (som udarbejdes for hver punktafgiftssats) ikke gjorde

det muligt at sondre mellem franske produkter og produkter af anden EF-oprindelse.

- (61) Hvorom alting er, androg punktafgiftsprovenuet i 2003 af naturligt søde vine og hedvine uanset oprindelse ifølge toldvæsenets tal 142,5 mio. EUR fordelt som følger: 25,2 mio. EUR for kategorien naturligt søde vine, for hvilke der gjaldt en punktafgiftssats på 54 EUR/hl for en samlet mængde på 467 000 hl, og 117,3 mio. EUR for hedvine, for hvilke der gjaldt en punktafgiftssats på 214 EUR/hl for en mængde på 548 000 hl.
- (62) For sidstnævnte samlede tals vedkommende er det på grundlag af høsterklæringerne muligt at udskille produktionen af hedvine i Frankrig, som udgjorde 94 477 hl Pineau des Charentes, 2 091 hl Macvin du Jura, 5 680 hl Pommeau og 6 057 hl Flocc de Gascogne.

- (63) Frankrig fremsendte en tabel, som viser fordelingen af den påtænkte støtte mellem de fire brancheorganisationer og fordelingen af de producerede mængder af hver af de pågældende hedvine (jf. betragtning 52).

Betegnelse	Producerede mængder	Producerede mængder i procent	Påtænkt støtte i procent
Pineau des Charentes	112 436 hl (2001)	87 %	78 %
Floc de Gascogne	8 413 hl (2003)	7 %	17 %
Pommeau	5 111 hl (2002)	4 %	3 %
Macvin du Jura	2 717 hl (2002)	2 %	2 %

- (64) Frankrig bemærker, at de enkelte hedvines andel i den samlede produktion og deres andel i den påtænkte støtte ligger meget tæt op ad hinanden uden dog at være helt sammenfaldende. Landet understreger, at fordelingen af den planlagte støtte er et resultat af et samråd mellem de modtagende brancheorganisationer og ikke et resultat af et valg, der er gennemtruffet af myndighederne.
- (65) Hvad angår Kommissionens spørgsmål om budgettet for reklamevirksomhed (jf. betragtning 53), fremlagde Frankrig statistikker, som viser, at de beløb, der afsættes til reklamevirksomhed, navnlig i sektoren for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder, udgør mellem 50 % og 74 % af brancheorganisationernes samlede budgetter.
- (66) Frankrig fremsendte for hver af de fire berørte brancheorganisationer oplysninger om, hvor stor en del af budgettet der blev anvendt til reklamekampagner i Frankrig. Denne fordeling, som skal forblive uændret, hvis støtteordningen godkendes, hævdes også at være et resultat af brancheorganisationernes frie valg.

Hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse	Fremstød via budgettet for 2003	Heraf fremstød i Frankrig	Planlagt støtte (2,4 mio. EUR/år)	Heraf fremstød i Frankrig
Pineau	1 671 000 EUR	74 %	1 872 000 EUR	74 %
Floc	279 000 EUR	64 %	408 000 EUR	64 %
Pommeau	166 000 EUR	100 %	72 000 EUR	100 %
Macvin	22 600 EUR	100 %	48 000 EUR	100 %

- (67) Hvad angår den eventuelle sammenhæng mellem indtægterne af det »frivillige obligatoriske bidrag« og midlerne fra det nationale budget til finansiering af støtten, fremlagde Frankrig følgende tabel:

Oprindelsesbetegnelse	Mængder	Satsen for det »frivillige obligatoriske bidrag«	Indtægter fra det »frivillige obligatoriske bidrag« anvendt til fremstød	Støtte fra det nationale budget til fremstød
Pineau	112 436 hl	12,96 EUR/hl	1 457 000 EUR	1 591 000 EUR
Floc	8 413 hl	0,25 EUR/col	279 000 EUR	340 000 EUR
Pommeau	5 111 hl	30,79 EUR/hl	157 000 EUR	72 000 EUR
Macvin	2 717 hl	2,75 EUR/hl	75 000 EUR	35 000 EUR

- (68) De indtægter, der kan forventes at blive anvendt til reklame, begrænses ikke til provenuet af det »frivillige obligatoriske bidrag«. Brancheorganisationerne kan således trække på andre ressourcer, f.eks. indtægter af tjenesteydelser, salg af reklamegenstande og andet. Frankrig bekræftede, at mindst 50 % af de godkendte udgifter til reklamevirksomhed vil blive finansieret med private midler.

- (69) For at kunne sammenligne den påtænkte støtte og punktafgiftsprovenuet anslået på grundlag af de høstede mængder ⁽⁸⁾ fremlagde Frankrig følgende tal:

Betegnelse	Anslået punktafgiftsprovenu/år	Påtenkt støtte	Støtte/punktafgift
Pineau des Charentes	20 218 078 EUR	1 872 000 EUR	9,3 %
Floc de Gascogne	1 296 198 EUR	408 000 EUR	31,5 %
Pommeau	1 215 520 EUR	72 000 EUR	5,9 %
Macvin du Jura	447 474 EUR	48 000 EUR	10,7 %

- (70) Frankrig fremhæver, at sidstnævnte tabel er særlig betydningsfuld, fordi den ikke giver noget grundlag for en formodning om et mål om at opveje punktafgiftsbyrden med støtte, eftersom der ikke er nogen kvantitativ sammenhæng.

V. VURDERING

modtagervirksomhederne en økonomisk fordel, og (4) den skal påvirke samhandelen inden for EF og fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene.

1. Karakter af støtte. Anvendelse af traktatens artikel 87, stk. 1

- (73) I den foreliggende sag finder Kommissionen af nedenstående årsager, at disse betingelser er opfyldt:

- (71) Traktatens artikel 87, stk. 1, har følgende ordlyd: »Bortset fra de i denne traktat hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«.

1.1. Statsmidler

- (74) Forskningen, den tekniske bistand og udviklingen af kvalitetsproduktion finansieres fuldt ud af staten ved hjælp af dennes budgetmidler.

- (72) For at en foranstaltning skal være omfattet af anvendelsesområdet for traktatens artikel 87, stk. 1, skal alle følgende fire betingelser være opfyldt: (1) foranstaltningen skal være finansieret af staten eller ved hjælp af statsmidler, (2) den skal på selektiv vis vedrøre visse virksomheder eller produktionssektorer, (3) den skal sikre

- (75) Derimod finansieres salg fremstødene og reklamevirksomheden dels af staten, dels (mindst 50 %) af de berørte erhvervsorganisationer ved hjælp af midler, der hovedsagelig stammer fra de »frivillige obligatoriske bidrag« fra disse organisationers medlemmer.

⁽⁸⁾ Disse mængder kan afvige fra de mængder, der overgår til forbrug.

(76) Efter Kommissionens opfattelse består budgettet for salgsm fremstød og reklamevirksomhed ud fra nedenstående betragtninger udelukkende af statsmidler.

(77) Det er Kommissionens faste praksis, at obligatoriske bidrag fra virksomhederne i en sektor, som anvendes til finansiering af en støtteforanstaltning, sidestilles med skatteliggende afgifter og derfor udgør statsmidler, når disse bidrag fastsættes af staten, eller provenuet af disse bidrag formidles af et organ, der er oprettet ved lov.

(78) I den foreliggende sag er de oppebårne bidrag gjort obligatoriske af den franske regering som led i en procedure for udvidelse af brancheaftalerne. Udvidelsen af aftalerne foregår ved vedtagelse af en bekendtgørelse (*arrêté*), der offentliggøres i Den Franske Republiks statstidende (*Journal officiel de la République française*). Disse bidrag kræver således en retsakt fra en officiel myndighed for at få fuld virkning.

(79) Det fremgår dog af Domstolens retspraksis, at man, når man vurderer en foranstaltnings karakter af statsstøtte, også skal undersøge, om nævnte foranstaltning kan *tilregnes staten* ⁽⁹⁾. Den seneste domspraksis ⁽¹⁰⁾ har frembragt nogle elementer, som skal undersøges her.

(80) Domstolen har erklæret, at nogle foranstaltninger, der blev finansieret af medlemmerne af erhvervsorganisationer ved hjælp af midler, som blev opkrævet hos deres medlemmer, ikke var omfattet af anvendelsesområdet for traktatens artikel 87, stk. 1, fordi (a) bidragene obligatorisk blev anvendt til at finansiere foranstaltningen, (b) organet eller myndighederne ikke på noget tidspunkt var bemyndiget til frit at disponere over disse midler, og (c) foranstaltningen udelukkende kunne tilregnes medlemmerne af den pågældende erhvervsorganisation og ikke indgik i en statslig politik (...).

(81) Det synes at fremgå af denne retspraksis, at når staten blot spiller en rolle som formidler, eftersom den ikke medvirker ved fastlæggelsen af erhvervsorganisationernes politiske valg og ikke på noget tidspunkt kan disponere over de oppebårne midler, som obligatorisk anvendes til de pågældende foranstaltninger, er kriteriet om, at foranstaltningerne skal kunne tilregnes staten, ikke opfyldt. Som følge heraf kan det undgås, at foranstaltningerne betragtes som statsstøtte.

(82) I den foreliggende sag er de kriterier, der blev fastsat i Pearle-dommen, imidlertid ikke opfyldt. Bl.a. er det forhold, at staten yder et bidrag på 50 % til finansieringen af disse salgsm fremstød og denne reklamevirksomhed, et klart bevis

på, at disse foranstaltninger indgår i en statslig politik, og at de midler, der anvendes til finansiering deraf, derfor som helhed skal betragtes som offentlige midler, der anvendes til foranstaltninger, som kan tilregnes staten.

1.2. Selektivitet

(83) Foranstaltningerne er udelukkende til gavn for hedvinsproducenterne og er derfor selektive.

1.3. Eksistensen af en fordel

(84) Hedvinsproducenterne får en økonomisk fordel i form af finansiering af forskellige foranstaltninger (forskningsprojekter, teknisk bistand, udvikling af kvalitetsprodukter, salgsm fremstød og reklame). Denne fordel forbedrer støttemodtagernes konkurrencemæssige stilling. Ifølge Domstolens faste praksis er en forbedring af en virksomheds konkurrencemæssige stilling som følge af statsstøtte som hovedregel ensbetydende med konkurrencefordrejning i forhold til andre virksomheder, som ikke modtager samme støtte ⁽¹¹⁾.

1.4. Påvirkning af samhandelen og konkurrencefordrejning

(85) Denne støtte kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, fordi den fremmer national produktion på bekostning af produktionen i andre medlemsstater. Rent faktisk er vinsektoren særdeles åben for konkurrence på EF-plan, hvilket tydeligt demonstreres af det faktum, at der findes en fælles markedsordning for sektoren.

(86) I nedenstående tabel vises som eksempel samhandelen inden for EF og Frankrigs samhandel med vinprodukter i årene 2001, 2002 og 2003 ⁽¹²⁾.

Vin (1 000 hl)				
År	EU-import	EU-eksport	FR-import	FR-eksport
2001	39 774	45 983	5 157	15 215
2002	40 453	46 844	4 561	15 505
2003	43 077	48 922	4 772	14 997

(87) Nogle af de påtænkte foranstaltninger skal efter planen træffes uden for Den Europæiske Union. Som følge af den nære sammenhæng mellem de markeder, som EF's erhvervsdrivende virker på, er det ikke udelukket, at en støtte kan fordreje konkurrencen i EF ved at styrke de erhvervsdrivendes konkurrencemæssige stilling ⁽¹³⁾, også selv om støtten kommer produkter, der er beregnet til eksport til tredjelande, til gode ⁽¹⁴⁾.

⁽¹¹⁾ Dom af 17. september 1980, sag 730/79, *Philip Morris mod Kommissionen*, Sml. 1980, s. 2671, præmis 11-12.

⁽¹²⁾ *Agriculture in the European Union, Statistical and economic information 2004*. Generaldirektoratet for Landbrug, Europa-Kommissionen.

⁽¹³⁾ Domstolens dom af 10. december 1969, forenede sager 6 og 11-69, *Kommissionen mod Den Franske Republik*, Sml., præmis 20.

⁽¹⁴⁾ Domstolens dom af 21. marts 1990, sag C-142/87, *Belgien mod Kommissionen*, Sml., præmis 35.

⁽⁹⁾ Domstolens dom af 16. maj 2002, sag C-482/99, *Den Franske Republik mod Kommissionen*, Sml. 2002, s. I-4397, præmis 24, og sag C-126/01, *GEMO*, dom af 20. november 2003, Sml. 2003, s. I-13769.

⁽¹⁰⁾ Domstolens dom af 15. juli 2004, sag C/345/02, *Pearle mod Hoofdbedrijfschap Ambachten*, Sml. 2004, s. I-7139).

- (88) På baggrund af ovenstående er de omhandlede foranstaltninger omfattet af traktatens artikel 87, stk. 1, og kan kun erklæres for forenelige med traktaten, hvis de kan være omfattet af en af de undtagelser, der er fastsat deri.

2. Støttens forenelighed

- (89) Den eneste undtagelse, der kan komme på tale på dette stadium, er undtagelsen efter artikel 87, stk. 3, litra c), ifølge hvilken støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervs-grene eller økonomiske regioner kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

- (90) For at kunne nyde godt af nævnte undtagelse skal den pågældende støtte være i overensstemmelse med lovgivningen om statsstøtte. Kommissionen undersøger navnlig, om Kommissionens forordning (EF) nr. 1/2004 af 23. december 2003 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter⁽¹⁵⁾, kan anvendes. Hvis denne forordning ikke kan anvendes, undersøger Kommissionen, om andre retsgrundlag såsom retningslinjer eller EF-rammebestemmelser kan anvendes.

- (91) Da den påtænkte støtte ikke er begrænset til små og mellemstore virksomheder, kan forordning (EF) nr. 1/2004 ikke anvendes. Kommissionen baserede derfor sin vurdering på følgende instrumenter: (a) EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren⁽¹⁶⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne for landbrug«), (b) EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til reklame for produkter opført i EF-traktatens bilag I og visse produkter uden for bilag I⁽¹⁷⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne for reklame«) og (c) EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling⁽¹⁸⁾ (i det følgende benævnt »FoU-rammebestemmelserne«).

- (92) Da den påtænkte støtte efter planen i det mindste til dels skal finansieres med obligatoriske bidrag, der sidestilles med skattelignende afgifter, har Kommissionen også vurderet bestemmelserne om støttens finansiering.

2.1. Foranstaltninger

2.1.1. Støtte til reklame og salgsfremstød

- (93) I EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til reklame for produkter opført i EF-traktatens bilag I⁽¹⁹⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne for reklame«) er der fastsat en række negative og positive kriterier, som skal overholdes af alle nationale støtteordninger. Ifølge punkt

16-30 i rammebestemmelserne må der ikke være tale om reklamevirksomhed, der strider mod traktatens artikel 28 eller den afledte fællesskabsret, og denne virksomhed må ikke tage sigte på bestemte virksomheder.

- (94) De franske myndigheder har forklaret, at foranstaltningerne ikke vil komme bestemte virksomheder til gode, at reklamevirksomheden ikke vil nedgøre andre EF-produkter, og at den ikke vil give anledning til nogen ugunstig sammenligning ved at henvise til produkternes nationale oprindelse.

- (95) Henvisningerne til den nationale oprindelse skal være mindre fremtrædende end det hovedbudskab, der sendes til forbrugerne via kampagnen, og må ikke udgøre hovedbegrundelsen for, at det tilrådes dem at købe produktet. I den foreliggende sag er det vigtigt, at produkternes franske oprindelse ikke er hovedbudskabet i de kampagner, der gennemføres på fransk område.

- (96) Der kan drages den konklusion af de eksempler, som de franske myndigheder har fremsendt, og af det tilsagn, som Frankrig udtrykkeligt har givet i denne forbindelse, at der ikke vil blive lagt specielt stor vægt på de pågældende produkters nationale oprindelse, og at enhver henvisning til oprindelse vil være mindre fremtrædende end reklamekampagnerne hovedbudskab.

- (97) Hvad angår de positive kriterier, skal de af reklamekampagnerne omfattede produkter ifølge punkt 31-33 i rammebestemmelserne for reklame opfylde mindst én af følgende betingelser: der skal være tale om landbrugsprodukter, som der er overskud af, eller underudnyttede arter, om nye produkter eller erstatingsprodukter, som der ikke er overskud af, eller om udvikling af visse regioner, små og mellemstore virksomheder eller høj kvalitetsprodukter, herunder økologiske produkter.

- (98) De franske myndigheder har i den forbindelse forklaret, at sigtet med foranstaltningerne vil være at udvikle de pågældende produktionsregioner ved salg af deres traditionelle produkter. De vil imødekomme behovet for at støtte nettet af små og mellemstore virksomheder i de pågældende områder: virksomhederne i de berørte vintsektorer er som hovedregel meget små, har et meget lille antal ansatte og er ofte stadig familievirksomheder. De vil også tage sigte på at udvikle produkter af høj kvalitet (kontrolleret oprindelsesbetegnelse).

- (99) Hvad mere præcist angår støtte til reklame for landbrugsprodukter med en beskyttet oprindelsesbetegnelse eller en beskyttet geografisk betegnelse, der er registreret af

⁽¹⁵⁾ EUT L 1 af 1.1.2004, s. 1.

⁽¹⁶⁾ EFT C 232 af 12.8.2000, s. 17.

⁽¹⁷⁾ EFT C 252 af 12.9.2001, s. 5.

⁽¹⁸⁾ EFT C 45 af 17.2.1996, s. 5. Senest ændret med hensyn til anvendelse i landbrugssektoren i EFT C 48 af 13.2.1998, s. 2.

⁽¹⁹⁾ EFT C 252 af 12.9.2001, s. 5.

Fællesskabet ⁽²⁰⁾, efterprøver Kommissionen for at sikre, at støtten ikke ydes til individuelle producenter, at samtlige producenter af det produkt, der er omfattet af den kontrollerede oprindelsesbetegnelse, har samme ret til støtte. Det betyder, at reklamevirksomheden skal vedrøre selve den kontrollerede oprindelsesbetegnelse og ikke hvilket som helst logo eller mærke, medmindre samtlige producenter har ret til at benytte det. Tilsvarende kræver Kommissionen, når en støtte af praktiske årsager betales til en producentsammenslutning, vished for, at støtten rent faktisk kommer samtlige producenter til gode, uanset om de er medlemmer af sammenslutningen eller ej.

(100) De franske myndigheder har givet tilsagn om, at denne støtte via foranstaltninger, der træffes kollektivt, uden forskelsbehandling ydes til samtlige producenter af det produkt, som der reklameres for, og de erhvervsdrivende, der deltager i afsætningen deraf.

(101) Hvad angår det i punkt 60 i rammebestemmelserne fastsatte støtteloft, kan reklamevirksomheden for 50 procents vedkommende finansieres med statsmidler, idet resten skal udredes af de erhvervs- og brancheorganisationer, der modtager støtten.

(102) De franske myndigheder giver tilsagn om, at den offentlige finansiering begrænses til højst 50 % af den reklamevirksomhed, der udøves i Den Europæiske Union. Resten skal udredes af de erhvervsdrivende i den pågældende landbrugssektor.

(103) De foranstaltninger, der træffes uden for Den Europæiske Union, vil kunne finansieres med 80 %. Dette er i overensstemmelse med den af Kommissionen fastlagte linje ⁽²¹⁾, ifølge hvilken producenters deltagelse i denne type foranstaltning er et forhold, som bl.a. er omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 2702/1999 af 14. december 1999 om oplysningskampagner og salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter i tredjelande ⁽²²⁾, hvor der er tale om samfinansierede foranstaltninger. For så vidt angår foranstaltninger, der kan træffes af EF i tredjelande, er det i artikel 9 i denne forordning bestemt, at hvad angår PR-virksomhed, salgsfremmende foranstaltninger og reklame for landbrugsprodukter og levnedsmidler, skal en del af finansieringen udredes af de organisationer, der har foreslået foranstaltningen. For foranstaltninger med en varighed på mindst to år udgør den procentsats, der skal udredes af dem, således mindst 20 % af omkostningerne, medens EF højst kan deltage med 60 %, og medlemsstaterne deltager med 20 %. Det følger heraf, at en reel deltagelse fra modtagernes side i denne type foranstaltning med mindst 20 % af omkostningerne synes hensigtsmæssig for at begrænse konkurrencefordrejningen over for anden produktion i EF.

(104) De franske myndigheder har sendt Kommissionen eksempler på de salgsfremstød og den reklamevirksomhed, der finansieres med den anmeldte støtte, og disse gør det muligt at bekræfte de tilsagn, som disse myndigheder har givet.

(105) Kommissionen drager den konklusion heraf, at denne støtte opfylder de betingelser, der er fastsat på EF-plan.

2.1.2. Støtte til forskning

(106) Hvad angår forsknings- og forsøgsaktiviteterne og foranstaltningerne til udbredelse af den videnskabelige udvikling, er det i punkt 17 i rammebestemmelserne for landbrug bestemt, at støtten til forskning og udvikling skal undersøges efter de kriterier, der er fastsat i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling ⁽²³⁾. Det er heri præciseret, at en støttesats på op til 100 % er forenelig med fællesmarkedet, også hvis forskningen og udviklingen foretages af virksomheder, forudsat at de deri opregnede fire betingelser er opfyldt i alle tilfælde:

- a) støtten skal være af generel interesse for den pågældende sektor og må ikke give anledning til uberettiget konkurrencefordrejning i andre sektorer
- b) oplysningerne skal offentliggøres i relevante dagblade, der mindst har national udbredelse og ikke er begrænset til medlemmerne af en bestemt organisation, således at det sikres, at enhver erhvervsdrivende, der kan tænkes at være interesseret i denne aktivitet, let kan underrettes om, at den er eller har været iværksat, og at resultaterne er eller på begæring vil blive formidlet til enhver interesseret part. Disse oplysninger skal senest offentliggøres samtidig med alle oplysninger, som kan gives til medlemmerne af en særlig organisation
- c) alle berørte parter, herunder støttemodtagerne, skal have lige adgang, både hvad angår omkostninger og tid, til at udnytte resultaterne af arbejdet
- d) støtten skal opfylde betingelserne i bilag 2, »Indenlandsk støtte: grundlaget for fritagelse for nedsættelsesforpligtelserne«, til den aftale om landbrug, der blev indgået under de multilaterale handelsforhandlinger i Uruguay-rundens regi ⁽²⁴⁾.

(107) De franske myndigheder har givet tilsagn om følgende:

- a) der vil udelukkende blive tale om forskning af generel interesse for den pågældende sektor, som tager sigte på generel brug og udbredelse, således at den ikke

⁽²⁰⁾ I henhold til bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT L 208 af 24.7.1992, s. 1).

⁽²¹⁾ Statsstøttesag N 166/2002.

⁽²²⁾ EFT L 327 af 21.12.1999, s. 7.

⁽²³⁾ Se fodnote 18.

⁽²⁴⁾ EFT L 336 af 23.12.1994, s. 22.

ændrer vilkårene for samhandelen og ikke skaber uberettiget konkurrencefordrejning i forhold til andre sektorer

- b) når de data, der indsamles ved afslutningen af hvert program, er godkendt, offentliggøres de i de forskellige dagblade, som de interesserede parter har lettest adgang til. Formålet med at offentliggøre og udbrede resultaterne af denne forskning er, at alle interesserede erhvervsdrivende og forhandlere på samme tidspunkt som enhver anden uden forskelsbehandling og på simpel begæring kan blive underrettet derom og få adgang dertil. Konklusionerne af arbejdet eller resuméer deraf vil blive udbredt i de pågældende brancheorganisationers publikationer rettet til offentligheden, i særudgivelser fra de tekniske organer, der deltager i disse undersøgelser og denne forskning, og i forskellige brochurer og publikationer. De vil blive stillet til rådighed for erhvervsdrivende i sektoren via landbrugets eller Landbrugs- og Fiskeriministeriets normale formidlingsinstanser
- c) som følge af forskningens generelle interesse er der ingen regler om kommerciel udnyttelse af resultaterne. Der vil derfor ikke opstå nogen spørgsmål om prisen for afståelse af en udnyttelsesret eller betingelserne for adgang til en udnyttelsesret
- d) de franske myndigheder forsikrer, at de finansierede foranstaltninger ikke giver anledning til nogen direkte betaling til producenter eller forarbejdningsvirksomheder, og at de opfylder de internationale handelskriterier, som Den Europæiske Union har tilsluttet sig.

(108) Kommissionen drager den konklusion heraf, at denne støtte opfylder de betingelser, der er fastsat på EF-plan.

2.1.3. Støtte til teknisk bistand

- (109) Ifølge punkt 14 i rammebestemmelserne for landbrug er denne form for støtte tilladt med en støtteintensitet på 100 %, hvis den er åben for alle støtteberettigede personer i det pågældende område på objektivt definerede betingelser, og hvis det samlede støttebeløb ikke overstiger 100 000 EUR pr. modtager over en treårsperiode eller, når det gælder små og mellemstore virksomheder, 50 % af de støtteberettigede omkostninger (afhængigt af, hvilket beløb der er størst). De franske myndigheder har forpligtet sig til at opfylde disse betingelser.
- (110) Kommissionen drager den konklusion heraf, at denne støtte opfylder de betingelser, der er fastsat på EF-plan.

2.1.4. Støtte til produktion af kvalitetsprodukter

- (111) Ifølge punkt 13 i rammebestemmelserne for landbrug er denne form for støtte tilladt med en støtteintensitet på 100 %, hvis den er åben for alle støtteberettigede personer i

det pågældende område på objektivt definerede betingelser, og hvis det samlede støttebeløb ikke overstiger 100 000 EUR pr. modtager over en treårsperiode eller, når det gælder små og mellemstore virksomheder, 50 % af de støtteberettigede omkostninger afhængigt af, hvilket beløb der er størst. De franske myndigheder har forpligtet sig til at opfylde disse betingelser.

- (112) Kommissionen drager den konklusion heraf, at denne støtte opfylder de betingelser, der er fastsat på EF-plan.

2.2. Støttens finansiering

2.2.1. Det »frivillige obligatoriske bidrag«

- (113) I overensstemmelse med Domstolens retspraksis ⁽²⁵⁾ finder Kommissionen normalt, at når en statsstøtte finansieres gennem obligatoriske afgifter, kan dette få en indvirkning på støtten ved at have en en beskyttende virkning, der går længere end den egentlige støtte. De pågældende »frivillige obligatoriske bidrag« er i realiteten obligatoriske afgifter. Ifølge samme retspraksis finder Kommissionen endvidere, at en støtte ikke kan finansieres af skattelignende afgifter, der også er lagt på produkter importeret fra andre medlemsstater.
- (114) Det »frivillige obligatoriske bidrag« opkræves af de mængder hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, som afsættes af vindyrkere, destillatører, forhandlere og grossister, der er etableret i det område, hvor de pågældende hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse er produceret. De franske myndigheder har også forklaret, at til forskel fra de afgifter, der opkræves på grundlag af EF's direktiver om punktafgifter på alkohol og alkoholholdige drikkevarer, opkræves branchebidragene pr. definition kun for de hedvine, der er omfattet af de pågældende kontrollerede oprindelsesbetegnelser, dvs. udelukkende produkterne i de regioner, der er afgrænset af lovgivningen, hvilket indebærer, at bidraget ikke opkræves for hedvine, der hidrører fra de øvrige medlemsstater.
- (115) Hvad mere specielt angår engroshandlerne, er det ikke udelukket, at de også sælger importerede produkter. De franske myndigheder har dog præciseret, at det branchebidrag, som engroshandlerne skal betale, alene skal vedrøre de hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, der er omfattet af anmeldelsen, dvs. Pineau des Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie og Macvin du Jura. Bidraget skal derfor ikke betales for nogen mængde importeret vin.
- (116) Da den eneste produktion, der beskattes, er den nationale produktion af hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, som er omfattet af foranstaltningen, kan der drages den konklusion, at ingen importerede produkter beskattes.
- (117) Hvad angår statsstøtte, der finansieres med skattelignende afgifter, har Domstolen også fastsat andre kriterier, som bør undersøges her. I Nygård-sagen ⁽²⁶⁾ slog Domstolen fast, at

⁽²⁵⁾ Domstolens dom af 25. juni 1970, sag 47/69, *Den Franske Republiks regering mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, Sml. 1970, s. 487.

⁽²⁶⁾ Dom af 23. april 2002, sag C-234/99, *Niels Nygård mod Svineafgiftsfonden*, Sml. 2002, s. I-3657.

en afgift bør betragtes som værende i strid med det diskriminationsforbud, der er fastsat i traktatens artikel 90, hvis fordelene for de afgiftsbelagte nationale produkter, der forarbejdes eller afsættes på det nationale marked, som følge af afgiftsprovenuets anvendelse delvis udligner afgiftsbyrden på disse produkter, hvorved de nationale produkter, der eksporteres, belastes.

(118) Støtten til salgsfremstød og reklame, der er den eneste, som finansieres via det »frivillige obligatoriske bidrag«, kommer afsætningssektoren til gode og kan være af en anden interesse for forhandlere, som udelukkende beskæftiger sig med salg uden for Frankrig eller uden for Den Europæiske Union.

(119) De franske myndigheder har dog forsikret, at både den nationale komité for Pineau des Charentes og branche-komitéen for Floc de Gascogne finansierer reklamevirk-somhed eller salgsfremstød såvel i Frankrig som i Den Europæiske Union og tredjelande. Deres valg i den forbindelse træffes i største uafhængighed af deres bestyrel-ser, hvori alle produktions- og salgskædens aktører er repræsenteret.

(120) Derimod har branchesammenslutningen for ciderbetegnel-ser og branchekomitéen for Jura-vin ikke i øjeblikket nogen planer om at finansiere foranstaltninger uden for det franske marked. Dog oplyser de franske myndigheder, at denne orientering af foranstaltningerne mod det franske marked fastlægges af produktions- og salgskæden selv, og den anser det for vigtigere at etablere sig fast på det nationale marked i erkendelse af, at salget af disse hedvine endnu ikke er kommet rigtig i gang i udlandet. De franske myndigheder forsikrer, at denne orientering ikke er til ugunst for nogen forhandler, fordi salget uden for det franske marked stadig er af marginal betydning, og der ikke findes nogen forhandlere, der er specialiseret i salg til eksport.

(121) Hvorom alting er, har de franske myndigheder givet tilsagn om at sørge for, at de støtteforanstaltninger, som finansieres ved hjælp af brancheorganisationernes bidrag, bliver til lige så stor fordel for produkter, der eksporteres, som for produkter, der afsættes på hjemmemarkedet.

(122) Kommissionen noterer sig dette tilsagn og finder, at de oplysninger, som Frankrig har afgivet, ikke i øjeblikket indeholder tegn på forskelsbehandling til ugunst for eksporterede hedvine.

(123) Kommissionen henleder dog de franske myndigheders opmærksomhed på virkningerne af Nygård-dommen med hensyn til forskelsbehandling mellem eksporterede pro-dukter og produkter, der afsættes på det nationale område. Domstolen slog bl.a. fast, at det tilkommer den nationale ret at fastslå, i hvilket omfang den eventuelle forskels-behandling rammer produkterne. Den skal med henblik herpå efterprøve, om det fulde provenu af den pågældende afgift på de indenlandske varer, der er markedsført på det

nationale marked, opgjort i penge i en bestemt reference-periode, svarer til de fordele, der udelukkende kommer disse varer til gode.

2.2.2. Forenelighed med andre bestemmelser i traktaten

(124) Der skal her mindes om, at en statsstøtte, som ved nogle af sine bestemmelser tilsidesætter andre bestemmelser i traktaten, ikke kan erklæres for forenelig med fællesmar-kedet. I den foreliggende sag har Kommissionen undersøgt berettigelsen af AEVP's klage over støtte nr. N 703/95, for så vidt angår den mulige overtrædelse af traktatens artikel 90. Kommissionen bemærker i den sammenhæng, at AEVP ikke har fremsat nogen bemærkninger i forbindelse med nærværende procedure.

(125) Traktatens artikel 87, stk. 1, har følgende ordlyd: »Ingen medlemsstat må direkte eller indirekte pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter af nogen art, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer«.

(126) I den foreliggende sag er den punktafgiftssats, der gælder for hedvine i Frankrig, den samme for franske vine og vine med oprindelse i andre medlemsstater.

(127) Der ville kun være tale om en diskriminerende indenlandsk beskatning i strid med traktatens artikel 90, hvis den afgift, der blev erlagt af de franske producenter, delvis blev udlignet med støtte, som blev forbeholdt de samme producenter, således at kun ikke-franske producenter skulle erlægge nævnte afgift fuldt ud.

(128) Det skal først og fremmest slås fast, at afgifterne ikke er omfattet af anvendelsesområdet for traktatens bestemmel-ser om statsstøtte, medmindre de udgør midlet til finansiering af en støtteforanstaltning og er en integrerende del af denne støtte.

(129) Deraf følger, at hedvinsafgiften kun øver indflydelse på vurderingen af den påtænkte støttes forenelighed og derfor skal undersøges her, hvis der er en tilstrækkelig sammen-hæng mellem nævnte afgift og støtteforanstaltningerne.

(130) Domstolens dom af 13. januar 2005 i sagen Streekgewest Westelijk Noord-Brabant ⁽²⁷⁾, der blev afsagt efter indled-ningen af proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, over for den støtte, der er omhandlet i denne beslutning, har klarlagt betingelserne for, at der er en tilstrækkelig sammenhæng mellem en afgift og en støtteforanstaltning, således at afgiften kan anses for at udgøre en integrerende del af støtten.

(131) Præmis 26 i nævnte dom indeholder bl.a. en bestemmelse om, at hvis man skal kunne betragte en afgift eller en del af en afgift som en integrerende del af en støtteforanstaltning, skal der nødvendigvis findes en bindende målrettet sam-menhæng mellem afgiften og støtten i henhold til den

⁽²⁷⁾ Endnu ikke offentliggjort i Sml.

relevante nationale lovgivning i den forstand, at afgifts-provenuet direkte øver indflydelse på støttens størrelse og derigennem på vurderingen af denne støttes forenelighed med fællesmarkedet.

(132) I sagen Streekgewest slog Domstolen fast, at selv om der af hensyn til overslaget over medlemsstatens budget finder en udligning sted mellem forhøjelsen af afgiftsbeløbet og fordelene (støtten), er dette forhold ikke i sig selv tilstrækkeligt til at påvise en bindende sammenhæng mellem afgiften og fordelene ⁽²⁸⁾.

(133) I den foreliggende sag har Frankrig oplyst, at afgifts-provenuet tilfalder statens almindelige budget, og at der ikke findes nogen bestemmelse i lovgivningen, som gør det muligt at yde godtgørelse for de punktafgifter, som hedvinsproducenterne har betalt. Ingen af de oplysninger, som Kommissionen er i besiddelse af, tyder på det modsatte. Kommissionen kan derfor drage den konklusion af dette forhold, at der ikke er nogen bindende målrettet sammenhæng mellem provenuet af hedvinsafgiften og den støtte, der ydes for de samme produkter, uden at det er nødvendigt at påvise en eventuel manglende kvantitativ sammenhæng mellem de beløb, der opkræves af Frankrig, og de beløb, der udbetales i støtteordningens regi.

(134) Derudover konstaterer Kommissionen, at de statistikker, Frankrig har fremlagt efter indledningen af proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, viser, at der ikke er nogen kvantitativ sammenhæng mellem afgiftsprovenuet for de forskellige produkter og den støtte, der er ydet for disse produkter.

(135) Da der ikke er nogen tilstrækkelig sammenhæng mellem afgiften og den påtænkte støtte, skal det ikke vurderes, hvilken indvirkning denne afgift har på de anmeldte

foranstaltningers forenelighed med fællesmarkedet, bl.a. i henseende til traktatens artikel 90, inden for den proceduremæssige ramme, der er fastsat for statsstøtte i traktatens artikel 88.

VI. KONKLUSION

(136) Kommissionen drager den konklusion af ovenstående, at den støtte, som Frankrig påtænker at iværksætte, er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og kan erklæres for forenelig med fællesmarkedet -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den statsstøtte til et beløb af 12 000 000 EUR, som Frankrig påtænker at iværksætte til gavn for producenter og forhandlere af hedvine, er forenelig med fællesmarkedet i medfør af traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

Støtten er følgelig tilladt.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Frankrig.

Udfærdiget i Bruxelles, den 9. november 2005.

På Kommissionens vegne
Mariann FISCHER BOEL
Medlem af Kommissionen

⁽²⁸⁾ Præmis 27 i nævnte dom.

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. maj 2006

om den statsstøtte C 26/2004 (ex NN 38/2004) som Forbundsrepublikken Tyskland har ydet
Schneider Technologies AG

(meddelt under nummer K(2006) 1857)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2007/56/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

oplysninger blev fremsendt 6. februar 2006 (registreret 7. februar 2006).

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger ⁽¹⁾ i overensstemmelse med ovennævnte artikler og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Den 24. marts 2003 modtog Kommissionen en klage vedrørende en række påtænkte støtteforanstaltninger til fordel for Schneider Technologies AG (»Schneider AG«). Klageren, Gebrüder Schneider GmbH & Co. KG, er et holdingselskab, som ejede aktierne i Schneider AG, og som tilhører to brødre i Schneider-familien.
- (2) Den 14. juli 2004 indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure med hensyn til tre lån fra Bayerischen Landesanstalt für Aufbaufinanzierung (»LfA«) og to lån fra Bayerische Forschungsförderung (»BFS«) til forskning og udvikling (»FoU«). Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* den 22. februar 2005 ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede alle interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende den formodede støtte. Den modtog ikke bemærkninger fra interesserede parter ⁽³⁾. Tysklands svar på procedurens indledning blev fremsendt ved brev af 16. og 24. september 2004, der registreredes samme dag.
- (3) Den 6. september 2005 anmodede Kommissionen om yderligere oplysninger, som Tyskland fremsendte ved brev af 5. oktober 2005 (registreret 6. oktober 2005). Supplerende

⁽¹⁾ EUT C 46 af 22.2.2005, s. 12.⁽²⁾ Se fodnote 1.⁽³⁾ Nogle af de bidrag, som Kommissionen modtog efter undersøgelsen, kunne ikke betragtes som formelle bemærkninger (hovedsagelig irrelevante avisartikler uden yderligere kommentarer og et tilbud om relevant konsulentbistand til Kommissionen, ligeledes uden kommentarer).

II. VURDERING

1. STØTTEMODTAGER

- (4) Schneider AG var en stor tysk virksomhed med hovedsæde i Türkheim, Bayern, som fremstillede farvefjernsyn. Ved siden af tv-produktionen var virksomheden i 1990'erne involveret i et ambitiøst projekt om udvikling af Laser-Display-teknologi, som forventedes at resultere i skarpere billeder, højere lysstyrke, ubegrænset billedskærmstørrelse og fleksibilitet med hensyn til projektfelddet. Begge forretningsområder blev mellem 2000 og 2002 overført til to nye datterselskaber, som Schneider AG havde oprettet, Schneider Electronics AG (»SE«), som overtog tv-produktionen, og Schneider Laser Technologies AG (»SLT«).
- (5) LfA, der er ansvarlig for regionaludvikling, havde siden 1998 haft aktier i Schneider AG. I 1999 og 2000 var LfA største aktionær med en aktiepost på 35,6 %. Lehman Brothers, en privat investeringsbank, ejede en aktiepost på 26,6 %, Gebr. Schneider GmbH & Co. KG 14,6 % og andre private investorer 23,2 %.
- (6) På dette tidspunkt blev Schneider AG's fremtidsudsigter betragtet yderst positivt på markedet på grund af virksomhedens førende stilling inden for Laser-Display-teknologi. Mellem 1998 og 2000 steg Schneider-aktierne næsten 10 gange og fra 1999 til 2000 næsten 2 1/2 gang. Denne positive forventning med hensyn til virksomhedens fremtid deltes også af den næststørste aktionær, Lehman Brothers, hvilket fremgår af en undersøgelse fra april 2000, som viste, at der fra udgangen af 2000 forventedes overskud på området for produktion af forbrugerelektronik og fra sidste kvartal 2001 på området for Laser-Display-teknologi. Fra midten af 1999 til midten af 2000 købte Lehman Brothers [...] (*) aktier af LfA.

(*) Forretningshemmelighed

- (7) Virksomheden udviklede sig imidlertid ikke som forventet. SE producerede fjernsyn af ringere kvalitet og kunne ikke konkurrere med de billige produkter, der hovedsagelig kom fra Asien. Da fjernsynsproduktionen ikke gav overskud manglede Schneider AG midler, som SLT havde brug for for at fortsætte sit arbejde med laserteknologi, som skred betydeligt langsommere frem end oprindeligt forventet. Den første prototype var først klar i maj 2000, meget senere end planlagt, og den egnede sig kun til industrielt brug. I 2002 var det ikke lykkedes virksomheden at udvikle et produkt, der var velegnet til den private forbruger, hvilket havde været SLT's egentlige økonomiske mål.
- (8) I marts 2002 blev der indledt tre særskilte konkurs-procedurer mod Schneider AG og de to datterselskaber. Kuratoren solgte Schneider AG og SE's aktiver til den kinesiske elektronikvirksomhed TCL og SLT's aktiver til Jenoptik Laser, Optik, Systeme GmbH (herefter »LOS«). TCL og LOS havde hver især fremsat de største tilbud.

2. FINANSIELLE FORANSTALTNINGER

- (9) I sin beslutning om procedures indledning gav Kommissionen udtryk for tvivl med hensyn til, hvorvidt nedestående foranstaltninger var forenelige med fællesmarkedet.

2.1. DE TRE LFA-LÅN

- (10) De tre LfA-lån var en del af en pakke, der i efteråret 1999 aftales mellem LfA, Lehman Brothers, klageren og en bankpool. Tyskland anførte, at virksomheden i 1998 kørte med underskud, efter at man uden held havde forsøgt at øge salget af tv-apparater gennem en specialiseret detail-kæde. Ledelsen besluttede derfor at omstrukturere virksomheden og udvide OEM-aktiviteterne. Virksomheden havde brug for likviditet for at finansiere omstruktureringen, forfinansiere produktionen til store ordrer og dække tabet.
- (11) Det første LfA-lån (»lån 1«) på 2,1 mio. EUR blev bevilget i september 1999 til en rente på [...] %. Det andet LfA-lån (»lån 2«) på 5,1 mio. EUR blev ligeledes ydet i september 1999 til en rente på [...] %. Det tredje lån (»lån 3«) på 5,6 mio. EUR blev ydet i februar 2000 til en rente på [...] %. De to første lån havde en løbetid på et år, lån 3 løb indtil 31. december 2001 og havde dermed en løbetid på næsten to år.
- (12) I september 2000 blev de to første lån forlænget indtil 30. september 2002, altså med endnu to år, og renten forhøjet: for lån 1 til [...] % og for lån 2 til [...] %. I december 2000

blev også lån 3 forlænget indtil 30. september 2002 og renten hævet til [...] %.

- (13) Lån 1 var hovedsagelig sikret ved pant i fast ejendom og varelager samt ved en samlet overdragelse af fordringer. Denne sikkerhed var dog efterstillet poolbankernes krav. Disse banker havde ydet lån på et tidligere tidspunkt. Lån 2 og 3 blev bevilget uden yderligere sikkerhed. Tyskland anførte, at der i stedet for sikkerhed var aftalt en højere rentesats. Den faktiske værdi af den sikkerhed, som LfA havde som aktionær i Schneider AG, var yderst begrænset, da aktionærlån efter tysk ret efter al sandsynlighed (§ 30 i GmbHG) ville blive betragtet som et supplerende indskud i egenkapitalen.
- (14) De private partnere bidrog med følgende beløb til pakken:
- Lehman Brothers (i) tilførte for det første i slutningen af 1999 virksomheden 25 mio. EUR via køb af SLT-aktier der hidtil var ejet af Daimler Chrysler, og blev (ii) i februar 2000 desuden hovedinvestor, da Lehman i forbindelse med endnu en kapitaludvidelse, indskød yderligere 46 mio. EUR, der skulle anvendes til at finansiere videreudviklingen af laseraktiviteterne.
 - De private poolbanker havde i 1998 indrømmet Schneider AG en kreditlinje på 31 mio. EUR. Den aftalte rente herfor var på [...] %. I september 1999 blev det udtrykkeligt aftalt, at denne kreditlinje skulle opretholdes som led i pakken. Poolbankerne accepterede endvidere en kortfristet overskridelse af kreditlinjen på indtil [...] EUR. Samme måned forhøjede den førende poolbank sin rente til [...] %. Tyskland anførte, at der ikke forelå oplysninger om, hvorvidt de øvrige poolbanker havde ændret den oprindelige aftalte rentesats på [...] %.
 - Klageren ydede et aktionærlån på 7,7 mio. EUR på samme betingelser som poolbankerne.

2.2. F&U-TILSKUD

- (15) I 1994 og 1997 bevilgede Bayrische Forschungsförderung (BFS) Schneider AG to tilskud på i alt 9 050 121,88 EUR ⁽⁴⁾.

Projekt 1 (»Laser-Display-teknologi«)

- (16) Det første tilskud på 6 498 468,68 EUR ⁽⁵⁾ blev bevilget 16. december 1994 og skulle anvendes til at finansiere projektet »Laser-Display-teknologi« (»projekt 1«). Dette

⁽⁴⁾ Inklusive støtte til projektet »Blå Laser«, der blev gennemført af universitetet Würzburg.

⁽⁵⁾ Inklusive støtte til projektet »Blå Laser«, der blev gennemført af universitetet Würzburg.

tilskud blev udbetalt i forskellige rater i projektets løbetid, dvs. mellem januar 1995 og juni 1997. De støtteberettigede omkostninger androg 12 484 972,74 EUR med en støtteintensitet på 48,9 %.

- (17) Målet for projekt 1 var at skabe grundlag for nye arbejdsmetoder for projektion af store højtopløselige farvebilleder til forskellige anvendelsesområder og udvikle de videnskabelige/teknologiske grundlag for enkeltkomponenter i det senere system.

- (18) Støtten blev tildelt på basis af følgende projektomkostninger (*).

Projektomkostninger	Omkostninger (i EUR)
Personaleudgifter (inkl. rejseomkostninger)	4 304 566,36
Andre driftsudgifter (materialer og forsyninger)	4 399 666,63
Instrumenter og udstyr	667 235,91
Forskning gennemført af udenforstående kilder	2 296 459,41
Yderligere generalomkostninger	817 044,43
Samlede omkostninger	12 484 972,74

- (19) Tyskland bekræftede, at omkostningerne var opstået direkte i forbindelse med forskningsprojektet.

- (20) I overensstemmelse med de indgåede aftaler blev projektsresultaterne præsenteret for den brede offentlighed og gjort offentligt tilgængelig.

- (21) BFS finansierede endvidere 100 % af et forskningsprojekt ved universitetet Würzburg vedrørende »Blå Laser«. Projektomkostningerne androg 0,26 mio. EUR. Projekt 1 og projektet »Blå Laser« blev efter ønske fra BFS koblet sammen, i forventning om en mulig udveksling af videnskabelig knowhow.

Projekt 2 (»Laser-Display-teknologi — Systemintegration og prototyper«)

- (22) Det andet tilskud på 2 551 653,20 EUR blev bevilget 23. juli 1997. Tilskuddet skulle anvendes til at finansiere projektet »Laser-Display-teknologi — Systemintegration og prototyper« (herefter »projekt 2«) i tilknytning til projekt 1. Dette tilskud blev udbetalt i flere rater i projektets levetid, dvs. mellem april 1997 og september 1999. De støtteberettigede omkostninger blev anslået til 5 103 293,22 EUR, således at støtteintensiteten androg 50 %.

- (23) Under projekt 2 skulle resultaterne af projekt 1 videreudvikles; endvidere skulle der gøres forsøg på at integrere de

vigtigste enkeltkomponenter i et samlet system. Arbejdet omfattede endvidere undersøgelser vedrørende billedproduktion med pikosekund-impulslaser, de enkelte komponenters laserresistens samt miniaturisering af monokrone lasersystemer.

- (24) Støtten var baseret på følgende projektomkostninger:

Projektomkostninger	Omkostninger (i EUR)
Personaleudgifter	2 584 273,68
Andre driftsudgifter (materialer og forsyninger)	1 061 850,98
Forskning gennemført af udenforstående kilder	1 123 308,26
Yderligere generalomkostninger	817 044,43
Samlede omkostninger	5 103 293,22

- (25) Tyskland bekræftede, at omkostningerne opstod direkte i forbindelse med forskningsprojektet.

- (26) I overensstemmelse med finansieringsaftalerne blev projektsresultaterne stillet til rådighed for offentligheden og gjort bredt tilgængelig. Efter anmodning skulle licensrettigheder tildeles efter markedsvilkår.

III. BEGRUNDELSE FOR PROCEDURENS INDLEDNING

- (27) Hvad angår de tre lån fandt Kommissionen først, at disse lån sandsynligvis var i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip. Den manglede imidlertid mere detaljerede oplysninger for at nå frem til en endelig vurdering. Kommissionen nærede endvidere tvivl om, hvorvidt de to laserteknologiprojekter var i overensstemmelse med Fællesskabets statsstøtteregler.

IV. BEMÆRKNINGER FRA TREDJEPART

- (28) Kommissionen modtog ikke bemærkninger fra nogen tredjepart.

V. TYSKLANDS SYNSPUNKT

- (29) I sine bemærkninger til procedures indledning anførte Tyskland, at lånene ikke udgjorde statsstøtte, da de var forenelige med det markedsøkonomiske investorprincip.

- (30) Med hensyn til F&U-støtten bemærkede Tyskland, at begge projekter efter tysk opfattelse burde betragtes som industri-forskning, og at støtte på op til 50 % af de støtteberettigede

(*) Denne tabel omfatter kun omkostningerne for Schneider AG's forskningsaktiviteter. Der er ikke taget hensyn til tilskuddet på 0,26 mio. EUR til projektet »Blå Laser«, som blev gennemført af Würzburg universitet og som efter ønske fra BFS blev knyttet sammen med Schneider-projektet.

omkostninger var forenelige med de bestemmelser for F&U-støtte, der var gældende, da de enkelte tilskud blev godkendt. Med hensyn til projekt 2 anførte Tyskland, at projektets titel »Systemintegration og prototype« var misvisende, da målsætningen for projektet var at udforske projektets enkeltkomponenter nærmere.

VI. VURDERING

1. LFA-LÅNENE

1.1. STATSSTØTTE

- (31) Ifølge artikel 87 i EF-traktaten er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. For at fastslå, om aktionærlån fra statslige virksomheder udgør statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87 skal det undersøges, om en markedsøkonomisk investor under lignende omstændigheder ville yde lån på samme vilkår.
- (32) Efter Kommissionens opfattelse er der meget der taler for, at de tre lån ikke udgjorde statsstøtte, da de var i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip. Ifølge de foreliggende oplysninger var det under de givne omstændigheder i 1999 og 2000 ikke ufornuftigt ud fra en økonomisk synsvinkel at bevilge Schneider AG lån til rentesatser på mellem [...] %, [...] % og [...] % (Kommissionens referencesats: 4,76 %) som senere blev hævet til [...] %, [...] % og [...] % (Kommissionens referencesats: 5,7 %). Markedets tillid til Schneider AG's fremtidige overskud — primært på grund af den førende stilling inden for laserteknologi, kom for eksempel til udtryk ved, at Schneider-aktierne mellem 1998 og 2000 steg næsten 10 gange og den strategiske investeringsbank Lehman Brothers efter en meget positiv undersøgelse i denne periode købte yderligere [...] aktier i Schneider AG. I juli 2000 ejedes ca. 50 % af aktiekapitalen af ca. 40 strategiske investorer. For det andet forholdt LfA sig betydeligt mere forsigtig som privat aktionær i Lehman Brothers. Lehman Brothers forhøjede i december 1999 Schneider AG's aktiekapital med 25 mio. EUR og var med et indskud på yderligere 46 mio. EUR førende investor ved kapitaludvidelsen i februar 2000. Bortset fra sin deltagelse i kapitaludvidelsen i februar med et indskud på ca. 8,74 mio. EUR (som allerede i beslutningen om procedures indledning blev betragtet som i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip) stillede LfA yderligere 12,8 mio. EUR til rådighed, udelukkende i form af forrentede lån, der skulle tilbagebetales. For det tredje var LfA's rentesatser højere end poolbankernes, både ved bevillingen af det oprindelige lån (september 1999 og februar 2000) samt ved den senere forlængelse af lånene (september og december 2002).

- (33) Til trods herfor er der stadig en vis tvivl med hensyn til lånenes beskaffenhed. I betragtning af LfA's mandat, der består i at fremme den regionale økonomi, og de foreliggende oplysninger kan Kommissionen ikke udelukke, at formålet med investeringen var at hjælpe Schneider AG over den vanskelige periode og redde arbejdspladser i regionen. Desuden er det ikke klart, om de højere rentesatser var tilstrækkelig til at dække den manglende sikkerhed. Schneider AG var i en meget vanskelig økonomisk situation, da lånene blev ydet, og det kunne ikke udelukkes, at projektet med laserteknologien ville blive en fiasko. Det er vanskeligt at vurdere, om de højere rentesatser var tilstrækkelige til at dække denne risiko.

1.2. FORMÅLSLØS BESLUTNING

- (34) Ifølge Kommissionen kan det stå åbent, om LfA-lånene indebærer statsstøtte eller ikke. Selv om lånene klassificeres som uforenelig statsstøtte, ville en negativ beslutning med krav om tilbagebetaling af støtten være nytteløs, da der ikke længere findes nogen virksomhed, som enten direkte eller indirekte blev begunstiget af den formodede statsstøtte.
- (35) Den formelle støttemodtager var Schneider AG. SE og SLT blev først oprettet, efter at lånene var bevilget, men det kan ikke udelukkes, at de blev begunstiget af lånene. Konkursproceduren mod de tre Schneider-virksomheder blev indledt i marts 2002, og alle tre virksomheder blev opløst. Lånene indgik i konkursmassen.
- (36) De tre virksomheders aktiver blev solgt af kurator under konkursrettens tilsyn. Kommissionen er af den opfattelse, at de enkelte aktiver blev solgt til markedsprisen, således at fordelene ved støtten ikke blev overført til en af køberne.
- a) De aktiver, som Schneider AG ejede på konkurstidspunktet, bestod af varemærker. Efter at kuratoren bistået af M&A-Consultants havde undersøgt det internationale marked for potentielle investorer, blev varemærkerne solgt til TCL (den kinesiske producent af forbrugerelektronik) for 3,48 mio. EUR. Side-løbende hermed var et andet rådgivningsfirma blevet anmodet om at fastsætte varemærkernes værdi. Der blev fremsat flere bud, der lå klart under TCL's bud. Kommissionen går derfor ud fra, at varemærkerne blev solgt til markedsprisen.
- b) SE's aktiver, der bestod af fjernsynsproduktionslinjen og lagerbeholdninger, blev solgt til TCL til en samlet pris på 5 745 480 EUR. Ifølge oplysningerne fra de tyske myndigheder blev der ført indgående forhandlinger med en række potentielle investorer. Der var imidlertid meget begrænset interesse for køb af en tv-

produktionslinje, der var flere år gammel og tilpasset Schneider AG; der var slet ikke nogen interesse for lagerbeholdningen af tv-apparater, der var uden garanti og eftersalgsservice. TCL fremsatte det største tilbud, som derefter blev anset for at være markedsprisen.

- c) Hvad angår SLT havde kuratoren givet M&A-Consultants mandat til at sende salgsmateriale til ca. 150 potentielle investorer. Der blev ført indgående drøftelser med en række potentielle interessenter. Interessen var i sidste instans meget ringe på grund af de tekniske problemer med at udvikle Laser-Display-teknologien. Der var ikke noget tilbud, der var højere end LOS', heller ikke, selv om der blev gjort forsøg på at sælge de foreliggende patenter, og de patenter, der endnu ikke var registreret, enkeltvis. SLT's aktiver blev solgt i to etaper⁽⁶⁾ til en samlet pris på 6 025 000 EUR til LOS. Kommissionen finder derfor, at SLT's aktiver blev solgt til markedsprisen.

2. F&U-PROJEKTERNE

2.1. STATSSTØTTE

- (37) Den offentlige finansiering stilles til rådighed af delstaten Bayern via BFS. Den hidrører derfor fra statslige midler og kan henføres til staten. Finansieringen af den del af projekt 1 og projekt 2, der gennemførtes af SLT, var en fordel for Schneider AG. Da forbrugerelektronik er genstand for samhandel mellem medlemsstaterne, truer foranstaltningen med at begrænse konkurrencen og handelen mellem medlemsstaterne. Tilskuddene til projekt 1 og 2 indebærer derfor statsstøtte.
- (38) Med hensyn til finansieringen af projektet »Blå Laser« der gennemføres af Würzburg universitet, er der ifølge Kommissionen derimod ikke tale om statsstøtte. Projektet vedrørte grundforskning med henblik på at udvide den generelle videnskabelige og tekniske viden. Ifølge punkt 2.2 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling fra 1986⁽⁷⁾ (der var gældende i 1994, da støtten blev ydet) betragtes støtte til grundforskning normalt ikke som statsstøtte. »I undtagelsestilfælde, hvor denne forskning gennemføres af eller til fordel for særlige virksomheder kan Kommissionen dog ikke udelukke muligheden af, at støtten falder ind under artikel 92, stk. 1 [nu artikel 87, stk. 1]«. Et sådant tilfælde foreligger ikke. Projektet blev ikke gennemført til fordel for Schneider. Støtteansøgningen blev indsendt uafhængigt af universitetet Würzburg, og støtten blev

udbetalt direkte til universitetet. Som meddelt fra tysk side var resultaterne af universitetets forskning ikke relevant for Schneider AG, da virksomheden havde sine egne forestillinger om, hvorledes problemerne i forbindelse med »Blå Laser« skulle løses. Schneider AG gennemførte sine forsknings- og udviklingsaktiviteter uafhængigt af »Blå Laser«-projektet og benyttede ikke universitetsprojektets resultater til sin egen tekniske løsning. Begge projekter var knyttet sammen efter ønske fra BFS, som forventede synergieffekter heraf, der ikke blev realiseret.

2.2. UNDTAGELSE I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 3

- (39) F&U-støtten skal vurderes på grundlag af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling (i det følgende F&U-rammebestemmelserne) fra henholdsvis 1986⁽⁸⁾ og 1996⁽⁹⁾, som bestemmer, at statsstøtte til grundforskning, industriel (grund)forskning og udvikling på prækonkurrencestadiet er tilladt.

Projekt 1

F&U-stadier — Støtteintensitet

- (40) Projekt 1 kan betragtes som industriel grundforskning i overensstemmelse med bilag 1 til F&U-rammebestemmelserne af 1986⁽¹⁰⁾. Formålet med forskningen var gennem ny teoretisk og eksperimentalt arbejde at opnå en fuldstændig ny viden inden for projektion af store højt-opløselige farvebilleder til forskellige anvendelsesformål samt udvikle det videnskabelige og teknologiske grundlag for de enkelte komponenter i et fremtidigt Laser-Display-system.
- (41) BFS ydede støtte til projektet på 48,98 %, dvs. støtteintensiteten lå under den gældende tærskel på 50 % for industriel grundforskning.

Tilskyndelseseffekt

- (42) Kommissionen er af den opfattelse, at F&U-støtten havde en tilskyndelseseffekt, fordi projektet ikke ville være blevet gennemført uden de statslige midler. Projektet var forbundet med en meget stor teknisk og videnskabelig risiko, teknologien var meget innovativ, der krævedes grundforskning og et højt input. Dette blev bekræftet i en ekstern undersøgelse, som BFS havde bestilt, inden der blev truffet

⁽⁶⁾ Første etape var stiftelse af et joint venture, som SLT's aktiver blev overført til. Deltagere i dette joint venture var LOS med 60 %, 40 % blev tilført konkursmassen. Denne mellemfase der blev fastsat til et år, skulle give mulighed for at finde en strategisk investor, som ville overtage de 40 % fra konkursmassen. Der blev dog ikke fundet en sådan investor, og LOS kunne derfor erhverve de 100 %.

⁽⁷⁾ EFT C 83 af 11.4.1986, s. 2.

⁽⁸⁾ Se fodnote 8.

⁽⁹⁾ EFT C 45 af 17.2.1996, s. 5.

⁽¹⁰⁾ I bilag 1 til F&U-rammebestemmelserne af 1986 defineres industriel grundforskning som »selvstændig teoretisk eller eksperimentalt, der har til formål at skabe ny eller bedre forståelse for videnskabens og teknikens love, herunder anvendelse på en industrisektor eller en bestemt virksomheds aktiviteter«.

beslutning om tildeling af tilskuddet. De rådspurgte eksperter oplyste, at projektet kun kunne realiseres med betydelig støtte som følge af dets høje kompleksitet og ambitiøse målsætning. Den største tekniske risiko var en nøjagtig billedgengivelse. Eksperterne bekræftede endvidere, at denne fuldstændig nye teknologi rejste en række enkeltproblemer, som kun kunne løses inden for rammerne af et intensivt, koncentreret og finansielt velfunderet F&U-projekt.

Projekt 2

F&U-stadier — Støtteintensitet

- (43) Med hensyn til projekt 2 anførte Tyskland, at dette projekt også skulle betragtes som grundforskning⁽¹⁾. Ifølge de tyske myndigheder var aktiviteterne i forbindelse med dette projekt trods den vildledende undertitel (»Systemintegration og prototyper«) rent indholdsmæssigt fuldstændig i overensstemmelse med ovenstående definition. Tyskland bemærkede, at formålet med projektet var at videreudvikle de enkelte komponenter i teknologien. Derfor betragtede BFS projektet fuldt ud som industriel forskning. Desuden var den første prototype blevet udviklet nogle måneder efter afslutningen af projekt 2; denne prototype var bestemt til industriel anvendelse og ikke til kommerciel anvendelse som oprindeligt planlagt. Den egentlige forskning på prækonkurrencestadiet gennemførtes først efter projekt 2 og uden yderligere offentlig støtte.
- (44) Kommissionen finder nærmere, at projektet i det mindste til dels skal betragtes som udvikling på prækonkurrencestadiet⁽²⁾. Ifølge punkt 5.5 og punkt 5.9 i F&U-rammebestemmelserne fra 1996 skulle støtten være begrænset til 25 % eller skulle svare til det vejede gennemsnit af de tilladte støtteintensiteter. Ifølge Kommissionen kunne integration af de enkelte komponenter i et samlet system falde ind under definitionen på udvikling på prækonkurrencestadiet. Desuden blev den første prototype færdiggjort kun nogle få måneder efter afslutningen af projekt 2 hvilket taler for, at projektet var rettet mod at udvikle den første prototype.
- (45) En nærmere undersøgelse af spørgsmålet vil dog være formålsløst, da en eventuel uforenelig støtte ikke mere kan fordreje markedet. F&U-støtten gik til Schneider AG. SE og SLT blev først oprettet senere. Det er meget usandsynligt, at

tv-producenten SE blev begunstiget af F&U-støtten til laserteknologiforskningen, som blev anvendt fuldstændig på den aftalte måde. SLT kunne have haft en fordel af støtten. Virksomhederne er imidlertid siden blevet opløst, F&U-støtten indgik i konkursmassen⁽¹³⁾ og virksomhedernes aktiver blev solgt til markedsprisen (se betragtning 36).

Tilskyndelseseffekt

- (46) Kommissionen er af den opfattelse, at den teknologiske og økonomiske risiko ved projekt 2 var meget stor, og at SLT ikke havde kunnet gennemføre projektet uden støtten fra BFS. I lighed med det første projekt havde det andet projekt også en meget innovativ karakter og krævede betydelig input.

VII. KONKLUSION

- (47) Kommissionen konkluderer, at forsknings- og udviklingsstøtten på 6 498 468,68 EUR til projekt 1 og 50 % af forsknings- og udviklingsstøtten til projekt 2, dvs. 1 275 826,60 EUR, var forenelig med EF's statsstøtteregler.
- (48) Hvad angår de tre lån på i alt 12,8 mio. EUR og 50 % af forsknings- og udviklingsstøtten til projekt 2 finder Kommissionen, at de foreliggende oplysninger ikke er tilstrækkelige til, at den kan foretage en endelig vurdering. Det afgørende spørgsmål, hvorvidt lånene indebar statsstøtte, og hvorvidt projekt 2 vedrørte industriel forskning kan imidlertid stå åbent. Det vil ikke være muligt at kræve en eventuel uforenelig statsstøtte tilbagebetalt, da støtten ikke længere kan fordreje markedet, da alle faktiske eller potentielle støttemodtagere er opløst, og deres aktiver er solgt til markedsprisen.

Kommissionen konkluderer derfor, at den formelle undersøgelsesprocedure, der er indledt efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, med hensyn til de tre lån og en del af projekt 2, ikke længere har noget formål -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Støtten til Schneider AG, Türkheim, med et beløb på 6 498 468,68 EUR til forskningsprojektet »Laser-Display-teknologi« og med et beløb på 1 275 826,60 EUR til F&U-projektet

⁽¹³⁾ Efter at det stod klart, at SLT's aktiver ville blive solgt uden for Bayern, var en af de formelle forudsætninger for støtten ikke længere opfyldt.

⁽¹⁾ Ifølge bilag 1 i EF-rammebestemmelserne af 1996 defineres industriel forskning som planlagt forskning eller kritiske undersøgelser med henblik på erhvervelse af ny viden, for at denne viden kan udnyttes til udvikling af nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser eller medføre en mærkbar forbedring af de eksisterende produkter, produktionsmetoder, eller tjenesteydelser.

⁽²⁾ Ifølge bilag 1 i EF-rammebestemmelserne om statsstøtte til F&U fra 1996 omfatter udviklingsaktiviteter på prækonkurrencestadiet konkretisering af resultaterne af industriel forskning i en plan, et projekt eller en tegning for nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser, der er ændret eller forbedret, uanset om de er bestemt til salg eller udnyttelse, herunder skabelse af en første prototype, der ikke kan udnyttes kommercielt. De kan endvidere omfatte konceptmæssig formulering og udformning af andre produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser samt de første demonstrationsprojekter og pilotprojekter på betingelse af, at disse projekter ikke kan omdannes eller udnyttes til industriel anvendelse og kommerciel udnyttelse.

»Laser-Display-teknologi — Systemintegration og prototyper« er forenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Den formelle undersøgelsesprocedure med hensyn til lånene fra Bayrischen Landesanstalt für Aufbaufinanzierung på i alt 12,8 mio. EUR og tilskuddet på 1 275 826,60 EUR til forskningsprojektet »Laser-Display-teknologi — Systemintegration og prototyper« indstilles.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. maj 2006

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 7. juni 2006

om den statsstøtte, som Tyskland har ydet til erhvervelse af andele i vinkooperativer

(meddelt under nummer K(2006) 2070)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(2007/57/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel ⁽¹⁾, og under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Støtteforanstaltningen blev efter en skriftlig forespørgsel fra Kommissionens tjenestegrene anmeldt til Kommissionen ved brev af 19. april 2001. Da foranstaltningen på dette tidspunkt allerede var gennemført, blev støtten opført i registret over ikke-anmeldt støtte (statsstøttesag nr. NN 32/01).
- (2) Der blev fremsendt yderligere oplysninger ved brev af 13. februar 2002, modtaget den 18. februar 2002, ved brev af 5. juli 2002, modtaget den 9. juli 2002, og ved brev af 5. december 2002, modtaget den 10. december 2002. Herudover blev der den 25. juni 2002 afholdt et møde i Generaldirektoratet for Landbrug.
- (3) Ved brev af 2. oktober 2003 (SG (2003) D/232035) underrettede Kommissionen Tyskland om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende ovennævnte støtte (statsstøttesag nr. C 60/2003).
- (4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.
- (5) Kommissionen modtog ved brev af 18. november 2003, modtaget den 25. november 2003, ved brev af 23. december 2003, modtaget den 5. januar 2004, og ved brev af 12. februar 2004, modtaget den 17. februar 2004, bemærkninger fra interesserede parter og de tyske regionale myndigheder, som har ydet støtten.

- (6) Tyskland fremsendte sine bemærkninger til Kommissionen ved brev af 5. november 2003, modtaget den 6. november 2003.

- (7) Tyskland fremsendte med brev af 7. marts 2005, modtaget den 9. marts 2005, supplerende bemærkninger til Kommissionen og anmodede om en vurdering af støtten jf. artikel 5 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1860/2004 af 6. oktober 2004 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på *de minimis*-støtte i landbrugs- og fiskerisektoren ⁽³⁾.

II. BESKRIVELSE AF STØTTEN

II.1. Foranstaltningens titel

- (8) Tilskud til vinbønders erhvervelse af andele i vinkooperativer i Rheinland-Pfalz

II.2. Retsgrundlag

- (9) Foranstaltningen er gennemført på grundlag af de 4 nedenstående tyske støttedirektiver:

Förderrichtlinie zur Gewährung von Zuschüssen aus Mitteln des Landkreises *Bernkastel-Wittlich* zur Förderung von Winzern, die einer Winzergenossenschaft beitreten (Landkreis *Bernkastel-Wittlich* — støtte til vinbønder, som indtræder i et vinkooperativ).

Förderrichtlinie zur Gewährung von Zuschüssen aus Mitteln des Landkreises *Cochem-Zell* zur Förderung von Winzern, die einer Winzergenossenschaft/Erzeugergemeinschaft beitreten (Landkreis *Cochem-Zell* — støtte til vinbønder, som indtræder i et vinkooperativ/producentsammenslutning).

Förderrichtlinie zur Gewährung von Zuschüssen aus Mitteln des Landkreises *Trier-Saarburg* zur Förderung von Winzern, die einer Winzergenossenschaft/Erzeugergemeinschaft beitreten (Landkreis *Trier-Saarburg* — støtte til vinbønder, som indtræder i et vinkooperativ/producentsammenslutning).

Meddelelse fra de lokale myndigheder i *Schweich*, om forhøjelse af tilskuddene fra Landkreis *Trier-Saarburg* til vinbønder, som indtræder i et vinkooperativ/producentsammenslutning.

⁽¹⁾ EUT C 267 af 6.11.2003, s. 2.

⁽²⁾ Se fodnote 1.

⁽³⁾ EUT L 325 af 28.10.2004, s. 4.

- (10) Støttedirektivet fra myndighederne i Bernkastel-Wittlich fastsætter, at støtten skal bruges til køb af andele i et bestemt kooperativ, nemlig kooperativet *Moselland*. Støttedirektivet fra myndighederne i Cochem-Zell indeholder lignende bestemmelser, som i praksis har ført til, at der udelukkende blev givet støtte til køb af andele i kooperativet *Moselland*. Støttedirektivet fra myndighederne i Trier-Saarburg og meddelelsen fra myndighederne i Schweich henviser ikke til en bestemt virksomhed, men generelt til vinkooperativer eller producentsammenslutninger, som er anerkendt jf. den tyske lov om markedsstrukturer.
- (16) Tilskuddene fra Verbandsgemeinde Schweich blev givet oven i støtte (kumulativt) fra Landkreis Trier-Saarburg.
- (17) I Landkreis Cochem-Zell blev der givet rentetilskud til lån, som udelukkende var optaget til erhvervelse af virksomhedsandele, på op til 4,95 % i en periode på højst fire år.
- (18) I 2000 modtog producentsammenslutningerne følgende beløb (i EUR):

II.3. Formålet med foranstaltningen

- (11) Foranstaltningen har til formål at øge andelen af druer fra producentsammenslutninger og nedbringe andelen af fadvin solgt i fri handel, dvs. som ikke sælges via producentsammenslutninger. Det skulle hjælpe med at stabilisere priserne på fadvinsmarkedet. Samtidig var det meningen langfristet at nedlægge vinproduktionskapacitet på individuelle vinbrug, herunder navnlig de små vinproducenter, i vinområdet Mosel-Saar-Ruwer.

Landkreis eller kommune	Winzer-genossen-schaft Moselland	Erzeugerge-mein-schaft Moselherz	Erzeugergemein-schaft Moselherz
Bernkastel-Wittlich	44 022	—	—
Cochem-Zell	20 171	—	—
Trier-Saarburg	51 270	6 990	7 631
Schweich	16 975	3 390	5 011
I alt	132 438	10 380	12 642

- (12) Med støtten fik vinbrug dækket en del af udgifterne til køb af andele i vinkooperativer/producentsammenslutninger (i det følgende benævnt producentsammenslutninger). Støtten blev givet, når vinbruget forpligtede sig til at beholde andelen i 5 år efter ansøgningstidspunktet. Endvidere skulle det samlede dyrkningsområde for hvert vinbrug henhøre under producentsammenslutningen og levere alle druer og al most og vin til producentsammenslutningen. Herudover skulle vinbruget standse sin egen vinproduktion.

- (19) I alt blev der udbetalt 155 460 EUR i 2000. Foranstaltningen blev finansieret af de offentlige midler i de forskellige Landkreise og Gemeinde Schweich.

II.5. Foranstaltningens varighed

- (20) Foranstaltningen havde en løbetid på fire år (2000-2003) i Landkreis Cochem-Zell. De andre støtteordninger var begrænset til året 2000.

II.4. Andelen af offentlige midler i støtten

- (13) Støtten ydes i form af direkte tilskud og rentetilskud til lån, der er optaget på kapitalmarkedet.
- (14) Omkostningerne for at erhverve en andel beløb sig normalt til 293,99 EUR. Hvis omkostningerne for en andel var mindre, blev støtten reduceret tilsvarende.
- (15) Der blev givet følgende støtte pr. andel (i EUR):

Landkreis eller Gemeinde	Erhvervelse af 1 til 5 andele	Derefter pr. andel	Maksimalt tilskud pr. ny tiltrædende virksomhed
Bernkastel-Wittlich	76,69	38,35	766,94
Cochem-Zell	76,69	76,69	Ingen øvre grænse
Trier-Saarburg	76,69	38,35	766,94
Schweich	51,13	—	255,65

II.6. Støttemodtagere

- (21) Støtten blev udbetalt direkte til producentsammenslutningerne, som solgte billige andele til nytiltrædende vinproducenter og vinbrug.
- (22) Herved kunne vinproducenter og vinbrug i de respektive Landkreise erhverve andele i producentsammenslutninger til en lavere pris.
- (23) Ved hjælp af foranstaltningen kunne producentsammenslutningerne øge deres egenkapital og sikre råvareleverancerne.

II.7. Begrundelse for at indlede en formel procedure

- (24) Efter en foreløbig vurdering blev foranstaltningen anset for at være støtte til vinbrug og producentsammenslutninger, som er uforenelig med det indre marked. Kommissionen har derfor indledt en formel procedure.

III. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

III.1. Klager over foranstaltningen

- (25) Kommissionens tjenestegrene havde modtaget en klage i forbindelse med indførelsen af støtteordningen. Klageren påpegede, at støtten sørgede for, at vinbønder kunne erhverve billige andele i de lokale producentsammenslutninger. Foruden at skaffe sig en kapitalforøgelse kunne producentsammenslutningerne derved også sikre deres råvareleverancer i form af most og råvin. Konkurrenterne blev herved dårligere stillet, hvad angår fremskaffelse af most og råvine.

III.2. Bemærkninger fra interesseparter som led i den formelle procedure

- (26) Bemærkningerne fra interesseparterne hhv. de tyske regionale myndigheder, som har ydet støtten, lagde vægt på understøttelsen af en nødvendig strukturændring i et 2 000-årigt vinområde med vinavl på stejle arealer, hvis fortsatte beståen har enorm betydning for turisme- og restaurationssektoren. Foranstaltningen havde til formål at reducere produktionskapaciteten. Endvidere blev der anmodet om at anvende forordning nr. 1860/2004.

IV. TYSKLANDS BEMÆRKNINGER

- (27) I sin stillingtagen lagde Tyskland vægt på den tilstrækkelige understøttelse af en nødvendig strukturændring i et 2 000-årigt vinområde med vinavl på stejle arealer, hvis fortsatte beståen har enorm betydning for turisme- og restaurationssektoren. Støtten skulle udligne ulemperne for vinproducenter og vinbrug, som skulle nedlægge deres egen produktionskapacitet for at opfylde den femårige afleveringsforpligtelse over for producentsammenslutningerne, og må derfor anses for at være nedlæggelsesstøtte.
- (28) I den supplerende stillingtagen har Tyskland anmodet om, at forordning nr. 1860/2004 anvendes.

V. VURDERING AF STØTTEN

Den fælles markedsordning

- (29) EF-traktatens artikel 36 finder anvendelse på vinavl og -fremstilling, som er omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for vin ⁽⁴⁾.
- (30) I henhold til Tysklands og interesseparter bemærkninger skyldtes vinproducenternes og vinbrugenes økonomiske vanskeligheder strukturelle forandringer i deres afsætningsmuligheder. Den sædvanlige markedsføring af fadvin fra

egen vinproduktion blev stadig vanskeligere. Markedet efterspurgte nu enten råvarer (druer eller friskpresset most) eller kvalitets- og markedsorienterede vine. Private selskaber ville have kunnet indgå lignende kontrakter med vinbrugene og overtaget deres afsætningsrisiko.

- (31) I denne sammenhæng, som delvis beskrevet i afsnit 12, har de regionale myndigheder delvis betalt erhvervelsen af andele i producentsammenslutninger for vinbrugene. Købere af andele i de pågældende producentsammenslutninger var forpligtet til, at det samlede dyrkningsområde for hvert vinbrug skulle henhøre under producentsammenslutningen, og at alle druer og al most og vin skulle afleveres til producentsammenslutningen. Vinbrugene skulle forpligte sig til at beholde andelen i fem år, hvilket i praksis betød en nedlæggelse af deres egen vinproduktionsanlæg. Producentsammenslutningerne kunne — set i forhold til andre organisationer inden for fremstilling og markedsføring af vin — sikre deres råvareleverancer med forpligtelsen for vinproducenter og vinbrug til at aflevere alle druer og al most og vin til producentsammenslutningen i en periode på fem år (se punkt II.2).
- (32) Producentsammenslutningernes fordel i form af forpligtelsen for vinbrugene til at aflevere alle druer og al most og vin samt nedlæggelsen af deres egen vinproduktion er en strukturforanstaltning, som har styrket producentsammenslutningerne. Set for sig selv, kan fordelene i form af en sikret råvareleverance til producentsammenslutningerne begrundes med at være resultatet af en markedsrestrukturierungsforanstaltning, som er i overensstemmelse med målene i artikel 39 i forordning 1493/1999.

Statsstøtte

- (33) I henhold til artikel 71, stk. 1, i forordning 1493/1999 gælder:

»Medmindre andet er bestemt i denne forordning, anvendes traktatens artikel 87, 88 og 89 på produktion af og handel med de af denne forordning omfattede produkter«.

- (34) Artikel 71, stk. 2, bestemmer, at:

»Afsnit II, kapitel II (Nedlæggelsespræmier) er ikke til hinder for, at der ydes national støtte med henblik på virkeliggørelse af mål af samme art som de mål, der tilstræbes med nævnte kapitel. Stk. 1 anvendes dog på sådan støtte.«

- (35) EF-traktatens artikel 87, stk. 1, forbyder statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje

⁽⁴⁾ EUT L 179 af 14.7.1999, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2165/2005 (EUT L 345 af 28.12.2005, s. 1).

konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

- (36) Den pågældende støtteordning blev finansieret med offentlige midler tilhørende tre Kreise og en Gemeinde i delstaten Rheinland-Pfalz. Støtten kan fordreje konkurrencevilkårene ⁽⁵⁾ og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ⁽⁶⁾.

V.1. Vinproducenters og vinbrugs fordel grundet tilskuddet til erhvervelse af andele samt rentetilskud

- (37) En række vinproducenter og vinbrug i Rheinland-Pfalz har købt andele i producentsammenslutninger med støtte fra de lokale myndigheder og dermed betalt en lavere pris for andelene (se afsnit 15). De skulle normalt have betalt det beløb, som er fratrasket den sædvanlige pris for andelene. Her drejer det sig derfor om en direkte økonomisk fordel for disse virksomheder, som blev finansieret ved hjælp af offentlige midler.
- (38) Rentetilskud på op til 4,95 %, som blev ydet til nogle vinproducenter og vinbrug i forbindelse med andelskøb (se afsnit 17), giver ligeledes disse vinbønder en økonomisk fordel finansieret med offentlige midler.
- (39) EF-traktatens artikel 87, stk. 1, finder derfor anvendelse.
- (40) I det følgende (punkt V.3) undersøges, om punkt 9 i EF's rammebestemmelser for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽⁷⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«) om støtte til kapacitetsnedsnkering finder anvendelse på den nævnte støtte.

V.2. Producentsammenslutningernes fordel

- (41) Kommissionen bekræfter den holdning, som den gav udtryk for i brevet om indledning af en formel procedure, nemlig at producentsammenslutningerne er blevet begunstiget ved hjælp af støtten til vinproducenter og vinbrug til køb af deres andele. Støtten til køb af andele var begrænset til andele i bestemte, anerkendte producentsammenslutninger (se afsnit 10). Vinproducenterne og vinbrugene skulle beholde andelene i en periode på 5 år.
- (42) Ifølge de tyske myndigheder var en omstrukturering af vinmarkedet absolut nødvendig. Selv om vinproducenterne kunne have erhvervet andele i producentsammenslutninger, da priserne herfor ikke var særlig høje, skete denne strukturforandring ikke, før de regionale og kommunale myndigheder igangsatte støtteordningen.

⁽⁵⁾ Når en finansiel støtte, som ydes af en stat, styrker en virksomheds position i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med i samhandelen inden for Fællesskabet, må det ifølge EF-Domstolens retspraksis antages, at denne samhandel påvirkes af støtten (sag C-730/79, Philip Morris, Sml. 1980, s. 2 671, præmis 11 og 12).

⁽⁶⁾ Tysklands samlede vinhandel på det indre marked i 1999 bestod af en import på 10 364 000 mio. hektoliter og en eksport på 1 881 900 mio. hektoliter. Der findes ingen separate data for Rheinland-Pfalz (Kilde: Statistisches Bundesamt).

⁽⁷⁾ EFT C 232 af 12. august 2000, s. 19.

- (43) Producentsammenslutningerne kunne — set i forhold til andre virksomheder inden for fremstilling og markedsføring af vin — ved hjælp af indtræden af nye andelshavere, som købte andelene til reducerede priser eller modtog rentetilskud i forbindelse med køb af andele — udvide deres kapital og øge deres likviditet og skaffe sig yderligere indtægter. Det var en yderligere fordel for producentsammenslutningerne, at vinproducenterne i forbindelse med støtten til køb af andele blev forpligtet til at aflevere alle druer og al most og vin samt til at nedlægge deres egne produktionsanlæg.

- (44) Det er hensigtsmæssigt at referere til præmis 26 i EF-Domstolens dom i sag C-156/98 *Kommissionen mod Tyskland* ⁽⁸⁾:

»Der kan i denne sag fastslås, at den indirekte fordel, som de virksomheder, der omfattes af EStG's § 52, stk. 8, tildeles, opstår som følge af medlemsstatens opgivelse af et skatteprovenu, som den normalt ville have opkrævet, idet det er denne opgivelse, som har givet investorerne muligheden for at erhverve andele i disse virksomheder på mere fordelagtige skattemæssige vilkår.«

- (45) Denne dom blev bekræftet i præmis 95 i Retten i Første Instans' sag T-93/02, *Confédération nationale du Crédit Mutuel mod Kommissionen* ⁽⁹⁾:

»Det [er] ikke er nødvendigt for at konstatere, at der er en indgriben med statsmidler til fordel for en virksomhed, at denne er den direkte modtager. Det fremgår således af artikel 87, stk. 2, litra a), EF, at støtte af social karakter til enkelte forbrugere kan falde inden for anvendelsesområdet af artikel 87, stk. 1, EF. En medlemsstats afståelse fra at opkræve skatter kan på samme måde indebære en indirekte overførsel af statsmidler, som kan kvalificeres som støtte til fordel for andre økonomiske operatører end dem, som skattefordelen var rettet direkte til (Domstolens dom af 19.9.2000, sag C-156/96 Tyskland/Kommissionen, Sml.2000, I-6857, præmis 24-28).«

- (46) I lyset af de ovenfor citerede domme afgør Kommissionen, at støtten til vinproducenter og vinbrug til køb af andele i bestemte producentsammenslutninger og ejerskab af disse andele i mindst fem år medførte en stigning i producentsammenslutningernes egenkapital, som ellers ikke ville være sket. Køb af sådanne virksomhedsandele med statsstøtte udgør en indirekte overførsel af statslige midler til producentsammenslutningerne. Den heraf følgende stigning i producentsammenslutningernes kapital udgør en

⁽⁸⁾ Sag C-156/98, *Tyskland mod Kommissionen*, Sml. 2000 I, s. 6857, præmis 26.

⁽⁹⁾ Sag T-93/02, *Confédération nationale du Crédit Mutuel mod Kommissionen*, endnu ikke optaget i Sml., præmis 95.

indirekte økonomisk fordel, som skal behandles som en anden type statsstøtte end den, der blev givet til vinproducenter og vinbrug.

(47) EF-traktatens artikel 87, stk. 1, finder derfor anvendelse.

V.3. Undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 2 og 3

(48) Herefter må det undersøges, om en af undtagelserne eller dispensationerne fra det grundlæggende forbud mod støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, kan gøres gældende.

(49) I henhold til de foreliggende oplysninger kan ingen af undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 2, og artikel 87, stk. 3, litra a), b) og d), anvendes, idet der ikke er tale om

- støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse
- støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi
- støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Fællesskabet i et omfang, der strider mod de fælles interesser.

(50) Den eneste mulige undtagelse, som eventuelt kan anvendes, er således artikel 87, stk. 3, litra c).

Forenelighed af støtten til vinproducenter og vinbrug

(51) Med brev af 13. februar 2002 foreslog de tyske myndigheder at vurdere foranstaltningen ud fra rammebestemmelsernes punkt 9.

(52) I henhold til punkt 9 kan der ydes støtte til nedskæring af produktionskapacitet, hvis den er forenelig med andre fællesskabsordninger til nedskæring af produktionskapacitet og opfylder følgende betingelser:

- a) Støtten skal være i sektorens almene interesse og tidsbegrænset.
- b) Støttemodtagerens modydelse skal være af tilfredsstillende omfang. Modydelsen vil normalt bestå i en definitiv og uigenkaldelig beslutning om at fjerne eller uigenkaldeligt nedlægge den pågældende produktionskapacitet.

c) Der må ikke kunne ydes støtte til redning og omstrukturering af virksomheder i vanskeligheder.

d) Der må ikke overkompenseres for tab af kapital og fremtidig indkomst. Mindst halvdelen af omkostningerne ved sådan støtte bør dækkes ved hjælp af et bidrag fra sektoren, enten gennem frivillige bidrag eller obligatoriske afgifter.

e) Der må ikke gives støtte, som vil kunne gribe ind i de fælles markedsordningers mekanismer.

Ad a) I sektorens almene interesse

(53) Støtten lader til at have en positiv virkning i form af en koncentration af landbrugsproduktionen og til at have ført til en vis stabilisering af prissituationen på fadvinmarkedet. Støtten var begrænset til tre Landkreise og en Gemeinde i Rheinland-Pfalz. Støttedirektivet fra myndighederne i Bernkastel-Wittlich fastsatte, at støtten skulle bruges til køb af aktier i et bestemt kooperativ, nemlig kooperativet *Moselland*. Støttedirektivet fra myndighederne i Cochem-Zell indeholdt lignende bestemmelser, som i praksis førte til, at der udelukkende blev givet støtte til køb af aktier i kooperativet *Moselland*. Støttedirektivet fra myndighederne i Trier-Saarburg og fra myndighederne i Schweich henviste ikke til en bestemt virksomhed, men generelt til vinkooperativer eller producentsammenslutninger, som er anerkendt jf. den tyske lov om markedsstruktur. Private virksomheder, som beskæftiger sig med vinframstilling eller vinhandel, kunne altså ikke deltage i foranstaltningen. Ordningen var begrænset til en periode på højst fire år.

(54) Ifølge rammebestemmelsernes punkt 9.6 bør alle erhvervsdrivende i den pågældende sektor have adgang til ordningen på samme vilkår. Som nævnt ovenfor, kan denne betingelse ikke anses for at være opfyldt. Kommissionen har derudover modtaget en klage fra en markedsdeltager, som har gjort opmærksom på, at støtten til bestemte kooperativer i forbindelse med foranstaltningen på ingen måde er i vinsektorens generelle interesse, da private virksomheder, som fremstiller og sælger vin, ikke kunne deltage i den.

Ad b) Modydelse

(55) De tyske myndigheder har meddelt, at støtten er en foranstaltning til nedskæring af vinbrugs produktionskapacitet. Dette blev begrundet med, at vinbønderne forpligtede sig til at aflevere alle druer og al most og vin til producentsammenslutningerne og dermed langfristet nedlagde deres egen produktionskapacitet.

(56) I henhold til rammebestemmelsernes punkt 9.2 kan støtte til nedskæring af produktionskapacitet kun godkendes, hvis den indgår i et program for omstrukturering af sektoren

med faste mål og en særskilt tidsplan. Den foreliggende foranstaltning blev gennemført, uden at der blev udarbejdet et sådant omstrukturingsprogram.

- (57) I henhold til rammebestemmelsernes punkt 9.4 skal støttemodtagerens modydelse være af tilfredsstillende omfang. Modydelsen vil normalt bestå i en definitiv og uigenkaldelig beslutning om at fjerne eller uigenkaldeligt nedlægge den pågældende produktionskapacitet. Der skal indhentes retligt bindende tilsagn fra støttemodtageren om, at nedlæggelsen/lukningen er definitiv og uigenkaldelig. De tyske myndigheder har anført, at der ikke forelå nogen retligt bindende tilsagn fra vinproducenterne om endeligt at nedlægge deres egen produktionskapacitet. For produktionen af vin er forpligtelsen til at aflevere druer, most og vin lig med nedlæggelse af produktionskapaciteten, men kun i den femårige periode, som forpligtelsen gælder for. Kommissionen afgør derfor, at denne betingelse ikke er opfyldt.

Ad c) Ingen støtte til virksomheder i vanskeligheder

- (58) Denne betingelse er ikke udtrykkeligt fastholdt i støtteretningslinjerne.

Ad d) Ingen overkompensation og bidrag fra sektoren

- (59) Rammebestemmelsernes punkt 9.6 bestemmer, at støttebeløbet bør være strengt begrænset til kompensation for tabet af aktiver plus et incitamentskabende beløb, som ikke må overstige 20 % af aktivernes værdi. Rammebestemmelsernes punkt 9.7 fastsætter desuden, at mindst halvdelen af omkostningerne ved sådan støtte bør dækkes ved hjælp af et bidrag fra sektoren, enten gennem frivillige bidrag eller obligatoriske afgifter.

- (60) De tyske myndigheder har ikke forelagt nogen præcise beregninger af vinbrugernes værditab på aktiver (hvis der overhovedet er et værditab). Det kan således i øjeblikket ikke udelukkes, at der foreligger en overkompensation for tab, og at støtten overstiger 50 % af de faktiske omkostninger for støtteforanstaltningen. Kommissionen anser derfor ikke disse betingelser for opfyldt.

Ad 5. Fælles markedsordninger

- (61) Støtten har ingen indflydelse på målene for den fælles markedsordning for vin.
- (62) Da støtten til vinproducenterne og vinbrugene af ovenstående grunde ikke er forenelig med punkt 9 i rammebestemmelserne, er der tale om virksomhedsstøtte, som er uforenelig med det indre marked.

- (63) Ingen andre begrundelser i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), finder anvendelse.

Forenelighed af støtten til producentsammenslutningerne

- (64) For så vidt angår producentsammenslutninger, er Kommissionen positiv over for etableringen af producentsammenslutninger i landbrugssektoren, hvor landbrugere slutter sig sammen for at koncentrere udbuddet og tilpasse produktionen til efterspørgslen på markedet. Støtte kan godkendes til oprettelse af en sådan organisation (rammebestemmelsernes punkt 10.5) eller ved en betydelig udvidelse af aktivitetsområdet med nye produkter eller sektorer (rammebestemmelsernes punkt 10.6). Der er hverken tale om det ene eller det andet i det foreliggende tilfælde.

- (65) I henhold til rammebestemmelsernes punkt 10.8 skal støtte, der ydes til producentsammenslutninger, og som ikke er igangsætningsomkostninger, såsom investeringer, vurderes efter de herfor gældende regler. Da den pågældende foranstaltning kun består i en forhøjelse af producentsammenslutningernes kapital, foreligger der ingen investering, og dette punkt kan derfor ikke bruges til at vurdere foreneligheden.

- (66) Af ovenstående grunde er støtten til producentsammenslutningerne ikke forenelig med punkt 10 i rammebestemmelserne. Der er derfor tale om en virksomhedsstøtte, som er uforenelig med det indre marked.

- (67) Ingen andre begrundelser i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), finder anvendelse.

V.4. »De minimis«-støtte til producentsammenslutninger og vinbrug

- (68) Kommissionens erfaringer har vist, at meget små støttebeløb ikke opfylder kriterierne i traktatens artikel 87, stk. 1, såfremt visse betingelser er opfyldt.

- (69) I henhold til forordning nr. 1860/2004 påvirker støtte, hvor den samlede støtte til en enkelt virksomhed ikke overstiger 3 000 EUR i en treårig periode, og hvor det samlede støttebeløb ikke overstiger 0,3 % af den årlige landbrugsproduktions værdi, ikke samhandlen mellem medlemsstaterne og hverken fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencesituationen og opfylder således ikke kriterierne i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

- (70) Ifølge artikel 5 i forordning nr. 1860/2004 gælder dette også for støtte, som er bevilget før forordningens ikrafttrædelse, hvis støtten opfylder betingelserne i artikel 1 og 3.

- (71) Artikel 1 begrænser anvendelsen til landbrugssektoren. Foranstaltningen vedrører afsætning af vin. De begrænsninger, der er fastsat i artikel 1, litra a) til c), finder ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde.
- (72) Foranstaltningerne udgør derfor ikke støtte op til et maksimumsbeløb på 3 000 EUR, da ikke alle kriterierne i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er opfyldt. For at undgå en dobbeltberegning, anvendes denne grænse kun på vinningsniveau.
- (73) Kommissionen konstaterer ud fra de ovennævnte grunde, at subventionen af erhvervelse af virksomhedsandele ikke udgør støtte op til et maksimumsbeløb på 3 000 EUR, hvis betingelserne i forordning nr. 1860/2004 er opfyldt. Hvis det beløb, der er tildelt vinproducenter hhv. vinbrug, overskrider denne grænse, anses hele beløbet for at udgøre en støtte.

VI. KONKLUSIONER

- (74) Kommission beslutter, at de tilskud og rentetilskud, der er ydet i forbindelse med foranstaltningen, udgør virksomhedsstøtte, som ikke er omfattet af nogen af undtagelserne fra det generelle forbud mod støtte, og dermed er uforenelige med det indre marked. Kommissionen konstaterer også, at Tyskland uretmæssigt har gennemført den pågældende foranstaltning.
- (75) Når en uretmæssigt ydet statsstøtte anses for uforenelig med det indre marked, er den naturlige konsekvens af denne konstatering et krav om tilbagesøgning med henblik på i videst muligt omfang at genetablere den konkurrence-situation, der bestod, inden støtten blev ydet.
- (76) Nærværende beslutning vedrører den pågældende ordning og skal ligesom tilbagesøgningen af støtten i henhold til artikel 14 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ⁽¹⁰⁾ straks gennemføres.
- (77) For at fjerne den direkte og indirekte fordel for vinproducenter og vinbrug samt producentsammenslutninger, men samtidig undgå en dobbeltberegning af støtten, skal Tyskland søge støtten tilbagebetalt fra de virksomheder, som har fået den udbetalt. Forpligtelsen til at tilbagesøge støtten fra producentsammenslutningerne har ingen indflydelse på muligheden for, at støtte op til 3 000 EUR, der er ydet til vinproducenter og vinbrugere, ikke udgør støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, hvis betingelserne i forordning nr. 1860/2004 er opfyldt. Hvis det beløb, der er tildelt vinproducenter hhv. vinbrug, overskrider denne grænse, anses hele beløbet for at udgøre en støtte og skal tilbagesøges fra den producentsammenslutning, som den endelige støttemodtager har erhvervet andele i.

- (78) Denne beslutning har ingen indflydelse på de berørte producentsammenslutningers mulighed for at kræve et tilsvarende beløb tilbage fra vinproducenter og vinbrug eller deres mulighed for at gøre brug af andre retsmidler, hvis der er en mulighed herfor ifølge tysk ret.
- (79) I Cochem-Zell skal den støtte, som skal tilbagesøges hos vinproducenter og vinbrug, hvis der er tale om rentetilskud, være lige med modtagne rentetilskud. Forpligtelsen til at tilbagesøge støtten fra vinproducenterne og vinbrugene har ingen indflydelse på muligheden for, at støtte op til 3 000 EUR, der er ydet til vinproducenter og vinbrugere, ikke udgør støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, hvis betingelserne i forordning nr. 1860/2004 er opfyldt. Hvis det beløb, der er tildelt vinproducenter hhv. vinbrug, overskrider denne grænse, anses hele beløbet for at udgøre en støtte og skal tilbagesøges i fuldt omfang.
- (80) Denne beslutning har ingen indflydelse på de berørte vinproducenter og vinbrugs mulighed for at gøre brug af andre retsmidler over for producentsammenslutningerne, hvis der er en mulighed herfor ifølge tysk ret -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Statsstøtten i form af direkte tilskud eller rentetilskud til vinproducenter og vinbrug i forbindelse med investeringer i virksomhedsandele i producentsammenslutninger og i form af direkte tilskud til producentsammenslutningerne, som uretmæssigt blev gennemført af Tyskland under overtrædelse af EF-traktatens artikel 88, stk. 3, erklæres for uforenelig med det indre marked, jf. dog artikel 2.

Artikel 2

Den i artikel 1 omhandlede støtte fra Forbundsrepublikken Tyskland til modtagerne udgør ikke statsstøtte, hvis den opfylder betingelserne i forordning nr. 1860/2004.

Artikel 3

(1) Inden 2 måneder fra datoen for nærværende beslutning underretter Forbundsrepublikken Tyskland alle vinbrug og producentsammenslutninger, som berøres af anvendelsen af støtteforanstaltningen, om Kommissionens beslutning om at den i artikel 1 omhandlede statsstøtteordning er uforenelig med det indre marked.

(2) Forbundsrepublikken Tyskland træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 omhandlede uretmæssigt øgede støtte fra vinbrugene eller i givet fald fra producentsammenslutningerne, jf. dog artikel 2 og efterfølgende krav, som gøres gældende i henhold til tysk ret. Forbunds-

⁽¹⁰⁾ EFT L 83 af 27. marts 1999, s. 1. Ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

republikken Tyskland underretter inden to måneder fra datoen for nærværende beslutning Kommissionen om støttemodtagernes identitet, den individuelt tildelte støtte og metoden til bestemmelse af disse beløb.

(3) Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt.

(4) Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtageren/-erne, og indtil den er blevet tilbagebetalt.

(5) Renterne beregnes i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93.

Artikel 4

Forbundsrepublikken Tyskland underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der allerede er truffet eller planlagt for at efterkomme beslutningen. Tyskland forelægger inden for samme frist alle dokumenter, som viser, at tilbagesøgningen af den uretmæssige støtte til modtagerne er påbegyndt.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. juni 2006.

På Kommissionens vegne
Mariann FISCHER BOEL
Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS AFGØRELSE**af 28. august 2006****om indgåelse af en aftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japan om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål**

(2007/58/EURATOM)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 101,

under henvisning af Rådets beslutning af 27. februar 2006 om godkendelse af indgåelsen af en aftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japan om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål, og

ud fra følgende betragtning:

Aftalen mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japan om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål bør godkendes -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Aftalen mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japans regering om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til

fredelige formål godkendes herved på Det Europæiske Atomenergifællesskabs vegne.

Teksten til aftalen er knyttet til denne afgørelse.

Artikel 2

Kommissæren for Energi foretager på Fællesskabets vegne den anmeldelse, der er fastsat i aftalens artikel 17, stk. 1.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. august 2006

På Kommissionens vegne

Andris PIEBALGS

Medlem af Kommissionen

AFTALE

mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Japans regering om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål

JAPANS REGERING OG DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB (I DET FØLGENDE BENÆVNT »FÆLLESSKABET«),

Som ønsker at fortsætte og fremme et langsigtet og stabilt samarbejde, som kan gavne Japan, fællesskabet og tredjeparter i en fredelig og ikke-eksplosiv anvendelse af kerneenergi på grundlag af fælles fordel og gensidighed,

Som anerkender, at Japan samt fællesskabet og dets medlemsstater har opnået samme høje niveau i den fredelige anvendelse af kerneenergi og sikkerheden i kraft af deres respektive love og bestemmelser om sundhed, sikkerhed, fredelig anvendelse af kerneenergi og beskyttelse af miljøet,

Som også ønsker at indgå langsigtede samarbejdsordninger om fredelig og ikke-eksplosiv anvendelse af kerneenergi på forudsigelig og praktisk vis, som tager hensyn til deres respektive kerneenergiprogrammer og som letter handel, forskning og udvikling samt andre former for samarbejde mellem Japan og fællesskabet,

Som bekræfter Japans regerings, fællesskabets og dets medlemsstaters regerings stærke engagement i nuklear ikke-spredning, herunder styrkelsen og den effektive anvendelse af de relaterede sikkerhedsforanstaltninger og ordninger for eksportkontrol i henhold til hvilke Japans og fællesskabets samarbejde om den fredelige anvendelse af kerneenergi skal finde sted,

Som bekræfter Japans regerings, fællesskabets og dets medlemsstaters støtte til den internationale atomenergiorganisation (i det følgende benævnt »IAEA«) og dens kontrolsystem samt deres ønske om, at alle stater tiltræder traktaten om ikke-spredning af kernevåben af 1. juli 1968 (i det følgende benævnt »ikke-spredningstraktaten«),

Som tager til efterretning, at nuklear sikkerhedskontrol anvendes i samtlige fællesskabets medlemsstater i henhold til traktaten om oprettelse af det europæiske atomenergifællesskab af 25. marts 1957 (i det følgende benævnt »Euratom-traktaten«),

Som anerkender Euratom-traktatens princip om fri bevægelighed for nukleart materiale, udstyr og ikke-nukleart materiale på fællesskabets territorium, og

Som også anerkender betydningen af stor gennemsigtighed med hensyn til håndteringen af plutonium for at mindske risikoen for spredning af kernevåben og sikre beskyttelsen af arbejdstagerne, befolkningen og miljøet,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

ii) de territorier, for hvilke Euratom-traktaten gælder

Definitioner

I denne aftale forstås ved:

a) »Parter«: Japans regering og Fællesskabet. Udtrykket »part« betyder en af ovennævnte »parter«.

b) Fællesskabet: både

i) den juridiske person, som er oprettet ved Euratom-traktaten og

c) »Person«: enhver fysisk person, virksomhed eller anden enhed, som er underkastet de gældende love og administrative bestemmelser inden for parternes territoriale jurisdiktion, men som ikke omfatter parterne,

d) »Kompetent myndighed«: for så vidt angår Japans regering, det statslige organ som er udpeget af Japans regering og for så vidt angår Fællesskabet, Europa-Kommissionen eller en anden sådan myndighed, hvorom den pågældende part i givet fald måtte give Japans regering meddelelse.

(e) »Ikke-klassificerede oplysninger«: oplysninger der ikke er sikkerhedsklassificeret af en af parterne eller en af Fællesskabets medlemsstater.

pågældende medlemsstat forud for overførselen har givet deres skriftlige samtykke.

Artikel 2

(f) »Nukleart materiale«:

Samarbejdsområder

i) »Udgangsmateriale«: uran, som indeholder den isotopsammensætning, der findes i naturen; uran, hvis indhold af uran-235 er mindre end det normale; thorium; ethvert af de førnævnte materialer i form af metal, legeringer, kemiske forbindelser eller koncentreter; et hvilket som helst materiale, der indeholder et eller flere af de nævnte stoffer i den koncentration, som er fastsat af IAEA's Styrelsesråd i henhold til artikel XX i IAEA's statut af 26. oktober 1956 (i det følgende benævnt »statutten«), og som de to parter kompetente myndigheder skriftligt meddeler hinanden med henblik på accept; og andet sådant materiale, som fastsættes i IAEA's Styrelsesråd i henhold til artikel XX i statuten, og som de to parter kompetente myndigheder skriftligt meddeler hinanden med henblik på accept.

1. Parterne samarbejder under denne aftale for at fremme og lette nuklear samhandel, forskning og udvikling og andre aktiviteter mellem eller i Japan og Fællesskabet med henblik på fredelig og ikke-eksplosiv anvendelse af kerneenergi til gensidig fordel for producenter, virksomheder i brændselskredsløbet offentlige værker, forsknings- og udviklingsinstitutioner og forbrugere, samtidig med at principperne om ikke-spredning overholdes.

2. Parterne samarbejder på følgende måder :

ii) »Specielt fissilt materiale«: navnlig plutonium; uran-233; uran, hvis indhold af uran-233 eller uran-235 er større end det normale; ethvert materiale som indeholder et eller flere af de nævnte stoffer; og andet sådant materiale, som fastsættes i IAEA's Styrelsesråd i henhold til artikel XX i statuten, og som de to parter kompetente myndigheder skriftligt meddeler hinanden med henblik på accept. Udtrykket »specielt fissilt materiale« omfatter ikke »udgangsmateriale«.

a) Enhver af parterne eller godkendte personer kan fra den anden part eller fra godkendte personer levere eller modtage nukleare materialer, udstyr og ikke-nukleart materiale på de vilkår, som leverandør og modtager måtte blive enige om.

g) »Følsomt nukleart materiale«: udskilt plutonium (herunder plutonium indeholdt i blandet oxidbrændsel) eller uran der er beriget med over 20 % med isotopen 235 og/eller uran 233.

b) Enhver af parterne eller godkendte personer kan levere tjenesteydelser i det nukleare brændselskredsløb og andre tjenesteydelser inden for denne aftales anvendelsesområde for eller modtage sådanne tjenesteydelser fra den anden part eller godkendte personer på de vilkår, som leverandør og modtager måtte blive enige om.

h) »Udstyr«: væsentlige anlæg, maskiner eller instrumenter eller væsentlige komponenter heraf, som er specielt konstrueret eller fremstillet til anvendelse i nukleare aktiviteter, og som er anført i del A af bilag A til denne aftale.

c) Parterne fremmer deres indbyrdes samarbejde og mellem personer ved udveksling af eksperter. Når samarbejde i medfør af denne aftale kræver en sådan udveksling af eksperter, letter parterne eksperternes indrejse i Japan og Fællesskabet og deres ophold heri.

i) »Ikke-nukleart materiale«: tungt vand eller et hvilket som helst andet materiale, der kan anvendes i en kernereaktor til at bremse hurtige neutroner og øge sandsynligheden for yderligere spaltning, og som er angivet i del B af bilag A til denne aftale.

d) Parterne fremmer ydelse og udveksling af de uklassificerede oplysninger, som parterne eller personer måtte blive enige om indbyrdes, eller en af parterne og personer måtte blive enige om.

j) »Nukleart materiale der er oparbejdet eller fremstillet som biprodukt«: specielt fissilt materiale der er udvundet af nukleart materiale, som er overført i henhold til denne aftale, eller ved én eller flere processer i en komplet kernereaktor, som er overført i henhold til denne aftale, samt ethvert andet udstyr angivet i del A i bilag A til denne aftale, som skal overføres i medfør af denne aftale, såfremt Japans regering og Europa-Kommissionen efter høringer mellem Europa-Kommissionen og regeringen i den

e) Parterne kan samarbejde og fremme deres indbyrdes samarbejde og samarbejdet mellem personer på andre måder, som parterne finder hensigtsmæssige.

3. Samarbejde som defineret i stk. 1 og 2 er underlagt denne aftales bestemmelser og gældende internationale aftaler samt love og administrative bestemmelser, som er gældende i Japan og i Fællesskabet.

Artikel 3

Materiale og udstyr omfattet af aftalen

1. Nukleart materiale, der overføres mellem Japan og Fællesskabet direkte eller gennem et tredjeland, falder ind under denne aftale, så snart de befinder sig under modtagerpartens territoriale jurisdiktion, forudsat at den leverende part skriftligt har underrettet modtagerparten om den påtænkte overførsel, og modtagerparten skriftligt har bekræftet, at den er underkastet

aftalens bestemmelser, og at den angivne modtager, såfremt denne ikke er identisk med modtagerparten, er en person, der er godkendt i modtagerpartens territoriale jurisdiktion.

2. Udstyr og ikke-nukleare materialer, der overføres mellem Japan og Fællesskabet direkte eller gennem et tredjeland falder ind under denne aftale, så snart de befinder sig under modtagerpartens territoriale jurisdiktion forudsat :

a) at den pågældende medlemsstat eller i givet fald Europa-Kommissionen i tilfælde af overførsler mellem Japan, Japans regering og Fællesskabet har besluttet, at overførsel af sådanne materialer skal finde sted i henhold til denne aftale og

b) at den leverende part skriftligt har underrettet modtagerparten om den påtænkte overførsel, og at modtagerparten skriftligt har bekræftet, at sådanne materialer falder under denne aftale, og at den angivne modtager, såfremt denne ikke er identisk med modtagerparten, er en person, der er godkendt i modtagerpartens territoriale jurisdiktion.

3. De skriftlige meddelelser og bekræftelser, som kræves i henhold til stk. 1 og 2, udarbejdes efter fremgangsmåden i aftalens artikel 14.

4. Nukleart materiale, udstyr og ikke-nukleart materiale, som falder under denne aftale er omfattet af denne aftale indtil:

a) sådanne materialer og udstyr er blevet genoverført uden for modtagerpartens territoriale jurisdiktion i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i aftalen

b) parterne er enige om, at de ikke længere skal være omfattet af aftalen eller

c) det, hvis det drejer sig om nukleart materiale, i overensstemmelse med bestemmelserne i de relevante aftaler om at kontrolforanstaltningerne bringes til ophør som omhandlet i denne aftales artikel 8, stk. 1, er fastslået, at det nukleare materiale er blevet forbrugt eller fortyndet på en sådan måde, at de ikke længere kan anvendes til en nuklear aktivitet, der kan give anledning til sikkerhedskontrol, eller at de praktisk taget ikke kan genvindes.

Artikel 4

Samarbejde om nuklear forskning og udvikling

1. I henhold til aftalens artikel 2 udvikler parterne indbyrdes og mellem deres organer et samarbejde om forskning og udvikling rettet mod en fredelig og ikke-eksplosiv anvendelse af kerneenergi og med hensyn til Fællesskabet for så vidt som det

er omfattet af dets specifikke programmer. Parterne eller deres organer kan i givet fald tillade forskere og organisationer fra alle forskningsområder, herunder universiteter, laboratorier og den private sektor, at deltage i et sådant samarbejde. Parterne skal også fremme samarbejdet mellem personer på dette område.

2. Parterne indgår en separat aftale med henblik på yderligere udvikling og fremme af de aktiviteter, der er omhandlet i denne artikel.

Artikel 5

Gennemførelse af aftalen

1. Bestemmelserne i denne aftale gennemføres i god tro, og således at hindringer, forsinkelser og utidig indblanding i Japans og Fællesskabets nukleare aktiviteter undgås, og den forsigtige ledelsespraksis, der er nødvendig for en økonomisk forsvarlig og sikker gennemførelse af deres nukleare aktiviteter, følges.

2. Denne aftale skal ikke anvendes til sikring af uretmæssige kommercielle eller industrielle fordele eller til indblanding i parternes eller godkendte personers interne eller internationale interesser, indblanding i parternes eller regeringernes politik i Fællesskabets medlemsstat, hindring af fremme af en fredelig og ikke-eksplosiv anvendelse af nuklear energi, hindring af den frie bevægelighed for nukleart materiale, som hører under eller, som det meddeles, vil komme til at høre under denne aftale enten i parternes territoriale jurisdiktion eller mellem Japan og Fællesskabet.

3. Nukleart materiale, som er omfattet af denne aftale, kan håndteres på grundlag af principperne om funktibilitet og proportionalitet, når det anvendes i blandsprocesser, hvor de mister eller vil miste deres identitet i løbet af omdannelse, brændselsfremstilling, berigning eller oparbejdning.

4. Japan, Fællesskabet og dets medlemsstater handler i gennemførelsen af denne aftale i overensstemmelse med konventionen om nuklear sikkerhed, der trådte i kraft den 24. oktober 1996.

Artikel 6

Intellectuel ejendomsret

Parterne sikrer, at intellektuelle ejendomsrettigheder som er skabt, og teknologi som er overført som led i samarbejde under denne aftale, nyder passende og effektiv beskyttelse i overensstemmelse med relevante internationale aftaler og gældende lovgivning i Japan, Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater.

Artikel 7

Fredelig anvendelse

1. Samarbejde i henhold til denne aftale skal have fredelige og ikke-eksplosive formål.

2. Nukleart materiale, udstyr og ikke-nukleart materiale, der overføres i henhold til denne aftale, og nukleart materiale, der er oparbejdet eller fremstillet som biprodukt, skal udelukkende anvendes til fredelige formål; de må heller ikke anvendes til nukleare sprænglegemer eller til forskning og udvikling i forbindelse med sådanne sprænglegemer.

Artikel 8

IAEA og Euratom's sikkerhedskontrol

1. Samarbejde i henhold til denne aftale kræver i givet fald anvendelse af Fællesskabets sikkerhedskontrol i medfør af Euratom-traktaten og accept af IAEA's anvendelse af sikkerhedskontrol i henhold til følgende aftaler om sikkerhedskontrol:

- a) overenskomst mellem Japans regering og Den Internationale Atomenergiorganisation til gennemførelse af artikel III, stk. 1 og 4, i traktaten om ikke-spredning af kernevåben af 4. marts 1977 (i det følgende benævnt »kontroloverenskomsten med Japan«) suppleret med en tillægsprotokol, der er indgået den 4. december 1998
- b) overenskomst mellem Republikken Østrig, Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Republikken Estland, Republikken Finland, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Helleniske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Nederlandene, Den Portugisiske Republik, Kongeriget Spanien, Kongeriget Sverige, Den Slovakiske Republik, Det Europæiske Atomenergifællesskab og Den Internationale Atomenergiorganisation til gennemførelse af artikel III, stk. 1 og 4, i ikke-spredningstraktaten (i det følgende benævnt »kontroloverenskomsten for Fællesskabets medlemsstater, undtagen Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og Den Franske Republik«) suppleret med en tillægsprotokol, der er indgået den 22. september 1998, som senere ændret
- c) overenskomst mellem Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, Fællesskabet og IAEA om gennemførelse af kontrolforanstaltninger inden for rammerne af ikke-sprednings traktaten af 6. september 1976 (i det følgende benævnt »kontroloverenskomsten med Det Forenede Kongerige«) suppleret med en tillægsprotokol, der er indgået den 22. september 1998 og
- d) overenskomst mellem Frankrig, Fællesskabet og IAEA om gennemførelse af kontrolforanstaltninger i Frankrig af 27. juli 1978 (i det følgende benævnt »kontroloverenskomsten med Frankrig«) suppleret med en tillægsprotokol, der er indgået den 22. september 1998.

2. For nukleart materiale, der overføres i henhold til denne aftale, og nukleart materiale, der er oparbejdet eller fremstillet som biprodukt, gælder følgende bestemmelser:

- a) i Japan: IAEA's kontrolforanstaltninger i henhold til kontroloverenskomsten med Japan og
- b) i Fællesskabet: Fællesskabets kontrolforanstaltninger i henhold til Euratom-traktaten, og når den finder anvendelse, IAEA's kontrolforanstaltninger i henhold til kontroloverenskomsten for Fællesskabets medlemsstater, undtagen Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og Den Franske Republik, kontroloverenskomsten med Det Forenede Kongerige og kontroloverenskomsten med Frankrig.

3. Hvis IAEA af en eller grund ikke anvender den sikkerhedskontrol, der kræves i henhold til stk. 2, hører parterne hinanden med henblik på at træffe korregerende foranstaltninger, og såfremt sådanne korregerende foranstaltninger ikke træffes, indfører de øjeblikkelig arrangementer, der er i overensstemmelse med IAEA's procedurer og principper for sikkerhedskontrol, og som i virkning og omfang svarer til IAEA's sikkerhedskontrol som beskrevet i stk. 2.

Artikel 9

Genoverførsel

1. Nukleart materiale, udstyr og ikke-nukleart materiale, som overføres i henhold til denne aftale og nukleart materiale, der er oparbejdet eller fremstillet som biprodukt, må ikke genoverføres uden for modtagerpartens territoriale jurisdiktion, undtagen til den leverende parts territoriale jurisdiktion, medmindre modtagerparten har fået forsikring om, at de betingelser, der er angivet i bilag B til denne aftale, er opfyldt på passende vis, eller i mangel af en sådan forsikring forudgående skriftligt samtykke fra den leverende part.

2. Ud over bestemmelserne i stk. 1 må følgende materiale og udstyr, som overføres i henhold til denne aftale ikke genoverføres ud af modtagerpartens territoriale jurisdiktion, undtagen til den leverende parts territoriale jurisdiktion, uden den leverende parts forudgående skriftlige samtykke:

- a) følsomt nukleart materiale og
- b) udstyr til berigning, oparbejdning eller fremstilling af tungt vand.

medmindre de for så vidt angår materiale og udstyr, der overføres fra Japan til Fællesskabet er omfattet af den relevante bilaterale aftale om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål mellem Japans regering og regeringen i det modtagende tredjeland, eller det modtagende tredjeland for så vidt angår

materiale og udstyr, der overføres fra Fællesskabet til Japan, er anført på en liste, der skal udarbejdes af Fællesskabet, og den leverende part har givet modtagerparten meddelelse om sådanne genoverførsler.

Artikel 10

Åbenhed

Parterne udveksler oplysninger om sikker og effektiv håndtering af nukleart materiale, udstyr og ikke-nukleart materiale, der overføres i henhold til denne aftale.

Artikel 11

Fysisk beskyttelse

1. Med hensyn til nukleart materiale der er overført i henhold til denne aftale, og nukleart materiale der er oparbejdet eller fremstillet som biprodukt, anvender Japans regering, regeringerne i Fællesskabets medlemsstater og i givet fald Europa-Kommissionen foranstaltninger til fysisk beskyttelse i overensstemmelse med de kriterier, som de hver for sig har vedtaget, og som mindst svarer til beskyttelse på de niveauer, der er anført i bilag C til denne aftale.

2. Med hensyn til international transport af nukleart materiale, der er omfattet af denne aftale, handler Japan, Fællesskabets medlemsstater og i givet fald Fællesskabet i overensstemmelse med bestemmelserne i konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiel, der trådte i kraft den 8. februar 1987, og som de har tiltrådt.

Artikel 12

Gældende aftaler

1. Bestemmelserne i denne aftale skal ses som et supplement til bestemmelserne i aftalen mellem regeringen for Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og Japans regering om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål af 25. februar 1972 og til bestemmelserne i aftalen mellem Japans regering og regeringen for Den Franske Republik om samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål af 26. februar 1972 som ændret ved protokol mellem samme parter af 9. april 1990 og skal i givet fald have forrang for bestemmelserne i de omhandlede bilaterale aftaler.

2. For så vidt som bestemmelserne i de bilaterale aftaler, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 fastsætter rettigheder og pligter for Japans regering, regeringen for Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland eller regeringen for Den Franske Republik ud over dem, der er indeholdt i denne aftale, vil disse rettigheder og pligter stadig være gældende i henhold til de omhandlede bilaterale aftaler.

3. Uanset bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, i denne aftale skal aftalens bestemmelser finde anvendelse på nukleart materiale,

som er blevet overført, før aftalen mellem Japan og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og mellem Japan og Den Franske Republik trådte i kraft i medfør af de bilaterale aftaler, der er omhandlet i stk. 1.

4. Uanset bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, i denne aftale skal aftalens bestemmelser finde anvendelse på nukleart materiale, som er blevet overført før aftalen mellem Japan og andre medlemsstater i Fællesskabet end Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og Den Franske Republik, hvis parterne er enige om, at sådant nukleart materiale er omfattet af denne aftale.

Artikel 13

Suspension og ophævelse

1. Hvis Fællesskabet eller en af dets medlemsstater eller Japan på noget tidspunkt efter denne aftales ikrafttræden:

- overtræder bestemmelserne i aftalens artikel 7, 8, 9 og 11 eller afgørelser truffet af den i artikel 15 omhandlede voldgiftsret eller
- opsiger eller begår en væsentlig overtrædelse af en af de kontroloverenskomster med IAEA, der er omhandlet i aftalens artikel 8, stk. 1

har Japans regering eller Fællesskabet hver især ret til helt eller delvist at indstille yderligere samarbejde i henhold til denne aftale eller opsiges aftalen eller forlange, at nukleart materiale, der er overført i henhold til denne aftale, tilbageleveres.

2. Hvis Fællesskabet eller en anden medlemsstat af Fællesskabet end Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og Den Franske Republik lader et nukleart sprænglegeme detonere, kan Japans regering gøre den i stk. 1 omhandlede ret gældende.

3. Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland eller Den Franske Republik lader et nukleart sprænglegeme detonere ved anvendelse af nukleart materiale, der er omfattet af denne aftale, kan Japans regering gøre den i stk. 1 omhandlede ret gældende.

4. Hvis Japan lader et nukleart sprænglegeme detonere, kan Fællesskabet gøre den i stk. 1 omhandlede ret gældende.

5. Inden en af parterne helt eller delvist beslutter at træffe foranstaltninger i henhold til denne aftale eller at opsiges aftalen eller forlange en sådan tilbagelevering skal parterne høre hinanden med henblik på at træffe korregerende foranstaltninger og skal i givet fald nøje overveje følgende, idet de tager hensyn til det eventuelle behov for andre passende arrangementer:

- virkningerne af sådanne skridt og
- om de forhold, der affødte sådanne skridt, var forsætlige.

6. Rettighederne i henhold til denne artikel finder kun anvendelse, hvis den anden part ikke inden for en rimelig tid efter parternes høring tager skridt til at træffe korrigerende foranstaltninger.

7. Hvis en af parterne i henhold til denne artikel udøver sine rettigheder til at kræve tilbagelevering af nukleart materiale, der er overført i henhold til denne aftale, skal denne holde den anden part skadesløs for den rimelige markedsværdi heraf.

Artikel 14

Operationelle procedurer

Parternes kompetente myndigheder skal indføre og om nødvendig ændre operationelle procedurer for at sikre, at denne aftale gennemføres effektivt.

Artikel 15

Høring og bilægelse af tvister

1. Med henblik på at fremme samarbejdet i henhold til denne aftale kan parterne via de diplomatiske kanaler eller via andre høringsfora høre hinanden.

2. Hvis der opstår spørgsmål i forbindelse med fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale, skal parterne efter anmodning fra en af dem høre hinanden.

3. Hvis en tvist, der opstår ved fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale, ikke bilægges ved forhandling, mægling, forlig eller anden lignende procedure, kan parterne enes om at forelægge en sådan tvist for en voldgiftsret, der sammensættes af tre voldgiftsmænd udpeget i overensstemmelse med dette stykke. Hver af parterne udpeger en voldgiftsmand, der kan være statsborger i Japan eller i en af Fællesskabets medlemsstater, og de to således udpegede voldgiftsmænd udvælger en tredje, der ikke må være japansk statsborger eller statsborger en af Fællesskabets medlemsstater, og som skal være formand. Hvis ingen af parterne ikke inden 30 dage efter indgivelse af begæringen om voldgift har udpeget en voldgiftsmand, kan en af parterne anmode præsidenten for Den Internationale Domstol om at udpege en voldgiftsmand. Samme fremgangsmåde anvendes, hvis den tredje voldgiftsmand ikke er valgt inden 30 dage efter udpegelsen eller udnævnelsen af den anden voldgiftsmand, idet den således udpegede tredje voldgiftsmand ikke må være japansk statsborger eller statsborger i en af Fællesskabets medlemsstater. Voldgiftsretten er beslutningsdygtig, når flertallet af dens medlemmer er til stede, og til alle afgørelser kræves to

voldgiftsmænds medvirken. Voldgiftsproceduren fastsættes af retten. Rettens afgørelser er bindende for parterne.

Artikel 16

Bilagenes status

Bilagene til aftalen udgør en integreret del af aftalen. Såfremt Japans regering og Europa-Kommissionen har afgivet fælles skriftligt samtykke kan bilagene ændres, uden at aftalen ændres.

Artikel 17

Ikrafttræden og varighed

1. Denne aftale træder i kraft på tredivtedagen efter den dato, hvor parterne udveksler diplomatiske noter, hvori de meddeler hinanden, at deres respektive interne procedurer for aftalens ikrafttræden er gennemført og skal være gældende i en periode på 30 år ⁽¹⁾.

Derefter videreføres den stiltiende for fem år ad gangen, medmindre en af parterne seks måneder forud for aftalens udløb skriftligt meddeler den anden part, at aftalen bringes til ophør.

2. Uanset helt eller delvist ophør af fortsat samarbejde i henhold til denne aftale, eller hvis aftalen af en eller anden grund ophører, finder artikel 7, 8, 9 og 11 stadig anvendelse.

Denne aftale og dens bilag udfærdiges i to originaler på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk, tysk og japansk. I tilfælde af uoverensstemmelse har den engelske og den japanske udgave forrang over de andre sprogudgaver.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, behørigt befuldmægtiget hertil af henholdsvis Japans regering og Det Europæiske Atomenergifællesskab, underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i Bruxelles den fireogtyvende februar to tusind og seks.

For Japans regering
T. KAWAMURA

For Det Europæiske Atomener-
gifællesskab
A. PIEBALGS

⁽¹⁾ Udvekslingen af diplomatiske noter fandt sted den 20. november 2006. Ifølge aftalens bestemmelser er ikrafttrædelsesdatoen den 20. december 2006.

BILAG A

Del A

1. Komplette kernereaktorer:

Kernereaktorer, der er i stand til at fungere ved en fortsat, styret, selvvedligeholdende kædereaktion, bortset fra nulenergireaktorer, der defineres som reaktorer med en konstruktivt bestemt maksimal plutoniumproduktion på højst 100 g pr. år.

2. Kernereaktorbeholdere:

Metalbeholdere eller større værkstedsfremstillede dele hertil, som er specielt konstrueret eller forberedt til at indeholde kernen til en kernereaktor som defineret i punkt 1 samt relevante interne dele til kernereaktorer som defineret i punkt 8.

3. Maskiner til indsætning og udtagning af reaktorbrændsel:

Udstyr der er specielt konstrueret eller forberedt til indsætning af brændsel i en kernereaktor jf. punkt 1.

4. Kontrolstænger til kernereaktorer og andet udstyr:

Særligt konstruerede eller forberedte stænger, konstruktioner til støtte eller ophængning af disse, drivmekanismer eller styrerør til kontrolstængerne til at kontrollere fissionsprocessen i en kernereaktor som defineret i punkt 1.

5. Trykrør til kernereaktorer:

Rør der er specielt konstrueret eller forberedt til at indeholde brændselselementer og det primære kølemiddel i en kernereaktor ved et arbejdstryk på over 50 atmosfærer.

6. Zirconiumrør:

Metallisk zirconium eller legeringer i form af rør eller rørsamlinger i mængder, der overstiger 500 kg i en hvilken som helst 12-måneders periode, og som er specielt konstrueret eller forberedt til brug i en kernereaktor som defineret i punkt 1, og i hvilke vægtforholdet mellem hafnium og zirconium er mindre end 1:500.

7. Pumper til primært kølemiddel:

Pumper der er specielt konstrueret eller forberedt til cirkulation af det primære kølemiddel i kernereaktorer som defineret i punkt 1.

8. Interne dele til kernereaktorer:

Kernereaktors interne dele der er specielt konstrueret eller forberedt til brug i en kernereaktor, inklusive støttesøjler til kernen, brændselkanaler, termiske skjolde, baffler, kernegitterplader og diffuserplader.

9. Varmevekslere:

Varmevekslere (dampgeneratorer) der er specielt konstrueret eller forberedt til brug i en kernereaktors primære kølemiddelkredsløb som defineret i punkt 1.

10. Instrumenter til detektering og måling af neutroner:

Instrumenter der er specielt konstrueret eller forberedt til at detektere og måle neutroner med henblik på at bestemme neutronfluxniveauer i en kernereaktors kerne som defineret i punkt 1.

11. Anlæg til opbejldning af bestrålede brændselselementer og udstyr som er specielt konstrueret eller forberedt hertil.

12. Anlæg til produktion af brændselselementer til kernereaktorer og udstyr som er specielt konstrueret eller forberedt hertil.

13. Anlæg til separation af isotoper af uran og udstyr, dog ikke analyseinstrumenter, der er specielt konstrueret eller forberedt hertil.
14. Anlæg til produktion eller koncentration af tungt vand, deuterium og deuteriumforbindelser, og specielt konstrueret eller forberedt udstyr hertil.
15. Anlæg til omdannelse af uran og plutonium til anvendelse i produktionen af brændselselementer og separation af isotoper af uran som defineret i punkt 12 og 13 og udstyr som er specielt konstrueret eller forberedt hertil.

Del B

1. Deuterium og tungt vand:

Deuterium, tungt vand (deuteriumoxid) og alle andre deuteriumforbindelser, hvor forholdet mellem antallet af deuterium- og hydrogenatomer er større end 1:5 000 til brug i en atomreaktor som defineret i stk. 1 i del A ovenfor, i mængder, der overstiger 200 kg deuteriumatomer inden for en given 12 måneders periode.

2. Grafit af nuklear kvalitet:

Grafit af en renhedsgrad på mere end 5 ppm borækvivalenter og med en densitet, der er større end $1,50 \text{ g/cm}^3$, til brug i en atomreaktor som defineret i stk. 1 i del A ovenfor, i mængder, der overstiger 30 metriske tons inden for en given 12 måneders periode.

BILAG B

- (i) Genoverførte materialer og udstyr vil kun blive anvendt til fredelige og ikke-eksplosive formål i det modtagende tredjeland.
 - (ii) Hvis det modtagende tredjeland er en ikke-kernevåbenbesiddende stat, vil alt radioaktivt materiale i det pågældende land blive omfattet af anvendelsen af IAEA's sikkerhedskontrol.
 - (iii) Hvis radioaktivt materiale genoverføres, vil IAEA's sikkerhedskontrol finde anvendelse på det radioaktive materiale i det modtagende tredjeland.
 - (iv) Hvis radioaktivt materiale genoverføres, vil der blive opretholdt passende foranstaltninger til fysisk beskyttelse af det radioaktive materiale i det modtagende tredjeland, som mindst svarer til de niveauer, der er fastsat i bilag C.
 - (v) Materialer og udstyr, der genoverføres, vil ikke blive yderligere genoverført fra det modtagende tredjeland til et andet land, med mindre sidstnævnte land kan stille garantier, der svarer til de garantier, der er fastsat i dette bilag B.
-

BILAG C

Niveauer for fysisk beskyttelse

De aftalte fysiske beskyttelsesniveauer, som Japans regering, regeringerne i Fællesskabets medlemsstater og i givet fald Europa-Kommissionen skal sikre ved anvendelse, oplagring og transport af nukleart materiale som klassificeret i nedenstående skema, skal mindst omfatte følgende beskyttelseskarakteristika:

KATEGORI III

Anvendelse og oplagring inden for et område, hvortil adgangen kontrolleres.

Transport under særlige sikkerhedsforanstaltninger, der omfatter forudgående arrangementer mellem afsender, modtager og transportør og forudgående aftale mellem enheder, der er omfattet af leverandør- og modtagerstaternes jurisdiktion og bestemmelser, i forbindelse med international transport, idet tidspunkt, sted og procedurer for overførsel af transportansvaret specificeres.

KATEGORI II

Anvendelse og oplagring inden for et beskyttet område, hvortil adgangen kontrolleres, dvs. et område under konstant overvågning af vagter eller elektronisk udstyr, omgivet af en fysisk barriere med et begrænset antal indgange, som er under passende kontrol, eller ethvert område med et tilsvarende fysisk beskyttelsesniveau.

Transport under særlige sikkerhedsforanstaltninger, omfattende forudgående arrangementer mellem afsender, modtager og transportør og forudgående aftale mellem enheder, der er omfattet af leverandør- og modtagerstaternes jurisdiktion og bestemmelser, i forbindelse med international transport, idet tidspunkt, sted og procedurer for overførsel af transportansvaret specificeres.

KATEGORI I

Nukleart materiale i denne kategori skal beskyttes med yderst pålidelige systemer mod uautoriseret brug som følger:

Anvendelse og oplagring inden for et højtbeskyttet område, dvs. et beskyttet område som defineret for kategori II ovenfor, hvortil adgang yderligere er begrænset til personer, hvis pålidelighed er blevet fastslået, og som overvåges af vagter, som er i nær kommunikation med passende indsatsmyndigheder. Specifikke foranstaltninger i denne forbindelse bør have til formål at detektere og forebygge ethvert angreb, uautoriseret adgang eller uautoriseret bortfjernelse af det pågældende nukleare materiale.

Transport under særlige sikkerhedsforanstaltninger som identificeret ovenfor for transport af kategori II og III nukleart materiale og derudover under konstant overvågning af eskorte og på betingelser, som sikrer nær kommunikation med passende indsatsmyndigheder.

Skema:

Kategorier af nukleart materiale

Nukleart materiale	Form	Kategori I	Kategori II	Kategori III
1. Plutonium ^(a)	Ubestrålet ^(b)	2 kg eller derover	Under 2 kg men mere end 500 g	500 g eller mindre ^(c)
2. Uran-235	Ubestrålet ^(b) — uran beriget op til to 20 % ²³⁵ U — eller mere — uran beriget til to 10 % ²³⁵ U men mindre end 20 % ²³⁵ U — uran — beriget ud over naturligt, men mindre end 10 % ²³⁵ U ^(d)	5 kg eller mere	Mindre end 5 kg, men mere end 1 kg 10 kg eller mere	1 kg eller mindre ^(c) Mindre end 10 kg ^(c) 10 kg eller mere
3. Uran-233	Ubestrålet ^(b)	2 kg eller mere	Mindre end 2 kg men mere end 500 g	500 g eller mindre ^(c)
4. Bestrålet brændsel			Forarmet eller naturligt uran, thorium eller lavt beriget brændsel) mindre end 10 % fissilt indhold) ^(e) ^(f)	

^(a) Plutonium med en isotopisk koncentration af plutonium-238, der overstiger 80 %, er ikke omfattet.^(b) Nukleart materiale, som ikke er bestrålet i en reaktor, eller nukleart materiale, der er bestrålet i en reaktor men med et bestrålningsniveau på eller under en Gy/t (100 rad/t) på én meter uafskærmet.^(c) Mindre end en radiologisk signifikantmængde bør undtages men bør beskyttes i overensstemmelse med forsigtig forvaltningspraksis.^(d) Naturligt uran, depleteret uran, thorium og mængder af uran, beriget til mindre end 10 %, som ikke falder ind under kategori III, skal beskyttes i overensstemmelse med forsigtig forvaltningspraksis.^(e) Skønt dette beskyttelsesniveau anbefales, er det op til den japanske regering, regeringerne i Fællesskabets medlemsstater og Europa-Kommissionen eventuelt efter evaluering af de specifikke omstændigheder at udpege en anden kategori af fysisk beskyttelse.^(f) Andet brændsel, som i henhold til dets oprindelige indhold af fissilt materiale er klassificeret som kategori I eller II inden bestråling, kan nedsættes et kategoriniveau, når bestrålningsniveauet fra brændslet overstiger 1 Gy/time (100 rad/time) på én meter, uafskærmet.

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 26. september 2006

om Nederlandenes statsstøtte til fordel for Holland Malt BV

(meddelt under nummer K(2006) 4196)

(Kun den nederlandske udgave er autentisk)

(2006/59/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel ⁽¹⁾ samt under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Foranstaltningen er i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 3, blevet anmeldt ved brev af 31. marts 2004, registreret den 6. april 2004.
- (2) Med sine breve af 1. juni 2004, 12. august 2004 og 16. februar 2005 bad Kommissionen Nederlandene om nærmere oplysninger. Nederlandene besvarede Kommissionens anmodning med sine breve af 5. juli 2004, 17. december 2004 og 15. marts 2005, registreret henholdsvis den 7. juli 2004, den 3. januar 2005 og den 23. marts 2005.
- (3) Med sit brev af 5. maj 2005 underrettede Kommissionen Nederlandene om sin beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, over for denne statsstøtteforanstaltning.
- (4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede her interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til støtteforanstaltningen.
- (5) Med sit brev af 10. juni 2005 har Nederlandene sendt en række bemærkninger.
- (6) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra interesserede parter. Disse bemærkninger er blevet videresendt til Nederlandene med anmodning om eventuelle kommentarer. Kommissionen har modtaget Nederlandenes kommentarer med deres brev af 14. oktober 2005.

⁽¹⁾ EUT C 154 af 25.6.2005, s. 6.

⁽²⁾ Se fodnote 1.

II. BESKRIVELSE AF STØTTEFORANSTALTNINGEN

- (7) Nederlandene har besluttet at yde støtte til Holland Malt BV inden for rammerne af en regional investeringsordning »regionale investeringsprojekter 2000« (i det følgende benævnt »IPR-ordningen«). Denne regionale investeringsordning blev godkendt af Kommissionen i 2000 ⁽³⁾. Den 18. februar 2002 godkendte den også en ændring af ordningen ⁽⁴⁾, hvorved IPR-ordningen kom til at omfatte sektorerne for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukterne i traktatens bilag I.
- (8) Den foreliggende sag drejer sig om støtte til et investeringsprojekt, som udføres af Holland Malt BV. Holland Malt BV, i det følgende benævnt »Holland Malt«, er et joint venture mellem bryggeriet Bavaria NV og Agrifirm, en sammenslutning af kornproducenter i Noord-Nederland og Tyskland. Støtten skal gå til opførelse af et malteri i Eemshaven i kommunen Eemsmond. Takket være denne investering kan de forskellige stadier (oplagring og forarbejdning af maltbyg og fremstilling af og handel med malt) samles i en enkelt kæde.
- (9) Det nederlandske økonomiministerium har besluttet at yde en støtte på 13,5 % brutto (10 % netto) af de støtteberettigede investeringer på 55 mio. EUR med et maksimum på 7 425 000 EUR. Da det drejer sig om støtte til et investeringsprojekt, der udføres af en virksomhed i sektoren for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukterne i traktatens bilag I, og projektets støtteberettigede omkostninger beløber sig til mere end 25 mio. EUR, skal støtten i henhold til punkt 4.2.6 i *EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren* ⁽⁵⁾, i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«, anmeldes specielt til Kommissionen.
- (10) Holland Malt besluttede sig til at foretage investeringen, efter at den nederlandske regering med sit brev af 23. december 2003 havde forpligtet sig til at støtte den. Denne forpligtelse blev indgået under forbehold af Europa-Kommissionens godkendelse af støtten. Holland Malts byggeaktiviteter i Eemshaven blev påbegyndt i februar 2004. Malteriet stod klar til drift i april 2004.
- (11) Med sin indledning af proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, er Kommissionen gået ud fra følgende betragtninger.

⁽³⁾ Regionale investeringsprojekter 2000 (IPR 2000-2006), N 549/99. Godkendt den 17. august 2000 ved brev SG(2000) D/106266.

⁽⁴⁾ Ændring af regionale investeringsprojekter 2000, N831/2001. Godkendt den 18. februar 2002 ved brev C(2002)233.

⁽⁵⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

- (12) Efter at have konstateret, at foranstaltningen på dette stadium udgør statsstøtte i den betydning, der anvendes i traktatens artikel 87, stk. 1, har Kommissionen undersøgt, om foranstaltningen på grundlag af undtagelsesbestemmelserne kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet.
- (13) I betragtning af foranstaltningens art er den eneste mulige undtagelsesbestemmelse traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvori det hedder, at støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, når den ikke hindrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (14) Da støtten var knyttet til en investering i forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, måtte Kommissionen undersøge, om alle krav i rammebestemmelsernes punkt 4.2 var opfyldt. Af følgende grunde var Kommissionen i tvivl om, hvorvidt traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), kunne finde anvendelse.
- (15) I rammebestemmelsernes punkt 4.2.5 hedder det, at der ikke må ydes støtte til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, medmindre der fremlægges tilstrækkeligt bevis for, at der kan findes normale afsætningsmuligheder for de pågældende produkter. På grundlag af de oplysninger, Kommissionen var i besiddelse på procedureindledningstidspunktet, kunne det ikke udelukkes, at der var tale om overkapacitet på maltmarkedet.
- (16) Holland Malt hævdede, at det leverer »premium-malt« af høj kvalitet til »premium-øl«, og at markedet for denne malt- og øltype er voksende. Da proceduren blev indledt, var det imidlertid ikke klart, om »premium-malt« og »premium-øl« ikke blot er markedsføringsbegreber og således ikke udgør noget særligt markedsprodukt, for hvis vedkommende overkapacitet kan udelukkes.
- III. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER**
- (17) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra
- de finske maltproducenters organisation
 - de britiske maltproducenters organisation
 - de tyske maltproducenters organisation
 - de franske maltproducenters organisation
 - de danske maltproducenters organisation
 - en interesseret, som på grund af en risiko for at lide skade har anmodet om ikke at få sin identitet røbet
 - den nederlandske land- og havebrugsorganisation (LTO Nederland)
 - Agrifirm
- Holland Malt
- den nederlandske provins Groningen.
- (18) De finske maltproducenters organisation vender sig mod de nederlandske planer om at yde støtte til Holland Malt BV, fordi statsstøtte til investeringer i malterier efter dens opfattelse vil få en markedsforstyrrende virkning. Den bemærker, at der i maltsektoren i Fællesskabet er en overkapacitet på ca. 1 mio. t, og at kapaciteten derfor i de kommende år må nedskæres med 10 %. Med hensyn til den påstand, at Holland Malt leverer »premium-malt« til fremstilling af »premium-øl« peger de finske maltproducenters organisation på, at de nuværende malterier i Fællesskabet allerede kan tilbyde et stort udbud af maltsorter, herunder også »premium-malt« af høj kvalitet.
- (19) De britiske maltproducenters organisation mener ubetinget, at statsstøtte til malterier udtrykkeligt skal forbydes. Den henviser til brevet fra 2004 fra Euromalt, den europæiske organisation, som repræsenterer maltsektoren, til Kommissionen, hvori Euromalt udtaler, at der på grund af maltproduktionens nuværende overkapacitet både i Fællesskabet og på verdensmarkedet ikke bør afsættes statsmidler til ny maltkapacitet⁽⁶⁾. Ifølge denne organisation udgør maltkapaciteten i medlemsstaterne 8,8 mio. t over for en efterspørgsel på ca. 5,9 mio. t. Det giver et potentielt eksportoverskud i fællesskabet på 2,9 mio. t til et verdensmarked, hvor der årligt omsættes 4,3 mio. t. I produktionsåret 2003-2004 blev der i Fællesskabet udstedt eksportlicenser for i alt 2,48 mio. t malt. I det produktionsår, som sluttede i juni 2005, var mængden faldet til 2,22 mio. t, hvad der tyder på en vanskelig markedsituation og begrænsede markedsmuligheder for Fællesskabets maltproducenter. De britiske maltproducenters organisation skønner, at maltoverskuddet i Fællesskabet er på 500 000 t, og at det kan forventes at stige til næsten 1 mio. t på grund af en kombination af ny kapacitet, som endnu ikke er kommet i gang, og faldende eksportefterspørgsel fra Rusland og Østeuropa, fordi disse områder er blevet næsten selvforsynende. Ifølge de britiske maltproducenters organisation har denne overkapacitet medført, at de nuværende markedspriser på malt er faldet til et niveau, hvor de variable omkostninger ikke længere dækkes. Endvidere bestrider de britiske maltproducenters organisation, at den nye nederlandske kapacitet opføres for at fremstille premium-malt til premium-markeder. Bryggerisektoren er stærkt fusioneret, og størstedelen af malteriernes kunder vil kun have kvalitetsmalt, som opfylder deres strenge (og ofte generelle) specifikationer foruden alle krav til fødevarer sikkerheden. At opdele maltmarkedet i en premium-sektor og en ikke-premium-sektor er ifølge de britiske maltproducenters organisation urealistisk.
- (20) De tyske maltproducenters organisation er meget foruroliget over Nederlandenes planer om at yde investeringsstøtte til opførelse af et malteri i provinsen Groningen.

⁽⁶⁾ Brev af 23. juli 2004 om tildeling af støtte til opførelse af malterier.

- Ifølge de tyske maltproducenters organisation vil Fællesskabets eksport til traditionelle afsætningsområder som Mercosur-landene og Rusland/Ukraine gå stærkt tilbage, fordi der udvikles lokal maltindustri og træffes foranstaltninger til beskyttelse mod indførsel. Desuden står oversøiske konkurrenter som Canada og Australien meget stærkt på grund af deres beliggenhed nær de stadig voksende ølmarkeder i fjernøsten og Sydøstasien og på grund af deres regeringers liberale handelspolitik. Samtidig er maltsalget på det indre marked stagneret, hvad der medfører en overkapacitet i Fællesskabet på ca. 1 mio. t. De tyske maltproducenters organisation mener ikke, at fremme af den lokale produktion af maltbyg er noget argument. Den påpeger, at hele den nederlandske produktion af maltbyg allerede købes af maltindustrien, og at det nye malteri i Groningen bliver afhængigt af bygindførsel.
- (21) De franske maltproducenters organisation vender sig mod statsstøtte til nye malterier i Fællesskabet. Den henviser til det samme brev fra Euromalt som de britiske maltproducenters organisation og anfører de samme produktions-, indførsels- og udførselstal for malt. Også ifølge den franske organisation bliver malt for tiden omsat til priser, som ikke dækker de variable omkostninger. De franske maltproducenters organisation mener ikke, at statsstøtte til den nederlandske investering kan begrundes ved at henvise til et særligt marked for malt af høj kvalitet, da størstedelen af bryggerierne faktisk forlanger at få denne type malt af høj kvalitet. Endelig citeres den franske bryggeriforening for den opfattelse, at maltindustrien i Fællesskabet egentlig bør lukke forældede malterier for at forbedre markedsvilkårene.
- (22) De danske maltproducenters organisation rejser indvendinger mod den planlagte støtte til Holland Malt. Ifølge den danske organisation bygger maltindustrien i hele verden på frie markedsvilkår. Den præges af privat ejendomsret og har udviklet sig ved private investeringer i maltsektoren. En støtte på 7,4 mio. EUR til en samlet investering på 55 mio. EUR vil forvride konkurrencen og give den virksomhed, der modtager denne støtte en uretfærdig fordel, især i de første år efter ibrugtagningen. De danske maltproducenters organisation afviser endvidere det argument, at der kan skelnes mellem »premium-malt« og »almindelig malt«. Malt er et generisk produkt med små variationer, men med bestemte kvalitetsnormer, som er pålagt af bryggerisektoren. Endelig kan de danske maltproducenters organisation ikke se, at der er lokale eller regionale grunde til at give støtte til investeringen i Eemsmond, da det efter dens opfattelse drejer sig om en normalt udviklet region i Nederlandene med en infrastruktur, som er nøje forbundet med forsyningskæden for byg og malt.
- (23) Den interesserede, der på grund af risiko for at lide skade har anmodet om ikke at få sin identitet røbet, klager over støtten af følgende grunde: han finder sondringen mellem premium-malt og almindelig malt kunstig, kan ikke finde lokale eller regionale grunde til at støtte investeringen og mener, at støtten vil føre til konkurrenceforvridning på maltmarkedet, som præges af privat ejendomsret og private investeringer.
- (24) Den nederlandske land- og havebrugsorganisation (LTO Nederland) mener, at malteriet Holland Malt i Eemshaven har stor betydning for agerbruget i regionen. Malteriets beliggenhed ved en oceanhavn og produktionsprocessen, som sigter på malt- og ølmarkedets højkvalitetssegment, giver agerbruget i det nordøstlige Nederlandene vigtige socialøkonomiske perspektiver. Det vil betyde en tilskyndelse til at dyrke kornsorter, der kan benyttes i denne produktionsproces. Landmændenes byg er led i en fuldstændig registreret og certificeret kæde, hvis slutprodukt er øl af høj kvalitet. De to vigtigste afgrøder i denne region er stivelseskartofler og sukkerroer. Effektivitetsforbedringer har imidlertid sammen med reformen af Fællesskabets politik ført til, at det areal hvor disse afgrøder dyrkes, er blevet mindre. Byg til maltfremstilling er et af de ikke særlig lukrative alternativer til dyrkning af disse afgrøder. Af disse grunde har agerbrugerne lovet at deltage i finansieringen af Holland Malt.
- (25) Agrifirm giver støttetildelingen til Holland Malt sin fulde tilslutning. Det samarbejder med bryggeriet Bavaria i joint venturet Holland Malt, hvori forsyningskæden, når det gælder dyrkning, oplagring og forarbejdning af maltbyg, er samlet. Ifølge Agrifirm frembyder Holland Malts produktions- og oplagringsanlæg enestående muligheder. Dyrkningen af maltbyg vil give regionens landmænd bedre udsigter. Ved at koncentrere sig om produktion af maltbyg, der opfylder kravene til premium-malt, kan landmændene i regionen nyde godt af de vækstudsigter, som kendetegner markedet for premium-øl. Med opførelsen af fabrikken i Eemshaven bliver der, på grund af de logistiske fordele, skabt nye industriaktiviteter i Noord-Nederland. Den nederlandske regerings beslutning om at yde støtte danner grundlaget for en rentabel drift i projektets første kritiske år.
- (26) Ifølge Holland Malt er det muligt at fastholde den påstand, at der findes et særligt marked for premium-øl og premium-malt. På markedet for premium-malt kan der sagtens findes afsætningsmuligheder for HTST-malt (»high temperature, short time«). HTST-malt forøger smagsstabiliteten, aromaen og perledannelsen og dermed også øllets holdbarhed. Holland Malt henviser til et brev fra universitetet i Weihenstephan-München, som bekræfter, at den patenterede teknologi giver en maltsort, der adskiller sig klart fra almindelig malt⁽⁷⁾. Desuden anerkender en brygger, som fremstiller premium-øl, i et bilag til Holland Malts brev også HTST-malts enestående karakter. HTST-malt skal desuden ligge i en højere prisklasse end almindelig malt fra andre malterier. På grund af den enestående fysiske karakter, den ubestridelige kvalitet og den højere prisklasse

(7) - Et brev fra dr. Krottenthaler ved universitetet i Weihenstephan fra maj 2005.

er det ifølge Holland Malt yderst sandsynligt, at HTST-malt og almindelig malt ikke, eller kun vanskeligt kan udskiftes med hinanden. HTST-malt vil muligvis skabe sin egen efterspørgsel og sit eget marked. Ifølge Holland Malt vil investeringen derfor ikke nødvendigvis medføre en kapacitetsforøgelse på 55 000 t på markedet for almindelig malt.

- (27) Endvidere anfører Holland Malt, at investeringen i Holland Malt trods overkapaciteten på verdensmarkedet for malt ikke nødvendigvis fører til større kapacitet. Da Holland Malt ligger ved en oceanhavn, vil malteriet finde normale afsætningsmuligheder på markedet for eksportmalt. Selv om vækstudsigterne for den del af den europæiske maltsektor, som ikke ligger ved havet, kan blive mindre på grund af den faldende efterspørgsel på malt i Vesteuropa, rummer malteksporten betydelige vækstmuligheder. Ifølge Holland Malt bliver dette bekræftet af tre rapporter fra 2005⁽⁸⁾. Det fremgår af disse rapporter, at vækstmarkerne i Asien, Latinamerika, Afrika og Østeuropa stiller høje krav til malt, og at den europæiske maltsektor har en konkurrencefordel i kraft af maltens høje kvalitet. Holland Malt hævder, at det ikke har svært ved at finde normale afsætningsmuligheder for sine malt og henviser til, at dets ordrebøger for 2005 var fulde, og at det for andet år i træk ville kunne sælge mere malt, end det havde produceret. Holland Malt påpeger endvidere, at den kapacitet, det har lukket i Wageningen og Lieshout, forsynede det vigende marked i Vesteuropa, mens dets nye kapacitet i Eemshaven sigter på et voksende eksportmarked. Kapacitetens nettovækst på maltmarkedet bliver da også mindre end angivet i Kommissionens brev af 5. maj 2005. Holland Malt hævder, at investeringen i anlægget i Eemshaven snarere vil påvirke samhandelen med tredjelande end samhandelen mellem medlemsstaterne, fordi malteksporten udgør et markedssegment, som adskiller sig fra det segment, de indenlandske maltleverandører opererer i. Holland Malt fremhæver, at situationen på verdensmarkedet for malt ikke har forhindret Kommissionen i at godkende støtte til et malteri i Litauen.

- (28) Holland Malt gør gældende, at investeringen vil få en positiv virkning på udviklingen af landdistrikterne i regionen Noord-Nederland og i Tyskland. For et stort antal landmænd (omkring 1 800) bliver der herved skabt en alternativ dyrkningsmulighed. Landmændene kommer til at dyrke maltbyg af høj kvalitet til et voksende marked, der i modsætning til foderbyg ikke omfattes af Fællesskabets interventionsordning. Desuden er dyrkning af maltbyg mindre skadelig for miljøet end dyrkning af foderbyg. Endelig bemærker Holland Malt, at dets integrerede anlæg til fremstilling af malt og oplagring af byg bidrager konkret til fødevarer sikkerheden.

⁽⁸⁾ RM International, Malt Market Report, 22 april 2005; Rabobank, The malt industry, a changing industry structure, driven by emerging beer markets, marts 2005; H.M. Gauger, Market report, maj 2005. H. M. Gauger er en maltmægler-/malkonsulentvirksomhed, som udgiver en månedsrapport om maltmarkedet med oplysninger om maltproduktionen og malthandelen.

- (29) Provinsen Groningen forsvaret statsstøtten til Holland Malts investering. Den henviser til investeringens positive virkning på beskæftigelsen i regionen. Den fremhæver endvidere den innovative teknologi, og tilskyndelsen til udvikling af Eemshaven, bl.a. ved anlæggelse af en agribusinesspark. Provinsen henviser endvidere til det incitament, investeringen betyder for landmænd, der har problemer med lokalitetens traditionelle afgrøder som stivelseskartofler. Omlægning til dyrkning af maltbyg vil give dem bedre udsigter.

IV. NEDERLANDENES BEMÆRKNINGER

- (30) Nederlandene reagerede på procedureindledningen med deres brev af 10. juni 2005. I deres brev af 14. oktober 2005 svarede Nederlandene på bemærkningerne fra interesserede parter efter først at have bedt om en forlængelse af fristen for afgivelse af svar.
- (31) I det første brev hævder Nederlandene, at malteksporten har betydelige vækstudsigter, selv om den del af den europæiske maltsektor, der ikke ligger ved havet, kan gå tilbage på grund af den faldende efterspørgsel på malt i Vesteuropa. Da Holland Malt ligger ved en oceanhavn, kan det profitere af sin beliggenhed. I den forstand kan der tales om et delt maltmarked. Investeringen i Holland Malt vil ikke påvirke det allerede vigende marked for de lokale vesteuropæiske malterier, som ikke ligger ved havet. Nederlandene erklærer, at den mængde malt, Fællesskabet udsteder eksportlicenser for, i 2004/2005 var den samme som i 2003/2004, og beder Kommissionen om at tage de seneste data for eksportlicenser i betragtning. I øvrigt mener Nederlandene, at der findes et særligt markedssegment for Holland Malts malt af høj kvalitet. Der henvises til brevet fra universitetet i Weihenstephan, hvori HTST-malts anderledes karakter bekræftes.
- (32) Som svar på bemærkningerne fra de interesserede parter hævder Nederlandene, at verdensmarkedet for malt vil opleve en vækst i de kommende år. Der henvises til et seminar om maltbyg den 4./5. oktober 2005, hvor det internationale kornråd⁽⁹⁾ forudså, at den samlede maltkapacitet i 2010 ville være steget med 10 %. På dette seminar meddelte Rabobank desuden, at det samlede ølforbrug årligt vokser med 2 %, først og fremmest på grund af et tiltagende ølforbrug på vækstmarkeder som Sydamerika, Afrika, Rusland, Sydøstasien og Kina. Moderne malterier, der ligger ved oceanhavne og er i stand til at producere i bulkform, vil kunne nyde godt af denne udvikling. Nederlandene henviser til et brev fra Euromalt fra august 2005⁽¹⁰⁾, hvori der står, at uanset om gammel eller uhensigtsmæssig kapacitet skal lukkes. I det samme brev tales der om en overkapacitet i

⁽⁹⁾ En mellemstatslig organisation på kornhandelsområdet.

⁽¹⁰⁾ Euromalt: »The EU malting industry«, august 2005.

Fællesskabets maltsektor på mindst 500 000-700 000 t. Ifølge Nederlandene bygger dette tal imidlertid på en produktion, der kører 24 timer om dagen, 7 dage om ugen og 365 dage om året. Stilstandsperioder er ikke blevet taget i betragtning, og det er derfor usikkert, om der i realiteten er tale om overkapacitet. Nederlandene henviser endvidere til en rapport⁽¹¹⁾ fra forskningsinstituttet Frontier Economics om Holland Malt (om det geografiske marked og innovationsaspekterne). Konklusionen i denne rapport lyder sådan: der er ingen ting, der tyder på, at støtten til Holland Malt vil føre til nogen ændring af de øvrige europæiske producenters afsætning af malt ud over den, der vil finde sted under alle omstændigheder. Der er således ingen tegn på, at støttetildelingen skulle føre til en forværring af en eventuel overkapacitet hos de europæiske producenter, der fremstiller almindelig malt. Nederlandene beder Kommissionen tage hensyn til, at der findes et særligt marked for HTST-malt, en maltsort af høj kvalitet, som modvirker, at øllet bliver »dovent«. Endvidere henviser Nederlandene til yderligere lukning af en maltkapacitet på 12 000 t malt, hvad der bringer den totale lukning af bestående kapacitet op på 77 000 t. Den ekstra kapacitet udgør kun 0,5 % af den samlede produktionskapacitet i Fællesskabet og skulle ikke kunne forstyrre Fællesskabets marked for malt. Endelig bemærker Nederlandene, at den planlagte støtte kun er ment som kompensation for Eemshavens ufordelagtige beliggenhed og blot skal give Holland Malt lige konkurrencevilkår (uden støtte ville en tilsvarende investering i et malteri have fundet sted i oceanhavnen Terneuzen).

V. VURDERING AF STØTTEFORANSTALTNINGEN

Markedsordningen

- (33) Støtteforanstaltningen gælder støtte til en bygforarbejdende virksomhed. Ifølge artikel 23 i Rådets forordning (EF) nr. 1784/2003 af 29. september 2003 om den fælles markedsordning for korn⁽¹²⁾ finder traktatens artikel 87, 88 og 89 anvendelse på de produkter, denne forordning omfatter. Den sektor, den foreliggende støtteforanstaltning gælder, omfattes derfor af Fællesskabets statsstøtteregele.

Forbuddet mod statsstøtte i traktatens artikel 87, stk. 1

- (34) Ifølge traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det

omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

- (35) Foranstaltningen består af en direkte investeringsstøtte. Den er selektiv i den forstand, at den begunstiger en enkelt virksomhed, nemlig Holland Malt.
- (36) Ifølge Domstolens retspraksis er forbedring af en virksomheds konkurrencestilling ved hjælp af statsstøtte normalt bevis på, at konkurrencen med andre virksomheder, der ikke har modtaget en sådan støtte, er blevet forvredet⁽¹³⁾.
- (37) En foranstaltning påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, hvis den vanskeliggør indførsel fra andre medlemsstater eller gør udførsel til andre medlemsstater lettere. Her er det afgørende, om samhandelen i Fællesskabet udvikler sig anderledes på grund af den omstridte foranstaltning eller truer med at gøre det.
- (38) Det produkt, den foreliggende støtteforanstaltning drejer sig om (malt), er genstand for en betydelig samhandel i Fællesskabet. I 2004 blev der i Fællesskabet omsat ca. 1,3 mio. t malt. Det var omtrent 15 % af Fællesskabets samlede maltproduktion i 2004⁽¹⁴⁾. Sektoren er derfor udsat for konkurrence. Der er således fare for, at samhandelen i Fællesskabet vil udvikle sig anderledes på grund af foranstaltningen.
- (39) Den pågældende foranstaltning udgør derfor støtte i den betydning, der anvendes i traktatens artikel 87, stk. 1.

Traktatens artikel 87, stk. 2: undtagelser

- (40) Traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, indeholder en række undtagelser fra forbuddet i artikel 87, stk. 1.
- (41) Undtagelserne i artikel 87, stk. 2, kan ikke anvendes på grund af støtteforanstaltningens art og målsætning. Nederlandene har da heller ikke påberåbt sig artikel 87, stk. 2.

Traktatens artikel 87, stk. 3: undtagelser fra Kommissionens vurdering

- (42) I artikel 87, stk. 3, nævnes en række andre former for støtte, der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet. Om de er forenelige med traktaten skal vurderes ud fra Fællesskabets synspunkt og ikke kun fra en bestemt medlemsstats synspunkt. For at fællesmarkedet kan fungere tilfredsstillende, skal undtagelserne i artikel 87, stk. 3, fortolkes snævert.

⁽¹¹⁾ Frontier Economics: »Holland Malt«, oktober 2005

⁽¹²⁾ EUT L 270 af 21.10.2003, s. 78. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1154/2005 (EUT L 187 af 19.7.2005, s. 11).

⁽¹³⁾ Domstolens dom af 17. september 1980 i sag C-730/79, Philip Morris mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Sml. s. 2671, præmis 11 og 12.

⁽¹⁴⁾ Kilde: H.M. Gauger Statistical Digest 2004-2005.

- (43) Hvad artikel 87, stk. 3, litra a), angår, henvises der til, at støttemodtageren ikke er hjemmehørende i et område, hvori den økonomiske situation kan beskrives som meget ugunstig i den betydning, der anvendes i *retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte* ⁽¹⁵⁾ (bruttonationalprodukt (BNP) pr. indbygger på under 75 % af fællesskabsgennemsnittet). Traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), kan derfor ikke begrunde støtte til fremstilling, forarbejdning eller afsætning af produkterne i traktatens bilag I.
- (44) Hvad artikel 87, stk. 3, litra b), angår, må det bemærkes, at formålet med den pågældende støtte ikke er at fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.
- (45) Støtten har heller ikke til formål eller er beregnet til at virkeliggøre målsætningerne i artikel 87, stk. 3, litra d).

Traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)

- (46) Støtteforanstaltninger for at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner kan ifølge traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), betragtes som forenelige med fællesmarkedet, når de ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (47) Da Holland Malt ifølge Kommissionens definition ⁽¹⁶⁾ ikke er nogen lille eller mellemstor virksomhed, kan forordning (EF) nr. 1/2004 af 23. december 2003 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter ⁽¹⁷⁾, ikke anvendes. Om støtte til investeringer med henblik på forarbejdning af landbrugsprodukter er forenelig med artikel 87, stk. 3, litra c), vurderes derfor på grundlag af punkt 4.2 i rammebestemmelserne.

Støtteberettigede udgifter og støtteintensitet

- (48) Ifølge punkt 4.2.3 i rammebestemmelserne kan de støtteberettigede udgifter omfatte udgifter til bygning, erhvervelse eller forbedring af fast ejendom og udgifter til nye maskiner og nyt udstyr, herunder edb-programmel. Støtten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede investeringer i mål 1-regioner og 40 % i de øvrige regioner.
- (49) Disse betingelser er opfyldt, da støtten ydes til opførelse af bygninger, til erhvervelse af grunde til disse bygninger og til udstyr. Desuden har Nederlandene begrænset den anmeldte støtte til 13,5 % af de støtteberettigede udgifter.

Økonomisk levedygtighed og Fællesskabets mindstekrav

- (50) I rammebestemmelsernes punkt 4.2.3 hedder det endvidere, at støtte til investeringer kun må ydes til

⁽¹⁵⁾ EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EFT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁷⁾ EUT L 1 af 3.1.2004, s. 1.

virksomheder, hvis økonomiske levedygtighed kan påvises ved en vurdering af udsigterne for virksomheden. Virksomheden skal desuden opfylde Fællesskabets mindstekrav med hensyn til miljø, hygiejne og dyrevelfærd.

- (51) Disse betingelser er opfyldt. Nederlandene har givet fyldestgørende garantier for, at såvel Bavaria NV som Agrifirm, der tilsammen udgør Holland Malt, er økonomisk levedygtige. Det er desuden blevet tilstrækkelig påvist, at malteriet opfylder Fællesskabets mindstekrav med hensyn til miljø, hygiejne og dyrevelfærd, således som de er fastsat i det nederlandske program for udvikling af landdistrikterne.

Afsætningsmuligheder på markedet

- (52) I rammebestemmelsernes punkt 4.2.5 hedder det, at der ikke må ydes støtte til investeringer i produkter, der ikke finder normale afsætningsmuligheder på markedet. Dette skal vurderes på det relevante niveau for de pågældende produkter, investeringsformerne og den eksisterende og forventede kapacitet. Der tages i denne forbindelse hensyn til eventuelle restriktioner på produktionen eller begrænsninger af EF-støtten under de fælles markedsordninger.
- (53) Proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, er blevet indledt, fordi Kommissionen ud fra de oplysninger, den var i besiddelse af på procedureindledningstidspunktet, ikke kunne udelukke, at der var tale om overkapacitet på maltmarkedet.
- (54) Nederlandenes og Holland Malts bemærkninger i tilknytning til procedureindledningen drejer sig alt væsentligt om tre punkter. For det første bestrides overkapaciteten på maltmarkedet (Nederlandene og Holland Malt bestrider dog ikke, at projektet fører til ekstra kapacitet på maltmarkedet). For det andet hævdes det, at investeringen i fabrikken i Eemshaven snarere vil påvirke samhandelen med tredjelande end samhandelen mellem medlemsstaterne, fordi malteksport udgør et markedssegment, som adskiller sig fra det segment, de indenlandske malteleverandører opererer i. For det tredje antages det, at der findes adskilte markeder for almindelig malt og for premium-malt.

Overkapacitet på maltmarkedet

- (55) Kommissionen har set på situationen med hensyn til produktion af malt og handel med det på både verdensplan og fællesskabsplan. Da Eurostats statistikker for malt er ufuldstændige (manglende eller fortrolige data for produktion og eksport fra en række lande), har Kommissionen benyttet data fra Euromalt, det internationale kornråd og H. M. Gaugers rapport om markedet for maltbyg.

- (56) Hvad situationen på verdensmarkedet angår, kan det af Euromalts data udledes, at malteriernes nuværende leveringskapacitet på verdensplan langt overstiger efterspørgslen, og at det også vil være tilfældet i de kommende år. Euromalts brev fra august 2005⁽¹⁸⁾ indeholder følgende tabel over malkapaciteten på verdensplan.

Malkapaciteten på verdensplan

(i 1 000 ton)

	2004	Overskud	2006 (skøn)	Overskud
EU-15	7 000		7 600	
EU-10	1 200		1 150	
EU-25 i alt	8 700	2 500	8 750	2 700
Rusland	850	-550	1 550	100
Ukraine	230	-50	330	120
Hviderusland	70	-6	70	-10
Central- og Østeuropa	460	-60	470	-60
Europa i alt	10 130	1 834	11 170	2 850
Nafta	3 600		3 900	
Sydamerika	1 220		1 370	
Oceanien	770		950	
Mellemøsten og Centralasien	200		200	
Afrika	380		380	
Kina	3 000		3 300	
Fjernøsten	300		340	
I alt	9 470	- 1 300	10 440	-900
Verden i alt	19 780	534	21 610	1 950

- (57) Som det kan udledes af tabellen, oversteg maltproduktionskapaciteten på verdensplan i 2004 efterspørgslen med ca. en halv million tons. Skønnene for 2006 tyder på, at denne overkapacitet vil vokse til omkring 2 mio. t.

- (58) I Euromalts brev står der, at verdensproduktionen af øl fortsat ventes at vokse med en gennemsnitlig minimums-procent på mellem 1 og 2 % om året. Denne gennemsnitlige vækst er følgen af en tocifret vækst i en række »nye« ølområder (Sydamerika, Afrika, Rusland, Sydøstasien og Kina) og en tilbagegang i de »gamle« regioner (Vesteuropa og Nordamerika). De effektive nyinvesteringer i bryggerier i vækstområderne og tendensen i retning af »lettere« ølsorter medførte ganske vist samtidig et drastisk fald i brugen af malt pr. liter øl. Euromalt konkluderer da også, at den

tiltagende efterspørgsel på øl i de nærmeste år ikke ledsages af en voksende maltefterspørgsel på verdensplan. Ølforbrugets vækstmønster og dets forventede videreudvikling har stimuleret opførelsen af ekstra malkapacitet så meget, at udbudssidens nuværende kapacitet på verdensplan langt overstiger efterspørgslen, og det vil fortsat være tilfældet i endnu en række år. Ifølge Euromalt kan der godt investeres i yderligere malterier, men i Europa er der ikke behov for ny ekstrakapacitet, da eksportmarkederne er i tilbagegang.

- (59) Den nuværende overkapacitet på verdensplan ser ud til at blive bekræftet af faldende handelstal for malt, således som de blev opgivet af det internationale kornråd på seminaret om maltbyg den 4. og 5. oktober 2005 i Bruxelles⁽¹⁹⁾. Ifølge det internationale kornråd er verdenshandelen med

⁽¹⁸⁾ Se fodnote 10.

⁽¹⁹⁾ Præsentation ved John Tjaardstra af produktions- og forbrugsudviklingen for øl, maltbyg og malt.

malt på to år faldet fra 5 621 mio. t i 2002/2003 til 5 275 mio. t i 2004/2005 (det sidste tal er et skøn). For 2005/2006 forventer det internationale kornråd, at den omsatte malmængde går yderligere ned. Denne nedadgående tendens kommer også til udtryk ved, at det antal eksportlicenser, som blev registreret hos malteksportørerne i 2004/2005 (2 219 661 t), er en tilbagegang i forhold til 2003/2004 (2 477 849), og at det i 2005/2006 ventes at ligge lidt lavere end i 2004/2005 ⁽²⁰⁾. Også RM Internationals rapport om maltmarkedet ⁽²¹⁾ synes at pege på en overkapacitet på verdensplan: på grund af de nye malteriers højere standardkapacitet og den kendsgerning, at ølproduktionen på verdensplan ikke er vokset så hurtigt i de seneste år, vil den nye maltproduktion blive absorberet langsommere af efterspørgslen.

(60) Nederlandene hævder i deres brev af 14. oktober 2005, at maltefterspørgslen på verdensplan omkring 2010 forventes at være steget med 10 %. Der henvises til det internationale kornråds præsentation på seminaret om maltbyg den 4. og 5. oktober 2005 i Bruxelles. I denne præsentation anføres det imidlertid, hvad prognoserne for 2010 angår, at maltkapaciteten på verdensplan forventes at vokse med 10 %. Det forekommer ikke rigtigt at benytte maltkapaciteten på verdensplan som indikation på efterspørgslen, således som Nederlandene synes at gøre.

(61) I de kommende år ser verdensmarkedet for malt ud til at blive udsat for to vigtige udviklinger. For det første er der det voksende ølforbrug i de »nye« ølområder. Det skal dog vise sig, om maltsektoren i Fællesskabet er i stand til at udnytte denne vækst.

(62) Ølproduktionens vækst i Kina har ikke ført til nogen betydelig stigning i indførslen af malt. Ifølge Rabobanks rapport om maltsektoren på verdensplan ⁽²²⁾ er maltempporten ikke vokset, selv ikke efter at indførselstolden i 2002 blev sat betydeligt ned, da den omfattede forarbejdningsindustri i Kina fremmer indførsel af maltbyg.

(63) Det voksende forbrug og den voksende produktion af øl i Sydøstasien er for en stor del blevet muliggjort ved hjælp af øget indførsel af malt fra Australien i kraft af dette lands nære beliggenhed og frihandelsaftalerne med det.

(64) De malterier i Fællesskabet, der ligger ved oceanhavne således som Holland Malt, har efter alt at dømme gode forudsætninger for at kunne efterkomme den voksende efterspørgsel på malt i Sydamerika og Afrika. Hvad Sydamerika angår, vil den nye maltkapacitet, der for tiden anlægges i Argentina, dog delvis kunne tilfredsstille den voksende efterspørgsel på malt. Desuden vil Mercosurs udvidelse med Venezuela og eventuelt også andre sydamerikanske lande kunne føre til en voksende handel med malt i Sydamerika.

(65) Udviklingen i Rusland er en anden vigtig faktor på verdensmarkedet for malt. Rusland har en samlet maltkapacitet på 1 mio. t, og en kapacitet på 450 000 t er under opførelse. Da tilstedeværelsen af god maltbyg er i færd med at indhente kapacitetsudvidelsen, vil Rusland blive selvforsynende og sandsynligvis også malteksportør.

(66) På denne baggrund ser Kommissionen ingen tegn på, at den nuværende overkapacitetssituation på verdensmarkedet for malt vil forsvinde i løbet af de nærmeste år. Hvad angår verdenshandelen med malt indtil 2010, forventer det internationale kornråd en forholdsvis stabil mængde, idet »tilbagegangen i Rusland kompenseres af væksten i Sydamerika«, således som det blev nævnt i præsentationen på seminaret om maltbyg i oktober 2005.

(67) Hvad situationen med hensyn til produktionskapacitet og handel med malt i Fællesskabet angår, kan det oplyses, at Holland Malts malteri i Eemshaven blev driftsklart i april 2005. I Euromalts brev fra august 2005 står der, at Fællesskabet trods lukning af en række malterier på grund af lav rentabilitet stadig har en overkapacitet for malt på mindst 500 000-700 000 t (kapaciteten i Fællesskabet er på 8 800 000 t, forbruget på 5 900 000 t og udførslen på 2 250 000 t).

(68) Ifølge Euromalt vil rentabiliteten i Fællesskabets maltsektor nå et lavpunkt i 2005/2006 på grund af det store antal tabsgivende virksomheder, hvis omkostninger kun bliver delvis dækket. Formentlig på grund af denne lave rentabilitet indgav den store tyske maltproducent Weisheimer i Andernach konkursbegæring i foråret 2006. Derefter er andre maltproduktionsanlæg blevet lukket permanent, heriblandt fire fabrikker i Det Forenede Kongerige, to i Tyskland og én i Frankrig. Det drejer sig om ældre anlæg, som tilhører større virksomheder. Andre maltproducenter har besluttet at lukke en del af deres kapacitet midlertidigt. I andre tilfælde er ældre maltproduktionskapacitet blevet afløst af ny. Den samlede maltkapacitet i Fællesskabet blev som resultatet heraf i juli 2006 af H.M. Gauger anslået til 8 800 000 t ⁽²³⁾, mens vurderingen af forbrug og udførsel i Fællesskabet svarer til den, der fremgår af Euromalts brev fra august 2005. Det vil stadig betyde en overkapacitet på omtrent 600 000 t.

(69) I sit brev fra oktober 2005 anfører Nederlandene, at det tal på 500 000-700 000 t for overkapacitet i Fællesskabets i maltsektor, som opgives af Euromalt, bygger på såkaldt »name plate«-kapacitet, dvs. en produktion, der løber i 24 timer om dagen, 7 dage om ugen og 365 dage om året. Stilstandsperioder på fabrikkerne på grund af vedligeholdelse, tekniske problemer og revision er ikke taget i betragtning, og det er derfor usikkert, om der virkelig er tale om overkapacitet.

⁽²⁰⁾ Rapport nr. 5 af H.M. Gauger den 2. juni 2006. Rapporten tager en samlet udførsel på 2 140 mio. t som udgangspunkt for 2005/2006.

⁽²¹⁾ Se fodnote 8.

⁽²²⁾ Se fodnote 8.

⁽²³⁾ H.M. Gauger, July 2006 — State of the European Malt Industry

- (70) Kommissionen støtter sig til tallene for den faktiske kapacitet og produktion i Fællesskabets maltsektor i de forløbne år. Kommissionen har lånt følgende tabel fra H.M. Gaugers statistiske oversigt for 2004/2005, der har nationale statistikker, Euromalt og Eurostat som kilder.

Den samlede maltkapacitet og maltproduktion i Fællesskabet

	Kapacitet (i tons):	Produktion i ton
2002	8 613 304	8 455 119
2003	8 32 525	8 595 156
2004	8 818 633	8 644 575

- (71) Tallene i tabellen tyder på en udnyttelse af den samlede kapacitet på mindst 98 % i årene 2002-2004. Tallene i Frontier Economics rapport ⁽²⁴⁾ tyder på en tilsvarende udnyttelsesprocent. I 2005 var udnyttelsesprocenten lavere, idet maltproduktionen i Fællesskabet var på 8,4 mio. t og kapaciteten på 8,8 mio. t. I produktionsåret 2006/2007 forventes en samlet produktion på 8 mio. t og en kapacitet på 8,8 mio. t ⁽²⁵⁾. Denne lavere udnyttelsesgrad synes dog at være udtryk for maltvirksomhedernes reaktion på den lave rentabilitet, dvs. deres beslutning om at producere mindre malt og foretage midlertidig lukning af produktionskapacitet. I produktionsåret 2006/2007 kan den dårlige maltbyghøst også være en del af forklaringen. Tallene for 2002 til og med 2004 viser, at det er teknisk muligt at udnytte mindst 98 % af den samlede produktionskapacitet. At procentsatsen for den faktiske udnyttelse af den samlede kapacitet er så høj, giver dog ikke grund til at tvivle på, at der er overkapacitet i Fællesskabets maltsektor.

- (72) I fremtiden må, som nævnt i Euromalts brev fra august 2005, »uanselig, gammel og uhensigtsmæssig kapacitet skulle lukkes. Det bliver en langsom proces på grund af sektorens struktur i visse medlemsstater«. Denne proces ser ud til at være gået hurtigere i 2006. Mod midten af 2006 synes maltproduktionen i Fællesskabet igen at være kommet i ligevægt med den faktiske efterspørgsel, fordi maltproducenterne har lært at begrænse deres produktion til de mulige salgsmængder ⁽²⁶⁾. Selv efter de allerede nævnte midlertidige lukninger af ældre maltproduktionsanlæg overstiger den samlede maltproduktionskapacitet i Fællesskabet dog stadig den faktiske efterspørgsel med ca. 600 000 t. Desuden ventes der ingen efterspørgselsvækst i Fællesskabet på grund af det stagnerende ølforbrug, mens udførslen fra Fællesskabet finder sted i en verdenshandels-situation, som forventes at forblive forholdsvis stabil i de kommende år. Kommissionen finder derfor ingen tydelige tegn på, at der snart vil ske nogen ændring af den nuværende overkapacitetssituation.

Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

- (73) Nederlandene og Holland Malt mener, at investeringen i fabrikken i Eemshaven snarere vil påvirke samhandelen med tredjelande end samhandelen mellem medlemsstaterne, da eksporten af malt udgør et markedssegment, som adskiller sig fra det segment, maltleverandører, der ikke er beliggende ved havet, udøver deres virksomhed i.

- (74) Kommissionen indrømmer, at en del af Fællesskabets maltkapacitet består af små private virksomheder eller familievirksomheder, som ikke ligger ved havet, og som især producerer til det indenlandske marked. En del af deres produktion kan dog også være bestemt til udførsel, og de er i så fald udsat for konkurrence fra andre malterier i Fællesskabet, der hovedsagelig producerer til udførsel (som Holland Malt).

- (75) Desuden er der store grupper i Fællesskabets maltsektor, som afsætter deres malt både i og uden for Fællesskabet. Holland Malt hører med sin beliggenhed ved en oceanhavn, hvorfra både Fællesskabets marked og markederne udenfor kan forsynes, til denne kategori. Malterier i Fællesskabet, som først og fremmest sigter på udførsel til andre markeder, vil derfor kunne få konkurrence fra Holland Malt. Det samme gælder for malterier i Fællesskabet, der fortrinsvis sælger på det indre marked, da Holland Malt stadig påtænker at afsætte en betydelig mængde malt til europæiske lande. I sin driftsplan for august 2003 angiver Holland Malt, at det i 2005 har planer om at afsætte 71 540 t til europæiske aftagere (heroverfor står en forventet afsætning på 28 100 t til Asien, 40 600 t til Latinamerika og 29 000 t til Rusland).

- (76) Der kan opstå situationer, hvor malterier, der hovedsagelig har indrettet sig på eksport til lande uden for Fællesskabet (som Holland Malt), ikke kan finde aftagere til den produktion, der er planlagt for de pågældende bestemmelsessteder, så de muligvis vil søge at afsætte denne produktion i Fællesskabet. Også det omvendte kan ske. Kommissionen betragter da heller ikke segmenterne inden for og uden for Fællesskabet som fuldstændigt adskilte segmenter. Der er en indbyrdes forbindelse, så udviklingen uden for Fællesskabet påvirker udviklingen inden for Fællesskabet og omvendt.

- (77) På denne baggrund kan Kommissionen ikke tilslutte sig konklusionen i Frontier Economics rapport, som siger, at der ikke er tegn på, at støtten til Holland Malt vil medføre nogen forskydning af andre europæiske producenters afsætning af malt ud over den, som vil finde sted under alle omstændigheder. Kommissionen kan ikke udelukke en sådan forskydning af Fællesskabets øvrige maltproducenters afsætning af malt til aftagere i og uden for Fællesskabet. Den konkluderer derfor, at støtten kan påvirke samhandelen og konkurrencen mellem medlemsstaterne.

⁽²⁴⁾ Se fodnote 11.

⁽²⁵⁾ H.M. Gauger Market report nl. 4, 2 May 2006

⁽²⁶⁾ H.M. Gauger, July 2006 — State of the European Malt Industry

Et marked for premium-malt

(78) Kommissionen har taget de oplysninger (inkl. breve fra tredjepart), som Nederlandene og Holland Malt har sendt om udviklingen af HTST-malt ⁽²⁷⁾, til efterretning. Nederlandene, Holland Malt og de interesserede parter beskriver HTST-malt som en maltsort, der har andre karaktertræk end almindelig malt og giver øllet mere smag og aroma, mere varig perledannelse og længere holdbarhed.

(79) Ifølge Nederlandene og Holland Malt kan HTST-malt betragtes som premium-malt. I betragtning af den enestående fysiske karakter, den ubestridelige kvalitet og den højere prisklasse er det efter deres opfattelse yderst sandsynligt, at HTST-malt og almindelig malt ikke eller kun vanskeligt kan udskiftes med hinanden. HTST-malt forventes at ville skabe sin egen efterspørgsel og sit eget marked.

(80) Kommissionen indrømmer, at HTST-malt kan have særlige karaktertræk og være af høj kvalitet. Dog må det fastslås, om der eksisterer et særskilt marked for premium-malt (som skal forsynes med HTST-malt) foruden et marked for almindelig malt. Domstolen i første instans har erklæret, at der kun kan være tale om et tilstrækkelig adskilt marked, hvis

»tjenesteydelsen eller godet har særlige egenskaber, som adskiller tjenesteydelsen eller godet så meget fra andre tjenesteydelser eller goder, at de kun i ringe omfang er substituerbare og konkurrerer med disse. I den forbindelse skal graden af produkternes substituerbarhed i forhold til hinanden vurderes på grundlag af disses objektive egenskaber og under hensyn til efterspørgsels- og udbudsstrukturen på det pågældende marked samt konkurrencevilkårene ⁽²⁸⁾.

(81) Med hensyn til efterspørgsels- og udbudsstrukturen på markedet og til konkurrencevilkårene har Kommissionen modtaget bemærkninger fra flere interesserede parter (frem for alt de nationale maltproducenters organisationer), hvori det anføres, at der ikke kan skelnes klart mellem almindelig malt og premium-malt. Ifølge disse bemærkninger er malt snarere et produkt af generisk art med let varierende karaktertræk og med kvalitetsnormer, som er blevet pålagt af bryggerisektoren. Hos størstedelen af malteriernes kunder er der tilsyneladende kun efterspørgsel på malt af høj kvalitet, som svarer til kundernes specifikationer og opfylder alle krav til fødevarer sikkerhed.

(82) Den indbyrdes udskiftelighed mellem de forskellige malteriers forskellige maltsorter forekommer derfor ikke ubetydelig, da de alle fremstiller malt af høj kvalitet for at kunne tilfredsstille deres kunders efterspørgsel.

⁽²⁷⁾ Erklæring fra Bühler om Holland Malts teknologier (ikke dateret). Brev fra Universitetet i Freising — Weihenstephan München, maj 2005.

Brev fra en interesseret part, som indeholder forretningshemmeligheder, og derfor vil blive behandlet fortroligt.

⁽²⁸⁾ Dom afsagt af domstolen i første instans den 21. oktober 1997 i sag T-229/94., Deutsche Bahn/Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, saml. II-1689, præmis 10.

(83) Dette synes at blive bekræftet af flere tegn på, at premium-øl ikke nødvendigvis fremstilles af en anden maltkvalitet end almindeligt øl. Ifølge Nederlandene vil Holland Malt først og fremmest fremstille sit HTST-malt til ølmarkedets »premium-segment«. Nederlandene anfører, at der til fremstilling af den slags premium-øl kræves råstoffer af høj kvalitet med karaktertræk, som giver dette øl en bedre smag. Holland Malt nævner i sit brev »Just Drinks.com 2004 report ⁽²⁹⁾«, hvori betydningsfulde bryggerier ifølge Holland malt hævder, at premium-øl er en afgjort bedre drik med en rundere og mere speciel smag.

(84) Efter Kommissionens opfattelse henviser denne sætning i rapporten imidlertid til det indtryk, forbrugeren har af premium-øl, og er ikke nogen udtalelse fra betydningsfulde bryggerier. På rapportens side 59 står der, at forbrugeren ifølge Scottish & Newcastle har den opfattelse, at et premium-mærke er af højere kvalitet og har højere status. Afgørende faktorer er: tanken om en højere kvalitet — premium-øl er en afgjort bedre drik med en rundere og mere speciel smag.

(85) I sammenfatningen af den rapport, Holland Malt selv har indleveret, står der, at »det af interviews, som just-drinks.com har foretaget med en række vigtige internationale beslutningstagere fra bryggerisektoren over hele verden fremgår, at premium-øl egentlig er et markedsføringsbegreb«. Endvidere står der i rapporten, at en standardøl i en bestemt region i et bestemt land kan blive en premium-øl, og at de vigtigste internationale bryggerier tilpasser deres markedsføringsstrategi til markedet. Sorter, der i en bestemt region fremhæves som premium-mærke, behøver ikke nødvendigvis at blive betragtet som sådanne i andre regioner. Endvidere hedder det i rapporten, at »læseren skal gøre sig klart, at efterspørgslen på premium-øl, som den fremgår af sammenligninger mellem de forskellige år og de forskellige tendenser i en årrække, varierer, fordi forbrugernes opfattelse ændrer sig, ikke fordi produktspecifikationen gør det. Som Interbrew påpeger, at der forbrugeren, der bestemmer, hvad premium er, ikke industrien«.

(86) Da produktionsspecifikationen ikke er nogen vigtig faktor, hvormed det kan afgøres, hvilke øl, der kan betragtes som premium-øl, tyder det på, at de forskellige maltsorter, for så vidt som de opfylder de (minimale) kvalitetsnormer, som bryggerisektoren har pålagt, sagtens kan udskiftes indbyrdes. Der henvises også til denne indbyrdes udskiftelighed i fusionssagen Hugh Baird/Scottish and Newcastle ⁽³⁰⁾. Med hensyn til det pågældende produktmarked hævder de anmeldende parter (Hugh Baird og Scottish and Newcastle), at det er mindst lige så stort som maltmarkedet. I beslutningen står der, at selv om maltmarkedet beviseligt

⁽²⁹⁾ www.just-drinks.com, »A global market review of premium beer — with forecasts to 2010«.

⁽³⁰⁾ Sag nr. IV/M.1372 af 18.12.1998.

er adskilt i et malt- og et destillationsmarked, finder parterne ikke, at dette er noget argument, da substituerbarheden på udbudssiden er stor.

(87) Desuden har Kommissionen gennemgået de statistiske kilder for maltproduktionen uden at finde noget særskilt marked for premium-malt. Tværtimod opgiver alle kilder ((Eurostat, Euromalt, Det Internationale Kornråd) kun data for det almindelige maltmarked. Nederlandene og Holland Malt har ikke selv givet tal for eksisterende kapacitet eller for fremstilling af premium-malt. I deres argumentation i forbindelse med overkapaciteten har de tværtimod henvist til tal for malt (som samlet produkt) uden at skelne mellem almindelig malt og premium-malt.

(88) Kommissionen mener da heller ikke, at der kan trækkes en tydelig grænse mellem de to kategorier (almindelig malt og premium-malt). Der kan måske være kvalitetsforskelle, men de synes ikke at være af en sådan art, at de begrænser den indbyrdes udskiftelighed mellem maltsorterne eller konkurrencen mellem malterierne mærkbart.

(89) På baggrund af disse konklusioner med hensyn til overkapaciteten på maltmarkedet, den pågældende støtteforanstaltningens mulige påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne og den manglende evne til klart at kunne påvise et særskilt marked for premium-malt mener Kommissionen, at støtteforanstaltningen ikke er i overensstemmelse med punkt 4.2.5 i rammebestemmelserne, hvori det hedder, at der ikke må ydes støtte til investering i produkter, for hvilke der ikke findes normale afsætningsmuligheder på markedet.

Støtte til et malteri i Litauen

(90) Holland Malt henviser til, at situationen på verdensmarkedet ikke har forhindret Kommissionen i at godkende investeringsstøtte til et malteri i Litauen.

(91) Kommissionen må henvise til, at den ikke har godkendt statsstøtte til investering i et malteri i Litauen efter dette lands tiltrædelse af Fællesskabet den 1. maj 2004. Før denne dato gjaldt der ingen statsstøtteregler for landbrugsprodukter i Litauen. Hvor om alting er, er andre medlemsstaters manglende opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til Traktatens artikel 87 og 88 irrelevant, når det drejer sig om, hvorvidt den medlemsstat, der er indledt procedure mod i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2, har ydet (ulovlig) statsstøtte ⁽³¹⁾.

(92) Kommissionen kan i denne forbindelse nævne, at den også har indledt formel undersøgelsesprocedure i henhold til Traktatens artikel 88, stk. 2, fordi Spanien har tilkendegivet, at det påtænker at yde støtte til malteriet Maltacarrión S. A. ⁽³²⁾. Denne procedure er blevet indledt af samme grund som i det foreliggende tilfælde, nemlig, at det ikke kan udelukkes, at der er tale om overkapacitet på maltmarkedet.

Da denne procedure var blevet indledt, trak Spanien anmeldelsen af den pågældende støtte tilbage.

Regionale aspekter

(93) Kommissionen erkender den betydning af den regionale udvikling i forbindelse med støtten til Holland Malt, som Nederlandene og flere af de interesserede parter peger på, og vil afgjort ikke bestride den. I den forstand ville projektet passe udmærket ind i IPR-ordningen.

(94) Projektet skal dog opfylde alle betingelser for investeringsstøtte til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, således som de er fastsat i rammebestemmelserne. Da det ikke opfylder i det mindste én vigtig betingelse, kan Kommissionen ikke godkende statsstøtte til projektet, uanset de positive aspekter, hvad den regionale udvikling angår.

VI. KONKLUSION

(95) På denne baggrund betragter Kommissionen støtten til Holland Malt som uforenelig med traktatens artikel 87 og 88. Støtten er ikke i overensstemmelse med punkt 4.2.5 i rammebestemmelserne, hvori det hedder, at der ikke må ydes støtte til investering i produkter, for hvilke der ikke findes normale afsætningsmuligheder på markedet.

(96) Nederlandene har i deres brev af 17. december 2004 tilkendegivet, at støtten tildeles med forbehold af Kommissionens godkendelse. Hvis der trods dette forbehold er blevet ydet støtte, skal den kræves tilbagebetalt -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Nederlandene tildelte statsstøtte til fordel for Holland Malt BV i form af et tilskud på 7 425 000 EUR med forbehold af Kommissionens godkendelse er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Nederlandene trækker den i artikel 1 nævnte statsstøtte tilbage.

Artikel 3

1. Nederlandene træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 nævnte støtte, som allerede ulovligt er udbetalt til støttemodtageren.

2. Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtageren, og indtil den er blevet tilbagebetalt.

⁽³¹⁾ Se f.eks. dom afsagt af retten i første instans den 30. april 1998 i sag T-214/95, Het Vlaamse Gewest/Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, saml. II-717, præmis 54.

⁽³²⁾ Se C 48, 21.12.2005, endnu ikke offentliggjort i EUT.

Renterne beregnes på grundlag af den referencesats, der anvendes til beregning af subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Nederlandene

Artikel 4

Udfærdiget i Bruxelles, 26. september 2006

Nederlandene underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger de har truffet for at efterkomme den.

På Kommissionens vegne
Mariann FISCHER BOEL
Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

26. oktober 2006

om oprettelse af Forvaltningsorganet for Det Transeuropæiske Transportnet i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 58/2003

(2007/60/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 58/2003 af 19. december 2002 om vedtægterne for de forvaltningsorganer, der skal administrere opgaver i forbindelse med EF-programmer ⁽¹⁾, særlig artikel 3, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved forordning (EF) nr. 58/2003 bemyndiges Kommissionen til at oprette forvaltningsorganer i overensstemmelse med de vedtægter, der er fastlagt i nævnte forordning, og til at overdrage visse opgaver i forbindelse med forvaltningen af et eller flere fællesskabsprogrammer eller -foranstaltninger til disse forvaltningsorganer.
- (2) Oprettelsen af et forvaltningsorgan skal gøre det muligt for Kommissionen at koncentrere sig om de vigtigste aktiviteter og funktioner, som ikke kan eksternaliseres, uden af den grund at miste styringen af, kontrollen med og det endelige ansvar for de foranstaltninger, som forvaltes af forvaltningsorganerne.
- (3) Forvaltningen af Fællesskabets indsats for det transeuropæiske transportnet omfatter projektgennemførelse, som ikke indebærer, at der skal træffes politiske beslutninger, men som kræver stor teknisk og finansiel ekspertise under hele projektførelsen.
- (4) Forvaltningsopgaver i forbindelse med denne fællesskabsindsats kan overdrages til et forvaltningsorgan, idet der sondres klart mellem planlægning, prioritering og programevaluering, som henhører under Kommissionens tjenestegrene, og projektgennemførelse, som overdrages til forvaltningsorganet.
- (5) Der er foretaget en costbenefitanalyse, som viser, at oprettelsen af et forvaltningsorgan ville gøre det muligt at øge effektiviteten og mindske omkostningerne ved udbygningen af det transeuropæiske transportnet. Det transeuropæiske transportnets særlige karakter betyder, at hovedvægten bør lægges på uddelegering af tekniske opgaver med det centrale mål at styrke forbindelserne mellem det transeuropæiske transportnet og de relevante faglige kredse.

- (6) Forvaltningsorganet skal mobilisere fremragende ekspertise til støtte for de mål, Kommissionen har opstillet, og under Kommissionens kontrol. Dets oprettelse har desuden til formål at gøre det lettere at rekruttere specialister i spørgsmål vedrørende det transeuropæiske transportnet for dermed at sikre en så effektiv gennemførelse af det transeuropæiske transportnet som muligt.
- (7) Organet skal gøre iværksættelsen af Fællesskabets indsats inden for det transeuropæiske transportnet mere fleksibel. Dets årlige arbejdsprogram skal bl.a. sætte det i stand til at bidrage til gennemførelsen af de årlige hovedopgaver under udbygningen af det transeuropæiske transportnet som planlagt og fastsat af Kommissionen. Desuden skal det sikre, at finansieringsbidragene koordineres bedre med andre fællesskabsinstrumenter.
- (8) En forvaltning, der bygger på organets resultater og på indførelsen af de nødvendige kontrol- og koordinationsprocedurer og -kanaler, skal sætte Kommissionens tjenestegrene i stand til at forenkle sine arbejdsgange ved udbygningen af det transeuropæiske transportnet. Kommissionens tjenestegrene kan drage nytte af organets tekniske arbejde ved sideløbende med dette at sikre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af de opgaver, der indebærer politiske skøn.
- (9) Organets samarbejde med Kommissionens tjenestegrene og dets varetagelse af sine egne opgaver skal gøre det muligt at gøre Fællesskabets indsats for det transeuropæiske transportnet mere synlig.
- (10) Foranstaltningerne i denne afgørelse er i overensstemmelse med udtalelse fra Forvaltningsorganudvalget -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Oprettelse

1. Til forvaltning af Fællesskabets indsats inden for det transeuropæiske transportnet oprettes der et forvaltningsorgan (i det følgende benævnt »organet«), hvis vedtægter er fastlagt i forordning (EF) nr. 58/2003.

⁽¹⁾ EFT L 11 af 16.1.2003, s. 1.

2. Organets navn er »Forvaltningsorganet for Det Transeuropæiske Transportnet«.

Artikel 2

Placering

Organet placeres i Bruxelles.

Artikel 3

Varighed

Organet oprettes for en periode, der begynder den 1. november 2006 og slutter den 31. december 2008.

Artikel 4

Mål og opgaver

1. Organet skal som led i Fællesskabets indsats inden for det transeuropæiske transportnet udføre opgaverne i forbindelse med Fællesskabets finansielle støtte i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2236/95 ⁽²⁾ bortset fra planlægning, prioritering, programevaluering, vedtagelse af finansieringsafgørelserne og overvågning af lovgivningen. Organets opgaver består navnlig i:

- (a) at forvalte den finansielle støtte fra budgettet for det transeuropæiske transportnet til projekter af fælles interesse i forberedelses-, finansierings- og opfølgningsfasen og at gennemføre den dertil nødvendige kontrol, idet organet træffer de hertil nødvendige beslutninger på grundlag af fuldmagten fra Kommissionen
- (b) at sikre koordinationen med andre fællesskabsinstrumenter, specielt ved mere effektivt at koordinere interventionerne på den samlede linjeføring for de prioriterede projekter, som også strukturfondene, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Investeringsbank bidrager til finansieringen af
- (c) at bistå projektlederne med at tilrettelægge finansieringen af projekterne og udvikle fælles evalueringsmetoder
- (d) at vedtage budgetgennemførelsesakter for indtægter og udgifter og på grundlag af Kommissionens fuldmagt at træffe alle de foranstaltninger, der er nødvendige for forvaltningen af Fællesskabets indsats for det transeuropæiske transportnet, og som er omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 2236/95 ⁽³⁾, herunder dem der vedrører tildeling af kontrakter og støtte

(e) at indsamle, analysere og forelægge Kommissionen alle oplysninger, der er nødvendige for virkeliggørelsen af det transeuropæiske net

(f) at yde teknisk og administrativ støtte efter anmodning fra Kommissionen.

2. Udøvelsen af de opgaver, der er fastsat i stk. 1, litra b), indskrænker hverken forvaltningsmyndighedernes ansvar i forbindelse med de operationelle programmer, som strukturfondene eller Samhørighedsfonden er med til at finansiere, for så vidt angår udvælgelse eller iværksættelse af projekter, der indgår i det transeuropæiske transportnet, eller medlemsstaternes finansielle ansvar i forbindelse med den delte forvaltning af disse programmer.

3. Ud over de i stk. 1 omhandlede opgaver kan Kommissionen efter udtalelse fra Forvaltningsorganudvalget pålægge organet at udføre opgaver af samme karakter i forbindelse med andre fællesskabsprogrammer eller -foranstaltninger, jf. artikel 2 i forordning (EF) nr. 58/2003, forudsat at disse programmer eller foranstaltninger falder inden for rammerne af Fællesskabets indsats for det transeuropæiske transportnet.

4. Det fuldmagtsdokument, Kommissionen vedtager, indeholder en detaljeret beskrivelse af alle de opgaver, der overdrages til organet, og tilpasses efter de yderligere opgaver, der eventuelt kan overdrages til organet. Dokumentet sendes til Forvaltningsorganudvalget til orientering.

Artikel 5

Organisationsstruktur

1. Organet forvaltes af en styrelseskomité og en direktør, som Kommissionen udpeger.

2. Styrelseskomitéens medlemmer udnævnes for den i artikel 3 fastsatte periode.

3. Organets direktør udnævnes for den i artikel 3 fastsatte periode.

Artikel 6

Tilskud

Organet modtager et tilskud over De Europæiske Fællesskabers almindelige budget; tilskuddet tages fra tildelingen til Fællesskabets indsats for det transeuropæiske transportnet og i

⁽²⁾ EFT L 228 af 23.9.1995, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 228 af 23.9.1995, s. 1.

påkommende tilfælde fra andre fællesskabsprogrammer eller -foranstaltninger, som det i henhold til artikel 4, stk. 3, er overdraget til organet at gennemføre.

Artikel 7

Kontrol og rapportering om gennemførelsen

Organet er underlagt Kommissionens kontrol og skal regelmæssigt aflægge rapport om udførelsen af de opgaver, det har fået pålagt som led i Fællesskabets indsats for det transeuropæiske transportnet, på de betingelser og med den hyppighed, der fastsættes i fuldmagtsdokumentet.

Artikel 8

Gennemførelse af driftsbudgettet

Organet gennemfører sit driftsbudget i overensstemmelse med bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 1653/2004 ⁽⁴⁾.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. oktober 2006.

På Kommissionens vegne

Jacques BARROT

Næstformand

⁽⁴⁾ EUT L 297 af 22.9.2004, s. 6.

**AFGØRELSE NR. 1/2006 TRUFFET AF DEN BLANDEDE VETERINÆRKOMITÉ, DER ER NEDSAT
VED AFTALEN MELLEM DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB OG DET SCHWEIZISKE FORBUND OM
HANDEL MED LANDBRUGSPRODUKTER**

af 1. december 2006

om ændring af appendiks 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 10 i bilag 11 til aftalen

(2007/61/EF)

KOMITÉEN HAR -

under henvisning til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter (i det følgende benævnt »landbrugsaftalen«), særlig artikel 19, stk. 3, i bilag 11, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Landbrugsaftalen trådte i kraft den 1. juni 2002.

(2) Ved artikel 19, stk. 1, i bilag 11 til landbrugsaftalen nedsættes der en blandet veterinærkomité, der skal behandle alle spørgsmål vedrørende nævnte bilag og dets gennemførelse samt varetage de opgaver, der er fastsat i det. I henhold til artikel 19, stk. 3, kan Den Blandede Veterinærkomité beslutte at ændre appendikserne i bilag 11, blandt andet for at tilpasse eller ajourføre dem.

(3) Appendiks 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 11 i bilag 11 til landbrugsaftalen blev ændret første gang ved afgørelse nr. 2/2003 truffet af Den Blandede Veterinærkomité, der er nedsat ved aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter, den 25. november 2003 om ændring af appendiks 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 11 i bilag 11 til aftalen ⁽¹⁾.

(4) Appendiks 1, 2, 3, 4, 5 og 11 i bilag 11 til landbrugsaftalen blev senest ændret ved afgørelse nr. 2/2004 truffet af Den Blandede Veterinærkomité, der er nedsat ved aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter, den 9. december 2004 om ændring af appendiks 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 11 i bilag 11 til aftalen ⁽²⁾.

(5) Appendiks 6 i bilag 11 til landbrugsaftalen blev ændret ved afgørelse nr. 1/2005 truffet af Den Blandede Veterinærkomité, der er nedsat ved aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter, den 21. december 2005 om ændring af appendiks 6 i aftalens bilag 11 ⁽³⁾.

(6) Det Schweiziske Forbund har forpligtet sig til i sin nationale lovgivning at indarbejde bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2003/99 af 17. november 2003 om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF ⁽⁴⁾, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003 af 17. november 2003 om bekæmpelse af salmonella og andre bestemte fødevarerbårne zoonotiske agenser ⁽⁵⁾ og Kommissionens forordning (EF) nr. 1003/2005 af 30. juni 2005 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003 for så vidt angår et EF-mål for mindskelse af forekomsten af visse salmonellaserotyper i avlsflokke af *Gallus gallus* og om ændring af forordning (EF) nr. 2160/2003 ⁽⁶⁾.

(7) Det Schweiziske Forbund har forpligtet sig til i sin nationale lovgivning at indarbejde bestemmelserne i Rådets direktiv 97/78/EF af 18. december 1997 om fastsættelse af principperne for tilrettelæggelse af veterinærkontrollen for tredjelandsprodukter, der føres ind i Fællesskabet ⁽⁷⁾.

(8) Det Schweiziske Forbund har forpligtet sig til i sin nationale lovgivning at indarbejde bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2073/2005 af 15. november 2005 om mikrobiologiske kriterier for fødevarer ⁽⁸⁾, bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2074/2005 af 5. december 2005 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende visse produkter i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 og vedrørende offentlig kontrol i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004, om fravigelse fra Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 og om ændring af forordning (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 854/2004 ⁽⁹⁾ og bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 2075/2005 af 5. december 2005 om særlige bestemmelser om offentlig kontrol af trikiner i kød ⁽¹⁰⁾.

(9) Appendiks 1 i bilag 11 til aftalen bør ændres for at tage hensyn til EF-lovgivningen og de schweiziske retsfor skrifter

⁽¹⁾ EUT L 23 af 28.1.2004, s. 27.

⁽²⁾ EUT L 17 af 20.1.2005, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 347 af 30.12.2005, s. 93.

⁽⁴⁾ EUT L 325 af 12.12.2003, s. 31.

⁽⁵⁾ EUT L 325 af 12.12.2003, s. 1.

⁽⁶⁾ EUT L 170 af 1.7.2005, s. 12.

⁽⁷⁾ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 9.

⁽⁸⁾ EUT L 338 af 22.12.2005, s. 1.

⁽⁹⁾ EUT L 338 af 22.12.2005, s. 27.

⁽¹⁰⁾ EUT L 338 af 22.12.2005, s. 60.

om zoonoser og særlige regler for handelen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund.

- (10) Appendiks 1, 2, 3, 4, 5 og 10 i bilag 11 til landbrugsaftalen bør ændres for at tage hensyn til de ændringer, der er foretaget i EF-lovgivningen og i de schweiziske retsfor skrifter frem til 1. juli 2006.
- (11) De sundhedsforanstaltninger, der er fastsat i schweizisk lovgivning, anerkendes som ligestillede med henblik på handel, for så vidt angår animalske produkter til konsum. Appendiks 6 i bilag 11 til landbrugsaftalen bør derfor ændres.
- (12) Bestemmelserne i appendiks 5 og 10 i bilag 11 til landbrugsaftalen tages op til fornyet behandling i Den Blandede Veterinærkomité senest et år efter datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse –

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Appendiks 1, 2, 3, 4, 6 og 10 i bilag 11 til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter (landbrugsaftalen) erstattes af appendikserne i bilag 1 til denne afgørelse.

Undertegnet i Bern, den 1. december 2006. Undertegnet i Bruxelles, den 1. december 2006.

På Det Schweiziske Forbunds vegne
Delegationsleder
Hans WYSS

Artikel 2

Appendiks 5 i bilag 11, kapitel 3, punkt V, litra A, til landbrugsaftalen affattes således:

»A. For kontrol af levende dyr fra andre lande end de af bilaget omfattede forpligter de schweiziske myndigheder sig til at opkræve mindst de gebyrer, der er forbundet med den offentlige kontrol, jf. kapitel VI i forordning (EF) nr. 882/2004 og de i bilag V fastsatte minimumsgebyrer.«

Artikel 3

Denne afgørelse, der er udfærdiget i to eksemplarer, undertegnes af de to formænd eller andre personer, der er bemyndiget til at handle på parternes vegne.

Artikel 4

Denne afgørelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den får virkning fra datoen for den sidste undertegnelse.

På Det Europæiske Fællesskabs vegne
Delegationsleder
Paul VAN GELDORP

BILAG

«Appendiks 1

BEKÆMPELSESFORANSTALTNINGER/ANMELDELSE AF SYGDOMME

I. Mund- og klovesyge

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
1. Rådets direktiv 2003/85/EF af 29. september 2003 om EF-foranstaltninger til bekæmpelse af mund- og klovesyge, om ophævelse af direktiv 85/511/EØF og beslutningerne 89/531/EØF og 91/665/EØF og om ændring af direktiv 92/46/EØF (EUT L 306 af 22.11.2003, s. 1) ændret ved Kommissionens beslutning 2005/615/EF af 16. august 2005 om ændring af bilag XI til Rådets direktiv 2003/85/EF for så vidt angår nationale laboratorier i visse medlemsstater	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogene for dyr), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 99-103 (særlige foranstaltninger til bekæmpelse af mund- og klovesyge) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium, registrering, kontrol og udlevering af mund- og klovesygevaccine)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Kommissionen og Office vétérinaire fédéral meddeler hinanden, hvis de har til hensigt at iværksætte nødvaccination. I yderste nødsfald meddeles det, hvilken afgørelse der er truffet, og hvilke regler der gælder for iværksættelsen af den. Under alle omstændigheder føres der hurtigst muligt konsultationer i Den Blandede Veterinærkomité.
2. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
3. Det fælles referencelaboratorium til identifikation af mund- og klovesygevirus er: The Institute for Animal Health, Pirbright Laboratory, England. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag XVI til direktiv 2003/85/EF.

II. **Klassisk svinepest**

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 2001/89/EF af 23. oktober 2001 om EF-foranstaltninger til bekæmpelse af klassisk svinepest (EFT L 316 af 1.12.2001, s. 5), senest ændret ved akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union — Bilag II: Liste omhandlet i artikel 20 i tiltrædelsesakten — 6. Landbrug — B. Veterinær- og plantesundhedslovgivning — I. Veterinærlovgivning (EUT L 236 af 23.9.2003, s. 381)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 40-47 (bortskaffelse og udnyttelse af affald), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogener for dyr), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 116-121 (konstatning af svinepest ved slagtning, særlige foranstaltninger til bekæmpelse af svinepest) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium) 4. Bekendtgørelse af 23. juni 2004 om bortskaffelse af animalsk affald (OESPA), senest ændret den 22. juni 2005 (RS 916.441.22)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Kommissionen og Office vétérinaire fédéral meddeler hinanden, hvis de har til hensigt at iværksætte nødvaccination. Der føres hurtigst muligt konsultationer i Den Blandede Veterinærkomité.
2. I henhold til artikel 117, stk. 5, i bekendtgørelse om epizootier udsteder Office vétérinaire fédéral om nødvendigt tekniske gennemførelsesbestemmelser om stempeling og behandling af kød fra beskyttelses- og overvågningszoner.
3. I henhold til artikel 121 i bekendtgørelse om epizootier forpligter Schweiz sig til at iværksætte en plan for udryddelse af klassisk svinepest hos vildsvin i overensstemmelse med artikel 15 og 16 i direktiv 2001/89/EF. Der føres hurtigst muligt konsultationer i Den Blandede Veterinærkomité.
4. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
5. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 21 i direktiv 2001/89/EF og artikel 57 i lov om epizootier.
6. I henhold til artikel 89, stk. 2, i bekendtgørelse om epizootier udsteder Office vétérinaire fédéral om nødvendigt tekniske gennemførelsesbestemmelser for serologisk kontrol af svin i beskyttelses- og overvågningszoner i overensstemmelse med kapitel IV i bilaget til beslutning 2002/106/EF (EFT L 39 af 9.2.2002, s. 71).
7. Det fælles referencelaboratorium for klassisk svinepest er: *Institut für Virologie der Tierärztlichen Hochschule Hannover*, 15 Bünteweg 17, D-30559 Hannover, Tyskland. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag IV til direktiv 2001/89/EF.

III. Afrikansk svinepest

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 2002/60/EF af 27. juni 2002 om specifikke bestemmelser for bekæmpelse af afrikansk svinepest og om ændring af direktiv 92/119/EØF for så vidt angår Teschener syge og afrikansk svinepest (EFT L 192 af 20.7.2002, s. 27), senest ændret ved akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republik, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union — Bilag II: Liste omhandlet i artikel 20 i tiltrædelsesakten — 6. Landbrug — B. Veterinær- og plantesundhedslovgivning — I. Veterinærlovgivning (EUT L 236 af 23.9.2003, s. 381)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 40-47 (bortskaffelse og udnyttelse af affald), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogene for dyr), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 116-121 (konstatering af svinepest ved slagtning, særlige foranstaltninger til bekæmpelse af svinepest) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium) 4. Bekendtgørelse af 23. juni 2004 om bortskaffelse af animalsk affald (OESPA), senest ændret den 22. juni 2005 (RS 916.441.22)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. EF-referencelaboratoriet for afrikansk svinepest er: *Centro de Investigación en Sanidad Animal*, 28130 Valdeolmos (Madrid), Spanien. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag V til direktiv 2002/60/EF.
2. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
3. I henhold til artikel 89, stk. 2, i bekendtgørelse om epizootier udsteder Office vétérinaire fédéral om nødvendigt tekniske gennemførelsesbestemmelser i overensstemmelse med bestemmelserne i beslutning 2003/422/EF (EUT L 143 af 11.6.2003, s. 35), for så vidt angår diagnosticeringsprocedurerne for afrikansk svinepest.
4. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 20 i direktiv 2002/60/EF og artikel 57 i lov om epizootier.

IV. Hestepest

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 92/35/EØF af 29. april 1992 om fastsættelse af regler for kontrol med og foranstaltninger til bekæmpelse af hestepest (EFT L 157 af 10.6.1992, s. 19), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogener for dyr), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 112-115 (særlige foranstaltninger til bekæmpelse af hestepest) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Hvis der i Schweiz udvikler sig en epizooti, som er af særlig alvorlig karakter, mødes Den Blandede Veterinærkomité for at undersøge situationen. De schweiziske myndigheder forpligter sig til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige på baggrund af resultaterne af undersøgelsen.
2. Det fælles referencelaboratorium for hestepest er: *Laboratorio de Sanidad y Producción Animal*, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, 28110 Algete (Madrid), Spanien. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktion og opgaver er beskrevet i bilag III til direktiv 92/35/EØF.
3. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 16 i direktiv 92/35/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
4. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.

V. **Aviær influenza**

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
1. Rådets direktiv 92/40/EØF af 19. maj 1992 om fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af aviær influenza (EFT L 167 af 22.6.1992, s. 1), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1) 2. Rådets direktiv 2005/94/EF af 20. december 2005 om fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af aviær influenza og om ophævelse af direktiv 92/40/EØF (EUT L 10 af 14.1.2006, s. 16)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogene for dyr), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 122-125 (særlige foranstaltninger til bekæmpelse af aviær influenza) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Det fælles referencelaboratorium for aviær influenza er: *Central Veterinary Laboratory*, New Haw, Weybridge, Surrey KT15 3NB, Det Forenede Kongerige. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktion og opgaver er beskrevet i bilag V til direktiv 92/40/EØF og i bilag VII, punkt 2, til direktiv 2005/94/EF.
2. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
3. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 18 i direktiv 92/40/EØF, artikel 60 i direktiv 2005/94/EF og artikel 57 i lov om epizootier.

VI. Newcastle disease

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 92/66/EØF af 14. juli 1992 om fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af Newcastle disease (EFT L 260 af 5.9.1992, s. 1), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 40-47 (bortskaffelse og genbrug af affald), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogener for dyr), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 122-125 (særlige foranstaltninger til bekæmpelse af Newcastle disease) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium) 4. Instruks (teknisk direktiv) fra Office vétérinaire fédéral af 20. juni 1989 om bekæmpelse af paramyxovirose hos duer (Bull. Off. vét. féd. 90(13) s. 113 (vaccination m.m.)) 5. Bekendtgørelse af 23. juni 2004 om bortskaffelse af animalsk affald (OESPA), senest ændret den 22. juni 2005 (RS 916.441.22)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Det fælles referencelaboratorium for Newcastle disease er: Central Veterinary Laboratory, New Haw, Weybridge, Surrey KT15 3NB, Det Forenede Kongerige. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag V til direktiv 92/66/EØF.
2. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
3. De oplysninger, der omhandles i artikel 17 og 19 i direktiv 92/66/EØF, sorterer under Den Blandede Veterinærkomité.
4. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 22 i direktiv 92/66/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.

VII. Sygdomme hos fisk og bløddyr

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
1. Rådets direktiv 93/53/EØF af 24. juni 1993 om minimumsfællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af visse fiskesygdomme (EFT L 175 af 19.7.1993, s. 23), senest ændret ved akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union — Bilag II: Liste omhandlet i artikel 20 i tiltrædelsesakten — 6. Landbrug — B. Veterinær- og plantesundhedslovgivning — I. Veterinærlovgivning (EUT L 236 af 23.9.2003, s. 381) 2. Rådets direktiv 95/70/EF af 22. december 1995 om minimumsfællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af visse sygdomme hos toskallede bløddyr (EFT L 332 af 30.12.1995, s. 33), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 10 (foranstaltning mod epizootier) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 3 og 4 (relevante epizootier), 61 (forpligtelser for forpagtere af en fiskerettighed og for organer, der overvåger fiskeri), 62-76 (generelle bekæmpelsesforanstaltninger), 275-290 (særlige foranstaltninger vedrørende fiskesygdomme, diagnoselaboratorium)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. For øjeblikket er lakseopdræt ikke tilladt, og arten findes ikke i Schweiz. Schweiz betragter infektiøs lakseanæmi som en sygdom, der skal udryddes, jf. bekendtgørelse om epizootier.
2. For øjeblikket opdrættes der ikke flade østers i Schweiz. Hvis der udbryder bonamiose eller marteiliose, forpligter Office vétérinaire fédéral sig til at træffe de nødvendige hasteforanstaltninger i overensstemmelse med EF-reglerne på grundlag af artikel 57 i lov om epizootier.
3. I de tilfælde, der er nævnt i artikel 7 i direktiv 93/53/EØF, foregår underretningen i Den Blandede Veterinærkomité.
4. Det fælles referencelaboratorium for sygdomme hos fisk er: Statens Veterinære Serumlaboratorium, Landbrugsministeriet, Høgevej 2, 8200 Århus, Danmark. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag C til direktiv 93/53/EØF.
5. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
6. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 16 i direktiv 93/53/EØF, artikel 8 i direktiv 95/70/EF og artikel 57 i lov om epizootier.
7. I de tilfælde, der er nævnt i artikel 5 i direktiv 95/70/EØF, foregår underretningen i Den Blandede Veterinærkomité.
8. EF-referencelaboratoriet for sygdomme hos bløddyr er: Laboratoire IFREMER, BP 133, 17390 La Tremblade, Frankrig. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag B til direktiv 95/70/EØF.

VIII. Transmissible spongiforme encephalopatii

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii (EFT L 147 af 31.5.2001, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 688/2006 af 4. maj 2006 om ændring af bilag III og XI til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 for så vidt angår overvågning af transmissible spongiforme encephalopatii og specificeret risikomateriale fra kvæg i Sverige (EUT L 120 af 5.5.2006, s. 10)	1. Bekendtgørelse af 27. maj 1981 om beskyttelse af dyr (OPAn), senest ændret den 12. april 2006 (RS 455.1), særlig artikel 64f (bedøvelsesmetoder) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11) 3. Lov af 9. oktober 1992 om fødevarer og genstande (LDAl), senest ændret den 16. december 2005 (RS 817.0), særlig artikel 24 (kontrol og prøveudtagning) og 40 (fødevarekontrol) 4. Bekendtgørelse af 23. november 2005 fra DFI om animalske fødevarer (RS 817.022.108), særlig artikel 4 og 7 (dele af slagtekroppen, som det er forbudt at anvende) 5. Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE), senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 6 (definitioner og forkortelser), 36 (næringsbevis), 61 (anmeldepligt), 130 (overvågning af den schweiziske bestand), 175-181 (transmissible spongiforme encephalopatii), 297 (gennemførelse i landet), 301 (kantondyrslægens opgaver), 303 (embedsdyrlægers uddannelse og efteruddannelse) og 312 (diagnoselaboratorier) 6. Bekendtgørelse af 10. juni 1999 om fodermiddelkataloget (OLAlA), senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.307.1), særlig artikel 28 (transport af foder til brugsdyr), bilag 1, del 9 (produkter af landdyr), del 10 (fisk og andre havdyr samt produkter og biprodukter heraf) og bilag 4 (liste over forbudte stoffer) 7. Bekendtgørelse af 23. juni 2004 om bortskaffelse af animalsk affald (OESPA), senest ændret den 22. juni 2005 (RS 916.441.22)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. EF-referencelaboratoriet for transmissible spongiforme encephalopatii er: The Veterinary Laboratories Agency, Woodham Lane, New Haw, Addlestone, Surrey KT15 3NB, Det Forenede Kongerige. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i kapitel B i bilag X til forordning (EF) nr. 999/2001.
2. I henhold til artikel 57 i lov om epizootier har Schweiz en beredskabsplan for gennemførelse af foranstaltningerne til bekæmpelse af TSE.
3. I henhold til artikel 12 i forordning (EF) nr. 999/2001 indføres der i EF's medlemsstater officielle begrænsninger med hensyn til flytning af ethvert dyr, som mistænkes for at være smittet med en TSE, indtil resultaterne af en klinisk og epidemiologisk undersøgelse, der udføres af den kompetente myndighed, er kendt, eller dyret aflives med henblik på laboratorieundersøgelse under officielt tilsyn.

I henhold til artikel 179b og 180a i bekendtgørelse om epizootier forbyder Schweiz slagtning af dyr, der er mistænkt for at være smittet med en transmissible spongiform encephalopati. Dyr under mistanke skal slås ned uden blodsudgydelse og forbrændes, og deres hjerne skal undersøges på det schweiziske referencelaboratorium for TSE.

I henhold til artikel 10 i bekendtgørelse om epizootier identificerer Schweiz kvæg ved hjælp af et permanent identifikationssystem, så hvert enkelt kreaturs mor og oprindelsesbesætning kan spores, og det kan fastslås, at dyrene ikke er direkte afkom af hundyr, der mistænkes for at være smittet med, eller køer, der er smittet med TSE.

I henhold til artikel 179c i bekendtgørelse om epizootier slår Schweiz dyr, der er smittet med BSE, og afkom af køer, som er smittet med BSE, og som er født inden for de sidste to år, før diagnosen blev stillet, ned. Siden den 1. juli 1999 er der også foretaget slagtning af hele kohorter (i perioden fra den 14. december 1996 til den 30. juni 1999 slagtedes der hele besætninger).

4. I henhold til artikel 180b i bekendtgørelse om epizootier slår Schweiz dyr, der er smittet med scrapie, deres mødre, direkte afkom af smittede mødre samt alle andre får og alle andre geder i flokken ned, med undtagelse af:

- får med mindst én ARR-allel og ingen VRQ-alleler og
- dyr på under 2 måneder, der udelukkende er bestemt til slagtning. Hele hovedet og organer fra bughulen af disse dyr bortskaffes i henhold til bestemmelserne i bekendtgørelse om bortskaffelse af animalske biprodukter (OESPA).

Hvis det drejer sig om racer bestående af få dyr, kan man i undtagelsestilfælde undlade at slå flokken ned. I så fald sættes flokken under officielt veterinærtilsyn i 2 år, og der foretages en klinisk undersøgelse af dyrene i flokken to gange om året. Hvis der i denne periode er dyr, der sendes til slagtning, undersøges deres hoveder og tonsiller på referencelaboratoriet for transmissible spongiforme encephalopatis.

Disse foranstaltninger revideres ud fra resultaterne af sundhedsovervågningen af dyrene. Overvågningsperioden forlænges især i tilfælde af, at der påvises et nyt tilfælde af sygdom i flokken.

Hvis man finder BSE hos et får eller en ged, forpligter Schweiz sig til at anvende foranstaltningerne i bilag VII til forordning (EF) nr. 999/2001.

5. I henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 999/2001 forbyder EF's medlemsstater, at husdyr, der holdes, opfædes eller opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, fodres med forarbejdede animalske proteiner. EF's medlemsstater håndhæver et totalforbud mod at anvende animalske proteiner i foder til drøvtyggere.

I henhold til artikel 18 i bekendtgørelse om bortskaffelse af animalske biprodukter (OESPA) har Schweiz indført totalforbud mod at anvende animalske proteiner i foder til husdyr, og dette forbud trådte i kraft den 1. januar 2001.

6. I henhold til artikel 6 i forordning (EF) nr. 999/2001 og i henhold til kapitel A i bilag III til samme forordning gennemfører EF's medlemsstater et årligt program for overvågning af BSE. Planen indbefatter en hurtigtest for BSE, som skal foretages på alle kreaturer på over 24 måneder, der nødslægtes, er døde på bedriften eller konstateret syge ved det levende syn, og på alle dyr på over 30 måneder, der slagtes til konsum.

De hurtigtest for BSE, som Schweiz anvender, er nævnt i kapitel C i bilag X til forordning (EF) nr. 999/2001.

I henhold til artikel 179 i bekendtgørelse om epizootier foretager Schweiz obligatorisk en hurtigtest for BSE på alle kreaturer på over 30 måneder, der nødslægtes, er døde på bedriften eller konstateret syge ved det levende syn, og på en stikprøve af de kreaturer på over 30 måneder, der slagtes til konsum. Endvidere gennemfører de erhvervsdrivende et frivilligt program for overvågning af kreaturer på over 20 måneder, der slagtes til konsum.

7. I henhold til artikel 6 i forordning (EF) nr. 999/2001 og i henhold til kapitel A i bilag III til samme forordning gennemfører EF's medlemsstater et årligt program for overvågning af scrapie.

I henhold til bestemmelserne i artikel 177 i bekendtgørelsen om epizootier har Schweiz indført et program til overvågning af transmissible spongiforme encephalopatis hos får og geder på over 12 måneder. Dyr, der nødslægtes, er døde på bedriften eller konstateret syge ved det levende syn, og dyr, der slagtes til konsum, er blevet undersøgt i perioden fra juni 2004 til juli 2005. Da alle prøver har vist sig at være negative, for så vidt angår BSE, foregår der fortsat en overvågning på stikprøvebasis af de klinisk mistænkte dyr, de nødslagtede dyr og de dyr, der er døde på bedriften.

Anerkendelse af ligheden af lovgivningerne på området for overvågning af transmissible spongiforme encephalopatis hos får og geder vil blive taget op til fornyet overvejelse i Den Blandede Veterinærkomité.

8. De oplysninger, der omhandles i artikel 6 og i kapitel B i bilag III og i bilag IV (3.III) til forordning (EF) nr. 999/2001, skal meddeles Den Blandede Veterinærkomité.
9. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 21 i forordning (EF) nr. 999/2001 og artikel 57 i lov om epizootier.

C. SUPPLERENDE OPLYSNINGER

1. Siden den 1. januar 2003 har Schweiz i henhold til bekendtgørelse af 20. november 2002 om tilskud til dækning af omkostningerne ved bortskaffelse af animalsk affald i 2003 (RS 916.406) indført et tilskud til bedrifter, hvor der fødes kvæg, og slagterier, hvor der slagtes kvæg, når de overholder den gældende lovgivnings procedurer for anmeldelse af flytninger af dyr.
2. I henhold til artikel 8 i forordning (EF) nr. 999/2001 og i henhold til punkt 1 i bilag XI til samme forordning fjerner og destruerer EF's medlemsstater specificeret risikomateriale.

På listen over specificeret risikomateriale, der fjernes hos kvæg, står kraniet uden underkæbe og med hjerne og øjne og rygmarg fra kvæg på over 12 måneder, rygsøjlen uden halens ryghvirvler, lænde-, bryst- og halshvirvlernes torn- og tværtappe og crista sacralis mediana og korsbensvingerne, men inklusive dorsalspinalganglier og rygmarg fra kvæg på over 24 måneder samt tonsillerne, tarmene fra duodenum til rektum og mesenterium fra kvæg uanset alder.

På listen over specificeret risikomateriale, der fjernes hos får og geder, står kraniet med hjerne og øjne, tonsiller og rygmarg fra får og geder på over 12 måneder, eller som har en frembrudt, blivende fortand, samt milt og ileum fra får og geder uanset alder.

I henhold til artikel 179d i bekendtgørelse om epizootier og artikel 4 i bekendtgørelse om animalske fødevarer sørger Schweiz for at fjerne specificeret risikomateriale fra fødevare- og foderkæden. På listen over specificeret risikomateriale, der fjernes hos kvæg, står bl.a. rygsøjlen på dyr på over 30 måneder, tonsiller, tarmene fra duodenum til rektum og mesenterium fra dyr uanset alder.

I henhold til artikel 180c i bekendtgørelse om epizootier og artikel 4 i bekendtgørelse om animalske fødevarer sørger Schweiz for at fjerne specificeret risikomateriale fra fødevare- og foderkæden. På listen over specificeret risikomateriale, der fjernes hos får og geder, står bl.a. hjernen med hjerneskal, rygmarg med dura mater og tonsiller fra dyr på over 12 måneder, eller som har en frembrudt, blivende fortand, milt og ileum fra dyr uanset alder.

3. Ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 fastsættes sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum i EF-medlemsstaterne.

I henhold til artikel 13 i bekendtgørelse om bortskaffelse af animalsk affald forbrænder Schweiz animalsk affald i kategori 1, herunder specificeret risikomateriale og dyr, der er døde på bedriften.

IX. **Bluetongue hos får**

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 2000/75/EF af 20. november 2000 om vedtagelse af specifikke bestemmelser vedrørende foranstaltninger til bekæmpelse og udryddelse af bluetongue hos får	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltning mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 126-127 (fælles bestemmelser for de øvrige meget smitsomme epizootier) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. EF-referencelaboratoriet for bluetongue hos får er: AFRC, Institute for Animal Health, Pirbright Laboratory, Ash Road, Pirbright, Woking, Surrey GU24 0NF, Det Forenede Kongerige. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktioner og opgaver er beskrevet i bilag II, kapitel B, til direktiv 2000/75/EF.
2. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan, der er offentliggjort på Office vétérinaire fédéral's websted.
3. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 17 i direktiv 2000/75/EF og artikel 57 i lov om epizootier.

X. Zoonoser

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
1. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003 af 17. november 2003 om bekæmpelse af salmonella og andre bestemte fødevarebårne zoonotiske agenser (EUT L 325 af 12.12.2003, s. 1)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40)
2. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/99/EF af 17. november 2003 om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF (EUT L 325 af 12.12.2003, s. 31)	2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401)
	3. Forbundslov af 9. oktober 1992 om fødevarer og genstande (LDAl), senest ændret den 16. december 2005 (RS 817.0)
	4. Bekendtgørelse af 23. november 2005 om fødevarer og genstande (ODAlOUs) (RS 817.02)
	5. Bekendtgørelse fra DFI af 23. november 2005 om hygiejne (OHyg) (RS 817.024.1)
	6. Forbundslov af 18. december 1970 om bekæmpelse af overførbare sygdomme hos mennesker (lov om epidemier), senest ændret den 21. marts 2003 (RS 818.101)
	7. Bekendtgørelse af 13. januar 1999 om deklarationen om overførbare sygdomme hos mennesker (bekendtgørelse om deklarationen), senest ændret den 15. december 2003 (RS 818.141.1)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. EF-referencelaboratorierne er:
 - EF-referencelaboratoriet til analyse og undersøgelse af zoonoser (salmonella):
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
3720 BA Bilthoven
Nederlandene
 - EF-referencelaboratoriet for kontrol af marine biotoksiner:
Agencia Española de Seguridad Alimentaria (AES):
E-36200 Vigo
Spanien
 - EF-referencelaboratoriet til kontrol af bakteriologisk og viral kontaminering af toskallede bløddyr:
The laboratory of the Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science (CEFAS)
Weymouth
Dorset DT4 8UB
Det Forenede Kongerige

- EF-referencelaboratoriet for *Listeria monocytogenes*:
AFSSA — Laboratoire d'études et de recherches sur la qualité des aliments et sur les procédés agroalimentaires (LERQAP)
F-94700 Maisons-Alfort
Frankrig
 - EF-referencelaboratoriet for koagulase-positive stafylokokker, herunder *Staphylococcus aureus*:
AFSSA — Laboratoire d'études et de recherches sur la qualité des aliments et sur les procédés agroalimentaires (LERQAP)
F-94700 Maisons-Alfort
Frankrig
 - EF-referencelaboratoriet for *Escherichia coli*, herunder verotoksinproducerende *E. coli* (VTEC):
Istituto Superiore di Sanità (ISS)
I-00161 Roma
Italien
 - EF-referencelaboratoriet for *Campylobacter*:
Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)
S-751 89 Uppsala
Sverige
 - EF-referencelaboratoriet for parasitter (navnlig *Trichinella*, *Echinococcus* og *Anisakis*):
Istituto Superiore di Sanità (ISS)
I-00161 Roma
Italien
 - EF-referencelaboratoriet for antimikrobiel resistens:
Danmarks Fødevareforskning (DFVF)
DK-1790 København V
Danmark.
2. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af disse udpegninger. Laboratoriernes funktioner og opgaver er beskrevet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarelovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (EUT L 165 af 30.4.2004, s. 1).
3. Hvert år inden udgangen af maj forelægger Schweiz Kommissionen en rapport om tendenser i og kilder til zoonoser, zoonotiske agenser og antimikrobiel resistens, som omfatter de data, der i henhold til artikel 4, 7 og 8 i direktiv 2003/99/EF er indsamlet i løbet af det foregående år. Rapporten skal også indeholde de oplysninger, der er nævnt i artikel 3, stk. 2, litra b), i forordning (EF) nr. 2160/2003. Kommissionen fremsender rapporten til Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet med henblik på offentliggørelse af den sammenfattende rapport om tendenser i og kilder til zoonoser, zoonotiske agenser og antimikrobiel resistens i Fællesskabet.

XI. Andre sygdomme

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 92/119/EØF af 17. december 1992 om generelle fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af visse dyresygdomme samt om specifikke foranstaltninger vedrørende blæreudslæt hos svin (EFT L 62 af 15.3.1993, s. 69), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 1, 1a og 9a (foranstaltninger mod meget smitsomme epizootier, mål for bekæmpelsen) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2 (meget smitsomme epizootier), 49 (behandling af mikroorganismer, der er patogener for dyr) 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 77-98 (fælles bestemmelser om meget smitsomme epizootier) og 103-105 (særlige foranstaltninger til bekæmpelse af smitsom blæreudslæt hos svin) 3. Bekendtgørelse af 14. juni 1999 om økonomiministeriets opbygning, senest ændret den 10. marts 2006 (RS 172.216.1), særlig artikel 8 (referencelaboratorium)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. I de tilfælde, der er nævnt i artikel 6 i direktiv 92/119/EØF, foregår underretningen i Den Blandede Veterinærkomité.
2. Det fælles referencelaboratorium for smitsom blæreudslæt hos svin er: AFRC, Institute for Animal Health, Pirbright Laboratory, Ash Road, Pirbright, Woking, Surrey GU24ONF, Det Forenede Kongerige. Schweiz afholder de udgifter, som påhviler landet til de foranstaltninger, som følger af denne udpegning. Laboratoriets funktion og opgaver er beskrevet i bilag III til direktiv 92/119/EØF.
3. I henhold til artikel 97 i bekendtgørelse om epizootier har Schweiz en beredskabsplan. Denne plan er omfattet af teknisk gennemførelsesbestemmelse nr. 95/65 udstedt af Office vétérinaire fédéral.
4. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 22 i direktiv 92/119/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.

XII. Anmeldelse af sygdomme

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 82/894/EØF af 21. december 1982 om anmeldelse af dyresygdomme inden for Fællesskabet (EFT L 378 af 31.12.1982, s. 58), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2004/216/EF af 1. marts 2004 om ændring af Rådets direktiv 82/894/EØF om anmeldelse af dyresygdomme inden for Fællesskabet med henblik på at optage visse sygdomme hos dyr af hestefamilien og hos bier på listen over anmeldelsespligtige sygdomme (EUT L 67 af 5.3.2004, s. 27)	1. Lov om epizootier (LFE) af 1. juli 1966, senest ændret den 23. juni 2004 (RS 916.40), særlig artikel 11 (anmeldelse af sygdomme) og 57 (tekniske gennemførelsesbestemmelser, internationalt samarbejde) 2. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 2-5 (relevante sygdomme), 59-65 og 291 (anmeldepligt, anmeldelse) og 292-299 (overvågning, gennemførelse, administrativ bistand)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

Kommissionen integrerer i samarbejde med Office vétérinaire fédéral Schweiz i systemet for anmeldelse af dyresygdomme som nævnt i direktiv 82/894/EØF.

Appendiks 2

DYRESUNDHED: HANDEL OG AFSÆTNING

I. Kvæg og svin

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 64/432/EØF af 26. juni 1964 om veterinærpolitimæssige problemer ved handel inden for Fællesskabet med kvæg og svin (EFT 121 af 29.7.1964, s. 1977/64), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EF og forordning (EF) nr. 1255/97 (EUT L 3 af 5.1.2005, s. 1)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 27-31 (markeder, dyrskuer), 34-37 (handel), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 116-121 (afrikansk svinepest), 135-141 (Aujeszky's sygdom), 150-157 (kvægbrucellose), 158-165 (tuberkulose), 166-169 (enzootisk kvægleukose), 170-174 (IBR/IPV), 175-195 (spongiforme encephalopater), 186-189 (genitalinfektioner hos kvæg), 207-211 (brucellose hos svin) og 297 (godkendelse af markeder, samlesteder, desinfektionspladser) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. I henhold til artikel 297, stk. 1, i bekendtgørelse om epizootier godkender *Office vétérinaire fédéral* samlesteder som defineret i artikel 2 i direktiv 64/432/EØF. Ved anvendelsen af dette bilag opstiller Schweiz i overensstemmelse med artikel 11, 12 og 13 i direktiv 64/432/EØF en liste over godkendte samlesteder samt over transportfirmaer og handlende.
2. Den underretning, der er nævnt i artikel 11, stk. 3, i direktiv 64/432/EØF, finder sted i Den Blandede Veterinærkomité.
3. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes det, at Schweiz opfylder betingelserne i del II, punkt 7, i bilag A til direktiv 64/432/EØF med hensyn til kvægbrucellose. For at bevare kvægbestandens status som officielt brucellosefrit forpligter Schweiz sig til at opfylde følgende betingelser:
 - a) Ethvert kreatur, der mistænkes for at være smittet med brucellose, skal indberettes til myndighederne og underkastes officielle prøver for brucellose, herunder mindst to serologiske prøver med komplementbinding samt en mikrobiologisk undersøgelse af prøver udtaget ved kastning.
 - b) I den periode mistanken varer, dvs. indtil prøverne i litra a) giver negative resultater, suspenderes status som officielt brucellosefrit for den besætning, hvori det/de mistænkte dyr befinder sig.

Der indgives detaljerede oplysninger om de positive besætninger samt en epidemiologisk rapport til Den Blandede Veterinærkomité. Hvis Schweiz ikke længere opfylder en af betingelserne i del II, punkt 7, første afsnit, i bilag A til direktiv 64/432/EØF, underretter *Office vétérinaire fédéral* straks Kommissionen herom. Situationen undersøges i Den Blandede Veterinærkomité med henblik på ændring af dette punkts bestemmelser.

4. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes det, at Schweiz opfylder betingelserne i del I, punkt 4, i bilag A til direktiv 64/432/EØF med hensyn til kvægtuberkulose. For at bevare kvægbestandens status som officielt tuberkulosefrit forpligter Schweiz sig til at opfylde følgende betingelser:
 - a) Der indføres et identifikationssystem, så hvert enkelt kreatur kan spores tilbage til sin oprindelsesbesætning.
 - b) Alle slagtede dyr skal undersøges efter slagtingen af en embedsdyrlæge.
 - c) Enhver mistanke om tuberkulose hos et levende, selvdødt eller slagtet dyr skal anmeldes til myndighederne.

- d) I hvert enkelt tilfælde iværksætter myndighederne de undersøgelser, der er nødvendige for at af- eller bekræfte mistanken, herunder undersøgelser af oprindelsesbesætninger og besætninger, som dyret har passeret. Konstateres der mistænkelige tuberkuloselæsioner ved obduktionen eller slagtningen, lader myndighederne disse læsioner undersøge på et laboratorium.
- e) Status som officielt tuberkulosefri suspenderes for de besætninger, som mistænkte kreaturer hidrører fra eller har passeret, indtil det ved kliniske undersøgelser, laboratorieundersøgelser eller tuberkulinprøver fastslås, at der ikke forekommer kvægtuberkulose.
- f) Når mistanken om tuberkulose er blevet bekræftet af tuberkulinprøver, kliniske undersøgelser eller laboratorieundersøgelser, tilbagetrækkes status som officielt tuberkulosefri besætning for oprindelsesbesætninger og besætninger, som dyrene har passeret.
- g) Status som officielt tuberkulosefri genindføres ikke, så længe ikke alle de dyr, der anses for smittede, er blevet fjernet fra besætningen, stalde og inventar ikke er blevet desinficeret, alle tilbageværende dyr på over seks uger ikke har reageret negativt på mindst to officielle intradermale tuberkulinprøver i henhold til bilag B til direktiv 64/432/EØF, hvor den første foretages mindst seks måneder efter, at det smittede dyr er blevet fjernet fra besætningen, og den anden mindst seks måneder efter den første.

Der indgives detaljerede oplysninger om smittede besætninger samt en epidemiologisk rapport til Den Blandede Veterinærkomité. Hvis Schweiz ikke længere opfylder en af betingelserne i del I, punkt 4, første afsnit, i bilag A til direktiv 64/432/EØF, underretter *Office vétérinaire fédéral* straks Kommissionen herom. Situationen undersøges i Den Blandede Veterinærkomité med henblik på ændring af dette punkts bestemmelser.

- 5. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes det, at Schweiz opfylder betingelserne i kapitel I.F. i bilag D til direktiv 64/432/EØF med hensyn til enzootisk kvægleukose. For at bevare kvægbestandens status som officielt fri for enzootisk kvægleukose forpligter Schweiz sig til at opfylde følgende betingelser:
 - a) Den schweiziske bestand overvåges ved stikprøvekontrol. Stikprøvens størrelse bestemmes således, at det med 99 % sikkerhed kan bekræftes, at under 0,2 % af besætningerne er smittet med enzootisk kvægleukose.
 - b) Alle slagtede dyr skal undersøges efter slagtningen af en embedsdyrlæge.
 - c) Enhver mistanke i forbindelse med en klinisk undersøgelse, obduktion eller kødkontrol skal anmeldes til myndighederne.
 - d) Ved mistanke om eller konstatering af enzootisk kvægleukose suspenderes den pågældende besætnings status som officielt sygdomsfri, indtil de hermed forbundne restriktioner ophæves.
 - e) Restriktionerne ophæves, hvis to serologiske undersøgelser udført med mindst 90 dages mellemrum har givet et negativt resultat, efter at de smittede dyr og eventuelt også deres kalve er fjernet.

Hvis der er konstateret enzootisk kvægleukose i 0,2 % af besætningerne, underretter *Office vétérinaire fédéral* straks Kommissionen herom. Situationen undersøges i Den Blandede Veterinærkomité med henblik på ændring af dette punkts bestemmelser.

- 6. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes Schweiz som officielt fri for infektion med smitsom bovin rhinotracheitis. For at bevare denne status forpligter Schweiz sig til at opfylde følgende betingelser:
 - a) Den schweiziske bestand overvåges ved stikprøvekontrol. Stikprøvens størrelse bestemmes således, at det med 99 % sikkerhed kan bekræftes, at under 0,2 % af besætningerne er smittet med smitsom bovin rhinotracheitis.
 - b) Avlstyre på over 24 måneder skal underkastes en serologisk undersøgelse en gang om året.
 - c) Enhver mistanke skal anmeldes til myndighederne, og der skal foretages officielle undersøgelser for smitsom bovin rhinotracheitis, herunder virologiske og serologiske undersøgelser.
 - d) Ved mistanke om eller konstatering af smitsom bovin rhinotracheitis suspenderes den pågældende besætnings status som officielt smitsom bovin rhinotracheitis-fri, indtil de hermed forbundne restriktioner ophæves.
 - e) Restriktionerne ophæves, hvis en serologisk undersøgelse udført tidligst 30 dage efter, at de smittede dyr er fjernet, har givet et negativt resultat.

Som følge af anerkendelsen af Schweiz' status finder bestemmelserne i beslutning 2004/558/EF (EUT L 249 af 23.7.2004, s. 20) anvendelse med de fornødne ændringer.

Office vétérinaire fédéral underretter straks Kommissionen om enhver ændring af de betingelser, som har dannet grundlag for anerkendelsen af denne status. Situationen undersøges i Den Blandede Veterinærkomité med henblik på ændring af dette punkts bestemmelser.

7. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes Schweiz som officielt fri for Aujeszzkys sygdom. For at bevare denne status forpligter Schweiz sig til at opfylde følgende betingelser:
- Den schweiziske bestand overvåges ved stikprøvekontrol. Stikprøvens størrelse bestemmes således, at det med 99 % sikkerhed kan bekræftes, at under 0,2 % af besætningerne er smittet med Aujeszzkys sygdom.
 - Enhver mistanke skal anmeldes til myndighederne, og der skal foretages officielle undersøgelser for Aujeszzkys sygdom, herunder virologiske og serologiske undersøgelser.
 - Ved mistanke om eller konstatering af Aujeszzkys sygdom suspenderes den pågældende besætnings status som officielt fri for Aujeszzkys sygdom, indtil de hermed forbundne restriktioner ophæves.
 - Restriktionerne ophæves, hvis to serologiske undersøgelser af alle avlsdyr og et repræsentativt antal slagtedyr udført med mindst 21 dages mellemrum, efter at de smittede dyr er fjernet, har givet et negativt resultat.

Som følge af anerkendelsen af Schweiz' status finder bestemmelserne i beslutning 2001/618/EF (EFT L 215 af 9.8.2001, s. 48), senest ændret ved beslutning 2005/768/EF (EUT L 290 af 4.11.2005, s. 27), anvendelse med de fornødne ændringer.

Office vétérinaire fédéral underretter straks Kommissionen om enhver ændring af de betingelser, som har dannet grundlag for anerkendelsen af denne status. Situationen undersøges i Den Blandede Veterinærkomité med henblik på ændring af dette punkts bestemmelser.

8. Hvad angår overførbare gastroenteritis (TGE) hos svin og Porcin Reproduktions- og Respirationssygdom (PRRS) vil spørgsmålet om eventuelle supplerende garantier blive behandlet hurtigst muligt i Den Blandede Veterinærkomité. Kommissionen underretter *Office vétérinaire fédéral* om udviklingen.
9. I Schweiz varetager *Institut de bactériologie vétérinaire* ved Berns universitet den officielle kontrol af tuberkuliner, jf. punkt 4 i bilag B til direktiv 64/432/EØF.
10. I Schweiz varetager *Institut de bactériologie vétérinaire* ved Berns universitet den officielle kontrol af antigener (brucellose), jf. afsnit A, punkt 4, i bilag C til direktiv 64/432/EØF.
11. Kvæg og svin, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i bilag F til direktiv 64/432/EØF. Der foretages følgende ændringer:

Model 1:

- i del C foretages følgende ændringer:
- i punkt 4 vedrørende supplerende sygdomsgarantier affattes leddene således:
 - » Sygdom: infektion med bovin herpesvirus 1 (IBR/IPV)
 - I overensstemmelse med Kommissionens beslutning 2004/558/EF, hvis bestemmelser finder anvendelse med de fornødne ændringer«.

Model 2:

- i del C foretages følgende ændringer:
- i punkt 4 vedrørende supplerende sygdomsgarantier affattes leddene således:
 - » Sygdom: Aujeszzkys-sygdom,
 - i overensstemmelse med Kommissionens beslutning 2001/618/EF, hvis bestemmelser finder anvendelse med de fornødne ændringer«.

12. Ved anvendelsen af dette bilag skal kvæg, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, ledsages af supplerende sundhedscertifikater med følgende erklæringer:

» Kvæget:

- er identificeret ved hjælp af et permanent identifikationssystem, så hvert enkelt kreaturs mor og oprindelsesbesætning kan spores, og det kan fastslås, at dyrene ikke er direkte afkom af hundyr, der mistænkes for at være smittet med eller er smittet med bovin spongiform encephalopati, og som er født inden for de sidste to år, før diagnosen blev stillet
- stammer ikke fra besætninger, hvor der er undersøgelser i gang som følge af mistanke om et tilfælde af bovin spongiform encephalopati
- er født efter den 1. juni 2001«.

II. Får og geder

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 91/68/EØF af 28. januar 1991 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandelen med får og geder inden for Fællesskabet (EFT L 46 af 19.2.1991, s. 19), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2005/932/EF af 21. december 2005 om ændring af bilag E til Rådets direktiv 91/68/EØF med henblik på at ajourføre modellerne for sundhedscertifikater for får og geder (EUT L 340 af 23.12.2005)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 27-31 (markeder, dyrskuer), 34-37 (handel), 73 og 74 (rengøring og desinfektion), 142-149 (rabies), 158-165 (tuberkulose), 166-169 (scrapie), 190-195 (brucellose hos får og geder), 196-199 (infektøs agalakti), 200-203 (caprin arthritis/encephalitis), 233-235 (brucellose hos vædder) og 297 (godkendelse af markeder, samlesteder, desinfektionspladser) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Ved anvendelsen af artikel 3, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 91/68/EØF foregår underretningen i Den Blandede Veterinærkomité.
2. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 11 i direktiv 91/68/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
3. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes Schweiz som officielt fri for brucellose hos får og geder. For at bevare denne status forpligter Schweiz sig til at iværksætte de foranstaltninger, der er fastsat i kapitel I, punkt II.2, i bilag A til direktiv 91/68/EØF.

Ved udbrud eller genopblussen af brucellose hos får og geder underretter Schweiz Den Blandede Veterinærkomité, for at der kan træffes de nødvendige foranstaltninger, afhængigt af udviklingen.

4. Får og geder, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i bilag E til direktiv 91/68/EØF.

III. Enhovede dyr

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 90/426/EØF af 26. juni 1990 om dyresundhedsmæssige betingelser for enhovede dyrs bevægelser og indførsel af enhovede dyr fra tredjelande (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 42), senest ændret ved Rådets direktiv 2004/68/EF af 26. april 2004 om dyresundhedsbestemmelser for import til og transit gennem Fællesskabet af visse levende hovdyr, om ændring af direktiv 90/426/EØF og 92/65/EØF og om ophævelse af direktiv 72/462/EØF (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 320)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 112-115 (hestepest), 204-206 (ondartet beskelesyge (dourine), encephalitis, infektiøs anæmi, snive) og 240-244 (contagios equin metritis) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Ved anvendelsen af artikel 3 i direktiv 90/426/EØF foregår underretningen i Den Blandede Veterinærkomité.
2. Ved anvendelsen af artikel 6 i direktiv 90/426/EØF foregår underretningen i Den Blandede Veterinærkomité.
3. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 10 i direktiv 90/426/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
4. Bestemmelserne i bilag B og C til direktiv 90/426/EØF gælder med de fornødne ændringer for Schweiz.

IV. Fjerkræ og rugeæg

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 90/539/EØF af 15. oktober 1990 om fastsættelse af de dyresundhedsmæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med fjerkræ og rugeæg samt for indførsel heraf fra tredjelande (EFT L 303 af 31.10.1990, s. 6), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 25 (transport), 122-125 (aviær influenza og Newcastle disease), 255-261 (Salmonella enteritidis) og 262-265 (infektiøs laryngotracheitis hos fjerkræ) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Ved anvendelsen af artikel 3 i direktiv 90/539/EØF forelægger Schweiz Den Blandede Veterinærkomité en plan over de foranstaltninger, som påtænkes iværksat med henblik på godkendelse af schweiziske virksomheder.
2. Det nationale referencelaboratorium for Schweiz er *Institut de bactériologie vétérinaire* ved Berns universitet, jf. artikel 4 i direktiv 90/539/EØF.
3. Opholdsbetingelsen i artikel 7, stk. 1, første led, i direktiv 90/539/EØF gælder med de fornødne ændringer for Schweiz.
4. Ved afsendelse af rugeæg til EF forpligter de schweiziske myndigheder sig til at overholde mærkningsreglerne i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1868/77. Forkortelsen for Schweiz er »CH«.
5. Opholdsbetingelsen i artikel 9, litra a), i direktiv 90/539/EØF gælder med de fornødne ændringer for Schweiz.

6. Opholdsbetingelsen i artikel 10, litra a), i direktiv 90/539/EØF gælder med de fornødne ændringer for Schweiz.
7. Opholdsbetingelsen i artikel 11, stk. 2, første led, i direktiv 90/539/EØF gælder med de fornødne ændringer for Schweiz.
8. Ved anvendelsen af dette bilag anerkendes det, at Schweiz opfylder betingelserne i artikel 12, stk. 2, i direktiv 90/539/EØF med hensyn til Newcastle disease og derfor har status som »vaccinerer ikke mod Newcastle disease«. *Office vétérinaire fédéral* underretter straks Kommissionen om enhver ændring af de betingelser, som har dannet grundlag for anerkendelsen af denne status. Situationen undersøges i Den Blandede Veterinærkomité med henblik på ændring af dette punkts bestemmelser.
9. Henvisningerne til medlemsstatens navn i artikel 15 i direktiv 90/539/EØF gælder med de fornødne ændringer for Schweiz.
10. Fjerkræ og rugeæg, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i bilag IV til direktiv 90/539/EØF.
11. Ved forsendelser fra Schweiz til Finland eller Sverige forpligter de schweiziske myndigheder sig til at give de garantier med hensyn til salmonella, som er fastsat i EF-retsforskrifterne.

V. Akvakulturdyr og -produkter

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 91/67/EØF af 28. januar 1991 om dyresundhedsmæssige betingelser for afsætning af akvakulturdyr og -produkter (EFT L 46 af 19.2.1991, s. 1), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 275-290 (fiske- og krebssygdomme) og 297 (godkendelse af virksomheder, zoner og laboratorier) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Den underretning, der er fastsat i artikel 4 i direktiv 91/67/EØF, foregår i Den Blandede Veterinærkomité.
2. Spørgsmålet om den eventuelle anvendelse af artikel 5, 6 og 10 i direktiv 91/67/EØF over for Schweiz sorterer under Den Blandede Veterinærkomité.
3. Spørgsmålet om den eventuelle anvendelse af artikel 12 og 13 i direktiv 91/67/EØF over for Schweiz sorterer under Den Blandede Veterinærkomité.
4. Ved anvendelsen af artikel 15 i direktiv 91/67/EØF forpligter de schweiziske myndigheder sig til at indføre prøveudtagningsplaner og diagnosticeringsmetoder, som er i overensstemmelse med EF-retsforskrifterne.
5. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 17 i direktiv 91/67/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
6.
 - a) Ved afsætning af levende fisk, æg og mælke fra en godkendt zone anvendes et transportdokument som vist i kapitel 1 i bilag E til direktiv 91/67/EØF.
 - b) Ved afsætning af levende fisk, æg og mælke fra et godkendt akvakulturbedrug anvendes et transportdokument som vist i kapitel 2 i bilag E til direktiv 91/67/EØF.
 - c) Ved afsætning af bløddyr fra en godkendt kystzone anvendes et transportdokument som vist i kapitel 3 i bilag E til direktiv 91/67/EØF.

- d) Ved afsætning af bløddyr fra et godkendt akvakulturbrug anvendes et transportdokument som vist i kapitel 4 i bilag E til direktiv 91/67/EØF.
- e) Ved afsætning af opdrættede fisk, bløddyr og krebsdyr samt æg og mælke heraf, som ikke tilhører arter, der er modtagelige over for det være sig IHN, VHS, bonamiose eller marteiliose, anvendes et transportdokument som vist i bilag I til Kommissionens beslutning 2003/390/EØF.
- f) Ved afsætning af vildtlevende, levende fisk, bløddyr og krebsdyr samt æg og mælke heraf anvendes et transportdokument som vist i bilag I til Kommissionens beslutning 2003/390/EØF.

VI. Kvægembryoner

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 89/556/EØF af 25. september 1989 om fastsættelse af veterinærpolitimæssige betingelser i forbindelse med handel inden for Fællesskabet med embryoner af tamkvæg samt med indførsel heraf fra tredjelande (EFT L 302 af 19.10.1989, s. 1), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2006/60/EF af 2. februar 2006 om ændring af bilag C til Rådets direktiv 89/556/EØF for så vidt angår standardsundhedscertifikatet til brug ved handel inden for Fællesskabet med embryoner af tamkvæg (EUT L 31 af 3.2.2006, s. 24)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 56-58 (embryotransplantation) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 15 i direktiv 89/556/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
2. Kvægembryoner, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i bilag C til direktiv 89/556/EØF.

VII. TYRESÆD

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 88/407/EØF af 14. juni 1988 om fastsættelse af de veterinærpolitimæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med frosset tyresæd og indførsel heraf (EFT L 194 af 22.7.1988, s. 10), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2006/16/EF af 5. januar 2006 om ændring af bilag B til Rådets direktiv 88/407/EØF og bilag II til beslutning 2004/639/EF for så vidt angår betingelserne for import af tyresæd (EUT L 11 af 17.1.2006, s. 21)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 51-55 (kunstig sædoverføring) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Ved anvendelsen af artikel 4, stk. 2, i direktiv 88/407/EØF bemærkes det, at alle tyrestationer i Schweiz kun omfatter dyr, der har reageret negativt på en serumneutralisationsprøve eller en ELISA.
2. Den underretning, der er nævnt i artikel 5, stk. 2, i direktiv 88/407/EØF, finder sted i Den Blandede Veterinærkomité.

3. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 16 i direktiv 88/407/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
4. Tyresæd, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i bilag D til direktiv 88/407/EØF.

VIII. Ornesæd

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 90/429/EØF af 26. juni 1990 om fastsættelse af de dyresundhedsmæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med ornesæd og indførsel heraf (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 62), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 51-55 (kunstig sædoverføring) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Den underretning, der er nævnt i artikel 5, stk. 2, i direktiv 90/429/EØF, finder sted i Den Blandede Veterinærkomité.
2. Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 16 i direktiv 90/429/EØF og artikel 57 i lov om epizootier.
3. Ornesæd, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i bilag D til direktiv 90/429/EØF.

IX. Andre arter

A. RETSFORSKRIFTER

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Rådets direktiv 92/65/EØF af 13. juli 1992 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandel med og indførsel til Fællesskabet af dyr samt sæd, æg og embryoner, der for så vidt angår disse betingelser ikke er underlagt specifikke fællesskabsbetingelser som omhandlet i del I i bilag A til direktiv 90/425/EØF (EFT L 268 af 14.9.1992, s. 54), senest ændret ved Rådets direktiv 2004/68/EF af 26. april 2004 om dyresundhedsbestemmelser for import til og transit gennem Fællesskabet af visse levende hovdyr, om ændring af direktiv 90/426/EØF og 92/65/EØF og om ophævelse af direktiv 72/462/EØF (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 321). Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 998/2003 af 26. maj 2003 om dyresundhedsmæssige betingelser for ikke-kommerciel transport af selskabsdyr og om ændring af Rådets direktiv 92/65/EØF (EUT L 146 af 13.6.2003, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 590/2006 af 12. april 2006 om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 998/2003 for så vidt angår listen over lande og områder (EUT L 104 af 13.4.2006, s. 8)	1. Bekendtgørelse om epizootier (OFE) af 27. juni 1995, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401), særlig artikel 51-55 (kunstig sædoverføring) og 56-58 (embryotransplantation) 2. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

B. SÆRLIGE BESTEMMELSER

1. Ved anvendelsen af dette bilag omfatter dette punkt handel med levende dyr, der ikke falder ind under punkt I-V, og sæd, æg og embryoner, der ikke falder ind under punkt VI-VIII.
2. EF og Schweiz forpligter sig til ikke at forbyde eller begrænse handelen med levende dyr, sæd, æg og embryoner, som omhandlet i punkt 1, af dyresundhedsmæssige årsager bortset fra dem, der følger af anvendelsen af dette bilag, særlig de beskyttelsesforanstaltninger, der eventuelt træffes i henhold til artikel 20.
3. Andre hovdyr end de i punkt I, II og III nævnte, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i del 1 i bilag E til direktiv 92/65/EØF sammen med den attestering, der er fastsat i artikel 6, litra A, nummer 1 e), i direktiv 92/65/EØF.
4. Dyr af hareordenen, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i del 1 i bilag E til direktiv 92/65/EØF, eventuelt med den attestering, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 92/65/EØF.

De schweiziske myndigheder kan tilpasse denne attestering for at anføre kravene i artikel 9 i direktiv 92/65/EØF i deres helhed.

5. Den underretning, der er nævnt i artikel 9, stk. 2, fjerde afsnit, i direktiv 92/65/EØF, foregår i Den Blandede Veterinærkomité.
6.
 - a) Forsendelser af hunde og katte fra EF til Schweiz falder ind under artikel 10, stk. 2, i direktiv 92/65/EØF.
 - b) Forsendelser af hunde og katte fra Schweiz til EF, undtagen Det Forenede Kongerige, Irland, Malta og Sverige, falder ind under artikel 10, stk. 2, i direktiv 92/65/EØF.
 - c) Forsendelser af hunde og katte fra Schweiz til Det Forenede Kongerige, Irland, Malta og Sverige falder ind under artikel 10, stk. 3, i direktiv 92/65/EØF.
 - d) Der anvendes en identifikationsordning som nævnt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 998/2003 af 26. maj 2003 (EUT L 146 af 13.6.2003, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 590/2006/EF af 12. april 2006 (EUT L 104 af 13.4.2006, s. 8). Der anvendes et pas som fastsat i Kommissionens beslutning 2003/803/EF (EUT L 312 af 27.11.2003, s. 1). Gyldigheden af rabiesvaccinationen og i givet fald revaccinationen anerkendes ifølge anbefalingerne fra producenten, jf. bestemmelserne i artikel 5 i forordning (EF) nr. 998/2003 og Kommissionens beslutning 2005/91/EF (EUT L 31 af 2.2.2005, s. 61).
7. Sæd, æg og embryoner fra får og geder, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af certifikater som vist i beslutning 95/388/EF, senest ændret ved Kommissionens beslutning 2005/43/EF af 30. december 2004 (EUT L 20 af 22.1.2005, s. 34).
8. Hingstesæd, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af et certifikat som vist i beslutning 95/307/EF.
9. Æg og embryoner fra dyr af hestefamilien, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af et certifikat som vist i beslutning 95/294/EF.
10. Æg og embryoner fra svin, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af et certifikat som vist i beslutning 95/483/EF.
11. Bifamilier (stader eller dronninger med arbejdere), der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i anden del af bilag E til direktiv 92/65/EØF.
12. Dyr, sæd, embryoner og æg fra organer, institutter og centre, som er godkendt i henhold til bilag C i direktiv 92/65/EØF, og som handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal ledsages af sundhedscertifikater som vist i tredje del i bilag E til direktiv 92/65/EØF.
13. Ved anvendelsen af artikel 24 i direktiv 92/65/EØF foregår den underretning, der er nævnt i stk. 2, i Den Blandede Veterinærkomité.

Appendiks 3

IMPORT AF LEVENDE DYR, SÆD, ÆG OG EMBRYONER FRA TREDJELANDE**I. EF-Retsforskrifter****A. Hovdyr bortset fra enhovede dyr**

Rådets direktiv 2004/68/EF af 26. april 2004 om dyresundhedsbestemmelser for import til og transit gennem Fællesskabet af visse levende hovdyr, om ændring af direktiv 90/426/EØF og 92/65/EØF og om ophævelse af direktiv 72/462/EØF (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 320).

B. Enhovede dyr

Rådets direktiv 90/426/EØF af 26. juni 1990 om dyresundhedsmæssige betingelser for enhovede dyrs bevægelser og indførsel af enhovede dyr fra tredjelande (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 42), senest ændret ved Rådets direktiv 2004/68/EF af 26. april 2004 om dyresundhedsbestemmelser for import til og transit gennem Fællesskabet af visse levende hovdyr, om ændring af direktiv 90/426/EØF og 92/65/EØF og om ophævelse af direktiv 72/462/EØF (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 320).

C. Fjerkræ og rugeæg

Rådets direktiv 90/539/EØF af 15. oktober 1990 om fastsættelse af de dyresundhedsmæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med fjerkræ og rugeæg samt for indførsel heraf fra tredjelande (EFT L 303 af 31.10.1990, s. 6), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).

D. Akvakulturdyr

Rådets direktiv 91/67/EØF af 28. januar 1991 om dyresundhedsmæssige betingelser for afsætning af akvakulturdyr og -produkter (EFT L 46 af 19.2.1991, s. 1), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).

E. Kvægembryoner

Rådets direktiv 89/556/EØF af 25. september 1989 om fastsættelse af veterinærpolitimæssige betingelser i forbindelse med handel inden for Fællesskabet med embryoner af tamkvæg samt med indførsel heraf fra tredjelande (EFT L 302 af 19.10.1989, s. 1), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2006/60/EF af 2. februar 2006 om ændring af bilag C til Rådets direktiv 89/556/EØF for så vidt angår standardsundhedscertifikatet til brug ved handel inden for Fællesskabet med embryoner af tamkvæg (EUT L 31 af 3.2.2006, s. 24).

F. Tyresæd

Rådets direktiv 88/407/EØF af 14. juni 1988 om fastsættelse af de veterinærpolitimæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med frosset tyresæd og indførsel heraf (EFT L 194 af 22.7.1988, s. 10), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2006/16/EF af 5. januar 2006 om ændring af bilag B til Rådets direktiv 88/407/EØF og bilag II til beslutning 2004/639/EF for så vidt angår betingelserne for import af tyresæd (EUT L 11 af 17.1.2006, s. 21).

G. Ornesæd

Rådets direktiv 90/429/EØF af 26. juni 1990 om fastsættelse af de dyresundhedsmæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med ornesæd og indførsel heraf (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 62), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (kvalificeret flertal) (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).

H. Andre levende dyr

1. Rådets direktiv 92/65/EØF af 13. juli 1992 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandel med og indførsel til Fællesskabet af dyr samt sæd, æg og embryoner, der for så vidt angår disse betingelser ikke er underlagt specifikke fællesskabsbetingelser som omhandlet i bilag A, del I, til direktiv 90/425/EØF (EFT L 268 af 14.9.1992, s. 54), senest ændret ved Rådets direktiv 2004/68/EF af 26. april 2004 om dyresundhedsbestemmelser for import til og transit gennem Fællesskabet af visse levende hovdyr, om ændring af direktiv 90/426/EØF og 92/65/EØF og om ophævelse af direktiv 72/462/EØF (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 320).
2. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 998/2003 af 26. maj 2003 om dyresundhedsmæssige betingelser for ikke-kommerciel transport af selskabsdyr og om ændring af Rådets direktiv 92/65/EØF (EUT L 146 af 13.6.2003, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 590/2006 af 12. april 2006 om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 998/2003 for så vidt angår listen over lande og områder (EUT L 104 af 13.4.2006, s. 8).

II. Schweiz — Retsforskrifter

Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11).

Ved anvendelsen af dette bilag på Schweiz anerkendes zoologisk have i Zürich som godkendt center i overensstemmelse med bilag C til direktiv 92/65/EØF.

III. Gennemførelsesbestemmelser

Office vétérinaire fédéral anvender de samme betingelser for import som dem i punkt I i dette appendiks. Office vétérinaire fédéral kan dog vedtage strengere foranstaltninger og kræve supplerende garantier. Der føres konsultationer i Den Blandede Veterinærkomité, for at der kan findes passende løsninger.

Appendiks 4

ZOOTEKNIK, HERUNDER IMPORT FRA TREDJELANDE**I. EF-RETSFORSKRIFTER****A. Kvæg**

Rådets direktiv 77/504/EØF af 25. juli 1977 om racerent avlskvæg (EFT L 206 af 12.8.1977, s. 8), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 807/2003 (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 36).

B. Svin

Rådets direktiv 88/661/EØF af 19. december 1988 om zootekniske normer for avlssvin (EFT L 382 af 31.12.1988, s. 36), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).

C. Får og geder

Rådets direktiv 89/361/EØF af 30. maj 1989 om racerene avlsfår og -geder (EFT L 153 af 6.6.1989, s. 30).

D. Enhovede dyr

- a) Rådets direktiv 90/427/EØF af 26. juni 1990 om zootekniske og genealogiske betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet med enhovede dyr (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 55)
- b) Rådets direktiv 90/428/EØF af 26. juni 1990 om samhandelen med enhovede dyr bestemt til konkurrencer og om fastsættelse af betingelserne for deltagelse i disse konkurrencer (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 60).

E. Racerene dyr

Rådets direktiv 91/174/EØF af 25. marts 1991 om de zootekniske og genealogiske betingelser for handel med racerene dyr og om ændring af direktiv 77/504/EØF og 90/425/EØF (EFT L 85 af 5.4.1991, s. 37).

F. Import fra tredjelande

Rådets direktiv 94/28/EF af 23. juni 1994 om principperne for de zootekniske og genealogiske betingelser for import af dyr og deres sæd, æg og embryoner fra tredjelande og om ændring af direktiv 77/504/EØF om racerent avlskvæg (EFT L 178 af 12.7.1994, s. 66).

II. SCHWEIZ — RETSFORSKRIFTER

Bekendtgørelse af 7. december 1998 om opdræt, senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.310).

III. GENNEMFØRELSESBESTEMMELSER

Uden at bestemmelserne om zooteknisk kontrol i appendiks 5 og 6 i øvrigt tilsidesættes, forpligter de schweiziske myndigheder sig til at sørge for, at Schweiz i forbindelse med indførsel anvender bestemmelserne i Rådets direktiv 94/28/EF.

I tilfælde af handelsmæssige vanskeligheder indbringes sagen for Den Blandede Veterinærkomité efter anmodning fra en af parterne.

Appendiks 6

ANIMALSKE PRODUKTER

KAPITEL I

SEKTORER MED GENSIDIG ANERKENDELSE AF LIGESTILLING

»Animalske produkter til konsum«

Definitionerne i forordning (EF) nr. 853/2004 finder anvendelse med de fornødne ændringer.

	EF's eksport til Schweiz og Schweiz' eksport til EF		
	Samhandelsbetingelser		Ligestilling
	EF-normer	Schweiziske normer	
Dyresundhed:			
1. Fersk kød, herunder hakket kød, forarbejdede kødvarer, kødprodukter, uforarbejdede fedtstoffer og afsmeltet fedt			
Tamhovdyr Tamdyr af hestefamilien	Direktiv 64/432/EØF Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001 ⁽¹⁾	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Ja ⁽¹⁾
2. Kød af opdrættet vildt, forarbejdede kødvarer, kødprodukter			
Opdrættede landpattedyr, bortset fra de ovenfor nævnte	Direktiv 64/432/EØF Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
Opdrættede strudsefugle Lagomorfer	Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF		Ja
3. Kød af vildlevende vildt, forarbejdede kødvarer, kødprodukter			
Vildtlevende hovdyr Lagomorfer Andre landpattedyr Vildtlevende fuglevildt	Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
4. Fersk fjerkrækød, forarbejdede kødvarer, kødprodukter, fedtstoffer og afsmeltet fedt			
Fjerkræ	Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
5. Maver, blærer og tarme			
Kvæg Får og geder Svin	Direktiv 64/432/EØF Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001 ⁽¹⁾	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Ja ⁽¹⁾

	EF's eksport til Schweiz og Schweiz' eksport til EF		
	Samhandelsbetingelser		Ligestilling
	EF-normer	Schweiziske normer	
6. Ben og benprodukter			
Tamhovdyr Tamdyr af hestefamilien Andre opdrættede eller vildtlevende landpattedyr Fjerkræ, strudsefugle og vildtlevende fuglevildt	Direktiv 64/432/EØF Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001 ⁽¹⁾	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Ja ⁽¹⁾
7. Forarbejdede animalske proteiner, blod og blodprodukter			
Tamhovdyr Tamdyr af hestefamilien Andre opdrættede eller vildtlevende landpattedyr Fjerkræ, strudsefugle og vildtlevende fuglevildt	Direktiv 64/432/EØF Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001 ⁽¹⁾	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Ja ⁽¹⁾
8. Gelatine og kollagen			
	Direktiv 2002/99/EF Forordning (EF) nr. 999/2001 ⁽¹⁾	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Ja ⁽¹⁾
9. Mælk og mælkeprodukter			
	Direktiv 64/432/EØF Direktiv 2002/99/EF	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
10. Æg og ægprodukter			
	Direktiv 90/539/EØF Direktiv 2002/99/EF	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
11. Fiskevarer, toskallede bløddyr, pighuder, sækdyr og havsnegle			
	Direktiv 91/67/EØF Direktiv 93/53/EØF Direktiv 95/70/EF Direktiv 2002/99/EF	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
12. Honning			
	Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja
13. Snegle og frølår			
	Direktiv 92/118/EØF Direktiv 2002/99/EF	Lov af 1. juli 1966 om epizootier (LFE) (RS 916.40) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE) (RS 916.401)	Ja

⁽¹⁾ Anerkendelse af ligheden af lovgivningerne på området for overvågning af transmissible spongiforme encephalopatis hos får og geder vil blive taget op til fornyet overvejelse i Den Blandede Veterinærkomité.

EF's eksport til Schweiz og Schweiz' eksport til EF		
Samhandelsbetingelser		Ligestilling
EF-normer	Schweiziske normer	

Folkesundhed

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatis (EFT L 147 af 31.5.2001, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 688/2006 af 4. maj 2006 om ændring af bilag III og XI til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 for så vidt angår overvågning af transmissible spongiforme encephalopatis og specificeret risikomateriale fra kvæg i Sverige (EUT L 120 af 5.5.2006, s. 10) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarerhygiejne (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 55) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 206) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarerlovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (EUT L 165 af 30.4.2004, s. 1) Kommissionens forordning (EF) nr. 2073/2005 af 15. november 2005 om mikrobiologiske kriterier for fødevarer (EUT L 338 af 22.12.2005, s. 1) Kommissionens forordning (EF) nr. 2074/2005 af 5. december 2005 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende visse produkter i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 og vedrørende offentlig kontrol i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004, om fravigelse fra Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 og om ændring af forordning (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 854/2004 (EUT L 338 af 22.12.2005, s. 27) Kommissionens forordning (EF) nr. 2075/2005 af 5. december 2005 om særlige bestemmelser om offentlig kontrol af trikiner i kød (EUT L 338 af 22.12.2005, s. 60)	Forbundslov af 9. oktober 1992 om fødevarer og genstande (lov om fødevarer), senest ændret den 16. december 2005 (RS 817.0) Bekendtgørelse af 27. maj 1981 om beskyttelse af dyr (OPAn), senest ændret den 12. april 2006 (RS 455.1) Bekendtgørelse af 1. marts 1995 om oprettelse af kødhygiejnekontrolorganer (OFHV), senest ændret den 23. november 2005 (RS 817.191.54) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE), senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401) Bekendtgørelse af 23. november 2005 om primærproduktion (RS 916.020) Bekendtgørelse af 23. november 2005 om slagting af dyr og kødkontrol (OAbCV) (RS 817.190) Bekendtgørelse af 23. november 2005 om fødevarer og genstande (ODAIous) (RS 817.02) Bekendtgørelse af 23. november 2005 fra DFI om gennemførelse af fødevarerlovgivningen (RS 817.025.21) Bekendtgørelse af 23. november 2005 fra DFE om hygiejne i primærproduktionen (RS 916.020.1) Bekendtgørelse af 23. november 2005 fra DFI om hygiejne (RS 817.024.1) Bekendtgørelse af 23. november 2005 fra DFE om slagtehygiejne (OHYAb) (RS 817.190.1) Bekendtgørelse af 23. november 2005 fra DFI om animalske fødevarer (RS 817.022.108)	Ja, på særlige betingelser
--	--	----------------------------

Særlige betingelser

- (1) Handel mellem EF's medlemsstater og Schweiz med animalske produkter bestemt til konsum sker udelukkende på samme betingelser som for handel mellem EF's medlemsstater med animalske produkter bestemt til konsum. Disse produkter ledsages i givet fald af de sundhedscertifikater, der anvendes i forbindelse med handel mellem EF's medlemsstater, eller som er omfattet af dette bilag og tilgængelige i Traces-systemet.
- (2) Schweiz opstiller i overensstemmelse med artikel 31 (registrering/godkendelse af virksomheder) i forordning (EF) nr. 882/2004 en liste over godkendte virksomheder.

- (3) For så vidt angår import, anvender Schweiz de samme bestemmelser som dem, der anvendes på området på EF-plan.
- (4) De schweiziske myndigheder har ikke adgang til fritagelse fra trikinundersøgelsen, jf. artikel 3, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2075/2005. Hvis de schweiziske myndigheder får adgang til denne fritagelse, forpligter de sig til ved skriftlig procedure til at indsende en liste til Kommissionen over de regioner, hvor trikinrisikoen hos tamsvin officielt anerkendes som værende ubetydelig. EF's medlemsstater har en frist på tre måneder fra modtagelsen af denne liste til skriftligt at fremsætte deres kommentarer til Kommissionen. Hvis der ikke kommer indsigelse fra Kommissionen eller en medlemsstat, anerkendes regionen som en region med ubetydelig trikinrisiko, og tamsvin fra den pågældende region fritages for trikinundersøgelse på slagtetidspunktet. Bestemmelserne i artikel 3, stk. 3, i forordning (EF) nr. 2075/2005 finder derfor anvendelse med de fornødne ændringer.
- (5) De påvisningsmetoder, der er beskrevet i kapitel I og II i bilag I til forordning (EF) nr. 2075/2005 finder anvendelse i Schweiz i forbindelse med undersøgelser, der har til formål at påvise tilstedeværelsen af trikiner. Derimod finder trikinoskopiske undersøgelser, jf. kapitel III i bilag I til forordning (EF) nr. 2075/2005, ikke anvendelse.
- (6) De schweiziske myndigheder har ikke adgang til fritagelse fra trikinundersøgelsen af slagtekroppe og kød af tamsvin, der er blevet holdt med henblik på opfødning og slagtning på små slagterier.

Denne bestemmelse anvendes indtil den 31. december 2009.

I medfør af bestemmelserne i artikel 8, stk. 3a, i bekendtgørelsen fra DFE om slagtehygiejne (RS 817.190.1) og artikel 9, stk. 7, i bekendtgørelse fra DFI om animalske fødevarer (RS 817.022.108) forsynes disse slagtekroppe og kød af tamsvin, der er blevet holdt med henblik på opfødning og slagtning, og forarbejdede kødvarer, kødprodukter og forarbejdede kødprodukter heraf med et særligt sundhedsstempel i overensstemmelse med den i bilag 9, stk. 2, i bekendtgørelse fra DFE om slagtehygiejne (RS 817.190.1) definerede model. Handel med EF's medlemsstater med disse produkter kan ske i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 9a et 14a i bekendtgørelse fra DFI om animalske fødevarer (RS 817.022.108).

- (7) Handel mellem EF's medlemsstater og Schweiz med slagtekroppe og kød af tamsvin, der er blevet holdt med henblik på opfødning og slagtning, fra:
- bedrifter, der er anerkendt af de kompetente myndigheder i EF's medlemsstater som trikinfri,
 - regioner, hvor trikinrisikoen officielt er blevet anerkendt som værende ubetydelig,
- i forbindelse med hvilke der ikke er blevet foretaget en trikinundersøgelse, jf. bestemmelserne i artikel 3 i forordning (EF) nr. 2075/2005, sker udelukkende på samme betingelser som for handel mellem EF's medlemsstater.
- (8) I medfør af bestemmelserne i artikel 2 i bekendtgørelsen om hygiejne (RS 817.024.1) kan de schweiziske myndigheder i særlige tilfælde foretage ændringer i artikel 8, 10 og 14 i bekendtgørelsen om hygiejne (RS 817.024.1):
- a) for at opfylde behovet hos de virksomheder i bjergområder, der er medtaget i bilaget til forbundsloven af 21. marts 1997 om støtte til investeringer i bjergområder.

De schweiziske myndigheder forpligter sig til at indberette disse tilpasninger ved skriftlig procedure til Kommissionen. Denne indberetning skal:

- indeholde en detaljeret beskrivelse af de bestemmelser, som de schweiziske myndigheder vurderer, at det er nødvendigt at ændre, og ændringens art skal anføres
- give en beskrivelse af de pågældende fødevarer og virksomheder
- give en forklaring på, hvorfor ændringerne er foretaget (herunder i givet fald resumere risikoanalysen og påpege enhver foranstaltning, der skal iværksættes for at sikre, at ændringen ikke bringer målsætningerne for bekendtgørelsen om hygiejne (RS 817.024.1) i fare
- formidle alle andre relevante oplysninger.

Kommissionen og medlemsstaterne har en frist på tre måneder at regne fra modtagelsen af indberetningen til at fremsætte deres bemærkninger skriftligt. Om nødvendigt holdes der møde i Den Blandede Veterinærkomité.

- b) i forbindelse med fremstilling af fødevarer med traditionelle karakteristika.

De schweiziske myndigheder forpligter sig til at indberette disse ændringer skriftligt til Kommissionen senest 12 måneder efter, at der er opnået individuel eller generel fritagelse. Meddelelsen skal indeholde:

- en kort beskrivelse af de ændrede krav
- en beskrivelse af de pågældende fødevarer og virksomheder
- alle andre relevante oplysninger.

- (9) Kommissionen orienterer Schweiz om de fravigelser og ændringer, der finder anvendelse i EF's medlemsstater i henhold til artikel 13 i forordning (EF) nr. 852/2004, artikel 10 i forordning (EF) nr. 852/2003, artikel 13 i forordning (EF) nr. 854/2003 og artikel 7 i forordning (EF) nr. 2074/2005.

- (10) Indtil der er foretaget en tilnærmelse imellem EF-lovgivningen og den schweiziske lovgivning, for så vidt angår listen over specificeret risikomateriale, forpligter Schweiz sig ved internt teknisk direktiv til ikke at handle med EF's medlemsstater med slagtekroppe af kvæg på over 24 måneder, der omfatter rygsøjlen, og produkter heraf.

»Animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum«

EF's eksport til Schweiz og Schweiz' eksport til EF		
Samhandelsbetingelser		Ligestilling
EF-normer	Schweiziske normer	
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (EFT L 273 af 10.10.2002, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 208/2006 af 7. februar 2006 om ændring af bilag VI og VIII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 for så vidt angår forarbejdningssnormer for biogas- og komposteringsanlæg og krav til gylle (EUT L 36 af 8.2.2006, s. 25)	Bekendtgørelse af 23. november 2005 om slagtning af dyr og kødkontrol (OAbCV) (RS 817.190) Bekendtgørelse af 23. november 2005 om slagtehygiejne (OHyAb) (RS 817.190.1) Bekendtgørelse af 27. juni 1995 om epizootier (OFE), senest ændret den 23. november 2005 (RS 916.401) Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE) Bekendtgørelse af 23. juni 2004 om bortskaffelse af animalsk affald (OESPA), senest ændret den 22. juni 2005 (OESPA) (RS 916.441.22)	Ja

Særlige betingelser

I forbindelse med indførsel anvender Schweiz i overensstemmelse med artikel 29 i forordning (EF) nr. 1774/2002 bestemmelserne i bilag VII, VIII, X (certifikater) og XI (lande).

Samhandel med kategori 1- og kategori 2-materiale er forbudt, undtagen til visse tekniske formål som nævnt i forordning (EF) nr. 1774/2002 (der er fastsat overgangsforanstaltninger i Kommissionens forordning (EF) nr. 878/2004).

Kategori 3-materiale, der handles mellem EF's medlemsstater og Schweiz, skal i henhold til artikel 7 og 8 i forordning (EF) nr. 1774/2002 ledsages af de i kapitel III i bilag II omhandlede handelsdokumenter og sundhedscertifikater.

Schweiz opstiller i overensstemmelse med kapitel III i forordning (EF) nr. 1774/2002 en liste over relevante schweiziske virksomheder.

KAPITEL II

Andre sektorer end dem, der er omfattet af kapitel I**I. Eksport fra EF til Schweiz**

Denne eksport foregår på de betingelser, der er fastsat for samhandelen mellem medlemsstaterne. Myndighederne udsteder dog i hvert enkelt tilfælde et certifikat, der bekræfter overholdelsen af disse betingelser, og som skal ledsage partierne.

Standardcertifikaterne drøftes om nødvendigt i Den Blandede Veterinærkomité.

II. Eksport fra Schweiz til EF

Denne eksport foregår på de betingelser, der er fastsat i EF-retsfor skrifterne. Standardcertifikatformularerne drøftes i Den Blandede Veterinærkomité.

Indtil disse standardcertifikater er fastlagt, benyttes de formularer, der i øjeblikket anvendes.

KAPITEL III

Overførsel af en sektor fra kapitel II til kapitel I

Så snart Schweiz har vedtaget en lovgivning, som landet anser for at kunne ligestilles med EF-lovgivningen, forelægges spørgsmålet for Den Blandede Veterinærkomité. Kapitel I i dette appendiks kompletteres hurtigst muligt på baggrund af resultaterne af den foretagne undersøgelse.

Appendiks 10

GRÆNSEKONTROL OG GEBYRER

KAPITEL I

A. Grænsekontrol for sektorer med gensidig anerkendelse af ligestilling

Grænsekontrollens art	Satser
1. Dokumentkontrol	100 %
2. Fysisk kontrol	1 %

B. Grænsekontrol for andre sektorer end dem, der er omfattet af punkt A

Grænsekontrollens art	Satser
1. Dokumentkontrol	100 %
2. Fysisk kontrol	1-10 %

C. Særlige foranstaltninger

Der tages hensyn til bilag 3 til den af den blandede kommission EØF-SCHWEIZ fremsatte henstilling nr. 1/94 om lempelse af visse former for veterinærkontrol og -formaliteter for animalske produkter og levende dyr. Spørgsmålet tages op til fornyet overvejelse i Den Blandede Veterinærkomité snarest.

D. Gebyrer

1. I sektorer med gensidig anerkendelse af ligestilling opkræves følgende gebyrer:

1,5 EUR/t, dog mindst 30 EUR og højst 350 EUR pr. parti.

2. I andre sektorer end dem, der er omfattet af punkt 1, opkræves følgende gebyrer:

3,5 EUR/t, dog mindst 30 EUR og højst 350 EUR pr. parti.

E. Bestemmelser for animalske produkter, som skal passere EU's eller Schweiz' område

1. Animalske produkter med oprindelse i Schweiz, som skal passere EU's område, er i givet fald underlagt kontrolbestemmelserne i punkt A og B ovenfor. Bestemmelserne i artikel 11, stk. 2, litra c), d) og e), i direktiv 97/78/EF finder ikke anvendelse på produkter med gensidig anerkendelse af ligestilling, som er beregnet til eksport uden for EU's område, forudsat at den veterinærkontrol, som finder sted i henhold til punkt A ovenfor, er positiv.
2. Animalske produkter med oprindelse i EU, som skal passere Schweiz' område, er i givet fald underlagt kontrolbestemmelserne i punkt A og B ovenfor.

F. **Traces-systemet**1. **Retsforskrifter**

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
Kommissionens beslutning 2004/292/EF af 30. marts 2004 om anvendelse af Traces-systemet og om ændring af beslutning 92/486/EØF (EUT L 94 af 31.3.2004, s. 63), senest ændret ved Kommissionens beslutning 2005/515/EF af 14. juli 2005 om ændring af beslutning 2004/292/EF om anvendelse af Traces-systemet og om ændring af beslutning 92/486/EØF (EUT L 187 af 19.7.2005, s. 29)	Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)

2. **Særlige bestemmelser**

Kommissionen integrerer i samarbejde med Office vétérinaire fédéral Schweiz i edb-systemet Traces i overensstemmelse med Kommissionens beslutning 2004/292/EF.

Bestemmelserne i artikel 3 i Kommissionens beslutning 2004/292/EF om registrering i Traces af de fælles veterinærdokumenter finder ikke anvendelse på produkter med gensidig anerkendelse af ligestilling med undtagelse af dem, der er omfattet af de i artikel 8, artikel 12, stk. 4, og artikel 13 i direktiv 97/78/EF omhandlede procedurer, og dem, som der er taget en beslutning om afslag for efter grænsekontrollen.

I sektorer med gensidig anerkendelse af ligestilling sker handel mellem EF's medlemsstater og Schweiz med animalske produkter på samme betingelser som for handel mellem EF's medlemsstater. Produkterne ledsages i givet fald af den type sundhedscertifikater, der anvendes i forbindelse med samhandel mellem EF's medlemsstater, eller som er fastsat i dette bilag og tilgængelige i Traces-systemet.

Hvis det er nødvendigt, fastsættes der overgangsforanstaltninger i Den Blandede Veterinærkomité.

KAPITEL II

KONTROL MED IMPORTEN FRA TREDJELANDE

1. Retsforskrifter

Kontrol med importen fra tredjelande foretages efter følgende bestemmelser:

Det Europæiske Fællesskab	Schweiz
1. Kommissionens forordning (EF) nr. 136/2004 af 22. januar 2004 om procedurer for EF-grænsekontrolstedernes veterinærkontrol af tredjelandsprodukter (EUT L 21 af 28.1.2004, s. 11)	1. Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE), (RS 916.443.11)
2. Kommissionens forordning (EF) nr. 745/2004 af 16. april 2004 om foranstaltninger vedrørende import af animalske produkter til eget forbrug (EUT L 122 af 26.4.2004, s. 1)	2. Lov af 9. oktober 1992 om fødevarer (LDAl), senest ændret den 18. juni 2004 (RS 817.0)
3. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 206)	3. Bekendtgørelse af 23. november 2005 om fødevarer og genstande (ODAlOU's, RS 817.02)
4. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarelovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (EUT L 165 af 30.4.2004, s. 1)	4. Bekendtgørelse af 23. november 2005 om gennemførelse af fødevarelovgivningen (RS 817.025.21)
5. Rådets direktiv 97/78/EF af 18. december 1997 om fastsættelse af principperne for tilrettelæggelse af veterinærkontrollen for tredjelandsprodukter, der føres ind i Fællesskabet (EFT L 24 af 30.1.1998, s. 9), senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarelovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (EUT L 165 af 30.4.2004, s. 1)	
6. Rådets direktiv 2002/99/EF af 16. december 2002 om dyresundhedsbestemmelser for produktion, tilvirkning, distribution og indførsel af animalske produkter til konsum (EFT L 18 af 23.1.2003, s. 11)	

2. Gennemførelsesbestemmelser

Med henblik på anvendelsen af artikel 6 i direktiv 97/78/EF benyttes følgende grænseovergangssteder: Basel-Mulhouse lufthavn, Ferney-Voltaire/Genève lufthavn og Zürich lufthavn. Senere ændringer sorterer under Den Blandede Veterinærkomité.

Gennemførelsen af kontrol på stedet sorterer under Den Blandede Veterinærkomité, jf. især artikel 23 i direktiv 97/78/EF og artikel 57 i lov om epizootier.

Den særlige situation, der gør sig gældende for grænseovergangsstederne Basel-Mulhouse lufthavn og Ferney-Voltaire/Genève lufthavn, undersøges i Den Blandede Veterinærkomité senest et år efter, at dette appendiks er trådt i kraft.

Med henblik på anvendelsen af bestemmelserne i Kommissionens direktiv 97/78/EF inddrager Kommissionen i samarbejde med Office vétérinaire fédéral Schweiz i edb-systemet Traces, jf. Kommissionens beslutning 2004/292/EF.

Som led i de i direktiv 97/78/EF omhandlede foranstaltninger forpligter de schweiziske myndigheder sig til at indføre gebyrer eller afgifter i forbindelse med offentlig kontrol af varer, jf. bestemmelserne i kapitel VI i forordning (EF) nr. 882/2004, efter de i bilag V fastsatte minimumsgebyrer og -afgifter.

KAPITEL III

BETINGELSER FOR IMPORT AF ANIMALSKE PRODUKTER FRA TREDJELANDE

1. EF — Retsforskrifter

A. FOLKESUNDHEDSBESTEMMELSER

1. Rådets direktiv 96/23/EF af 29. april 1996 om de kontrolforanstaltninger, der skal iværksættes for visse stoffer og restkoncentrationer heraf i levende dyr og produkter heraf og om ophævelse af direktiv 85/358/EØF og 86/469/EØF og beslutning 89/187/EØF og 91/664/EØF (EFT L 125 af 23.5.1996, s. 10), senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarelovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (EUT L 165 af 30.4.2004, s. 1).
2. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii (EFT L 147 af 31.5.2001, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 688/2006 af 4. maj 2006 om ændring af bilag III og XI til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 for så vidt angår overvågning af transmissible spongiforme encephalopatii og specificeret risikomateriale fra kvæg i Sverige (EUT L 120 af 5.5.2006, s. 10).
3. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003 af 17. november 2003 om bekæmpelse af salmonella og andre bestemte fødevarebårne zoonotiske agenser (EUT L 325 af 12.12.2003, s. 1).
4. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/41/EF af 21. april 2004 om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af Rådets direktiv 89/662/EØF og 92/118/EØF og Rådets afgørelse 95/408/EF (EUT L 157 af 30.4.2004, s. 33).
5. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 55), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2076/2005 af 5. december 2005 om overgangsordninger i forbindelse med gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004, (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004 og om ændring af forordning (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 854/2004 (EUT L 338 af 22.12.2005, s. 83).
6. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum (EUT L 139 af 30.4.2004, senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2076/2005 af 5. december 2005 om overgangsordninger i forbindelse med gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004, (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004 og om ændring af forordning (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 854/2004 (EUT L 338 af 22.12.2005, s. 83).

B. DYRESUNDHEDSMÆSSIGE BESTEMMELSER

1. Rådets direktiv 91/67/EØF af 28. januar 1991 om dyresundhedsmæssige betingelser for afsætning af akvakulturdyr og -produkter (EFT L 46 af 19.2.1991, s. 1), senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 806/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).
2. Rådets direktiv 93/53/EØF af 24. juni 1993 om minimumsfællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af visse fiskesygdomme (EFT L 175 af 19.7.1993, s. 23), senest ændret ved akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republik, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Letlands, Republiken Litauens, Republiken Ungarns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union — Bilag II: Liste omhandlet i artikel 20 i tiltrædelsesakten — 6. Landbrug — B. Veterinær- og plantesundhedslovgivning — I. Veterinærlovgivning (EUT L 236 af 23.9.2003, s. 381).

3. Rådets direktiv 92/118/EØF af 17. december 1992 om dyresundhedsmæssige og sundhedsmæssige betingelser for samhandel med og indførsel til Fællesskabet af produkter, der for så vidt angår disse betingelser ikke er underlagt specifikke fællesskabsbestemmelser, som omhandlet i bilag A, kapitel I, i direktiv 89/662/EØF, og for så vidt angår patogener, i direktiv 90/425/EØF (EFT L 62 af 15.3.1993, s. 49), senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/41/EF af 21. april 2004 om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af Rådets direktiv 89/662/EØF og 92/118/EØF og Rådets afgørelse 95/408/EF (EUT L 157 af 30.4.2004, s. 33).
4. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatis (EFT L 147 af 31.5.2001, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 688/2006 af 4. maj 2006 om ændring af bilag III og XI til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 for så vidt angår overvågning af transmissible spongiforme encephalopatis og specificeret risikomateriale fra kvæg i Sverige (EUT L 120 af 5.5.2006, s. 10).
5. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (EFT L 273 af 10.10.2002, s. 1), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 208/2006 af 7. februar 2006 om ændring af bilag VI og VIII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 for så vidt angår forarbejdningsnormer for biogas- og komposteringsanlæg og krav til gylle (EUT L 36 af 8.2.2006, s. 25).
6. Rådets direktiv 2002/99/EF af 16. december 2002 om dyresundhedsbestemmelser for produktion, tilvirkning, distribution og indførsel af animalske produkter til konsum (EFT L 18 af 23.1.2003, s. 11).

2. Schweiz — retsforskrifter

Bekendtgørelse af 20. april 1988 om import, transit og eksport af dyr og animalske produkter (OITE).

3. Håndhævelsesregler

Office vétérinaire fédéral anvender de samme betingelser for import som dem i kapitel 3, punkt 1, i dette appendiks. Office vétérinaire fédéral kan dog vedtage strengere foranstaltninger og kræve supplerende garantier. Der føres konsultationer i Den Blandede Veterinærkomité, for at der kan findes passende løsninger.

KAPITEL IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Bestemmelserne i dette appendiks tages op til fornyet behandling i Den Blandede Veterinærkomité senest et år efter, at denne afgørelse er trådt i kraft.»

KOMMISSIONENS BESLUTNING**af 8. december 2006****om de nationale bestemmelser om visse industrielle drivhusgasser, som Danmark har givet meddelelse om***(meddelt under nummer K(2006) 5934)***(Kun den danske udgave er autentisk)***(2007/62/EF)*

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95, stk. 6, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFREMSTILLING OG SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 2. juni 2006 fra Kongeriget Danmarks faste repræsentation ved Den Europæiske Union underrettede den danske regering under henvisning til artikel 9, stk. 3, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 842/2006 ⁽¹⁾ Kommissionen om sine nationale bestemmelser om regulering af visse industrielle drivhusgasser, som den anser for nødvendige at opretholde efter vedtagelsen af denne forordning, samt om grundene hertil.
- (2) I dette brev påpeger den danske regering, at Kongeriget Danmark i overensstemmelse med artikel 9, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 842/2006 har til hensigt at opretholde sine nationale bestemmelser, som er strengere end dem, der er fastsat i forordningen.

1. Fællesskabslovgivning**1.1. Artikel 95, stk. 4 og 6, i EF-traktaten**

- (3) Det hedder i EF-traktatens artikel 95, stk. 4, at »Hvis en medlemsstat, efter at Rådet eller Kommissionen har vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at opretholde nationale bestemmelser, som er begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i artikel 30, eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet, giver den Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og om grundene til deres opretholdelse.«
- (4) Ifølge artikel 95, stk. 6, bekræfter eller forkaster Kommissionen inden seks måneder efter meddelelsen de pågældende nationale bestemmelser efter at have konstateret, om de er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og om de udgør en hindring for det indre markeds funktion.

1.2. Forordning (EF) nr. 842/2006

- (5) Formålet med forordning (EF) nr. 842/2006 om visse fluorholdige drivhusgasser (f-gasser) er at forebygge og standse emissionerne af visse f-gasser (HFC, PFC og SF₆), der er omfattet af Kyoto-protokollen.
- (6) Forordningen rummer også et begrænset antal markedsførings- og anvendelsesrestriktioner, hvis der på fællesskabsplan findes alternativer til rimelige omkostninger, og hvis forbedring af indeslutning og genvinding ikke er mulig.
- (7) Forordningen har et dobbelt retsgrundlag, EF-traktatens artikel 175, stk. 1, hvad angår alle bestemmelser med undtagelse af artikel 7, 8 og 9, som bygger på EF-traktatens artikel 95 på grund af deres indvirkning på varers frie bevægelighed i EF's indre marked.
- (8) Forordningens artikel 9 rummer bestemmelser om markedsføring, og nærmere bestemt forbydes det at markedsføre en række produkter og udstyr, som indeholder, eller hvis drift afhænger af f-gasser, der er omfattet af forordningen. Det fastsættes i stk. 3, litra a), at medlemsstater, som inden den 31. december 2005 har vedtaget nationale foranstaltninger, der er strengere end dem, der følger af denne artikel, og som falder inden for denne forordnings anvendelsesområde, kan opretholde disse nationale foranstaltninger indtil den 31. december 2012. Ifølge stk. 3, litra b), skal Kommissionen underrettes om disse foranstaltninger og grundene hertil, og de skal være i overensstemmelse med traktaten.
- (9) Forordningen anvendes fra den 4. juli 2007 med undtagelse af artikel 9 og bilag II, der anvendes fra den 4. juli 2006.

2. Nationale bestemmelser, som der er givet meddelelse om

- (10) De nationale bestemmelser, som Danmark har givet meddelelse om, blev indført ved bekendtgørelse nr. 552 af 2. juli 2002.
- (11) Bekendtgørelsen vedrører tre drivhusgasser, der er omfattet af Kyoto-protokollen, og de fleste af disse har et højt drivhuspotentiale: hydrofluorkarboner (HFC), perfluorkarboner (PFC) og svovlhexafluorid (SF₆).

⁽¹⁾ EUT L 161 af 16.4.2006, s. 1.

- (12) I bekendtgørelsen fremsættes et generelt forbud mod import, salg og anvendelse af nye produkter, som indeholder de ovennævnte drivhusgasser, efter den 1. januar 2006, og import, salg og anvendelse af disse gasser, både nye og genvundne, forbydes ligeledes efter den 1. januar 2006.
- (13) Det generelle forbud mod nye produkter, som indeholder de pågældende f-gasser, ledsages af undtagelsesbestemmelser i bekendtgørelsens bilag I.
- (14) Miljøstyrelsen kan ifølge bekendtgørelsen »i ganske særlige tilfælde« tillade, at reglerne fraviges. Meddelelsen indeholder en beskrivelse af, hvornår en sådan undtagelsesproces i praksis kan tages op, og der peges f.eks. på uforudsete, uproportionalt alvorlige konsekvenser af forbuddet, situationer, hvor det konstateres, at der ikke findes alternativer, eller at alternativerne er uegnede, eller situationer, hvor det samlede udslip af drivhusgasser omregnet til CO₂-ækvivalenter bliver mindre for et system, der indeholder f-gasser. Meddelelsen indeholder også en vejledning fra Miljøstyrelsen til aktører, der ønsker at ansøge om dispensation. I dette dokument anføres de kriterier, som Miljøstyrelsen anvender, når den skal give eller afslå en dispensation, samt en kortfattet gennemgang af de ansøgninger, der hidtil er indgivet, og Miljøstyrelsens tilsvarende beslutninger.
- (15) Ved brev af 26. oktober 2006 meddelte Kommissionen den danske regering, at den havde modtaget meddelelsen, og at den periode på seks måneder, som Kommissionen har til at undersøge den i henhold til artikel 95, stk. 6, startede den 9. juni 2006, dvs. dagen efter modtagelsen af meddelelsen.
- (16) Ved brev af 19. september 2006 underrettede Kommissionen de øvrige medlemsstater om meddelelsen og gav dem 30 dage til at fremsætte deres bemærkninger. Kommissionen offentliggjorde også en bekendtgørelse om meddelelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*⁽²⁾ for at underrette de øvrige interesserede parter om Danmarks nationale bestemmelser samt begrundelserne herfor.
- (20) Den danske bekendtgørelse er mere vidtgående end bestemmelserne i forordning (EF) nr. 842/2006, idet den indeholder et generelt forbud mod import, salg og anvendelse af nye produkter, der indeholder f-gasser, efter den 1. januar 2006, samt et forbud mod import, salg og anvendelse af f-gasser, både nye og genvundne, efter den 1. januar 2006, mens forordningen indeholder et begrænset forbud mod markedsføring, eftersom det kun gælder for produkter opført i bilag II.
- (21) I medfør af ovenstående, herunder artikel 9, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. 842/2006 skal medlemsstaterne underrette Kommissionen om deres foranstaltninger og om grundene hertil. Disse foranstaltninger skal være i overensstemmelse med traktaten.
- (22) Foreneligheden med bestemmelserne undersøges ved hjælp af proceduren i artikel 95, stk. 4, og artikel 95, stk. 6, under hensyntagen til forordning (EF) nr. 842/2006. Det fastsættes i artikel 95, stk. 4, at meddelelsen skal ledsages af en beskrivelse af begrundelserne i relation til et eller flere af de vigtige behov, hvortil der henvises i artikel 30, eller i relation til miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet.
- (23) På baggrund af ovenstående mener Kommissionen, at den anmodning, som Danmark har indgivet med henblik på at få tilladelse til at opretholde sine nationale bestemmelser om visse industrielle drivhusgasser, kan accepteres efter EF-traktatens artikel 95, stk. 4.

2. Vurdering af sagens omstændigheder

II. VURDERING

1. Vurdering af, om betingelserne for anvendelse af traktatens undtagelsesbestemmelse er opfyldt

- (17) Artikel 95, stk. 4, vedrører tilfælde, hvor en medlemsstat, efter at der er vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at opretholde nationale bestemmelser, som er begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i artikel 30, eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet.
- (18) Den danske meddelelse angår nationale bestemmelser, der afviger fra bestemmelserne i artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 842/2006. Disse nationale bestemmelser blev vedtaget og trådte i kraft i 2002, altså før vedtagelsen af denne forordning.
- (19) Markedsføring af produkter og anlæg eller udstyr, der indeholder visse f-gasser, er harmoniseret på EF-plan ved forordning (EF) nr. 842/2006, særlig artikel 9 og bilag II.

- (24) I henhold til EF-traktatens artikel 95, stk. 4, og stk. 6, første afsnit, skal Kommissionen forvisse sig om, at alle betingelser for, at en medlemsstat kan opretholde sine nationale bestemmelser, som afviger fra en fællesskabs-harmoniseringsforanstaltning, der er omhandlet i denne artikel, er til stede. De nationale bestemmelser skal navnlig være begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i artikel 30, eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet, må ikke være et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne og må ikke udgøre en urimelig eller unødvendig hindring for det indre markeds funktion.

2.1 Bevisbyrden

- (25) Når Kommissionen undersøger, om de nationale foranstaltninger, der er givet meddelelse om i henhold til artikel 95, stk. 4, er berettigede, skal den basere sig på de »grunde«, der er fremført af den medlemsstat, der har givet meddelelsen. Dette betyder, at i henhold til bestemmelserne i EF-traktaten ligger ansvaret for at bevise, at de nationale foranstaltninger er berettigede, hos den anmodende medlemsstat, som ønsker at opretholde dem.

⁽²⁾ EUT C 228 af 22.9.2006, s. 4.

(26) Det er op til den medlemsstat, der har givet meddelelsen, at fremføre tilstrækkelige begrundelser, kendsgerninger og videnskabelige beviser, således at den kan få tilladelse til at opretholde en strengere national lovgivning. Det er således i medlemsstatens interesse at vedlægge meddelelsen alle materielle eller juridiske elementer, som kan støtte anmodningen ⁽³⁾. Manglende medtagelse af sådanne elementer i meddelelsen medfører, at Kommissionen anser meddelelsen for ubegrundet.

2.2. *Begrundelse baseret på vigtige behov, hvortil der henvises i artikel 30, eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet*

2.2.1. Danmarks holdning

(27) Som begrundelse for opretholdelsen af deres nationale bestemmelser har de danske myndigheder forelagt en redegørelse, som indeholder følgende begrundelser.

(28) Bekendtgørelse nr. 552 af 2. juli 2002 vedrører regulering af visse industrielle drivhusgasser (HFC'er, PFC'er og SF₆), som alle er kraftige drivhusgasser. F.eks. svarer 1 kg af de to mest anvendte HFC-gasser i Danmark (HFC-134a og HFC-404A) til henholdsvis 1 200 og 3 780 kg CO₂, mens 1 kg SF₆ svarer til over 22 000 kg CO₂.

(29) I henhold til Kyoto-protokollen forpligtede EU sig samlet til at nedbringe udslippet fra medlemsstaterne med mindst 8 % i 2008-2012 sammenlignet med 1990. Ved de efterfølgende forhandlinger i EU [Rådets beslutning 2002/358/EF af 25. april 2002 om godkendelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af Kyoto-protokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, byrdefordelingsaftalen ⁽⁴⁾] har Danmark forpligtet sig til at nedbringe det samlede danske udslip med 21 % i denne periode.

(30) I deres meddelelse anfører de danske myndigheder målsætningen om miljøbeskyttelse og især behovet for med alle mulige midler at nå målet for nedbringelse af udslip af drivhusgasser som fastlagt i beslutning 2002/358/EF.

(31) For så vidt angår denne bekendtgørelse er målet at bidrage til nedbringelsen af udslippet af drivhusgasser gennem forebyggelse af udslip af fluorholdige drivhusgasser.

(32) De danske myndigheder påpeger, at formålet med den danske bekendtgørelse om industrielle drivhusgasser er at begrænse anvendelsen og dermed udslippet af de industrielle drivhusgasser mest muligt, således at Danmark kan bidrage til at nedsætte udslippet af disse og derved leve op til de forpligtelser, der er indgået i international sammenhæng. De danske myndigheder mener, at de ambitiøse mål for nedbringelse af udslip af drivhusgasser, som Danmark forpligtede sig til at nå i henhold til beslutning 2002/358/EF, nødvendiggør en samlet indsats over for alle kilder til udslip af drivhusgasser.

(33) HFC bruges i Danmark hovedsageligt som kølemedier i køleanlæg. PFC bruges ikke mere i Danmark. SF₆ anvendtes tidligere i støjisolerende termoruder og inden for elsektoren i visse afbrydere. I dag er kun den sidstnævnte anvendelse aktuel med kun ganske få tons om året.

(34) I deres meddelelse henviser de danske myndigheder til fremskrivninger uden regulering, som viser en fordobling i 2010 svarende til et udledningsniveau, der er 0,5- 0,7 mio. t CO₂-ækvivalenter højere end med de anmeldte lovgivningsforanstaltninger.

(35) De danske myndigheder anfører, at de principper, der med forordning (EF) nr. 842/2006 er indført på fællesskabsplan for at nedbringe udslippene gennem indeslutning, blev indført i den danske lovgivning for over 50 år siden, og siden da har været gældende for anvendelser af f-gasser og derfor sandsynligvis ikke vil medføre yderligere nedbringelser.

(36) I sin meddelelse giver Danmark en kort beskrivelse af nogle af de anvendelsesområder, hvor der er udviklet alternative løsninger, og som derfor er medtaget i den danske regulering. Set med danske øjne er det tydeligt, at der findes alternativer til de industrielle drivhusgasser i de anvendelser, der blev forbudt fra 1. januar 2006 eller bliver forbudt fra 1. januar 2007.

(37) Det generelle forbud mod import, salg og anvendelse af nye produkter, der indeholder f-gasser, er ledsaget af en række undtagelser, som er nærmere angivet i bilag I til bekendtgørelsen. Disse undtagelser vedrører en række meget specifikke anvendelser, og er for en række mere almindelige anvendelser baseret på mængden af drivhusgasser, der anvendes i de respektive systemer, hvorved f.eks. køleanlæg, varmepumper eller airconditionanlæg med fyldninger mellem 0,5 kg og 10 kg samt kølesystemer til varmegenvinding med en fyldning mindre end eller lig med 50 kg er undtaget. Produkter til anvendelse om bord på skibe og til militær anvendelse samt anvendelse af SF₆ i højspændingsanlæg er undtaget.

(38) Foruden ovennævnte undtagelser indeholder den danske bekendtgørelse en mulighed for »i ganske særlige tilfælde« at dispensere fra det generelle forbud. Formålet med dispensationsadgangen er at forhindre, at forbuddet i konkrete tilfælde får uproportionalt alvorlige konsekvenser (i tilfælde, der ikke var forudset ved bekendtgørelsens udstedelse, i specifikke situationer, hvor installationen af køleudstyr baseret på alternativerne til HFC vil påføre installatør/ejer ekstraordinære og urimelige ekstraomkostninger, eller i situationer, hvor den samlede emission af drivhusgasser omregnet til CO₂-ækvivalenter vil være lavere for et system indeholdende f-gasser).

⁽³⁾ Se Meddelelse fra Kommissionen vedrørende artikel 95 (stk. 4, 5 og 6) i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (KOM (2002) 760 endelig af 23.12.2002), særlig punkt 13.

⁽⁴⁾ EFT L 130 af 15.5.2002, s. 1.

- (39) Dispensationsadgangen skal anvendes således, at den miljømæssige forbedring med forbuddet opnås på den bedste og mest effektive måde ud fra et miljømæssigt synspunkt, herunder ud fra et energimæssigt synspunkt.
- (40) Ifølge paragraf 8 i Lov om kemiske stoffer og produkter, nr. 21 af 16.1.1996 gælder forbuddet ikke import, produktion og salg af produkter udelukkende til eksport.
- (41) Det er således ikke forbudt at importere industrielle drivhusgasser til produktion af et givet produkt, der skal eksporteres.
- (42) Den danske regering er af den opfattelse, at den danske bekendtgørelse har til formål at beskytte miljøet, og at den er nødvendig og proportional i forhold til forebyggelse og nedbringelse af udledninger af fluorholdige gasser. Den mener derfor, at den er i overensstemmelse med traktaten.

2.2.2. Vurdering af Danmarks holdning

- (43) Efter at have gennemgået de oplysninger, der er indsendt af Danmark, mener Kommissionen, at anmodningen om at opretholde strengere foranstaltninger end dem, der er indeholdt i forordning (EF) nr. 842/2006, kan anses for at være i overensstemmelse med traktaten af følgende grunde.

2.2.2.1. Den miljømæssige begrundelse:

- (44) Bekendtgørelsen er et led i en bredere strategi, som Danmark har indført for at opfylde sit mål for nedbringelse af udledninger i henhold til Kyoto-protokollen og den efterfølgende byrdefordelingsaftale, som er vedtaget på fællesskabsplan. Ifølge denne fællesskabsordning skal Danmark nedbringe sine udledninger af drivhusgasser med 21 % i perioden 2008-2012 sammenlignet med referenceåret 1990.
- (45) I betragtning af ovenstående er Danmark ved at indføre en klimastrategi, der skal opfylde dets forpligtelser, og som omfatter alle kilder til udslip af drivhusgasser. Foranstaltninger vedrørende f-gasser er derfor et led i den samlede danske indsats for at opfylde landets forpligtelser. Det skal bemærkes, at udslippene af disse f-gasser anslås at fordobles i 2010 uden yderligere regulering med stigende brug af køling og også som et resultat af den kommende udfasning af HCFC'er fra køling i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2037/2000 af 29. juni 2000 om stoffer, der nedbryder ozonlaget ⁽⁵⁾.
- (46) Forordning (EF) nr. 842/2006 forventes at resultere i store nedbringelser af udslip af f-gasser i hele Fællesskabet, først og fremmest i de medlemsstater, hvor der endnu ikke er indført hensigtsmæssige foranstaltninger til nedbringelse af emissionerne af f-gasser, især gennem foranstaltninger, der tager sigte på at forbedre indeslutning og genvinding af f-gasser i bestemte anvendelser. Den danske lovgivning indførte imidlertid allerede tilsvarende bestemmelser (indeslutningspolitik baseret på bl.a. obligatoriske uddannelsesprogrammer, regelmæssig kontrol af lækager) for over 50 år

siden, og disse har derefter været gældende for anvendelser indeholdende f-gasser, og det er derfor ikke sandsynligt, at de vil medføre yderligere nedbringelser, som i væsentlig grad kan modvirke den forventede stigning i det danske udslip af f-gasser.

- (47) På baggrund af ovenstående mener Kommissionen, at den miljømæssige begrundelse, som Danmark har givet, nemlig nedbringelse og forebyggelse af fluorholdige gasudslip, er gyldig.

2.2.2.2. Relevansen og proportionaliteten af den danske bekendtgørelse i relation til målet om at opnå en yderligere nedbringelse af de fluorholdige drivhusgasser:

- (48) På denne baggrund og for yderligere at nedbringe og forebygge udslip af f-gasser besluttede Danmark allerede i 2002 at indføre selektive markedsføringsforbud for nyt udstyr. Udvælgelsen var baseret på undersøgelser, som bl.a. skulle kontrollere eksistensen af og adgangen til alternativer, der er fri for f-gasser.

- (49) Baseret på disse undersøgelser indeholder bekendtgørelsen et generelt forbud mod import, salg og anvendelse af nye produkter indeholdende f-gasser fra den 1. januar 2006 med et stort antal undtagelser og dispensationer, hvorved visse produkter og visse typer udstyr automatisk undtages eller kan undtages på visse betingelser, eller hvorved tidsplanen for forbuddet fremskyndes eller udskydes. Bilag I til bekendtgørelsen indeholder specifikke undtagelser for et antal meget specifikke anvendelser (f.eks. medicinske spraydåser, laboratorieudstyr) og for nogle mere almindelige anvendelser, undtagelser, som er baseret på mængden af fluorholdige gasser, der anvendes i de respektive systemer; dermed undtages køleanlæg, varmepumper eller airconditionanlæg med fyldninger mellem 0,15 kg og 10 kg samt kølesystemer til varmegenvinding med en fyldning mindre end eller lig 50 kg. Produkter til anvendelse om bord på skibe og til militær anvendelse samt anvendelse af SF6 i højspændingsanlæg er ligeledes undtaget.

- (50) Bekendtgørelsen indeholder endvidere en adgang til, at Miljøstyrelsen »i ganske særlige tilfælde« kan give undtagelser, nemlig i tilfælde, som ikke kunne forudses, da bekendtgørelsen trådte i kraft, i situationer, hvor det viser sig, at der ikke findes alternativer, eller disse ikke er egnede, eller i situationer, hvor den samlede emission af drivhusgasser (herunder »direkte emissioner« som følge af energiforbrug) omregnet til CO₂-ækvivalenter ville være beviseligt lavere for et system indeholdende f-gasser.

- (51) Den procedure, som Miljøstyrelsen anvender, er beskrevet tydeligt, og det samme gælder for de kriterier, der ligger til grund for beslutningerne om at give eller afslå dispensation. Disse kriterier tager højde for proportionalitetsprincippet.

- (52) I den sammenhæng skal det påpeges, at den danske bekendtgørelse tillader brug af f-gasser til servicering og vedligeholdelse af eksisterende udstyr, således at unødigt udskiftning af udstyr undgås.

⁽⁵⁾ EFT L 244 af 29.9.2000, s. 1.

- (53) Samtidig med at det konstateres, at bekendtgørelsen har betydning for den frie omsætning af varer inden for Fællesskabet, drager Kommissionen ikke desto mindre på grundlag af ovenstående analyse den konklusion, at bekendtgørelsen er berettiget ud fra et miljømæssigt synspunkt og tager hensyn til de påtænkte forbuds indvirkning på det indre marked, og derudover rummer mulighed for at give individuelle dispensationer.
- (54) Der skal også gøres opmærksom på, at artikel 9, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 842/2006 kun tillader nationale foranstaltninger at blive opretholdt indtil den 31. december 2012, og eftersom der i meddelelsen fra Kongeriget Danmark henvises til denne artikel i forordningen, følger det, at bekendtgørelsen gælder i en begrænset periode.
- 2.3. *Fravær af vilkårlig forskelsbehandling, skjulte begrænsninger af samhandelen mellem medlemsstaterne*
- (55) Ifølge EF-traktatens artikel 95, stk. 6 bekræfter eller forkaster Kommissionen de pågældende nationale bestemmelser efter at have konstateret, om de er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (56) Der gøres opmærksom på, at en anmodning efter EF-traktatens artikel 95, stk. 4, skal vurderes på baggrund af de betingelser, der er fastlagt i såvel dette stykke som i stk. 6 i denne artikel. Hvis en af disse betingelser ikke er opfyldt, skal anmodningen afvises, uden at det er nødvendigt at undersøge de øvrige betingelser.
- (57) De nationale bestemmelser, der er givet meddelelse om, er generelle og gælder for såvel nationale som importerede produkter. Der er ikke noget, der tyder på, at de bestemmelser, der er givet meddelelse om, kan anvendes som et middel til vilkårlig forskelsbehandling mellem økonomiske aktører i Fællesskabet.
- (58) Målsætningen for bekendtgørelsen er miljøbeskyttelse, og der er ikke noget, der tyder på, at bekendtgørelsen — med hensyn til intention eller gennemførelse — skulle resultere i en vilkårlig forskelsbehandling eller skjult handelsbegrænsning.
- (59) I betragtning af de miljømæssige risici, der er forbundet med anvendelsen af visse f-gasser, finder Kommissionen, at der ikke er noget, der tyder på, at de nationale bestemmelser, som er meddelt af de danske myndigheder, udgør en urimelig hindring for det indre markeds funktion i forhold til de forfulgte mål.

III. KONKLUSION

- (60) I lyset af ovenstående, og under hensyntagen til bemærkninger fra medlemsstaterne og andre tredjeparter om meddelelsen fra de danske myndigheder, mener Kommissionen, at den anmodning, som Danmark indsendte den 2. juni 2006 om tilladelse til indtil den 31. december 2012 at opretholde sin nationale lovgivning, som er strengere end forordning (EF) nr. 842/2006 med hensyn til markedsføring af produkter og udstyr indeholdende, eller hvis funktion afhænger af, f-gasser, kan accepteres.

Kommissionen finder desuden, at de nationale bestemmelser:

- imødekommer behovet for at beskytte miljøet
- tager hensyn til eksistensen og den tekniske og økonomiske tilgængelighed af alternativer til de forbudte anvendelser i Danmark og formentlig vil have en begrænset økonomisk virkning
- ikke er et middel til vilkårlig forskelsbehandling
- ikke udgør en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og
- således er i overensstemmelse med traktaten.

Kommissionen mener derfor, at de kan godkendes —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

De nationale bestemmelser om visse fluorholdige drivhusgasser, som Kongeriget Danmark gav meddelelse om til Kommissionen ved brev af 2. juni 2006, og som er mere vidtgående end forordning (EF) nr. 842/2006 med hensyn til markedsføring af produkter og udstyr indeholdende, eller hvis funktion afhænger af, f-gasser, godkendes herved. Det tillades Kongeriget Danmark at opretholde dem indtil den 31. december 2012.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Danmark.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. december 2006.

På Kommissionens vegne
Stavros DIMAS
Medlem af Kommissionen

Afgørelse af 13. december 2006

truffet af udvalget, der er nedsat i henhold til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om gensidig anerkendelse, om opførelse af et overensstemmelsesvurderingsorgan på listen i sektorkapitlet om personlige værnemidler

(2007/63/EF)

UDVALGET HAR -

under henvisning til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering, særlig artikel 10, stk. 4, litra a), og artikel 11, og

ud fra følgende betragtning:

Udvalget skal træffe afgørelse om opførelse af et overensstemmelsesvurderingsorgan på listen i et sektorkapitel i bilag 1 til aftalen -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

1. Overensstemmelsesvurderingsorganet i tillæg A opføres på listen over schweiziske

overensstemmelsesvurderingsorganer i sektorkapitlet om personlige værnemidler i bilag 1 til aftalen.

2. Parterne har aftalt, for hvilke specifikke produkter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer overensstemmelsesvurderingsorganet i tillæg A opføres på listen, og sørger for ajourføring heraf.

Denne afgørelse udfærdiges i to eksemplarer og underskrives af udvalgets repræsentanter, som er bemyndiget til at handle på parternes vegne med henblik på ændring af aftalen. Afgørelsen får virkning fra datoen for den seneste af disse undertegnelser.

Undertegnet i Bern, den 22. november 2006. Undertegnet i Bruxelles, den 13. december 2006.

På Det Schweiziske Forbunds vegne
Heinz HERTIG

På Det Europæiske Fællesskabs vegne
Andra KOKE

TILLÆG

Schweizisk overensstemmelsesvurderingsorgan, der opføres på listen over overensstemmelsesvurderingsorganer i sektorkapitlet om personlige værnemidler i bilag 1 til aftalen

TESTEX
Gotthardstrasse 61
8027 Zürich
Schweiz
Adrian Meili
Tlf.: + 41 (0) 44206 42 42
Fax: + 41 (0) 44206 42 30
E-mail: zuerich@testex.ch

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 15. december 2006

om opstilling af reviderede miljøkriterier og tilhørende krav til vurdering og verifikation for tildeling af EF-miljømærket til vækstmedier

(meddelt under nummer K(2006) 6962)

(EØS-relevant tekst)

(2007/64/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke ⁽¹⁾, særlig artikel 6, stk. 1, andet afsnit,

efter høring af Den Europæiske Unions Miljømærkenævn, og

ud fra følgende betragtninger:

tildelt miljømærket før den 1. oktober 2006, eller som har ansøgt om et sådant før denne dato, så disse producenter har tilstrækkelig tid til at tilpasse deres produkter til de reviderede krav og miljøkriterier.

- (7) De i denne beslutning fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra det udvalg, der er nedsat ved artikel 17 i forordning (EF) nr. 1980/2000 -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Ved produktgruppen »vækstmedier« forstår alt andet end jord in situ, som planter dyrkes i.

Artikel 2

For at et produkt kan få tildelt Fællesskabets miljømærke for vækstmedier i henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000, skal det henhøre under produktgruppen »vækstmedier«, jf. definitionen i artikel 1, og opfylde de miljøkrav, der er beskrevet i bilaget.

Artikel 3

Miljøpræstationerne for produktgruppen »vækstmedier« vurderes ud fra de specifikke miljøkriterier i bilaget.

Artikel 4

Til administrative formål er kodenummeret for produktgruppen »vækstmedier« »029«.

Artikel 5

Miljømærker for produkter, der henhører under produktgruppen »jordforbedringsmidler og vækstmedier«, som er blevet tildelt før den 1. oktober 2006, må benyttes indtil den 30. april 2008.

⁽¹⁾ EFT L 237 af 21.9.2000, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 242 af 12.9.2001, s. 17. Ændret ved beslutning 2005/384/EF (EUT L 127 af 12.5.2005, s. 20).

Ansøgninger om miljømærker for produkter, der henhører under produktgruppen »jordforbedringsmidler og vækstmedier«, som er indgivet før den 1. oktober 2006, kan tildeles miljømærket i henhold til de krav, der er gældende indtil den 28. august 2007. I disse tilfælde må miljømærket anvendes indtil den 30. april 2008.

Artikel 6

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. december 2006.

På Kommissionens vegne
Stavros DIMAS
Medlem af Kommissionen

BILAG

RAMME

Prøvning udføres i påkommende fald i overensstemmelse med de prøvningsmetoder, der er udviklet af det tekniske udvalg CEN 223 »jordforbedringsmidler og vækstmedier« indtil de relevante horisontale standarder udarbejdet på grundlag af retningslinjer fra CEN-taskforce 151 »Horizontal« foreligger.

Prøveudtagning udføres i overensstemmelse med metodologien i CEN/TC 223 (WG 3) som anført og godkendt af CEN i EN 12579 — jordforbedringsmidler og vækstmedier — prøveudtagning. Hvor der skal ske prøvning eller prøveudtagning, som ikke er omfattet af disse metoder og prøvningsteknikker, skal det eller de ansvarlige organ(er), der skal vurdere ansøgningen (herefter benævnt »det ansvarlige organ«), angive, hvilke prøvnings- og/eller prøveudtagningsmetoder det anser for ligeværdige.

Der kan eventuelt anvendes andre prøvningsmetoder, hvis disse accepteres som ligeværdige af det ansvarlige organ. Hvor ingen prøvninger er nævnt, eller de nævnte prøvninger er bestemt til kontrol- eller tilsynsformål, bør de ansvarlige organer basere sig på erklæringer og dokumentation fra ansøgeren og/eller på en uafhængig kontrol.

Det anbefales de ansvarlige organer at tage hensyn til gennemførelse af anerkendte miljøledelsesordninger, såsom EMAS eller ISO 14001, når ansøgningerne og overensstemmelse med kriterierne i dette bilag vurderes. (NB: Det er ikke et krav at gennemføre sådanne ledelsesordninger).

Disse kriterier tager især sigte på:

- at fremme brug af fornyelige materialer og/eller genanvendelse af organisk materiale, der stammer fra indsamling og/eller behandling af affaldsmaterialer og derfor bidrager til at mindske mængden af fast affald til endelig bortskaffelse (f. eks. på deponi)
- at mindske miljøvirkninger fra genvinding og fremstilling af ikke-fornyelige materialer.

Kriterierne er fastsat på niveauer, der fremmer mærkning af de vækstmedier, der har en relativt lav miljøbelastning gennem hele produktets levetid.

MILJØKRITERIER**1. Ingredienser**

Det er tilladt at anvende følgende ingredienser:

1.1. Organisk materiale

Et produkt vil kun kunne tages i betragtning med henblik på tildeling af et miljømærke, hvis det ikke indeholder tørv, og hvis dets indhold af organisk materiale stammer fra behandling og/eller genbrug af affaldsmaterialer (som defineret i Rådets direktiv 75/442/EØF om affald ⁽¹⁾ og i bilag I til samme direktiv).

Ansøgeren skal fremsende en detaljeret beskrivelse af produktets sammensætning til det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at produktet opfylder ovenstående krav.

⁽¹⁾ EFT L 194 af 25.7.1975, s. 39.

1.2. Slam

Produkterne må ikke indeholde spildevandsslam. Slam (dvs. ikke-spildevandsslam) er kun tilladt, hvis følgende krav er opfyldt:

Slammet skal være identificeret som et af de nedenstående affaldsprodukter i overensstemmelse med den europæiske liste over affald (som fastlagt i Kommissionens beslutning 2001/118/EF om ændring af beslutning 2000/532/EF ⁽²⁾).

02 03 05	slam fra lokal spildevandsbehandling i forbindelse med forberedelse og behandling af frugt, grøntsager, korn, spiseolier, kakao, kaffe, te, tobak og konserver samt fremstilling af gær og gærekstrakt og produktion og fermentering af melasse
02 04 03	slam fra lokal spildevandsbehandling i forbindelse med sukkerfremstilling
02 05 02	slam fra lokal spildevandsbehandling i mejeriindustrien
02 06 03	slam fra lokal spildevandsbehandling i bagerier og sukkervarefabrikker
02 07 05	slam fra lokal spildevandsbehandling i forbindelse med fremstilling af alkoholholdige og alkoholfrie drikkevarer (bortset fra kaffe, te og kakao)

Slammet skal være enkeltkildesorteret, dvs. at det ikke er blandet med spildevand eller slam, der stammer fra andre fremstillingsprocesser.

Det maksimale indhold af tungmetaller i affaldet før behandling (mg/kg tørvægt) skal opfylde kravene i Kriterium 2.

Slammet skal opfylde alle andre miljømærkekrav i dette bilag og anses i så fald for at være tilstrækkeligt stabiliseret og hygiejniseret.

Ansøgeren skal fremsende en detaljeret beskrivelse af produktets sammensætning til det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at produktet opfylder alle de ovenstående krav.

1.3. Mineraler

Mineraler må ikke stamme fra:

- udpegede områder af fællesskabsbetydning i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter ⁽³⁾
- Natura 2000-net, som er særligt beskyttede områder i henhold til Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle ⁽⁴⁾ eller i tilsvarende områder, som er beliggende uden for EU og omfattet af analoge bestemmelser i FN's konvention om biologisk mangfoldighed.

Ansøgeren skal fremsende en erklæring til det ansvarlige organ om, at produktet opfylder ovenstående krav; erklæringen skal være udstedt af en kompetent myndighed.

⁽²⁾ EFT L 47 af 16.2.2001, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7.

⁽⁴⁾ EFT L 59 af 25.4.1979, s. 1.

2. Begrænsning af farlige stoffer

I det organiske vækstmediums bestanddele skal indholdet af følgende grundstoffer målt i tørvægt være lavere end nedenstående værdier:

Grundstof	mg/kg (tørvægt)
Zn	300
Cu	100
Ni	50
Cd	1
Pb	100
Hg	1
Cr	100
Mo (*)	2
Se (*)	1,5
As (*)	10
F (*)	200

(*) Data om indhold af disse grundstoffer er kun nødvendige for produkter, der indeholder materiale fra industrielle fremstillingsprocesser.

NB: Disse grænseværdier gælder, medmindre den nationale lovgivning er mere restriktiv.

Ansøgeren skal fremsende de relevante prøverapporter til det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at produktet opfylder ovenstående krav.

3. Produktegenskaber

Produkter må ikke modvirke planters fremspiring eller efterfølgende vækst.

Ansøgeren skal fremsende de relevante prøverapporter til det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at produktet opfylder ovenstående krav.

4. Sundhed og sikkerhed

Produkternes indhold af primære patogener må ikke overskride maksimumsniveauerne i følgende tabel:

- Salmonella: ikke til stede i 25 g af produktet ⁽⁵⁾
- Helminth ova: ikke til stede i 1,5 g af produktet. ⁽⁵⁾
- E. coli: <1 000 MPN/g (MPN: most probable number) ⁽⁶⁾.

Ansøgeren skal fremsende de relevante prøverapporter og dokumentation til det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at produktet opfylder ovenstående krav.

⁽⁵⁾ For produkter, hvis indhold af organiske stoffer ikke udelukkende stammer fra grønt affald, haveaffald og parkaffald.

⁽⁶⁾ For produkter, hvis indhold af organiske stoffer udelukkende stammer fra grønt affald, haveaffald og parkaffald.

5. Spiredygtige frø/spredningslegemer

I det endelige produkt må indholdet af ukrudtsfrø og vegetativt reproducerbare dele af ukrudt ikke overstige 2 enheder pr. liter.

Ansøgeren skal fremsende en erklæring om, at produktet opfylder ovenstående krav, til det ansvarlige organ sammen med dertil hørende prøverapporter og/eller dokumentation.

6. Andre kriterier

a) Produkternes elektriske ledningsevne må ikke overstige 1,5 dS/m.

b) For uorganiske vækstmedier gælder følgende:

På alle større professionelle markeder (dvs. på markeder i ét land, hvor ansøgerens årlige salg overstiger 30 000 m³), skal ansøgeren informere brugeren om de eksisterende muligheder for bortskaffelse og behandling af vækstmedier efter endt brug. Disse oplysninger skal være indeholdt i de medfølgende datablade.

Ansøgeren skal informere det ansvarlige organ om de eksisterende muligheder og særligt angive:

— *en beskrivelse af indsamling, behandling og bestemmelsessted; plastmaterialer bør altid frasorteres fra mineraler/organiske materialer og behandles for sig.*

— *en oversigt over den årlige mængde vækstmedier, der indsamles (input) og behandles (pr. bestemmelsessted).*

Ansøgeren skal godtgøre, at mindst 50 volumenprocent af affaldet af vækstmedier genanvendes.

7. Produktoplysninger

Generelle oplysninger:

Følgende oplysninger skal ledsage produktet, enten angivet på emballagen eller som medfølgende datablade:

- a) navn og adresse på den ansvarlige markedsføringsorganisation
- b) en beskrivelse af produkttypen, som indeholder udtrykket »VÆKSTMEDIUM«
- c) en identifikationskode for det pågældende vareparti
- d) mængden (vægt- eller volumenangivelse)
- e) de vigtigste bestanddele (dvs. som hver udgør over 5 % af volumenet), som produktet er sammensat af.

Følgende oplysninger om anvendelsen af produktet skal ledsage produktet, hvis de er relevante, enten angivet på emballagen eller som medfølgende datablade:

- a) de anbefalede opbevaringsforhold og den anbefalede seneste anvendelsesdato
- b) retningslinjer for sikker håndtering og anvendelse
- c) en beskrivelse af produktets anvendelsesformål og eventuelle anvendelsesbegrænsninger
- d) en redegørelse for produktets anvendelighed til bestemte plantegrupper (f.eks. kalkskyende eller kalkyndende)
- e) pH og forholdet mellem kulstof og nitrogen (C/N-forholdet)
- f) en erklæring om det organiske materiales stabilitet (stabilt eller meget stabilt) i henhold til nationale eller internationale normer
- g) en redegørelse for de anbefalede anvendelsesmåder

- h) til fritidsbrug: en anbefaling om anvendeshyppighed udtrykt som kilogram eller liter produkt pr. arealenhed (m²) pr. år.

Produktoplysninger må kun udelades, hvis ansøgeren kan give en passende begrundelse herfor.

NB: Disse oplysninger angives, hvis den nationale lovgivning ikke fastsætter andet.

Detaljerede oplysninger:

Parameter	Prøvningsmetoder
Mængde	EN 12580
pH	EN 13037
Elektrisk ledningsevne	EN 13038
C/N-forholdet	C/N (*)
Tungmetaller (Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn)	EN 13650
Hg	ISO 16772
Salmonella	ISO 6579
Helminth ova	prXP X 33-017
E. coli	ISO 11866-3

(*) Kulstof = organisk materiale (EN 13039) x 0,58; total N (prEN 13654/1-2).

8. Oplysninger på miljømærket

I miljømærkets kasse 2 anføres følgende:

- fremmer genanvendelse af materialer
- fremmer anvendelsen af materialer, der er fremstillet ved en mere bæredygtig metode; derved mindskes de skadelige miljøvirkninger.

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 15. december 2006

om fastlæggelse af Kommissionens standardsikkerhedsforanstaltninger og beredskabsniveauer og om ændring af dens forretningsorden med hensyn til operationelle procedurer for forvaltning af krisesituationer

(2007/65/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 218, stk. 2,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, særlig artikel 131,

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 28, stk. 1, og artikel 41, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionen bør fastsætte operationelle procedurer og foranstaltninger med henblik på at forvalte kriser og katastrofer (herefter benævnt »krisesituationer«) og navnlig sikre, at alle nødvendige beslutninger kan træffes så effektivt og hurtigt som muligt, samtidig med at det sikres, at de forbliver under politisk kontrol.
- (2) Det er nødvendigt for Kommissionen at fastlægge en operationel struktur for kriseforvaltning.
- (3) Der bør bl.a. fastsættes procedurer og foranstaltninger til forvaltning af sikkerhedsaspekter i en krisesituation. Af klarhedshensyn bør de procedurer og foranstaltninger, der anvendes under normale sikkerhedsforhold, også specificeres.
- (4) God forvaltning af krisesituationer forudsætter, at personalet hurtigt kan advares om den pågældende trussel og om de beskyttelsesforanstaltninger, der skal træffes.
- (5) Medlemsstaternes og andre internationale organisationers nuværende praksis viser, at indførelsen af en ordning med beredskabsniveauer er det mest effektive middel til at sikre, at der træffes hensigtsmæssige og forholdsmæssige sikkerhedsforanstaltninger, som svarer til det vurderede risikoniveau. Der bør derfor indføres en ordning, som omfatter standardsikkerhedsforanstaltninger og tre beredskabsniveauer. Ordningen skal gælde for alle Kommissionens bygninger.
- (6) Efter Kommissionens sikkerhedsforskrifter, der i henhold til Kommissionens afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom ⁽¹⁾ indgår som et bilag til dens forretningsorden, er et medlem af Kommissionen ansvarligt for sikkerhedsspørgsmål og for gennemførelsen af Kommissionens sikkerhedspolitik.

- (7) De generelle principper, der er fastlagt i punkt 2 i bilaget til disse sikkerhedsforskrifter, omfatter også legalitet, åbenhed, ansvarlighed og subsidiaritet (proportionalitet), som finder tilsvarende anvendelse på kriseforvaltning.
- (8) Af hensyn til ansvarsfordelingen inden for Kommissionen og den særlige situation, som Fællesskabets delegationer i tredjelande befinder sig i, kræves der specifikke procedurer og forskellige indsatsmetoder afhængigt af, om sikkerhedsforanstaltningerne vedrører Kommissionens bygninger i medlemsstaterne eller i tredjelande.
- (9) Ifølge princippet om kontinuitet i den offentlige tjeneste skal Kommissionen kunne udføre sine opgaver under alle forhold som fastlagt i traktaterne. Hvis Kommissionen derfor som følge af usædvanlige eller uforudselige begivenheder ikke har mulighed for at træffe afgørelse som kollegium ved skriftlig eller mundtlig procedure i henhold til sin forretningsorden ⁽²⁾, bør Kommissionens formand tildeles ekstraordinære beføjelser til at træffe enhver foranstaltning, der på baggrund af den konkrete situation anses for uopsættelig og nødvendig.
- (10) Kommissionens forskrifter for operationelle procedurer for kriseforvaltning, der ved afgørelse 2003/246/EF, Euratom er indsat som et bilag til dens forretningsorden ⁽³⁾, bør derfor ændres i overensstemmelse hermed. De bør af klarhedshensyn erstattes af denne afgørelse —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Krisesystemet forvaltes af en forvaltningsgruppe i henhold til stk. 2. Det består af et operativt team og et overvågningsteam, der oprettes af direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
2. Forvaltningsgruppen mødes under ledelse af vicegeneralsekretæren. Den består af et medlem af formandens kabinet og af det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, generaldirektørerne for Den Juridiske Tjeneste, for Personale og Administration, for Budget, for Kommunikation, for

⁽¹⁾ EFT L 317 af 3.12.2001, s. 1. Senest ændret ved afgørelse 2006/548/EF, Euratom (EUT L 215 af 5.8.2006, s. 38).

⁽²⁾ EUT L 347 af 30.12.2005, s. 83.

⁽³⁾ EUT L 92 af 9.4.2003, s. 14.

Retfærdighed, Frihed og Sikkerhed, for Eksterne Forbindelser og for Informationsteknologi samt andre personer, som vicegeneralsekretæren finder hensigtsmæssige ud fra de foreliggende omstændigheder.

3. Hvis der opstår en krisesituation uden for Den Europæiske Union, skal et medlem af kabinettet for den kommissær, der er ansvarlig for Eksterne Forbindelser, indkaldes til forvaltningsgruppens møder.

4. Forvaltningsgruppen skal rådgive Kommissionen og navnlig det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, om relevante foranstaltninger, der skal træffes for at beskytte Kommissionens personale og aktiver, og sikre dens funktionsdygtighed i tilfælde af en krisesituation.

5. Formanden, det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, og hvert medlem af Kommissionen, som er involveret i krisesituationen, holdes underrettet om udviklingen af forvaltningsgruppens formand.

6. En beredskabstjeneste, hvor mindst to tjenestemænd konstant er til stede, er operativ hele døgnet syv dage om ugen, således at Direktoratet for Sikkerhed kan udføre sine opgaver.

Artikel 2

1. Inden for Den Europæiske Union kan det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, til enhver tid pålægge direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed at iværksætte kriseforvaltningssystemet.

2. Opstår der en krisesituation uden for Den Europæiske Union, træffes beslutningen om at iværksætte kriseforvaltningssystemet i fællesskab af de medlemmer af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser og sikkerhedsspørgsmål.

Artikel 3

1. For at gøre det muligt at træffe beslutninger tilstrækkelig hurtigt til at sikre, at Kommissionens personale (bl.a. med henblik på at beskytte deres sundhed på arbejdspladsen), oplysninger, bygninger og andre aktiver beskyttes mod enhver trussel, og sikre dens funktionsdygtighed i situationer, der er så presserende, at de normale beslutningstagningsprocedurer ikke kan anvendes, finder bestemmelserne i stk. 2 og 3 anvendelse.

2. Opstår der en krisesituation inden for Den Europæiske Union, kan det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, træffe enhver beslutning, han finder nødvendig for at beskytte Kommissionens personale og aktiver mod en sådan trussel.

I ekstremt presserende situationer kan direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed træffe beslutninger svarende til beslutningerne i henhold til stk. 1, om muligt i samråd med forvaltningsgruppen. Enhver brug af disse beføjelser rapporteres straks til det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for

sikkerhedsspørgsmål, til stillingtagen og, hvis det er relevant, godkendelse, ændring eller tilbagekaldelse. Forvaltningsgruppens formand underrettes samtidig med det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål.

3. Opstår der en krisesituation uden for Den Europæiske Union, kan lederen af et kommissionskontor eller en fællesskabsdelegation i ekstremt presserende situationer træffe beslutninger svarende til beslutningerne i henhold til stk. 2, nr. 1. Enhver brug af disse beføjelser rapporteres til det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser, som straks underretter det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål. De to medlemmer gennemgår disse beslutninger i fællesskab og godkender, ændrer eller tilbagekalder dem, hvis det er relevant. Forvaltningsgruppens formand underrettes samtidig med det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål.

4. Enhver beslutning, der træffes i henhold til denne artikel, forelægges på kollegiets næste møde til stillingtagen og, hvis det er relevant, godkendelse, ændring eller tilbagekaldelse.

Artikel 4

1. Hvis Kommissionen som følge af usædvanlige eller uforudselige begivenheder ikke har mulighed for at træffe afgørelse som kollegium ved skriftlig eller mundtlig procedure som fastlagt i artikel 4 i sin forretningsorden, kan Kommissionens formand på Kommissionens vegne og på dennes ansvar træffe enhver foranstaltning, der på baggrund af den konkrete krisesituation anses for uopsættelig og nødvendig for at varetage Fællesskabets almene interesse, opfylde Fællesskabets retlige forpligtelser eller forebygge undgåelige skader på Fællesskabets institutioner eller organer, medlemsstaterne eller EU's borgere og virksomheder.

2. Formanden skal, så vidt det er praktisk muligt, på forhånd sørge for, at de afdelinger, der har en begrundet interesse, er blevet hørt, og at Kommissionens medlemmer ikke forhindres i at udføre deres opgaver.

3. Enhver beslutning, der træffes i henhold til denne artikel, forelægges kollegiet til stillingtagen og, hvis det er relevant, godkendelse, ændring eller tilbagekaldelse, så snart betingelserne for, at kollegiet kan fungere, er til stede.

Artikel 5

Bestemmelserne om stedfortrædere i Kommissionens forretningsorden og i gennemførelsesbestemmelserne hertil finder tilsvarende anvendelse på denne afgørelse.

Artikel 6

Der indføres en ordning, som omfatter standardsikkerhedsforanstaltninger og tre beredskabsniveauer. Ordningen og de tilhørende sikkerhedsforanstaltninger er fastlagt i bilaget. Ordningen gælder for alle Kommissionens bygninger.

Artikel 7

Kommissionens forskrifter for operationelle procedurer for kriseforvaltning, der ved afgørelse 2003/246/EF, Euratom er indsat som et bilag til dens forretningsorden, ophæves.

Artikel 8

Denne afgørelse berører ikke Kommissionens bestemmelser om indretningen af det overordnede varslingsystem ARGUS, der ved Kommissionens afgørelse 2006/25/EF, Euratom er indsat som et bilag til dens forretningsorden ⁽⁴⁾.

Artikel 9

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. december 2006.

På Kommissionens vegne

Siim KALLAS

Næstformand

⁽⁴⁾ EUT L 19 af 24.1.2006, s. 20.

BILAG

STANDARDSIKKERHEDSFORANSTALTNINGER OG BEREDSKABSNIVEAUER

Afdeling 1

Kommissionens bygninger er omfattet af en sikkerhedsordning, der består af standardsikkerhedsforanstaltninger og tre beredskabsniveauer svarende til den eventuelle trussel. Disse standardsikkerhedsforanstaltninger og beredskabsniveauer, der går fra niveau 1 til 3 svarende til stigende trusselsniveauer som anført i tillæg 1, identificeres ved farvekoderne »HVID«, »GUL«, »ORANGE« og »RØD«.

Afdeling 2

De standardsikkerhedsforanstaltninger, der er identificeret ved farven »HVID« og opregnet i tillæg 2A og 2B, finder anvendelse, når der ikke er påvist en konkret sikkerhedstrussel.

De standardsikkerhedsforanstaltninger, der er opregnet i tillæg 2A til dette bilag, finder anvendelse på Europa-Kommissionens bygninger i EU's medlemsstater.

De standardsikkerhedsforanstaltninger, der er opregnet i tillæg 2B til dette bilag, finder anvendelse på Europa-Kommissionens bygninger i tredjelande.

Afdeling 3

1. Inden for EU er direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed bemyndiget til at ændre anvendelsen af standardsikkerhedsforanstaltningerne under kode »HVID« for at tage hensyn til lokale eller midlertidige trusselvurderinger. Han underretter omgående det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, og forvaltningsgruppens formand om, hvilke forholdsregler han har truffet og hvorfor.

Med forbehold af afdeling 4, punkt 3, litra a), træffer det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, beslutning om:

- a) at forhøje sikkerhedsniveauet til beredskabskode »GUL«, »ORANGE« eller »RØD«, at sænke beredskabsniveauet eller at vende tilbage til standardsikkerhedsforanstaltningerne under kode »HVID«
- b) hvilke af de særlige foranstaltninger i forbindelse med beredskabsniveauerne der i lyset af den faktiske sikkerhedssituation skal iværksættes. Han træffer disse beslutninger efter rådføring med direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.

I ekstremt presserende situationer, hvor sikkerhedssituationen kræver et øjeblikkeligt skift til et beredskabsniveau, træffer direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed de beslutninger, der foreskrives i det foregående punkt. Han underretter hurtigst muligt det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, og forvaltningsgruppens formand om, hvilke forholdsregler han har truffet og hvorfor. Direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed rådfører sig, når det er muligt, med forvaltningsgruppen som fastlagt i artikel 1, stk. 2, i denne afgørelse.

2. Uden for EU er generaldirektøren for Eksterne Forbindelser bemyndiget til at ændre anvendelsen af standardsikkerhedsforanstaltningerne under kode »HVID« for at tage hensyn til lokale forhold. Han underretter omgående det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser, som straks underretter det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, og forvaltningsgruppens formand om, hvilke forholdsregler han har truffet og hvorfor.

Med forbehold af afdeling 4, punkt 3, litra a), træffer de medlemmer af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser og sikkerhedsspørgsmål, i fællesskab beslutning om:

- a) at forhøje sikkerhedsniveauet til beredskabskode »GUL«, »ORANGE« eller »RØD«, at sænke beredskabsniveauet eller at vende tilbage til standardsikkerhedsforanstaltningerne under kode »HVID«
- b) hvilke af de særlige foranstaltninger i forbindelse med beredskabsniveauerne der i lyset af den faktiske sikkerhedssituation skal iværksættes. De træffer disse beslutninger efter rådførelse med direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.

I ekstremt presserende situationer, hvor sikkerhedssituationen kræver et øjeblikkeligt skift til et beredskabsniveau, træffer lederen af Kommissionens kontor eller Fællesskabets delegation de beslutninger, der kræves i punkt 2. Han

underretter omgående det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser, som straks underretter det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, og forvaltningsgruppens formand om, hvilke forholdsregler han har truffet og hvorfor.

Afdeling 4

1. *Kommissionens repræsentationer, regionale repræsentationer og EU-missioner ved internationale organisationer i medlemsstaterne*
 - a) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed fastsætter de retningslinjer, der skal følges af Kommissionens repræsentationer og regionale repræsentationer. Retningslinjerne udarbejdes af henholdsvis GD for Kommunikation og GD for Eksterne Forbindelser under hensyntagen til de trusselvurderinger, som Kommissionens Direktorat for Sikkerhed måtte have foretaget. GD for Kommunikation og GD for Eksterne Forbindelser skal sikre, at de relevante sikkerhedsforanstaltninger iværksættes, anvendes og håndhæves.
 - b) Hvis lederen af en af Kommissionens repræsentationer eller af en regional repræsentation i medlemsstaterne anser en ændring af beredskabsniveauet for at være nødvendig, fremsætter han en anmodning herom, med kopi til henholdsvis GD for Kommunikation eller GD for Eksterne Forbindelser, til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, som analyserer situationen og sender anmodningen videre til det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, med henblik på vurdering.
 - c) I ekstremt presserende situationer kan lederen af en af Kommissionens repræsentationer eller af en regional repræsentation i medlemsstaterne træffe enhver beslutning, der anses for nødvendig for at beskytte personale og aktiver mod en trussel. Enhver brug af disse beføjelser rapporteres straks, med kopi til enten GD for Kommunikation eller GD for Eksterne Forbindelser, til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, som rapporterer videre til det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, med henblik på stillingtagen og, hvis det er relevant, godkendelse, ændring eller tilbagekaldelse. Forvaltningsgruppens formand underrettes samtidig med det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål.
2. *Det Fælles Forskningscenter*
 - a) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed fastsætter de retningslinjer, der skal følges af Kommissionens Fælles Forskningscenter. Retningslinjerne udarbejdes i samråd med Det Fælles Forskningscenter under hensyntagen til de trusselvurderinger, som Kommissionens Direktorat for Sikkerhed måtte have foretaget. Det Fælles Forskningscenter skal sikre, at de relevante sikkerhedsforanstaltninger iværksættes, anvendes og håndhæves.
 - b) Hvis lederen af Kommissionens Fælles Forskningscenter anser en ændring af beredskabsniveauet for at være nødvendig, fremsætter han en anmodning herom til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, som analyserer situationen og sender anmodningen videre til det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, med henblik på vurdering.
 - c) I ekstremt presserende situationer kan lederen af Kommissionens Fælles Forskningscenter træffe enhver beslutning, han finder nødvendig for at beskytte personale og aktiver mod en trussel. Enhver brug af disse beføjelser rapporteres straks til det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, til stillingtagen og, hvis det er relevant, godkendelse, ændring eller tilbagekaldelse. Forvaltningsgruppens formand underrettes samtidig med det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål.
3. *Kommissionens delegationer og kontorer i lande uden for EU*
 - a) For lande uden for EU fastsætter det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser, sammen med det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, beredskabsniveauet for hver af Kommissionens delegationer.
 - b) I ekstremt presserende situationer eller situationer, hvor samråd ikke er mulig, kan lederen af en af Kommissionens delegationer træffe enhver beslutning, der anses for nødvendig for at beskytte personale og aktiver mod en trussel, herunder foretage midlertidige ændringer af beredskabsniveauet. Lederen af Kommissionens delegation meddeler straks enhver brug af disse beføjelser og enhver ændring af beredskabsniveauet til det medlem af Kommissionen, som har ansvaret for Eksterne Forbindelser, og som straks underretter det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål, om, hvilke forholdsregler der er truffet og hvorfor. Forvaltningsgruppens formand underrettes samtidig med det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål.
 - c) I andre situationer end dem, der nævnt i ovenstående punkt, skal der, hvis lederen af et kommissionskontor eller en kommissionsdelegation anser en ændring af beredskabsniveauet for at være nødvendig, fremsættes en anmodning herom til generaldirektøren for Eksterne Forbindelser, som underretter direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed. Tilladelsen hertil gives i fællesskab af det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for Eksterne Forbindelser, og det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for sikkerhedsspørgsmål.

Tillæg 1

SIKKERHEDSBEREDSKABSNIVEAUER I KOMMISSIONEN**Indledning**

Et beredskabsniveau består af en række sikkerhedsforanstaltninger, der skal yde en specifik beskyttelse af Kommissionens personale, oplysninger, bygninger og andre aktiver mod enhver trussel og sikre dens funktionsdygtighed. Disse sikkerhedsforanstaltninger iværksættes og ophæves enten generelt eller selektivt, alt efter om trusselsniveauet stiger eller falder.

Et beredskabsniveau kræver fastsættelse af de nærmere foranstaltninger, som skal gennemføres af Direktoratet for Sikkerhed eller af lederen af den delegation, der er berørt af krisesituationen, afhængig af hvilken trussel der er tale om. De pågældende sikkerhedsforanstaltninger fastsættes i en særskilt afgørelse.

Standardsikkerhedsforanstaltninger under kode »HVID«

De standardsikkerhedsforanstaltninger, der er omfattet af kode »HVID«, anvendes, når der ikke er identificeret nogen væsentlig sikkerhedstrussel. Det er disse standardsikkerhedsforanstaltninger, der som hovedregel finder anvendelse. De gælder under normale sikkerhedsforhold og sikrer et tilfredsstillende minimumssikkerhedsniveau. De danner grundlag for de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder i Kommissionens bygninger.

Beredskabskode »GUL«

Det »GULE« beredskabsniveau iværksættes, hvis der fremsættes trusler eller indtræffer usædvanlige hændelser, som bringer personales, oplysningers, bygningers og andre aktivers integritet i fare, og som kan påvirke Europa-Kommissionen eller dens funktion i negativ retning.

Beredskabskode »ORANGE«

Det »ORANGE« beredskabsniveau iværksættes, hvis der fremsættes trusler eller indtræffer usædvanlige hændelser, som bringer personales, oplysningers, bygningers og andre aktivers integritet i fare, og som er rettet mod Europa-Kommissionen eller dens funktion, selv om der ikke er identificeret en konkret genstand eller et konkret mål eller tidspunkt for angrebet.

Beredskabskode »RØD«

Det »RØDE« beredskabsniveau iværksættes, hvis Europa-Kommissionen eller dens funktion gøres til mål for trusler eller usædvanlige hændelser, som bringer ansattes, oplysningers, bygningers og andre aktivers integritet i fare. Disse trusler er klare og konkrete og kan indtræffe når som helst.

Tillæg 2a

STANDARDSIKKERHEDSFORANSTALTNINGER FOR EUROPA-KOMMISSIONENS BYGNINGER I EU'S MEDLEMSSTATER**Indledning**

Standardsikkerhedsforanstaltningerne er formuleret i generelle vendinger og ledsages i givet fald af detaljerede instrukser til de tjenestegrene, der får til opgave at iværksætte dem. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed udarbejder disse detaljerede instrukser og fører tilsyn med deres gennemførelse.

1. *Anvendelsesbetingelser:*

Disse standardsikkerhedsforanstaltninger *finder* generel anvendelse. De tilvejebringer et sikkerhedsniveau, der er afpasset efter situationen, når trusselsniveauet ikke er forhøjet. Denne situation angives med farvekoden »HVID«. De danner grundlag for de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder i Kommissionens bygninger.

2. *Ekstern kommunikation*

- a) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed etablerer og opretholder kontakt til de lokale og nationale politimyndigheder i medlemsstaterne, navnlig i Belgien og Luxembourg. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed opretter kontaktpunkter til rutinemæssig udveksling af oplysninger af fælles interesse om især sikkerhedsforanstaltninger. Der afholdes koordineringsmøder, hvis og når det er nødvendigt.
- b) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed etablerer og opretholder kontakt til medlemsstaternes sikkerhedsmyndigheder. Det sikrer rutinemæssig udveksling af oplysninger af fælles interesse mellem kontaktpunkterne. Det afholder koordineringsmøder, hvis og når det er nødvendigt.
- c) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed etablerer og opretholder kontakt til de øvrige fællesskabsinstitutioners sikkerhedstjenester. Det sikrer rutinemæssig udveksling af oplysninger af fælles interesse mellem kontaktpunkterne. Det afholder koordineringsmøder, hvis og når det er nødvendigt.

3. *Intern kommunikation*

Kommissionens Direktorat for Sikkerhed informerer alle nye medarbejdere, herunder midlertidigt ansatte, nationale eksperter og kontraktansatte, om de standardsikkerhedsforanstaltninger, der gælder for Kommissionens bygninger. Informationsindsatsen rettes som et minimum mod kommissionsansattes individuelle ansvar på følgende områder: adgang til Kommissionens bygninger, besøgende, regler om afholdelse af møder, brug af postsystemet, brug af e-mail, sikkerhed i forbindelse med telefonkommunikation samt håndtering og brug af EU-klassificerede oplysninger.

4. *Fysisk beskyttelse/adgangskontrol*4.1. *Principper for adgangskontrol*

- a) Adgangen til Kommissionens bygninger baseres udelukkende på behovsprincippet. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed fastlægger de operationelle principper for, hvordan adgangen til Europa-Kommissionens bygninger eller til dele heraf kontrolleres.
- b) Alle personer, der træder ind i en af Kommissionens bygninger, skal være i besiddelse af et gyldig adgangsbevis, der er godkendt af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed. Alle personer, der træder ind i Kommissionens bygninger, skal følge de sikkerhedsinstrukser, der gives af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed eller af et medlem af vagtjenesten.
- c) Alle personer, der befinder sig i Kommissionens bygninger og lokaler, skal hele tiden bære det gyldige adgangsbevis på et synligt sted.
- d) Tidsplanen for de forskellige personalegruppers adgang til Kommissionens bygninger fastlægges i samarbejde med Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.

- e) Uden for den ovenfor nævnte tidsplan, herunder i weekender og ferier, skal personer, der er i besiddelse af et tjenestekort udstedt af Kommissionen, indføres i protokollen i bygningens reception. Alle andre ansatte skal ud over at lade sig indføre i protokollen fremvise en gyldig tilladelse, der giver dem adgang til en af Kommissionens bygninger. Denne tilladelse udstedes af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed efter anmodning fra den ansvarlige tjenestegren og fremsendes efter de gældende procedurer til den pågældende reception.

4.2. Gyldige adgangsbeviser

- a) *Tjenestekort* udstedes til kommissærer og til Kommissionens personale, dvs. til personer, der er omfattet af personalevedtægten eller af ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber og for udstationerede nationale eksperter, og om nødvendigt også til ansatte i andre institutioner, agenturer og organer, der har til huse i Kommissionens bygninger. Tjenestekort fra andre EU-institutioner godtages efter aftale med den pågældende institution.
- b) *Adgangskort* udstedes til alle andre ansatte, der skal have adgang til Kommissionens bygninger for at kunne opfylde deres kontraktmæssige forpligtelser over for Kommissionen. Adgangskort til personale, der er ansat på tidsbegrænsede kontrakter, gælder ikke efter disse kontrakters udløb, medmindre Kommissionens Direktorat for Sikkerhed har givet tilladelse hertil. Adgangskort til sådanne personer gælder aldrig længere end til udgangen af indeværende år. Hvis et medlem af Europa-Parlamentet vil ind i en af Kommissionens bygninger, kan han gøre det ved at fremvise det tjenestekort, Europa-Parlamentet har udstedt, til den sikkerhedsvagt, der er på tjeneste, uden at skulle underkastes den ekstra sikkerhedskontrol, der kræves for besøgende udefra.
- c) *Passersedler* udstedes af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed af legitime årsager, som berettiger, at der gives adgang til Kommissionens bygninger.
- d) *Pressekort*: Anmodninger om akkreditering af journalister behandles af GD for Kommunikation i samarbejde med Rådet og de nationale myndigheder. Hvis en anmodning om akkreditering tages til følge, beder GD for Kommunikation Kommissionens Direktorat for Sikkerhed om at udstede et kort.
- e) *Gæstekort eller gæstekort til leverandører* udstedes midlertidigt til besøgende ved receptionen i Kommissionens bygninger mod forevisning af gyldig identifikation.
- f) Det er kun indehavere af tjenestekort, der kan invitere gæster til Kommissionens bygninger. Hvis den afdeling i Kommissionen, der er ansvarlig for indehavere af andre gyldige adgangsbeviser, ønsker at invitere gæster, kan den fremsætte en begrundet anmodning herom til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- g) Familiemedlemmer til kommissionsansatte behandles som besøgende, hvis de ønsker adgang til administrative zoner.
- h) Alle tjenestekort og adgangsbeviser forbliver Kommissionens ejendom og returneres til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed på dets anmodning. De tjenestegrene i Kommissionen, der bad Kommissionens Direktorat for Sikkerhed om at udstede et gyldigt adgangsbevis, sikrer sig, at beviset returneres til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, enten når kontrakten udløber, eller når grundlaget for bevisets udstedelse ikke længere er til stede.

4.3. Besøgende i Kommissionens bygninger

- a) *Individuelle gæster*, der besøger Kommissionens administrative zoner, skal ledsages af en person, der har et tjenestekort udstedt af Kommissionen. Administrative zoner er de dele af Kommissionens lokaliteter, der ikke er af almen interesse og vedrører Kommissionens funktion. Gæsterne modtages i receptionsområdet og føres tilbage til dette område, når besøget er slut. Individuelle gæster må ikke færdes uden ledsager i Kommissionens bygninger.
- b) *Gæster, der deltager i møder og arrangementer*. De generaldirektater, kabinetter eller tjenestegrene, der er ansvarlige for møder og arrangementer, træffer de nødvendige forberedelser til, at der kan udstedes deltagerbadger i receptionsområdet på det sted, hvor arrangementet afholdes. Deltageren skal bære denne badge på et synligt sted, mens han opholder sig i den kommissionsbygning, hvor arrangementet afholdes.
- c) *Leverandører* må kun aflægge besøg, hvis der er en særlig grund hertil. De modtager et midlertidigt adgangsbevis mod forevisning af gyldig identifikation. Formaliteterne i forbindelse med adgangskontrol og registrering af besøgende skal afsluttes, inden der gives adgang til Kommissionens bygninger.

- d) Der foretages altid adgangskontrol, også i tilfælde af, at en bygning evakueres, eller i en krisesituation.
- e) Den tjenestegren i Kommissionen, der har ansvaret for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, underretter Kommissionens Direktorat for Sikkerhed om alle planlagte evakueringsøvelser for at sikre, at der foretages adgangskontrol under og efter øvelsen.
- f) Leverandører, der leverer varer til en af Kommissionens bygninger, skal fremlægge et godsmanifest, hvori årsagen til leverancen er anført. Manglende overholdelse af disse formaliteter meddeles straks Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- g) Hvis en person ikke har ret til at være i en eller flere af Kommissionens bygninger, skal dette meddeles Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, der træffer de nødvendige foranstaltninger.
- h) Besøgende i Kommissionens bygninger og deres ejendele kan underkastes teknisk kontrol i form af kropsvisitering og inspektion af bagage.

4.4. VIP-besøg

Kommissionens Direktorat for Sikkerhed er ansvarligt for sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med alle officielle besøg, der finder sted i Kommissionens bygninger eller tilstødende områder. Det omfatter besøg af VIP'er, hvis besøg i Kommissionen fordrer yderligere sikkerhedsforanstaltninger. Den tjenestegren i Kommissionen, der har tilrettelagt besøget, underretter Kommissionens Direktorat for Sikkerhed om alle nødvendige detaljer, så snart den har fået kendskab til dem. Den pågældende tjenestegren holder Kommissionens Direktorat for Sikkerhed fuldt orienteret om enhver ny udvikling eller ændring af det anmeldte program.

4.5. Begrænset adgang til Kommissionens bygninger

- a) Værtslandets politimyndigheder har i henhold til protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter, særlig artikel 1 og 19, ikke ret til at få adgang til Kommissionens bygninger, medmindre de har anmodet om og fået tilladelse hertil af Kommissionens kompetente tjenestegrene. Forudsat at der bevilges adgang, yder Kommissionens personale politiet bistand, hvis og når det er nødvendigt.
- b) Der kan indgås særlige aftaler om de nærmere retningslinjer for værtslandenes adgang.
- c) Bevåbnede personer må ikke gives adgang til eller færdes i en af Kommissionens bygninger uden forudgående skriftlig tilladelse fra Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- d) Dyr må ikke medtages i Kommissionens bygninger, medmindre der er tale om hunde, som benyttes til undersøgelse af Kommissionens bygninger efter anmodning fra Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, vagthunde, som benyttes til at garantere sikkerheden i Kommissionens bygninger, eller førerhunde til blinde eller døve.
- e) Fotografering, filmoptagelse eller lydoptagelse, der ikke er til tjenestebrug, er ikke tilladt i Kommissionens bygninger uden forudgående tilladelse fra den tjenestegren i Kommissionen, som har ansvaret for kommunikation, og fra Direktoratet for Sikkerhed.

4.6. Adgang til garager og parkeringspladser

- a) Kun personer, der er i besiddelse af et gyldigt parkeringsbevis og et gyldigt tjeneste- eller adgangskort eller en gyldig passerseddel, har ret til at køre deres biler ind i Kommissionens garager eller parkeringsområder. Alle de øvrige passagerer i bilen skal have et gyldigt adgangsbevis til Kommissionens bygninger. Tjeneste- og adgangskort skal på opfordring forevises for den vagt, der er på tjeneste, eller for personalet i Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- b) Alle køretøjer, der ønskes parkeret i Kommissionens garager eller parkeringsområder, skal udstyres med et gyldigt parkeringsbevis, som hele tiden er fuldt synligt i garagen eller parkeringsområdet. Det gælder dog ikke for Kommissionens korrekt mærkede tjenestekøretøjer.
- c) Der uddeles kun ét parkeringsbevis til en kommissionsansat, der anmoder herom. Den ansatte skal aflevere dette bevis, før der kan udstedes et nyt. Der udstedes ikke et nyt bevis, før det gamle er returneret. Hvis beviset går tabt eller stjæles, skal der indgives en formel erklæring herom til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- d) Uden for kontortid er det kun tilladt at parkere køretøjer i en af Kommissionens garager eller et af dens parkeringsområder, hvis den kommissionsansatte gør tjeneste dér. Det kræver desuden, at Kommissionens Direktorat for Sikkerhed på forhånd har givet tilladelse hertil.

- e) Kommissionen kan af sikkerhedshensyn lukke for adgangen til Kommissionens garager eller parkeringsområder, hvis det er begrundet i særlige omstændigheder.
- f) Der kan træffes omgående og specifikke beskyttelses- eller sikkerhedsforanstaltninger vedrørende alle køretøjer, der er parkeret i garager eller parkeringsområder eller i umiddelbar nærhed af Kommissionens bygninger.

4.7. Modtagelse af breve og pakker

- a) Al indgående post (inkl. pakker) fra eksterne afsendere skal passere gennem Kommissionens relevante tjeneste for postmodtagelse. Usædvanlige og/eller mistænkelige forsendelser skal underkastes ekstra sikkerhedskontrol, hvis og når det er nødvendigt.
- b) Det er kun muligt at aflevere ekstern post personligt i en af Kommissionens bygninger, hvis Kommissionens Direktorat for Sikkerhed er blevet underrettet herom og har givet tilladelse hertil.

4.8. Værdigenstande

Det personale i Kommissionen, der forvalter Kommissionens ejendom, skal træffe alle passende foranstaltninger til at sikre, at denne ejendom anvendes og opbevares korrekt, og til at undgå skader, tab eller uautoriseret adgang.

4.9. Sikkerheden uden for Kommissionens bygninger

- a) Alle, der arbejder i Kommissionens bygninger, skal gøre Direktoratet for Sikkerhed opmærksom på personer, der i hemmelighed forsøger at skaffe sig adgang til Kommissionens bygninger. De bør straks rapportere eventuelle mistænkelige køretøjer eller genstande, der befinder sig i nærheden af Kommissionens bygninger, til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- b) Alle, der arbejder i Kommissionens bygninger, bør, inden de forlader disse bygninger om aftenen og op til weekender og ferier, gøre en særlig indsats for at kontrollere, om vinduerne er lukket, og om dørene eventuelt er lukket, og lyset er slukket.
- c) Når Kommissionens Direktorat for Sikkerhed får kendskab til hændelser, der kan få betydning for sikkerheden, eller til ulykker, der sker uden for eller i nærheden af en af Kommissionens bygninger, iværksætter det straks de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for at undgå, at personer eller køretøjer får uautoriseret adgang. Om nødvendigt kontakter Kommissionens Direktorat for Sikkerhed værtslandets sikkerheds- eller rednings-tjenester.

4.10. Sikkerheden inde i Kommissionens bygninger

Kommissionens Direktorat for Sikkerhed fastsætter de sikkerhedsstandarder, som alle personer på de steder, hvor Kommissionen er etableret, skal følge.

4.11. Forholdsregler, der skal træffes af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed i tilfælde af sikkerhedshændelser

- a) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed inddrager den tjenestegren i Kommissionen, der er ansvarlig for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, i spørgsmål vedrørende sikkerhed og hygiejne på arbejdspladsen.
- b) Den interne nødtelefon administreres af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed. Der slås om nødvendigt alarm til værtslandets brandvæsen og/eller tilkaldes en ambulance i overensstemmelse med de gældende beredskabsinstrukser.
- c) Når Kommissionens Direktorat for Sikkerhed har fået meddelelse om en sikkerhedshændelse, såsom en alvorlig medicinsk hændelse, en brand, en gaslækage, et strømsvigt, en oversvømmelse eller alvorlige konstruktionsmæssige problemer i en af Kommissionens bygninger, alarmerer det personalet i de tjenestegrene, der findes i bygningen, og det tekniske personale.
- d) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed er i givet fald ansvarligt for at iværksætte passende foranstaltninger til evakuering af de personer, der befinder sig i Kommissionens bygninger.
- e) Hvis der indtræffer en hændelse, som involverer alvorlig personskade, ringer et medlem af personalet til værtslandets alarmcentral. Den person, der ringer til alarmcentralen, bør straks informere Kommissionens Direktorat for Sikkerhed. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed sørger for, at der træffes passende forholdsregler, så Kommissionens bygning ikke efterlades uden opsyn.

4.12. Forholdsregler, der skal træffes i tilfælde af en demonstration uden for Kommissionens bygninger

- a) Hvis der afholdes en demonstration i umiddelbar nærhed af Kommissionens bygninger, underretter personalet i receptions- og garageområderne Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, som træffer beskyttelsesforanstaltninger og udsteder ordrer vedrørende bygningens sikkerhed.
- b) Hvis der er tegn på, at der må forventes et angreb på Kommissionens bygninger, udsteder Kommissionens Direktorat for Sikkerhed specifikke ordrer til alle berørte tjenestegrene og ansatte i Kommissionen. Afhængig af truslens karakter træffer Kommissionens Direktorat for Sikkerhed de nødvendige foranstaltninger til at løse problemet og iværksætter de foranstaltninger, der er fastsat i Kommissionens afgørelse om nærmere regler for indførelsen af en ordning med sikkerhedsberedskabsniveauer.

4.13. Krænkelse af Kommissionens bygningers integritet

- a) Alle personer, der har ret til at opholde sig i Kommissionens bygninger, har pligt til at bære et synligt tjenestekort eller et gyldigt adgangsbevis. Alle personer, der ikke er i besiddelse af et sådant tjenestekort eller gyldigt adgangsbevis, skal straks forlade Kommissionens bygninger, når det personale, der varetager adgangskontrollen, eller en behørigt udnævnt tjenestemand fra Kommissionens Direktorat for Sikkerhed opfordrer dem hertil.
- b) Hvis personer uretmæssigt forsøger at skaffe sig adgang til Kommissionens bygninger, sørger Kommissionens tjenestemænd først for at lukke kontorer og pengeskabe og låse dem, forudsat at deres egen fysiske sikkerhed ikke er i fare. De rapporterer straks hændelsen til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed. Når Kommissionens Direktorat for Sikkerhed får underretning om sådanne hændelser, udsteder det instrukser for, hvilke forholdsregler der skal træffes, og hvilke relevante tjenestegrene der skal alarmeres.
- c) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed træffer de nødvendige foranstaltninger til at løse problemet og iværksætter de foranstaltninger, der er fastsat i Kommissionens afgørelse om nærmere regler for indførelsen af en ordning med sikkerhedsberedskabsniveauer.

4.14. Tilstedeværelsen af mistænkelige personer i Kommissionens bygninger

- a) For at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af de personer, der arbejder i Kommissionens bygninger, og af Kommissionens ejendom, skal alle ansatte i Kommissionen anmelde personer, der udviser en nervøs eller mistænkelig adfærd. Kommissionens personale har pligt til at anmelde disse personer til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed.
- b) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed skal straks underrettes om alle mistænkelige eller uautoriserede personer, som befinder sig i Kommissionens bygninger. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed udsteder omgående og uanset tidspunktet instrukser for, hvilke forholdsregler der skal træffes, og hvilke relevante tjenestegrene der skal alarmeres.

4.15. Bombetrusler

- a) Hvis en person, der arbejder i Kommissionens bygninger, modtager en bombetrussel, underretter denne person straks Kommissionens Direktorat for Sikkerhed herom. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed forsøger at skaffe sig så mange oplysninger som muligt fra den person, der ringer, eller fra den modtagne besked.
- b) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed udsteder instrukser for, hvilke forholdsregler der skal træffes, og hvilke relevante tjenestegrene der skal alarmeres, uanset om det er dag eller nat, og vurderer, om der bør foretages en evakuering.

4.16. Fund af en mistænkelig pakke eller anden genstand

- a) Alle tjenestemænd i Kommissionen eller andre ansatte, der er på arbejde, skal straks informere Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, hvis der er fundet en mistænkelig pakke eller anden genstand. Når der findes en mistænkelig pakke eller en anden mistænkelig genstand, etableres der en passende sikkerhedszone omkring den. Denne opgave udføres enten af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed eller af den lokale tjenestegren i Kommissionen, der er ansvarlig for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Ingen må røre ved eller manipulere den mistænkelige pakke eller genstand. Brug af trådløse kommunikationsmidler i nærheden af findestedet forbydes. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed skal iværksætte de ovenfor beskrevne tiltag i tæt samarbejde med den lokale tjenestegren i Kommissionen, der er ansvarlig for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

- b) Kommissionens Direktorat for Sikkerhed vurderer først truslen og omstændighederne og kontakter herefter den lokale tjenestegren i Kommissionen, der er ansvarlig for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, og de ansvarlige nationale myndigheder. Kommissionens Direktorat for Sikkerhed varetager koordineringen af de pågældende tiltag med de øvrige tjenestegrene i Kommissionen og med værtslandets myndigheder.

4.17. Sikring af bevismateriale

Hvis der begås en forseelse eller anden strafbar handling i Kommissionens bygninger, skal vidner til hændelserne rette henvendelse til Kommissionens Direktorat for Sikkerhed, som træffer de fornødne foranstaltninger. Vidnerne må ikke forvanske eventuelt bevismateriale.

Tillæg 2b

**STANDARDSIKKERHEDSFORANSTALTNINGER FOR EUROPA-KOMMISSIONENS BYGNINGER I ANDRE
LANDE END DE I TILLÆG 2A OMHANDLEDE****Indledning**

Uden for EU iværksættes standardsikkerhedsforanstaltningerne og de detaljerede instrukser hertil under ansvar af lederen af Europa-Kommissionens delegation. Generaldirektøren for Eksterne Forbindelser holder direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed løbende orienteret.

Når en af Kommissionens delegationer er etableret inden for en medlemsstats eller international organisations diplomatzone, fastsættes der sikkerhedsregler, som mindst svarer til de i denne afgørelse omhandlede, i et aftalememorandum mellem Europa-Kommissionen og medlemsstaten, værtslandet eller organisationen.

1. Anvendelsesbetingelser:

Disse standardsikkerhedsforanstaltninger finder generel anvendelse. De tilvejebringer et sikkerhedsniveau, der er afpasset efter situationen, når trusselsniveauet ikke er forhøjet. Denne situation angives med farvekoden »HVID«. De danner grundlag for de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder i Kommissionens bygninger.

Disse standardsikkerhedsforanstaltninger kan om nødvendigt tilpasses efter særlige lokale forhold.

2. Ekstern kommunikation

- a) Lederen af Kommissionens delegation skal løbende, og hvis det er muligt, etablere og opretholde kontakt på sikkerhedsområdet med de relevante myndigheder i værtslandet. Der afholdes koordineringsmøder, hvis og når det er nødvendigt.
- b) Lederen af Kommissionens delegation etablerer kontaktpunkter i forhold til andre medlemsstaters ambassader med henblik på rutinemæssig udveksling af oplysninger af fælles interesse om især sikkerhedsspørgsmål. Der afholdes koordineringsmøder, hvis og når det er nødvendigt.
- c) Der kan om nødvendigt også etableres kontakt til internationale organisationer på stedet.

3. Intern kommunikation

Lederen af Kommissionens delegation informerer alle nye medarbejdere, herunder midlertidigt ansatte, udstationerede nationale eksperter og kontraktansatte, om de standardsikkerhedsforanstaltninger, der gælder for delegationens bygninger. Informationsindsatsen rettes som et minimum mod kommissionsansattes individuelle ansvar på følgende områder: adgang til Kommissionens bygninger, besøgende, regler om afholdelse af møder, brug af postsystemet, brug af e-mail, sikkerhed i forbindelse med telefonkommunikation samt håndtering og brug af EU-klassificerede oplysninger.

3. Fysisk beskyttelse/adgangskontrol**4.1. Principper for adgangskontrol**

- a) Adgangen til Kommissionens delegationers bygninger baseres udelukkende på behovsprincippet. Lederen af Kommissionens delegation fastlægger i tæt samarbejde med Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser de operationelle principper for, hvordan adgangen til delegationens bygninger kontrolleres.
- b) Alle personer, der træder ind i en af delegationens bygninger, skal være i besiddelse af et gyldigt adgangsbrev til Kommissionen udstedt af Kommissionens Direktorat for Sikkerhed eller et gyldigt adgangsbrev udstedt af lederen af Kommissionens delegation i overensstemmelse med de normer og standarder, der fastlægges af Direktoratet for Sikkerhed. Alle personer, der træder ind i Kommissionens bygninger, skal følge de sikkerhedsinstrukser, der gives af lederen af Kommissionens delegation.

- c) Alle personer, der befinder sig i delegationens bygninger og lokaler, skal hele tiden bære det gyldige adgangsbevis på et synligt sted.

4.2. Gyldige adgangsbeviser

- a) *Tjenestekort* udstedes til Kommissionens personale, dvs. til personer, der er omfattet af vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber, ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber eller ansættelsesvilkårene for udstationerede nationale eksperter, og om nødvendigt også til ansatte i andre institutioner, agenturer og andre organer, der har til huse i Kommissionens delegationers bygninger.
- b) *Adgangskort* udstedes til alle andre ansatte, der skal have adgang til Kommissionens delegationers bygninger for at kunne opfylde deres kontraktmæssige forpligtelser over for Kommissionen. Adgangskort til personale, der er ansat på tidsbegrænsede kontrakter, gælder ikke efter disse kontrakters udløb. Adgangskort gælder aldrig længere end til udgangen af indeværende år.
- c) *Passersedler* udstedes af lederen af Kommissionens delegation af legitime årsager, som berettiger, at der gives adgang til delegationens bygning.
- d) *Gæstekort eller gæstekort til leverandører* udstedes midlertidigt til besøgende ved receptionen i Kommissionens delegationers bygninger mod forevisning af gyldig identifikation.
- e) *Familiemedlemmer til tjenestemænd ved Kommissionens delegationer* behandles som besøgende, hvis de ønsker adgang til administrative zoner.
- f) Det er kun indehavere af tjenestekort, der kan invitere gæster til delegationernes bygninger.
- g) Tjenestekort og adgangsbeviser forbliver Kommissionens ejendom og returneres til lederen af Kommissionens delegation på dennes anmodning. De tjenestegrene, der har udstedt gyldige adgangsbeviser, sikrer sig, at beviset returneres, enten når kontrakten udløber, eller når grundlaget for bevisets udstedelse ikke længere er til stede.

4.3. Besøgende i Kommissionens bygninger

- a) *Individuelle gæster*, der besøger de administrative zoner i en af Kommissionens delegationer, skal ledsages af en person, som har et tjenestekort udstedt af Kommissionen. Administrative zoner er de dele af delegationens lokaliteter, der ikke er af almen interesse og vedrører delegationens funktion. Gæsterne modtages i receptionsområdet og føres tilbage til dette område, når besøget er slut. Individuelle gæster må ikke færdes uden ledsager i delegationens bygning.
- b) *For gæster, der deltager i møder og sociale arrangementer*, træffer lederen af Kommissionens delegation de nødvendige forberedelser til, at der kan udstedes deltagerbadger for de specifikke møder og arrangementer, i receptionsområdet på det sted, hvor arrangementet afholdes. Deltageren skal bære denne badge på et synligt sted, mens han opholder sig i den delegationsbygning, hvor arrangementet afholdes.
- c) *Leverandører* må kun aflægge besøg, hvis der er en særlig grund hertil. De modtager et midlertidigt adgangsbevis mod forevisning af gyldig identifikation. Formaliteterne i forbindelse med adgangskontrol og registrering af besøgende skal afsluttes, inden der gives adgang til Kommissionens delegationers bygninger.
- d) Der foretages altid adgangskontrol, også i tilfælde af, at en bygning evakueres, eller i en krisesituation.
- e) Kommissionens delegations åbningstid fastsættes af delegationens leder. Uden for den ovenfor nævnte åbningstid, herunder i weekender og ferier, skal personer, som er i besiddelse af et tjenestekort udstedt af Kommissionen, og som ønsker adgang til Kommissionens delegation, indføres i protokollen ved bygningens reception.
- f) Alle besøgende registreres ved delegationens reception. De skal ud over at lade sig indføre i protokollen fremvise en gyldig tilladelse, der giver dem adgang til Kommissionens delegation.
- g) *Leverandører*, der leverer varer til en af Kommissionens delegationers bygninger, skal fremlægge et godsmanifest, hvori årsagen til leverancen er anført. Manglende overholdelse af disse formaliteter meddeles straks Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser.
- h) *Besøgende i Kommissionens bygninger* og deres ejendele kan underkastes teknisk kontrol i form af kropsvisitering og inspektion af bagage.

4.4. VIP-besøg

Lederen af Kommissionens delegation er ansvarlig for sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med alle officielle besøg, der finder sted i delegationens bygninger eller tilstødende områder.

4.5. Begrænset adgang til Kommissionens delegationers bygninger

a) Adgangen til Kommissionens delegationers bygninger er reguleret ved:

- Wienerkonventionen af 18. juni 1961 om diplomatiske forbindelser og de dertil knyttede fakultative protokoller
- traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og navnlig de bestemmelser, der er vedtaget med hjemmel i artikel 218 heri, protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter, særlig artikel 1 og 19, og Kommissionens beslutning C(1998) 2528/1 af 12. august 1998 om udnævnelse af den myndighed, der skal stå for ophævelsen af Kommissionens lokalers, bygningers og arkivers ukrænkelighed
- de aftaler, Europa-Kommissionen har indgået med tredjelande, vedrørende delegationerne.

b) Der kan indgås særlige aftaler om de nærmere retningslinjer for værtslandenes adgang. Medmindre lederen af Kommissionens delegation har modsat sig dette, kan værtslandets redningstjenester få adgang til delegationens bygninger, hvis der foreligger en umiddelbar fare for personalets sikkerhed eller sundhed, som kræver øjeblikkelig handling. Generaldirektøren for Eksterne Forbindelser underrettes straks herom.

Værtslandets politimyndigheder har ikke ret til at få adgang til Kommissionens delegationers bygninger, medmindre de har anmodet lederen af den pågældende delegation herom. Forudsat at der bevilges adgang, yder delegationens personale politiet bistand, hvis og når det er nødvendigt.

- c) Bevåbnede personer må ikke gives adgang til eller færdes i en af Kommissionens delegationers bygninger uden forudgående skriftlig aftale med delegationens leder.
- d) Dyr må ikke medtages i Kommissionens delegationers bygninger, medmindre der er tale om hunde, som benyttes til undersøgelse af delegationernes bygninger, vagthunde, som benyttes i sikkerhedsøjemed, eller førerhunde til blinde eller døve.
- e) Fotografering, filmoptagelse eller lydoptagelse, der ikke er til tjenestebrug, er ikke tilladt i Kommissionens delegationers bygninger uden forudgående tilladelse fra delegationens leder.

4.6. Adgang til garager eller parkeringspladser

- a) Kun personer, der er i besiddelse af et gyldigt parkeringsbevis og et gyldigt tjeneste- eller adgangskort eller en gyldig passerseddel, har ret til at køre deres biler ind i Kommissionens delegationers garager eller parkeringsområder. Alle de øvrige passagerer i bilen skal have et gyldigt adgangsbrev til delegationens bygninger. Tjeneste- og adgangskort skal forevises på opfordring.
- b) Alle køretøjer, der ønskes parkeret i Kommissionens delegationers garager eller parkeringsområder, skal udstyres med et gyldigt parkeringsbevis, der ikke bare ved ankomsten til bygningen, men også under opholdet i garagen eller parkeringsområdet er fuldt synligt. Det gælder dog ikke for Kommissionens korrekt mærkede tjenstekøretøjer.
- c) Der uddeles kun ét parkeringsbevis til en kommissionsansat, der anmoder herom. Den ansatte skal aflevere dette bevis, før der kan udstedes et nyt. Der udstedes ikke et nyt bevis, før det gamle er returneret. Hvis beviset går tabt eller stjæles, skal der indgives en formel erklæring herom til lederen af Kommissionens delegation.
- d) Lederen af Kommissionens delegation kan af sikkerhedshensyn lukke for adgangen til delegationens garager eller parkeringsområder.
- e) Der kan træffes omgående og specifikke beskyttelses- eller sikkerhedsforanstaltninger vedrørende alle køretøjer, der er parkeret i garager eller parkeringsområder eller i umiddelbar nærhed af delegationens bygninger.

4.7. Modtagelse af breve og pakker

- a) Med undtagelse af diplomatpost skal al indgående post (inkl. pakker) fra eksterne afsendere underkastes ekstra sikkerhedskontrol, såfremt forsendelserne forekommer usædvanlige eller mistænkelige.
- b) Det er kun muligt at aflevere ekstern post personligt til en modtager i en af Kommissionens delegationer, hvis delegationens leder er blevet underrettet herom og har givet tilladelse hertil.

4.8. Værdigenstande

Det personale i delegationen, der forvalter Kommissionens ejendom, skal træffe alle passende foranstaltninger til sikre, at denne ejendom anvendes og opbevares korrekt, og til at undgå skader, tab eller uautoriseret adgang.

4.9. Sikkerheden uden for Kommissionens delegationers bygninger

- a) Alle, der arbejder i en af Kommissionens delegationers bygninger, skal anmelde personer, der holder øje med eller i hemmelighed forsøger at skaffe sig adgang til delegationernes bygninger. De skal straks rapportere eventuelle mistænkelige køretøjer, genstande eller personer, der befinder sig ved eller i nærheden af delegationernes bygninger, til lederen af Kommissionens delegation.
- b) Alle, der arbejder i Kommissionens delegationers bygninger, bør, inden de forlader disse bygninger om aftenen og op til weekender og ferier, gøre en særlig indsats for at kontrollere, om vinduerne er lukket, og om dørene eventuelt er lukket, og lyset er slukket.
- c) Når generaldirektøren for Eksterne Forbindelser får kendskab til hændelser, der kan få betydning for sikkerheden, eller til ulykker, der sker uden for eller i nærheden af en af Kommissionens delegationers bygninger, henvender han sig øjeblikkelig til delegationens leder, som straks iværksætter de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for at undgå, at personer eller køretøjer får uautoriseret adgang. Han kontakter om nødvendigt de relevante myndigheder i værtslandet.

4.10. Sikkerheden inde i Kommissionens delegationers bygninger

Lederen af Kommissionens delegation fastsætter de standarder, som skal overholdes i forbindelse med de sikkerhedsforanstaltninger, opgaver og instrukser, der gælder for alle personer i delegationens bygninger eller omkringliggende områder.

4.11. Forholdsregler, der skal træffes af lederen af Kommissionens delegation i tilfælde af sikkerhedshændelser

- a) Hvis der meldes om en hændelse, som involverer alvorlig personskade, ringer et medlem af personalet til den lokale alarmcentral.
- b) Der træffes passende forholdsregler, så Kommissionens delegations bygning ikke efterlades uden opsyn.

4.12. Forholdsregler, der skal træffes i tilfælde af en demonstration uden for Kommissionens delegationers bygninger

- a) Hvis der afholdes en demonstration i umiddelbar nærhed af en af Kommissionens delegationers bygninger, underretter personalet i receptions- og garageområderne lederen af Kommissionens delegation, der træffer beskyttelsesforanstaltninger og udsteder ordrer vedrørende bygningens sikkerhed.
- b) Hvis der er tegn på, at der må forventes et angreb på en af Kommissionens delegationers bygninger, udsteder lederen af Kommissionens delegation specifikke ordrer for alle berørte tjenestegrene og ansatte i delegationen og underretter straks Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser, der orienterer direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed. Afhængig af truslens karakter træffes de nødvendige foranstaltninger.

4.13. Krænkelse af Kommissionens delegationers bygningers integritet

- a) Alle personer, der har ret til at opholde sig i Kommissionens delegationers bygninger, har pligt til at bære et gyldigt adgangsbrev eller tjenestekort på et synligt sted. Alle personer, der ikke er i besiddelse af et gyldigt

adgangsbevis eller tjenestekort, kan være nødt til straks at forlade Kommissionens delegationers bygninger, når det personale, der varetager adgangskontrollen, eller en tjenestemand, der er behørigt udnævnt af lederen af en af Kommissionens delegationer, opfordrer dem hertil.

- b) Hvis personer uretmæssigt forsøger at skaffe sig adgang til en af Kommissionens delegationers bygninger, sørger delegationens tjenestemænd først for at lukke kontorer og pengeskabe og låse dem, forudsat at deres egen fysiske sikkerhed ikke er i fare. De underretter straks generaldirektøren for Eksterne Forbindelser og anmoder om instrukser for, hvilke forholdsregler der skal træffes, og hvilke relevante tjenestegrene der skal alarmeres.
- c) Generaldirektøren for Eksterne Forbindelser træffer i samarbejde med direktøren for Kommissionens Direktorat for Sikkerhed de nødvendige foranstaltninger til at løse problemet. Han kan bede om assistance hos de relevante myndigheder i værtslandet, herunder politiet.

4.14. Tilstedeværelsen af mistænkelige personer i Kommissionens delegationers bygninger

- a) For at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af de personer, der arbejder i Kommissionens delegationers bygninger, og af Kommissionens ejendom, skal alle ansatte i Kommissionens delegationer anmelde personer, der udviser en nervøs eller mistænkelig adfærd. Delegationernes personale har pligt til at anmelde disse personer til lederen af Kommissionens delegation.
- b) Lederen af Kommissionens delegation skal straks underrettes om alle mistænkelige eller uautoriserede personer, der har fået adgang til Kommissionens bygninger. Generaldirektøren for Eksterne Forbindelser udsteder omgående og uanset tidspunktet instrukser for, hvilke forholdsregler der skal træffes, og hvilke relevante tjenestegrene der skal alarmeres.

4.15. Bombetrusler

- a) Hvis en person, der arbejder i en af Kommissionens delegationers bygninger, modtager en bombetrussel, underretter denne person straks generaldirektøren for Eksterne Forbindelser herom. Den pågældende person skal forsøge at skaffe sig så mange oplysninger som muligt fra den person, der ringer, eller fra den modtagne besked.
- b) Generaldirektøren for Eksterne Forbindelser udsteder instrukser for, hvilke forholdsregler der skal træffes, og underretter omgående det medlem af Kommissionen, der er ansvarligt for Eksterne Forbindelser, som herefter informerer det medlem af Kommissionen, der er ansvarligt for sikkerhedsspørgsmål.
- c) Lederen af Kommissionens delegation kan på opfordring af værtslandets ansvarlige myndigheder (dvs. redningstjenesterne) vælge at evakuere delegationens bygning. Generaldirektøren for Eksterne Forbindelser skal holdes fuldt orienteret.

4.16. Fund af en mistænkelig pakke eller anden genstand

- a) Alle tjenestemænd i Kommissionens delegationer eller andre ansatte, der er på arbejde, skal straks informere lederen af Kommissionens delegation, hvis der er fundet en mistænkelig pakke eller anden genstand. Når der findes en mistænkelig pakke eller en anden mistænkelig genstand, etableres der en passende sikkerhedszone omkring den. Ingen må røre ved eller manipulere den mistænkelige pakke eller genstand. Brug af trådløse kommunikationsmidler i nærheden af findestedet forbydes.
- b) Lederen af Kommissionens delegation vurderer først truslen og omstændighederne og kontakter dernæst de relevante myndigheder i værtslandet.

4.17. Sikring af bevismateriale

Hvis der begås en forseelse eller anden strafbar handling i en af Kommissionens delegationers bygninger, skal vidner til hændelserne rette henvendelse til lederen af Kommissionens delegation, som træffer de fornødne foranstaltninger. Vidnerne må ikke forvanske eventuelt bevismateriale.

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. december 2006

om et tidsbegrænset forsøg vedrørende forhøjelse af maksimumsvægten af et parti frø af visse foderplanter i henhold til Rådets direktiv 66/401/EØF

(meddelt under nummer K(2006) 6572)

(EØS-relevant tekst)

(2007/66/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter ⁽¹⁾, særlig artikel 13a, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ved direktiv 66/401/EØF er der fastsat en maksimumsgrænse for, hvor meget et parti må veje, idet formålet er at undgå, at afprøvningen af frø sker på uensartede frøpartier.

(2) Ændringer i praksis for så vidt angår produktionen af og handelen med frø, og især de større frøafgrøder og metoderne til transport af frø, herunder forsendelse som styrtgods, peger i retning af, at det kunne være ønskeligt at forhøje den foreskrevne maksimumsvægt pr. parti for frø af græsser.

(3) Ved Kommissionens beslutning 2002/454/EF ⁽²⁾ blev der iværksat et tidsbegrænset forsøg med forhøjelse af maksimumsvægten af et parti frø af visse foderplanter i henhold til direktiv 66/401/EØF, som skulle afsluttes den 1. juni 2003. Der var imidlertid ingen frøfirmaer, der deltog, fordi der i henhold til nævnte beslutning skulle gennemføres en heterogenitetsundersøgelse på hvert parti, der blev produceret i forsøgsperioden, hvilket ville være forbundet med store ekstraomkostninger.

(4) Gældende praksis i international sammenhæng, dvs. den tekniske protokol fra ISTA (International Seed Testing

Association) og ISF (International Seed Federation), som blev godkendt af ISTA's eksekutivkomité den 10. februar 2006 og vedtaget af OECD-Rådet (Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling) den 24. maj 2006, tillader procedurer, som gør det muligt at øge maksimumsvægten pr. parti for græsser.

(5) For at få afprøvet i praksis, under hvilke forhold et produktionsanlæg kan producere tilstrækkeligt homogene, store frøpartier, bør der gennemføres et tidsbegrænset forsøg, hvor maksimumsvægten af et parti græsser øges.

(6) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale henhørende under Landbrug, Havebrug og Skovbrug —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

1. Uanset artikel 7, stk. 2, i direktiv 66/401/EØF og bilag III til samme direktiv er maksimumsvægten af et parti på 25 ton for frø af de arter, der er opført i kolonne 1 i bilag III til direktivet under overskriften »GRAMINEAE«, for medlemsstater, der deltager i det tidsbegrænsede forsøg.

2. Medlemsstater, der deltager i det tidsbegrænsede forsøg, skal ud over betingelserne i direktiv 66/401/EØF opfylde de i bilaget til nærværende beslutning fastsatte betingelser.

3. Medlemsstater, der deltager i forsøget, underretter Kommissionen herom. De kan til enhver tid trække sig ud af forsøget ved at informere Kommissionen herom.

⁽¹⁾ EFT 125 af 11.7.1966, s. 2298/66. Senest ændret ved direktiv 2004/117/EF (EUT L 14 af 18.1.2005, s. 18).

⁽²⁾ EFT L 155 af 14.6.2002, s. 57.

Artikel 2

Medlemsstaterne forelægger senest den 31. marts hvert år Kommissionen og de øvrige medlemsstater en rapport om resultaterne af forsøget for det foregående år.

Artikel 3

Det tidsbegrænsede forsøg iværksættes den 1. januar 2007 og afsluttes den 30. juni 2012.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2006.

På Kommissionens vegne
Markos KYPRIANOU
Medlem af Kommissionen

BILAG

Betingelser, jf. artikel 1:

- a) Fravigelse af den fastsatte maksimumsgrænse for størrelsen af partier af Gramineae-frø sker i overensstemmelse med dokumentet »ISTA/ISF Experiment on Herbage Seed Lot Size« ⁽¹⁾, som blev vedtaget af OECD-Rådet den 24. maj 2006:
 - b) Frøproducenterne skal være officielt autoriseret af certificeringsmyndigheden.
 - c) På den officielle etiket, der er foreskrevet ifølge direktiv 66/401/EØF, skal denne beslutnings nummer være anført efter angivelsen »EF-regler og -normer«.
 - d) Prøver, som leveres til sammenlignende fællesskabsprøver af en medlemsstat, der deltager i det tidsbegrænsede forsøg, skal hidrøre fra frøpartier, der er officielt certificeret under dette forsøgs betingelser.
 - e) Certificeringsmyndigheden skal overvåge forsøget og skal, i det omfang det er relevant, foretage kontrol af op til 5 % af heterogenitetsundersøgelserne.
-

⁽¹⁾ <http://www.seedtest.org/en/content—1—1039.html>

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. december 2006

om medlemsstaternes forlængelse af midlertidige godkendelser af det nye aktivstof tritosulfuron

(meddelt under nummer K(2006) 6573)

(EØS-relevant tekst)

(2007/67/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets direktiv 91/414/EØF af 15. juli 1991 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler ⁽¹⁾, særlig artikel 8, stk. 1, fjerde afsnit, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Tyskland modtog i juni 2001 en ansøgning i henhold til artikel 6, stk. 2, i direktiv 91/414/EØF fra BASF AG om optagelse af aktivstoffet tritosulfuron i bilag I til direktiv 91/414/EØF. Ved Kommissionens beslutning 2002/268/EF ⁽²⁾ blev det bekræftet, at dossieret var fuldstændigt og således principielt kunne anses for at opfylde data- og informationskravene i bilag II og III til direktiv 91/414/EØF.
- (2) Bekræftelsen af, at dossieret er fuldstændigt, er en forudsætning for, at der kan foretages en grundig behandling af det, og at medlemsstaterne foreløbigt kan godkende plantebeskyttelsesmidler, der indeholder det pågældende aktivstof, for en periode på højst tre år, samtidig med at betingelserne i artikel 8, stk. 1, i direktiv 91/414/EØF, navnlig kravet om, at der skal foretages en grundig vurdering af aktivstoffet og plantebeskyttelsesmidlet ud fra direktivets krav, opfyldes.
- (3) Virkningerne af dette aktivstof på menneskers sundhed og miljøet er blevet vurderet i henhold til bestemmelserne i artikel 6, stk. 2 og 4, i direktiv 91/414/EØF for de anvendelsesformål, som ansøgeren har foreslået. Den 5. september 2002 forelagde den rapporterende medlemsstat et udkast til en vurderingsrapport for Kommissionen.
- (4) Efter at den rapporterende medlemsstat forelagde udkastet til vurderingsrapport for Kommissionen, er det fundet nødvendigt at anmode ansøgeren om yderligere oplysninger og at lade den rapporterende medlemsstat undersøge

disse oplysninger og forelægge sin vurdering. Gennemgangen af dossieret fortsætter derfor, og det vil ikke være muligt at afslutte evalueringen af dossieret inden for den periode, der er fastsat i Rådets direktiv 91/414/EØF.

- (5) Da den hidtidige evaluering ikke umiddelbart giver anledning til bekymring, bør medlemsstaterne kunne forlænge de midlertidige godkendelser af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder det pågældende aktivstof, med en periode på 24 måneder i overensstemmelse med artikel 8 i direktiv 91/414/EØF, så undersøgelsen af dossieret kan fortsætte. Det forventes, at evalueringen kan afsluttes, og at der kan træffes beslutning om eventuel optagelse af tritosulfuron i bilag I inden for 24 måneder.
- (6) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Stående Komité for Fødevarerækaden og Dyresundhed -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Medlemsstaterne kan forlænge midlertidige godkendelser af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder tritosulfuron, med en periode på højst 24 måneder fra datoen for denne beslutnings vedtagelse.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2006

På Kommissionens vegne

Markos KYPRIANOU

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 230 af 19.8.1991, s. 1. Senest ændret ved direktiv 2006/75/EF (EUT L 248 af 12.9.2006, s. 3).

⁽²⁾ EFT L 92 af 9.4.2002, s. 34.

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. december 2006

om en anmodning fra Republikken Letland om tilladelse til at anvende en nedsat momssats på levering af fjernvarme, naturgas og elektricitet til husholdninger

(meddelt under nummer K(2006) 6592)

(Kun den lettiske udgave er autentisk)

(2007/68/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

fradrage moms og derfor ikke bærer den endelige omkostning ved moms.

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag ⁽¹⁾, særlig artikel 12, stk. 3, litra b), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ved en oprindelig anmodning af 19. april 2006 til Kommissionen, der blev efterfulgt af en formel skrivelse, som blev registreret den 10. juli 2006, underrettede Republikken Letland Kommissionen om, at den agtede at anvende en nedsat momssats på levering af fjernvarme, naturgas og elektricitet til husholdninger. Letland definerede husholdninger som alle slutbrugere — med undtagelse af juridiske personer — der har indgået kontrakt om levering af de pågældende varer.

(2) I henhold til bilag VIII til tiltrædelsestraktaten kunne Letland, uanset artikel 12, stk. 3, litra a), i sjette direktiv 77/388/EØF (herefter benævnt »sjette momsdirektiv«), opretholde en fritagelse for merværdiafgift på varme solgt til husholdninger indtil den 31. december 2004. Også efter denne dato vedblev Letland faktisk med at momsfritage fjernvarme til husholdninger.

(3) Letland ønsker at anvende en nedsat sats (5 %) på leveringen af fjernvarme, naturgas og elektricitet til husholdninger, dog med undtagelse af leverancer til kommercielle aktiviteter eller andre erhvervmæssige aktiviteter. Denne sats medfører hverken konkurrenceforvridninger eller skattebetingede ændringer i forbruget af elektricitet, gas eller varme solgt til husholdninger. Det skyldes først og fremmest, at set ud fra en teknisk-teknologisk synsvinkel er disse tre varer kun indbyrdes substituerbare til opvarmningsformål. Eftersom den nedsatte momssats desuden er begrænset til husholdninger, vil anvendelsen heraf næppe føre til konkurrenceforvridning i forhold til juridiske personer, der udøver deres ret til at

(4) Desuden blev det sjette momsdirektivs regler vedrørende leveringsstedet for gas og elektricitet ændret ved Rådets direktiv 2003/92/EF ⁽²⁾. Leveringen af naturgas gennem distributionssystemet og af elektricitet i slutledet, dvs. fra erhvervsdrivende og distributører til slutbrugeren, beskattes der, hvor kunden rent faktisk anvender og forbruger varen, således at det sikres, at beskatningen finder sted i det land, hvor det faktiske forbrug finder sted. Leveringen af fjernvarme er af lokal karakter, eftersom der ikke finder grænseoverskridende transaktioner sted, og der er ingen risiko for konkurrenceforvridning som omhandlet i artikel 12, stk. 3, litra b), i sjette momsdirektiv.

(5) Den påtænkte foranstaltning bestående i at anvende en nedsat momssats på leveringen af fjernvarme, naturgas og elektricitet til husholdninger i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, litra b), i sjette momsdirektiv er begrænset til leverancer til slutbrugere og finder ikke anvendelse på leverancer til skattepligtige personer til dækning af deres behov i forbindelse med deres kommercielle, erhvervmæssige eller andre økonomiske aktiviteter.

(6) Eftersom foranstaltningen er begrænset til leverancer til slutbrugere og ikke finder anvendelse på leverancer til skattepligtige personer til dækning af deres behov i forbindelse med deres kommercielle, erhvervmæssige eller andre økonomiske aktiviteter, må risikoen for konkurrenceforvridning betragtes som værende ikke-eksisterende. Betingelsen i artikel 12, stk. 3, litra b), i sjette momsdirektiv er således opfyldt, hvorfor Letland bør bemyndiges til at gennemføre den pågældende foranstaltning fra tidspunktet for meddelelsen af denne beslutning —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Letland kan gennemføre den foranstaltning, der blev anmeldt ved brev registreret i Kommissionen den 10. juli 2006, og anvende

⁽¹⁾ EFT L 145 af 13.6.1977, s. 1. Senest ændret ved direktiv 2006/69/EF (EUT L 221 af 12.8.2006, s. 9).

⁽²⁾ EUT L 260 af 11.10.2003, s. 8.

en nedsat momssats på levering af fjernvarme, naturgas og elektricitet til husholdninger, uanset produktions- og leveringsvilkår.

Artikel 2

Ved husholdninger forstås i denne beslutning fysiske personer, der er aftagere af de i artikel 1 nævnte leverancer med henblik på det endelige forbrug heraf, hvilket således udelukker leverancer til dækning af aftagernes behov i forbindelse med deres kommercielle, erhvervsmæssige eller andre økonomiske aktiviteter.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Republikken Letland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2006.

På Kommissionens vegne
Markos KYPRIANOU
Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. december 2006

om tilladelse til Rumænien til at udskyde anvendelsen af visse bestemmelser i Rådets direktiv 2002/53/EF for så vidt angår handel med frø af visse sorter af landbrugsplantearter

(meddelt under nummer K(2006) 6568)

(EØS-relevant tekst)

(2007/69/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse, særlig artikel 4, stk. 3,

under henvisning til akten vedrørende Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse, særlig artikel 42, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til tiltrædelsesaktens artikel 42 kan Kommissionen vedtage overgangsforanstaltninger, hvis der er behov for sådanne overgangsforanstaltninger for at lette overgangen fra den eksisterende ordning i Bulgarien og Rumænien til den ordning, som anvendelse af Fællesskabets bestemmelser på veterinær- og plantesundhedsområdet medfører. Disse bestemmelser omfatter reglerne om handel med frø.
- (2) I henhold til Rådets direktiv 2002/53/EF af 13. juni 2002 om den fælles sortliste over landbrugsplantearter⁽¹⁾ må der kun handles med frø af sorter af landbrugsplantearter, der er omfattet af direktiv 2002/53/EF, jf. artikel 1, stk. 1, i samme direktiv, hvis kravene i direktivets artikel 4, stk. 1, artikel 7 og artikel 11 er opfyldt.
- (3) Handel med frø af visse sorter ville skulle forbydes i Rumænien fra tiltrædelsesdatoen, hvis ikke der gives dispensation fra de pågældende bestemmelser.
- (4) For at Rumænien kan træffe og gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at de pågældende sorter er blevet godtaget i overensstemmelse med principperne i EF-ordningen, bør landet i en periode på tre år efter tiltrædelsesdatoen have tilladelse til at udskyde anvendelsen af direktiv 2002/53/EF for så vidt angår handel på Rumæniens område med frø af sorter, der er opført på landets sortliste i overensstemmelse med andre principper end dem, der er fastsat i nævnte direktiv, og som er omfattet af Rumæniens officielle anmodning af 28. september 2006.

- (5) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Stående Komité for Frugt- og Plantemateriale henhørende under Landbrug, Havebrug og Skovbrug -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Som undtagelse fra artikel 4, stk. 1, artikel 7 og artikel 11 i direktiv 2002/53/EF kan Rumænien i en periode på tre år efter tiltrædelsesdatoen udskyde anvendelsen af nævnte direktiv for så vidt angår handel på Rumæniens område med frø af de sorter, der er opført i bilaget til nærværende beslutning.

I den periode må der kun handles med disse frø på Rumæniens område. Det skal klart fremgå af officielle eller andre etiketter eller dokumenter, der er fastgjort til eller ledsager det af denne beslutning omfattede frøparti, at frøene udelukkende er bestemt til handel i Rumænien.

Artikel 2

Denne beslutning anvendes med forbehold af og da fra datoen for ikrafttrædelsen af traktaten om Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. December 2006.

På Kommissionens vegne

Markos KYPRIANOU

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 193 af 20.7.2002, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 (EUT L 268 af 18.10.2003, s. 1).

BILAG

Art/sort
<i>Beta vulgaris</i> L. — sukkerroe
Graf
<i>Beta vulgaris</i> L. — foderbede
Lovrin 515
Lovrin 628
<i>Dactylis glomerata</i> L.
Magda
Marius (ant. Adrian)
Ovidiu
Poiana
Regent
Simina
<i>Festuca arundinacea</i> Schreber
Adela
Vio
<i>Festuca pratensis</i> Hudson
Postăvar
Tâmpa
Transilvan
<i>Festuca rubra</i> L.
Feruma
Măgurele 23 (ant. Pastoral)
Peisaj (ant. Tedi)
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.
Ancuța (ant. Anca)
Iuliana (ant. Iulia)
<i>Lolium perenne</i> L.
Martarom (ant. Marta)
Măgura
<i>Lolium × boucheanum</i> Kunth
Cătălin
Florin
<i>Phleum pratense</i> L.
Horia
Rarău
Tirom

Art/sort
<i>Poa pratensis</i> L.
Colina (ant. Fima)
<i>Lotus corniculatus</i> L.
Doru
Nicol (ant. Nico)
Oltim
<i>Lupinus albus</i> L.
Medi
<i>Medicago sativa</i> L.
Adin
Alina
Carina
Cosmina
Daniela (ant. Dana)
Dorinela (ant. Dorina)
Granat
Magnat
Mădălina
Opal (ant. Topaz)
Sandra
Satelit
Sigma
Tamas
<i>Pisum sativum</i> L.
Aurora
Dorica (ant. Dora)
Mona
Vedea
<i>Trifolium alexandrinum</i> L.
Viorel
<i>Trifolium repens</i> L.
Carmencita (ant. Carmen)
Carpatin
Danitim
Miorița
<i>Trifolium pratense</i> L.

Art/sort	Art/sort
Novac	Luncavăț (ant. Elena)
Rotrif (ant. Roza)	Martin
Sătmărean	Monica
<i>Vicia faba</i> L.	Nineta
Montana	Paula
<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	Radu
Ana Maria	Rareș
Montana	Sabena
<i>Arachis hypogaea</i> L.	Șumuleu
Solar	Vasilelin (ant. Iordan)
Venus	<i>Sinapis alba</i> L.
<i>Brassica napus</i> L. (part.)	Alex
Diana	Petrana
Doina	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill
Perla	Balkan
<i>Cannabis sativa</i> L.	Columna
Denise	Daciana
Diana	Danubiana
Zenit	Eugen
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	Felix
CW1221	Granat (ant. Agat)
CW4440	Kiskun Daniela
<i>Linum usitatissimum</i> L.	Onix
Ada	Perla
Adria	Proteinka
Alexin	Românesc 99
Alin	Safir
Bazil	Stine 2250
Betalisa (ant. Elisa)	Triumf
Codruța	Venera
Cosmin	<i>Avena sativa</i> L.
Cristina	Jeremy
Ferdinand (ant. Carolina)	Mureș
Floriana	Lovrin 1
Florinda	Lovrin 27
Fluin	<i>Hordeum vulgare</i> L. — toradet byg
Iunia 96	Andreea
Louis	Bogdana (ant. Avânt)

Art/sort
Capriana
Daciana
Haşdate (ant. Aura)
Jubileu
Kristal
Laura
Maria
NS 525
NS 529
Romaniţa
Stindard
<i>Hordeum vulgare</i> L. — seksradet byg
Amical (ant. Adi)
Andrei
Compact
Dana
Liliana
Mădălin
NS 313
Orizont
Regal
Univers
<i>Oryza sativa</i> L.
Brăila
Dunărea
Elida
Magic
Polizeşti 28
Speranţa
Zefir
<i>Secale cereale</i> L.
Suceveana
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
Andrea
Donaris
Dorina
F135ST
Fundulea 21

Art/sort
Fundulea 32
Marina
Regina
Siret
<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
Sabin
Sorin
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench × <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
Catinca (ant. Tinca)
Fundulea 235 (ant. Tereza)
x Triticosecale Wittm.
Gorun
Haiduc
Plai
Silver
Stil
Trilstar
Țebea
<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.
Albota
Aniversar
Apullum
Ardeal 1
Arieşan
Beti
Boema
Briana
Ciprian
Crina
Crişana
Delabrad
Dor
Drobeta
Dropia
Dumbrava
Eliana
Esenţial
Faur

Art/sort
Flamura 85
Gabriela
Gasparom
Gruia
Iași 2
Kraljevica
Kristina
Ljiljana
Lovrin 34
Mina
Moldova 83
Pădureni (ant. Rubin)
PKB Romança
Romulus
Sonata
Speranța
SV99
Șimnic 30
Trivale
Turda 95
Turda 2000
Voroneț
<i>Triticum durum</i> Desf.
Condurum (ant. Condur)
Grandur
Pandur
<i>Zea mays</i> L.
Andreea
Boris 5
Brateș
Campion
Cera 6
Cera 9
Cera 10
Ciclon
Dacic
Dăma
Danubian (ant. Danubiu)

Art/sort
F425M
Falco
Faur
Fulger
Fundulea 322
Fundulea 365
Fundulea 376
Fundulea 475M
Fundulea 515 (ant. Premier)
Fundulea 540 (ant. Granit)
Fundulea 625
Generos
GS307
GS308
Kiskun 4230
Kiskun 4255
Kiskun 4297
Kiskun 4344
Kiskun 4380
Kiskun Aliz
Kiskun Blako
Kiskun Cilike
Kiskun Dori
Kiskun Ermina
Kiskun Galja
Kiskun Gitta
Kiskun Kristof
Kiskun Natalie (ant. Natalie)
Kiskun Nusi
Kiskun Olika
Kiskun Piros
Kiskun Reni
Kiskun Roy
Kiskun Szoliani
Kiskun Tamara
Kiskun Vanda
Kiskun Vivien
Kiskun Xintia

Art/sort
Klausen
Krisztina
Laurina
Lorenca
Lovrin 400
Milcov
Mv Major
Neptun
NS300
NS355
NS540
NSSC420YU
Octavian
Oituz
Olimpius (ant. Olimp)
Olt
Ozana (ant. Dana)
Paltin
Pamela
Panciu
Partizan
Patria
Podu Iloaiei 110
Rapid
Rapsodia
Rodna
Staniša
Star
Szegedi SC 276
Szegedi SC 516
Turda 145
Turda 165
Turda 167
Turda 200
Turda 201
Turda Favorit
Turda Mold 188
Turda Star

Art/sort
Turda Super
Turda SU181
Turda SU182
Turda SU210
ZP278
ZP335
ZP394
ZP409
ZP434
ZP471
ZP488
ZP684
<i>Solanum tuberosum L.</i>
Alina
Alize (ant. Amelia)
Amicii
Astral N
Armonia
Christian
Claudiu
Coval
Cristela
Dacia
Dragomirna
Dumbrava
Eterna
Frumoasa
Harghita
Ioana
Loial
Luiza
Magic
Mikel
Milenium
Moldovița
Nana
Nativ
Nemere

Art/sort	Art/sort
Productiv	Ruxandra (ant. Nicoleta)
Rapsodia	Speranța
Rasant	Star
Redsec	Tâmpa
Robusta	Tenant
Roclas	Timpuriu de Braşov
Rozal	Transilvania

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 20. december 2006

om forlængelse af fristen for markedsføring af biocidholdige produkter, som indeholder visse aktive stoffer, der ikke er blevet undersøgt inden for rammerne af det i artikel 16, stk. 2, i direktiv 98/8/EF nævnte 10-årige arbejdsprogram

(meddelt under nummer K(2006) 6707)

(Kun den tjekkiske, danske, engelske, finske, græske og svenske udgave er autentisk)

(2007/70/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/8/EF af 16. februar 1998 om markedsføring af biocidholdige produkter ⁽¹⁾, særlig artikel 16, stk. 2, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I artikel 16, stk. 2, andet afsnit, og artikel 16, stk. 3, i direktiv 98/8/EF (i det følgende benævnt »direktivet«) hedder det, at der, hvis de krævede data og oplysninger til vurdering af et aktivt stof ikke forelægges inden for den fastsatte frist, kan træffes afgørelse om ikke at optage det pågældende aktive stof i direktivets bilag I, IA eller IB. Efter en sådan afgørelse skal medlemsstaterne tilbagekalde alle godkendelser af biocidholdige produkter, der indeholder det pågældende aktive stof.

(2) Kommissionens forordninger (EF) nr. 1896/2000 og (EF) nr. 2032/2003 indeholder de nærmere regler for gennemførelse af den første og anden fase af det i direktivets artikel 16, stk. 2, nævnte 10-årige arbejdsprogram. Artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning (EF) nr. 2032/2003 fastsætter den 1. september 2006 som skæringsdato for, hvornår medlemsstaterne skal tilbagekalde eksisterende godkendelser af biocidholdige produkter, som indeholder stoffer, der ikke har været genstand for nogen godkendt anmeldelse eller for en interessetilkendegivelse fra medlemsstaternes side.

(3) Artikel 4a i Kommissionens forordning (EF) nr. 2032/2003 som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1048/2005 fastsætter under hvilke betingelser medlemsstaterne kan ansøge Kommissionen om forlængelse af afviklingsperioden i artikel 4, stk. 2, og på hvilke betingelser en sådan forlængelse kan tillades.

(4) Enkelte medlemsstater har sendt Kommissionen en ansøgning om forlængelse af denne afviklingsperiode for nogle af de aktive stoffer, der efter den 1. september 2006 ikke må

benyttes i biocidholdige produkter, foruden oplysninger, som viser, at der stadig er behov for at benytte de pågældende stoffer.

(5) Finland, Danmark, Norge og Island har indsendt oplysninger, som viser, at der ikke findes noget egnet alternativ til fyrretjære som træbeskyttelsesmiddel til historiske bygninger, skibe og genstande af træ. En forlængelse af afviklingsperioden for dette stof for at bevare disse medlemsstaters og landes kulturarv forekommer rimelig.

(6) Den Tjekkiske Republik har indsendt oplysninger, som viser, at brugen af natrium-N-chlorbenzensulfonamid/chloramin B som desinfektionsmiddel er stærkt udbredt i den tjekkiske hær og det offentlige sundhedsvæsen. At erstatte det med et andet, anmeldt stof kan være vanskeligt, hvis det skal ske inden udgangen af afviklingsperioden, især hvis offentlige udbudsprocedurer skal følges. En forlængelse af afviklingsperioden for dette stof af hensyn til overgangen til andre desinfektionsmidler forekommer rimelig.

(7) Grækenland har indsendt oplysninger, som viser, at brugen af temephos mod myg og i de offentlige myndigheders sundhedskontrol er udbredt. At erstatte det med et andet anmeldt stof kan være vanskeligt, hvis det skal ske inden udgangen af afviklingsperioden, især hvis offentlige udbudsprocedurer skal følges. En forlængelse af afviklingsperioden af hensyn til overgangen til andre disponible stoffer forekommer rimelig.

(8) Det Forenede Kongerige har indsendt oplysninger, som viser, at det indtil videre er nødvendigt at fortsætte med at bruge ammoniak som biocidholdigt veterinærhygiejnisk produkt for at forhindre infektion med coccidier, cryptosporidium og nematoder hos husdyr. En forlængelse af afviklingsperioden for dette stof for gradvis at erstatte det med andre disponible stoffer, som er anmeldt til vurdering efter direktivets vurderingsprogram, forekommer rimelig.

(9) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra Det Stående Udvalg for Biocidholdige Produkter -

⁽¹⁾ EFT L 123 af 24.4.1998, s. 1.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Uanset artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning (EF) nr. 2032/2003 kan de medlemsstater, der står opført i kolonne B i bilaget til denne beslutning, udstede eller videreføre en godkendelse til at markedsføre biocidholdige produkter, som indeholder stofferne i bilagets kolonne A, med henblik på anvendelse til de samfundsvigtige formål i bilagets kolonne D indtil de datoer, der fremgår af bilagets kolonne C.

Artikel 2

1. Medlemsstater, der benytter sig af undtagelsen i artikel 1, sikrer, at følgende betingelser opfyldes:

- (a) fortsat anvendelse kan kun finde sted på den betingelse, at produkter, der indeholder det pågældende stof, godkendes til det bestemte samfundsvigtige formål
- (b) fortsat anvendelse accepteres kun, hvis den ikke indebærer uacceptabel påvirkning af menneskers eller dyrs sundhed eller af miljøet
- (c) alle rimelige risikobegrænsende foranstaltninger pålægges, når godkendelsen gives

(d) biocidholdige produkter, som stadig markedsføres efter den 1. september 2006, får ny mærkning, som svarer til de begrænsede anvendelsesbetingelser

(e) medlemsstaterne sikrer efter omstændighederne, at godkendelsernes indehavere eller de pågældende medlemsstater selv søger at finde alternativer til disse anvendelsesformål, eller at der inden den 14. maj 2008 udarbejdes et dossier til indsendelse i overensstemmelse med proceduren i artikel 11 i direktiv 98/8/EF.

2. De pågældende medlemsstater underretter hvert år Kommissionen om anvendelsen af stk. 1 og især om de foranstaltninger, der træffes i henhold til litra e).

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Republikken Finland, Kongeriget Danmark, Den Tjekkiske Republik, Den Helleniske Republik og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland.

Udfærdiget i Bruxelles, 20 december 2006.

På Kommissionens vegne
Stavros DIMAS
Medlem af Kommissionen

BILAG

Liste over tilladelserne i artikel 1

Kolonne A	Kolonne B	Kolonne C	Kolonne D
Aktivt stof	Medlemsstat	Dato	Anvendelsesformål
fyrretjære EF nr. 232-374-8 CAS nr. 8011-48-1	Finland Danmark	14.5.2010 14.5.2010 14.5.2010 14.5.2010	Som træbeskyttelsesmiddel til bygninger, skibe og genstande, der indgår i de ansøgende medlemsstaters kulturarv
natrium-N-chlorbensensulfonamid/chloramin B EF nr. 204-847-9 CAS nr. 127-52-6	Tjekkiet	1.11.2007	Desinfektionsmiddel, som benyttes af det offentlige sundhedsvæsen, det offentlige veterinærvæsen og de væbnede styrker til civile formål i den ansøgende medlemsstat
temephos EF nr. 222-191-1 CAS nr. 3383-96-8	Grækenland	1.11.2007	Som myggemiddel og til sundhedsbegrundet offentlig bekæmpelse af myg (Culicidae)
ammoniak EF nr. 231-635-3 CAS nr. 7664-41-7	Det Forenede Kongerige	14.5.2008	Biocidholdigt veterinærhygiejnisk produkt til forebyggelse af infektion med coccidier, cryptosporidia og nematoder hos husdyr; kun når intet andet middel kan bruges med tilsvarende virkning

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 20. december 2006

om nedsættelse af en videnskabelig ekspertgruppe for oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter

(2007/71/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og

Artikel 1

ud fra følgende betragtninger:

Der nedsættes en videnskabelig ekspertgruppe for oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter, i det følgende benævnt »gruppen«.

(1) Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer ⁽¹⁾ fastsætter de betingelser, som en betegnelse skal opfylde for at blive registreret på fællesskabsplan som beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) eller beskyttet geografisk betegnelse (BGB).

Artikel 2

Formål

Kommissionen kan høre gruppen om et hvilket som helst spørgsmål i forbindelse med beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser samt garanterede traditionelle specialiteter for landbrugsprodukter og fødevarer, specielt:

(2) Rådets forordning (EF) nr. 509/2006 af 20. marts 2006 om garanterede traditionelle specialiteter i forbindelse med landbrugsprodukter og fødevarer ⁽²⁾ fastsætter de betingelser, som et navn skal opfylde for at blive registreret og beskyttet på fællesskabsplan som garanteret traditionel specialitet (GTS).

— overholdelsen af de kriterier, der er nævnt i artikel 2 i forordning (EF) nr. 510/2006, for en særlig betegnelse, der er genstand for en registreringsansøgning, navnlig tilknytningen til det geografiske miljø eller den geografiske oprindelse og/eller betegnelsens omdømme

(3) For at løse visse komplicerede videnskabelige og tekniske problemer, der kan vise sig under gennemgangen af de betingelser, der kan gøre det muligt at registrere en bestemt oprindelsesbetegnelse, geografisk betegnelse eller garanteret traditionel specialitet, kan Kommissionen have behov for at gøre brug af ekspertise fra eksperter i en rådgivende gruppe.

— overholdelsen af de kriterier, der er nævnt i artikel 2, 4 og 5 i forordning (EF) nr. 509/2006, for et særligt navn, der er genstand for en registreringsansøgning, navnlig navnets traditionelle og/eller specifikke karakter

— artsbetegnelsen

(4) Gruppen bør bestå af sagkyndige, der er højt kvalificerede inden for en bred vifte af videnskabelige og tekniske discipliner, som har tilknytning til landbrugs- og fødevarerområdet, humaniora eller ophavsret.

— vurderingen af kriterierne vedrørende loyal forretningspraksis og risiko for vildledning af forbrugeren i tilfælde, hvor der er konflikt mellem oprindelsesbetegnelsen eller den geografiske betegnelse og allerede registrerede oprindelsesbetegnelser eller geografiske betegnelser, varemærker, navne på plantesorter og dyreracer, enslydende betegnelser eller betegnelser for produkter, der lovligt findes på markedet

(5) Der bør således nedsættes en videnskabelig ekspertgruppe for oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter, og gruppens mandat og sammensætning bør fastlægges nærmere.

— ethvert andet spørgsmål, der er af særlig interesse for så vidt angår gruppens kompetenceområder.

(6) Den videnskabelige komité for oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og specificitetsattestering, der blev oprettet ved Kommissionens afgørelse 93/53/EØF ⁽³⁾, bør opløses —

Gruppens formand kan gøre Kommissionen opmærksom på, at det er hensigtsmæssigt at konsultere gruppen om et bestemt spørgsmål.

⁽¹⁾ EUT L 93 af 31.3.2006, s. 12.

⁽²⁾ EUT L 93 af 31.3.2006, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 13 af 21.1.1993, s. 16. Senest ændret ved afgørelse 97/656/EF (EFT L 277 af 10.10.1997, s. 30).

Kommissionen kan i givet fald anmode gruppen om at vedtage en udtalelse om et bestemt spørgsmål inden for en bestemt frist.

Artikel 3

Sammensætning — udnævnelse

1. Gruppens medlemmer udnævnes af Kommissionen blandt eksperter, som har reageret på en indkaldelse af ansøgninger, som er højt kvalificerede inden for de i artikel 2 omhandlede forskellige tekniske og videnskabelige områder, og som tilsammen dækker det bredest mulige udsnit af videnskabelige og tekniske discipliner på basis af en geografisk fordeling, der under overholdelse af nævnte kriterium afspejler forskelligartetheden af de videnskabelige og tekniske spørgsmål og metoder i Fællesskabet.

2. Gruppen sammensættes af 11 medlemmer.

Kandidater, som er fundet egnede til hvervet i gruppen, men ikke er blevet udnævnt, får tilbud om at blive opført på en reserveliste. Reservelisten kan bruges af Kommissionen til at udnævne kandidater til afløsning af medlemmer.

3. Der gælder følgende bestemmelser:

- Medlemmerne udnævnes personligt og skal rådgive Kommissionen uafhængigt af udefrakommende påvirkninger. De kan ikke delegere deres ansvarsområder til andre medlemmer eller til tredjemand.
- Medlemmerne udnævnes for en treårsperiode med mulighed for forlængelse. De kan dog efter den i stk. 1 nævnte udnævnelse højst være medlem i tre på hinanden følgende perioder. De varetager deres hverv, indtil de afløses, eller deres mandat fornyes.
- Medlemmer, som ikke længere er i stand til at bidrage effektivt til gruppens arbejde, som træder tilbage, eller som ikke opfylder betingelserne i første eller andet led i dette stykke eller i EF-traktatens artikel 287, kan erstattes i den resterende del af deres mandat.
- Medlemmerne skal hvert år afgive en skriftlig erklæring, ifølge hvilken de forpligter sig til at handle i almenhedens interesse, og en erklæring om, at der ikke består interessekonflikter af nogen art til skade for deres uafhængighed.
- Medlemmernes navne offentliggøres på webstedet for Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter og i *Den Europæiske Unions Tidende*, C-udgaven. Indsamling, forvaltning og offentliggørelse af medlemmernes navne finder sted i overensstemmelse med Europa-

Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 ⁽⁴⁾ om beskyttelse og behandling af personoplysninger.

Artikel 4

Gruppens virke

1. Gruppen vælger en formand og to næstformænd blandt sine medlemmer. De pågældende vælges med simpelt flertal.

2. Efter aftale med Kommissionen kan der nedsættes undergrupper til at behandle specifikke spørgsmål i henhold til et mandat, som fastlægges af gruppen; sådanne undergrupper opløses, så snart de har udført deres opgave.

3. Kommissionens repræsentant kan indbyde eksperter eller observatører med særlig kompetence inden for et emne, der er opført på dagsordenen, til at deltage i gruppens eller undergruppens arbejde, hvis dette anses for nyttigt og/eller nødvendigt.

4. Oplysninger, som deltagerne i gruppens eller undergruppens arbejde får kendskab til, må ikke videregives, hvis Kommissionen meddeler, at oplysningerne vedrører fortrolige emner.

Medlemmerne må ikke udnytte de oplysninger, de er blevet bekendt med som medlemmer af gruppen, til erhvervsformål.

5. Gruppen og undergrupperne mødes almindeligvis i Kommissionens lokaler, i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser og den tidsplan, der fastsættes af Kommissionen. Sekretariatsarbejdet varetages af Kommissionens tjenestegrene. Andre tjenestemænd i Kommissionen med interesse i møderne kan deltage i disse.

6. Gruppen fastsætter selv sin forretningsorden på grundlag af Kommissionens standardforretningsorden.

7. Kommissionens tjenestegrene kan på originalsproget på internettet offentliggøre anmodningerne om udtalelse, dagsordenen, mødereferaterne og de af gruppen vedtagne udtalelser. De kan ligeledes på samme betingelser offentliggøre alle gruppens arbejdsdokumenter.

Artikel 5

Mødeudgifter

Medlemmernes, eksperternes og observatørernes rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med deltagelse i gruppens aktiviteter refunderes af Kommissionen efter de i Kommissionen gældende bestemmelser. Der ydes ikke vederlag for det arbejde, der udføres.

⁽⁴⁾ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

Mødeudgifter refunderes inden for rammerne af de disponible midler, der hvert år tildeles de pågældende tjenestegrene som led i den årlige procedure for tildeling af ressourcer.

Artikel 6

Ophævelse

Afgørelse 93/53/EØF ophæves.

Dog viderefører den komité, der blev oprettet ved nævnte afgørelse, sit hverv, indtil Kommissionen har underrettet dens medlemmer om, at den gruppe, der blev nedsat ved nærværende afgørelse, er trådt i funktion.

Artikel 7

Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. december 2006.

På Kommissionens vegne

Mariann FISCHER BOEL

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING
af den 20. december 2006
om forlængelse af visse statsstøttebeslutninger

(meddelt under nummer K(2006) 6927)

(EØS-relevant tekst)

(2007/72/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 87 og 88, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Gyldigheden af Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 af 12. december 2002 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til beskæftigelse ⁽¹⁾, Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder ⁽²⁾ og Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte ⁽³⁾ er blevet forlænget til 30. juni 2008 ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1976/2006 af 20. december 2006 om ændring af forordning (EF) nr. 2204/2002, (EF) nr. 70/2001 og (EF) nr. 68/2001 for så vidt angår forlængelsen af deres anvendelsesperiode ⁽⁴⁾.
- (2) For at undgå unødvendigt administrativt arbejde og garantere retssikkerheden er det hensigtsmæssigt at forlænge gyldigheden af Kommissionens beslutninger om godkendelse af støtteordninger, der blev anmeldt på grundlag af de gruppefritagelsesforordninger, der er omfattet af forordningen om forlængelse —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Uanset de nødvendige foranstaltninger, der er indeholdt i punkt 107, tredje led, i retningslinjerne af 4. marts 2006 for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 ⁽⁵⁾, og som alle medlemsstater har accepteret, forlænges gyldigheden af Kommissionens beslutninger om godkendelse af statsstøtteordninger på grundlag af forordning (EF) nr. 2204/2002, forordning (EF) nr. 70/2001 eller forordning (EF) nr. 68/2001, inden denne beslutning træder i kraft, til 30. juni 2008.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2007.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. december 2006.

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 337 af 13.12.2002, s. 3. Ændret ved forordning (EF) nr. 1040/2006 (EUT L 187 af 8.7.2006, s. 8).

⁽²⁾ EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1040/2006.

⁽³⁾ EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1040/2006.

⁽⁴⁾ EUT L 368 af 23.12.2006, s. 85.

⁽⁵⁾ EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13.

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 20. december 2006

om udpegning af medlemmer af den undersøgelsesgruppe for rådgivning om regnskabsstandarder, der blev oprettet ved Kommissionens afgørelse 2006/505/EF af 14. juli 2006 om oprettelse af en undersøgelsesgruppe for rådgivning om regnskabsstandarder, som skal rådgive Kommissionen om objektiviteten og neutraliteten af udtalelser fra European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG)

(2007/73/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Kommissionens afgørelse 2006/505/EF af 14. juli 2006 om oprettelse af en undersøgelsesgruppe for rådgivning om regnskabsstandarder, som skal rådgive Kommissionen om objektiviteten og neutraliteten af udtalelser fra European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) ⁽¹⁾, særlig artikel 3, og

ud fra følgende betragtning:

Ifølge artikel 3 i Kommissionens afgørelse 2006/505/EF udpeger Kommissionen højst syv medlemmer af undersøgelsesgruppen for rådgivning om regnskabsstandarder blandt uafhængige eksperter, hvis erfaringer og kompetence inden for regnskabsvæsen, herunder især regnskabsaflæggelse, er almindeligt anerkendt på fællesskabsplan.

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Kommissionen udpeger hermed syv medlemmer af undersøgelsesgruppen for rådgivning om regnskabsstandarder, hvis navne er opført i bilaget.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. december 2006.

På Kommissionens vegne

Charlie McCREEVY

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EUT L 199 af 21.7.2006, s. 33.

*BILAG***LISTE OVER MEDLEMMER**

Josef JÍLEK

Elisabeth KNORR

Carlos Soria SENDRA

Hervé STOLOWY

Enrico LAGHI

Jan KLAASEN

Geoffrey MITCHELL

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 21. december 2006

om fastsættelse af harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF

(meddelt under nummer K(2006) 6817)

(EØS-relevant tekst)

(2007/74/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

korrigere for nettab, eftersom varme altid anvendes tæt på produktionsstedet.

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

(4) De harmoniserede referenceværdier er udarbejdet på grundlag af principperne i litra f), i bilag III til direktiv 2004/8/EF.

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked og om ændring af direktiv 92/42/EØF ⁽¹⁾, særlig artikel 4, stk. 1, og

(5) Investeringer i kraftvarmeproduktion kræver stabile vilkår og fortsat investortillid. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at lade de samme referenceværdier for en kraftvarmeenhed gælde i et længere tidsrum, f.eks. 10 år. Eftersom hovedformålet med direktiv 2004/8/EF er at fremme kraftvarmeproduktion for at opnå primærenergibesparelser, bør der dog gives incitament til ombygning af ældre kraftvarmeenheder for at forbedre deres energieffektivitet. Derfor bør referenceværdierne for effektiviteten ved produktion af el i kraftvarmeenheder skærpes fra det elvte år efter den pågældende enheds bygningsår.

ud fra følgende betragtninger:

(6) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra Kraftvarmeudvalget -

(1) I henhold til artikel 4 i direktiv 2004/8/EF skal Kommissionen fastsætte harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme bestående af en matrix af værdier, der er differentieret på grundlag af relevante faktorer, herunder bygningsår og brændselstype.

(2) Kommissionen har i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i direktiv 2004/8/EF udarbejdet en veldokumenteret analyse. Udviklingen i den bedste tilgængelige og økonomisk forsvarlige teknologi i den periode, som analysen dækker, viser, at der ved fastsættelsen af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el bør tages hensyn til kraftvarmeenhedens bygningsår. Desuden bør der ved beregningen af disse referenceværdier anvendes korrektionsfaktorer for de klimatiske forhold, fordi elproduktionens termodynamik i et brændselsdrevet anlæg afhænger af omgivelsestemperaturen. Derudover bør referenceværdierne korrigeres for sparet nettab, således at der tages højde for de energibesparelser, der følger af den mindre netanvendelse ved decentral produktion.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Fastsættelse af harmoniserede referenceværdier for effektivitet

De harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme er fastsat i henholdsvis bilag I og II.

Artikel 2

Korrektionsfaktorer for de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el

1. Medlemsstaterne anvender korrektionsfaktorerne i bilag III, litra a), for at tilpasse de i bilag I fastsatte harmoniserede referenceværdier til deres gennemsnitlige klimaforhold.

Korrektionsfaktorerne for de gennemsnitlige klimaforhold anvendes ikke i forbindelse med brændselscellebaseret kraftvarmeteknologi.

(3) Analysen viste derimod, at det ved fastsættelsen af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af varme ikke er nødvendigt at tage hensyn til bygningsåret, eftersom der i analyseperioden ikke er sket nogen nævneværdig forbedring af kedlernes nettoenergieffektivitet. Der er heller ikke behov for korrektionsfaktorer for klimaforholdene, fordi varmeproduktionens termodynamik i et brændselsdrevet anlæg ikke er afhængig af omgivelsestemperaturen. Det er heller ikke nødvendigt at

⁽¹⁾ EUT L 52 af 21.2.2004, s. 50.

Hvis de officielle meteorologiske data for en medlemsstats område viser forskelle i temperaturen på årsbasis på 5 °C eller derover, kan den pågældende medlemsstat med henblik på stk. 1, under forudsætning af, at den underretter Kommissionen, benytte flere klimazoner, idet den anvender metoden i bilag III, litra b).

2. Medlemsstaterne anvender korrektionsfaktorerne i bilag IV for at korrigere de harmoniserede referenceværdier i bilag I for sparet nettab.

Korrektionsfaktorerne for sparet nettab anvendes ikke ved fyring med træ og biogas.

3. Hvis medlemsstaterne anvender både de korrektionsfaktorer, der er anført i bilag III, litra a), og dem, der er anført i bilag IV, anvendes bilag III, litra a), først.

Artikel 3

Anvendelse af de harmoniserede referenceværdier for effektivitet

1. Medlemsstaterne anvender de i bilag I fastsatte harmoniserede referenceværdier for effektivitet, der svarer til kraftvarmeenhedens bygningsår. Disse referenceværdier gælder i 10 år fra kraftvarmeenhedens bygningsår.

2. Fra det elvte år efter kraftvarmeenhedens bygningsår anvender medlemsstaterne de harmoniserede referenceværdier for effektivitet, der i medfør af stk. 1 finder anvendelse på kraftvarmeenheder, der er 10 år gamle. Disse referenceværdier gælder i ét år.

3. I denne artikel forstås der ved en kraftvarmeenheds bygningsår det kalenderår, hvor kraftvarmeenheden påbegynder elproduktionen.

Artikel 4

Ombygning af en kraftvarmeenhed

Hvis en eksisterende kraftvarmeenhed bygges om og investeringsomkostningerne ved ombygningen overstiger 50 % af udgifterne til en ny tilsvarende kraftvarmeenhed, er bygningsåret med henblik på artikel 3 det kalenderår, hvor den ombyggede enhed påbegynder elproduktionen.

Artikel 5

Brændselskombination

Hvis kraftvarmeenheden drives på en kombination af brændselstyper, anvendes de harmoniserede referenceværdier for effektivitet proportionalt med det vægtede gennemsnitsforbrug af de forskellige brændselstyper.

Artikel 6

Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. december 2006.

På Kommissionens vegne

Andris PIEBALGS

Medlem af Kommissionen

[illegible]

BILAG II

Harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af varme (som omhandlet i artikel 1)

De harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af varme i nedenstående tabel er baseret på den effektive brændværdi og ISO-standardbetingelser (temperatur: 15 °C, lufttryk: 1,013 bar, relativ luftfugtighed: 60 %).

	Brændselstype:	Damp (*) /hedtvand	Direkte anvendelse af forbrændingsgassen (**)
Fast brændsel	Stenkul/koks	88 %	80 %
	Brunkul/brunkulsbriketter	86 %	78 %
	Tørv/tørvebriketter	86 %	78 %
	Træ	86 %	78 %
	Biomasse fra landbruget	80 %	72 %
	Bionedbrydeligt (husholdnings-) affald	80 %	72 %
	Ikke-fornyeligt (husholdnings- og industri-) affald	80 %	72 %
	Olieskifer	86 %	78 %
Flydende brændsel	Olie (gasolie + fuelolie) og LPG	89 %	81 %
	Biobrændstoffer	89 %	81 %
	Bionedbrydeligt affald	80 %	72 %
	Ikke-fornyeligt affald	80 %	72 %
Gasformigt brændsel	Naturgas	90 %	82 %
	Raffinaderigas/hydrogen	89 %	81 %
	Biogas	70 %	62 %
	Koksøvnsgas, højovnsgas, andre spildgasser og genvundet spildvarme	80 %	72 %

(*) Virkningsgraden for damp bør sænkes med 5 procentpoint i de tilfælde, hvor en medlemsstat, der anvender artikel 12, stk. 2, i direktiv 2004/8/EF, tager tilbageført kondensat med i beregningen for en kraftvarmeeenhed.

(**) Værdierne for direkte varme skal anvendes, hvis temperaturen overstiger 250 °C.

BILAG III

Korrektionsfaktorer for de gennemsnitlige klimaforhold og metode til fastlæggelse af klimazoner med henblik på anvendelsen af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el (som omhandlet i artikel 2, stk. 1)

a) Korrektionsfaktorer for de gennemsnitlige klimaforhold

Temperaturkorrektionen er baseret på forskellen mellem den årlige gennemsnitstemperatur i medlemsstaten og ISO-standardbetingelserne (15 °C). Der beregnes således:

et effektivitetstab på 0,1 procentpoint for hver grad over 15 °C

en effektivitetsgevinst på 0,1 procentpoint for hver grad under 15 °C.

Eksempel:

Hvis den årlige gennemsnitstemperatur i en medlemsstat er 10 °C, skal referenceværdien for en kraftvarmeeenhed i den pågældende medlemsstat forøges med 0,5 procentpoint.

b) Metode til fastlæggelse af klimazoner

Klimazonerne afgrænses af isotermer (i hele grader celsius) for den årlige gennemsnitstemperatur med mindst 4 graders forskel. Forskellen mellem den årlige gennemsnitstemperatur i to naboklimazoner skal være mindst 4 °C.

Eksempel:

I en medlemsstat er den årlige gennemsnitstemperatur 12 °C i område A og 6 °C i område B. Forskellen er på over 5 °C. Medlemsstaten har nu muligheden for at indføre to klimazoner, der skilles af isotermerne 9 °C, hvorved der opstår en klimazone mellem isotermerne 9 °C og 13 °C med en årlig gennemsnitstemperatur på 11 °C og en anden klimazone mellem isotermerne 5 °C og 9 °C med en årlig gennemsnitstemperatur på 7 °C.

BILAG IV

Korrektionsfaktorer for sparet nettab med henblik på anvendelse af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion el (som omhandlet i artikel 2, stk. 2)

Spænding	For el, der leveres til nettet	For el, der forbruges på stedet
> 200 kV	1	0,985
100-200 kV	0,985	0,965
50-100 kV	0,965	0,945
0,4-50 kV	0,945	0,925
< 0,4 kV	0,925	0,860

Eksempel:

En kraftvarmenhed på 100 kW_{el} med en gasdrevet stempelmotor producerer strøm med en spænding på 380 V. Heraf går 85 % til eget forbrug, og 15 % leveres til nettet. Kraftvarmeenheden blev bygget i 1999. Gennemsnitstemperaturen på årsbasis er 15 °C (derfor ingen klimakorrektion).

I henhold til denne beslutnings bilag I er den harmoniserede referenceværdi for 1999 for naturgas 51,1 %. Efter korrektionen for sparet nettab beregnes referenceværdien for effektiviteten ved separat produktion af el i den pågældende kraftvarmeenhed (baseret på det vægtede gennemsnit af de i bilaget anførte faktorer) således:

$$\text{Ref } E_{\eta} = 51,1 \% * (0,860 * 85 \% + 0,925 * 15 \%) = 44,4 \%$$

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 22. december 2006

om nedsættelse af en ekspertgruppe for interne afregningspriser

(2007/75/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Undersøgelsen »Company Taxation in the Internal Market«⁽¹⁾ (foreligger ikke på dansk), der er udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene, pegede på, at skatteproblemerne i forbindelse med interne afregningspriser får stadig stigende betydning i sammenhæng med det indre marked.
- (2) I sin meddelelse »På vej mod et indre marked uden skattemæssige hindringer — En strategi for fastsættelse af et konsolideret selskabsskattegrundlag for virksomheders aktiviteter overalt i EU«⁽²⁾ anerkendte Kommissionen, at der er behov for at trække på fagkundskaben inden for interne afregningspriser.
- (3) I 2002 blev der uformelt oprettet et fælles EU-forum for interne afregningspriser.
- (4) Siden det blev oprettet, har det fælles EU-forum for interne afregningspriser været et nyttigt diskussionsforum mellem medlemsstaterne og den private sektor, og det førte til, at Kommissionen fremlagde forslag til to adfærdskodekser, som efterfølgende blev vedtaget af medlemsstaterne i Rådet.
- (5) På grund af de positive erfaringer med dette forum og Kommissionens fortsatte behov for et sådant organ bør rammerne for det fortsatte arbejde i forummet fastlægges i en formel retsakt. Det er derfor nødvendigt at nedsætte en ekspertgruppe for interne afregningspriser og fastlægge dens opgaver og struktur.
- (6) Ekspertgruppen for interne afregningspriser bør sammensættes af eksperter inden for interne afregningspriser fra de nationale forvaltninger og den private sektor.
- (7) Ekspertgruppen for interne afregningspriser bør bistå og rådgive Kommissionen om spørgsmål i relation til interne afregningspriser.
- (8) Der bør fastsættes regler for videregivelse af oplysninger fra gruppens medlemmer, uden at det berører Kommissionens

sikkerhedsforskrifter, der er fastsat i bilaget til Kommissionens forretningsorden ved afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom⁽³⁾.

- (9) Alle personoplysninger, der vedrører gruppens medlemmer, behandles i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger⁽⁴⁾.
- (10) Der bør fastsættes en gyldighedsperiode for denne afgørelse. Kommissionen vil til sin tid overveje, om en forlængelse af gyldighedsperioden er hensigtsmæssig —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Ekspertgruppe for interne afregningspriser

Med virkning fra den 1. marts 2007 nedsættes en ekspertgruppe for interne afregningspriser, i det følgende benævnt »gruppen«.

Gruppen benævnes »det fælles EU-forum for interne afregningspriser«.

Artikel 2

Opgaver

Gruppen har følgende opgaver:

- at oprette en platform, hvor eksperter fra erhvervslivet og de nationale skatteforvaltninger kan drøfte problemer i relation til interne afregningspriser, som udgør en hindring for grænseoverskridende erhvervsaktiviteter inden for Fællesskabet
- at rådgive Kommissionen om spørgsmål i relation til interne afregningspriser
- at bistå Kommissionen med at finde praktiske løsninger, der er i overensstemmelse med OECD's retningslinjer⁽⁵⁾, og som kan sikre en mere ensartet anvendelse af reglerne vedrørende interne afregningspriser i Fællesskabet.

⁽¹⁾ SEK(2001) 1681 af 23.10.2001.

⁽²⁾ KOM(2001) 582 endelig af 23.10.2001.

⁽³⁾ EFT L 317 af 3.12.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ »OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational enterprises and Tax administration«, der blev vedtaget i juli 1995.

*Artikel 3***Høring**

1. Kommissionen kan høre gruppen om spørgsmål i relation til interne afregningspriser.
2. Gruppens formand kan råde Kommissionen til at høre gruppen om specifikke spørgsmål.

*Artikel 4***Sammensætning — Udnævnelse af medlemmer**

1. Gruppen består af op til 43 medlemmer, der sammensættes på følgende måde:
 - (a) en repræsentant fra hver medlemsstat
 - (b) op til 15 repræsentanter fra den private sektor
 - (c) en formand.
2. Medlemmer, der repræsenterer medlemsstaterne, udpeges af de relevante nationale myndigheder. Disse medlemmer skal være statsansatte embedsmænd, som beskæftiger sig med spørgsmål i relation til interne afregningspriser.
3. Medlemmerne fra den private sektor udpeges af Kommissionen blandt eksperter med erfaring og kompetence inden for spørgsmål i relation til interne afregningspriser.
4. Ansøgere, som skønnes egnede til medlemskab, men som ikke udpeges, kan placeres på en reserveliste, som Kommissionen kan benytte til udpegning af afløser.
5. Medlemmerne fra den private sektor udnævnes personligt og rådgiver Kommissionen uafhængigt af instruktioner udefra.
6. De underretter i tide Kommissionen om enhver interessekonflikt, der kunne influere på deres objektivitet.
7. Kommissionen udpeger også en formand.
8. Gruppens medlemmer udnævnes for en periode på to år med mulighed for forlængelse. De varetager deres hverv, indtil de afløses, eller deres mandatperiode udløber.
9. Medlemmerne kan udskiftes for resten af deres mandatperiode i følgende tilfælde:

- a) hvis medlemmet fratræder
- b) hvis medlemmet ikke længere er i stand til at bidrage effektivt til gruppens drøftelser
- c) hvis medlemmet ikke efterlever traktatens artikel 287

- d) hvis medlemmet i strid med stk. 5 ikke er uafhængigt af instruktioner udefra
- e) hvis medlemmet i strid med stk. 6 ikke har underrettet Kommissionen i tide om en interessekonflikt.

10. Navnene på de medlemmer, der udpeges personligt, offentliggøres på GD TAXUD's websted. Indsamlingen, behandlingen og offentliggørelsen af medlemmernes navne sker i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 45/2001.

*Artikel 5***Gruppens arbejde**

1. Efter aftale med Kommissionen kan gruppen nedsætte undergrupper til at undersøge specifikke spørgsmål på grundlag af et af gruppen fastlagt kommissorium. Sådanne undergrupper opløses, når deres kommissorium er opfyldt.

2. Kommissionens repræsentant kan anmode eksperter eller observatører med særlig kompetence om et spørgsmål på dagsordenen om at deltage i gruppens arbejde eller i en undergruppes drøftelser eller arbejde, hvis dette efter Kommissionens opfattelse er nødvendigt eller nyttigt.

Navnlig kan repræsentanter for kandidatlandene og fra OECD's sekretariat indbydes som observatører.

3. Oplysninger, som erhverves ved deltagelse i gruppens eller en undergruppes arbejde, må ikke videregives, hvis Kommissionen mener, at de vedrører fortrolige anliggender.

4. Gruppen og undergrupperne mødes almindeligvis i Kommissionens lokaler i overensstemmelse med de procedurer og den mødekalender, der fastsættes af den. Kommissionen varetager gruppens sekretariatsopgaver.

5. Tjenestemænd i Kommissionen med interesse i møderne kan deltage i disse.

6. Gruppen fastsætter selv sin forretningsorden på grundlag af Kommissionens standardforretningsorden.

7. Kommissionens tjenestegrene kan offentliggøre alle gruppens resuméer, konklusioner, delkonklusioner eller arbejdsdokumenter på originalsproget på internettet eller lægge disse dokumenter på internettet ⁽⁶⁾.

*Artikel 6***Godtgørelse af udgifter**

Kommissionen godtgør rejseudgifter og, hvis relevant, opholdsudgifter for medlemmer, eksperter og observatører i forbindelse

⁽⁶⁾ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/company_tax/transfer_pricing/index_en.htm.

med gruppens arbejde i overensstemmelse med Kommissionens regler for godtgørelser til eksterne eksperter.

Artikel 7

Udløb

Denne afgørelse udløber den 31. marts 2011.

Medlemmer, eksperter og observatører modtager ikke vederlag for det udførte arbejde.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. december 2006.

Mødeudgifter godtgøres inden rammerne af det årsbudget, der tildeles gruppen af den kompetente tjenestegren i Kommissionen.

På Kommissionens vegne

László KOVÁCS

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 22. december 2006

om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, for så vidt angår gensidig bistand

(meddelt under nummer K(2006) 6903)

(EØS-relevant tekst)

(2007/76/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse (forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde ⁽¹⁾), særlig artikel 6, stk. 4, artikel 7, stk. 3, artikel 8, stk. 7, artikel 9, stk. 4, artikel 10, stk. 3, artikel 12, stk. 6, artikel 13, stk. 5, og artikel 15, stk. 6, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ved forordning (EF) nr. 2006/2004 fastsættes de betingelser, hvorunder de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, der er udpeget som ansvarlige for håndhævelse af lovgivning, som beskytter forbrugernes interesser, skal samarbejde med hinanden og med Kommissionen med henblik på at sikre overholdelse af lovgivningen og et velfungerende indre marked samt forbedre beskyttelsen af forbrugernes økonomiske interesser.

(2) Den indeholder bestemmelser om oprettelse af netværk af kompetente myndigheder i medlemsstaterne.

(3) Det er nødvendigt at vedtage foranstaltninger til gennemførelse af bestemmelserne i forordningen, for så vidt angår mekanismer og vilkår for gensidig bistand kompetente myndigheder imellem og det centrale forbindelseskantors stilling.

(4) Der bør opstilles minimumskrav til den information, som skal medfølge alle anmodninger om gensidig bistand, så systemet kan komme til at fungere effektivt. Der bør også fastsættes regler for, hvad de standardformularer, som benyttes til at udveksle oplysninger, skal indeholde, så behandlingen af oplysningerne bliver mere effektiv og lettere.

(5) Der bør fastsættes tidsfrister for de enkelte trin i procedurene for gensidig bistand for at sikre, at systemet fungerer hurtigt.

(6) Der bør fastsættes regler for underretning om overtrædelser inden for Fællesskabet, så der hurtigt og effektivt kan tages skridt til at dæmme op for dem i alle berørte medlemsstater.

(7) Eftersom de oplysninger, der indberettes i henhold til forordning (EF) nr. 2006/2004, ofte er følsomme, er det nødvendigt at opstille regler, der begrænser adgangen til dem.

(8) Der bør iværksættes passende generelle foranstaltninger for at sikre, at kommunikationen ikke hindres af sprogproblemer, samtidig med at der sikres fleksibilitet til at håndtere særlige tilfælde.

(9) Der kan vedtages yderligere foranstaltninger på grundlag af de erfaringer, der høstes i forbindelse med driften af samarbejdsnetværkene af kompetente myndigheder i medlemsstaterne til håndhævelse af lovgivningen.

(10) De i denne beslutning fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra det udvalg, der er nedsat ved artikel 19, stk. 1, i forordning (EF) nr. 2006/2004 -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Mål

Ved denne beslutning fastsættes bestemmelser for gennemførelsen af forordning (EF) nr. 2006/2004, for så vidt angår gensidig bistand kompetente myndigheder imellem og betingelser for denne bistand.

Artikel 2

Definitioner

Følgende definitioner anvendes i denne forordning ud over de definitioner, som er fastlagt i forordning 2006/2004/EF:

1) »database«: den database, der er nævnt i artikel 10, stk. 1, i forordning (EF) nr. 2006/2004

2) »varsling«: underretning om en overtrædelse inden for Fællesskabet, jf. artikel 7, stk. 1, i forordning (EF) nr. 2006/2004

⁽¹⁾ EUT L 364 af 9.12.2004. Ændret ved direktiv 2005/29/EF (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22.)

- 3) »fortrolig behandling«: behandling af oplysninger i overensstemmelse med kravene vedrørende fortrolighed og forretningshemmeligheder, jf. artikel 13 i forordning (EF) nr. 2006/2004
- 4) »retsgrundlag«: den lovbestemmelse, der beskytter forbrugerinteresser, i forbindelse med hvilken der er eller formodes at være sket en overtrædelse inden for Fællesskabet, herunder en præcis angivelse af den relevante lovbestemmelse i den bistandssøgende myndigheds medlemsstat.

Artikel 3

Krav vedrørende oplysninger

Bestemmelserne om de oplysninger, der skal afgives i henhold til forordning (EF) nr. 2006/2004, og om oplysningernes format er fastsat i kapitel 1 i bilaget til denne beslutning.

Artikel 4

Tidsfrister for foranstaltninger

Bestemmelserne om de tidsfrister, der gælder for de forskellige faser i den gensidige bistand, jf. forordning (EF) nr. 2006/2004, er fastsat i kapitel 2 i bilaget til denne beslutning.

Artikel 5

Varslinger

Bestemmelserne om varslinger er fastsat i kapitel 3 i bilaget.

Artikel 6

Adgang til udvekslede oplysninger

Adgang til oplysninger, der er udvekslet i henhold til forordning (EF) nr. 2006/2004, begrænses i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 i bilaget til denne beslutning.

Artikel 7

Sprog

Bestemmelserne om de sprog, der skal anvendes i anmodninger og i forbindelse med meddelelse af oplysninger, jf. forordning (EF) nr. 2006/2004, er fastsat i kapitel 5 i bilaget til denne beslutning.

Artikel 8

Anvendelsesdato

Denne beslutning anvendes fra den 29. december 2006.

Artikel 9

Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. December 2006.

På Kommissionens vegne
Markos KYPRIANOU
Medlem af Kommissionen

BILAG

Bestemmelser om gensidig bistand kompetente myndigheder imellem, jf. kapitel II og III i forordning (EF) nr. 2006/2004

1. KAPITEL 1 — KRAV VEDRØRENDE OPLYSNINGER

1.1. *Oplysningsfelter, der skal gøres tilgængelige for kompetente myndigheder i databasens standardformularer*

De felter, der skal gøres tilgængelige i de forskellige standardformularer i databasen, kan defineres således:

- a) oplysninger om de myndigheder og tjenestemænd, der håndterer overtrædelser inden for Fællesskabet
 - i) kompetent myndighed
 - ii) centralt forbindelseskantor
 - iii) kompetent tjenestemand
- b) oplysninger om den sælger eller leverandør, som er eller formodes at være ansvarlig for en overtrædelse inden for Fællesskabet
 - i) navn
 - ii) andre firmanavne
 - iii) i givet fald navn på moderselskab
 - iv) virksomhedens art
 - v) adresse(r)
 - vi) e-mail-adresse
 - vii) telefonnummer
 - viii) faxnummer
 - ix) websted
 - x) IP-adresse
 - xi) i givet fald navn(e) på virksomhedsleder(e)
- c) oplysninger om udveksling af oplysninger uden anmodninger (varslinger), jf. artikel 7 i forordning (EF) nr. 2006/2004
 - i) arten af overtrædelse inden for Fællesskabet
 - ii) status af overtrædelse inden for Fællesskabet (bekræftet, rimelig formodning)
 - iii) retsgrundlag
 - iv) kort resumé
 - v) anslået antal forbrugere, som formodes at lide skade, og anslået økonomisk tab
 - vi) evt. krav om fortrolig behandling
 - vii) bilag, navnlig i form af udtalelser og anden form for dokumentation
- d) oplysninger om anmodninger om gensidig bistand, jf. artikel 6 og 8 i forordning (EF) nr. 2006/2004
 - i) bosted for de forbrugere, som formodes at lide skade
 - ii) produktets eller tjenesteydelsens navn

- iii) COICOP-kode, [Classification of Individual Consumption According to Purpose (United Nations statistical methodology, [http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp? Cl=5](http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=5))]
- iv) retsgrundlag
- v) anvendt reklame- eller salgsmedium
- vi) arten af overtrædelse inden for Fællesskabet
- vii) status af overtrædelse inden for Fællesskabet (bekræftet, rimelig formodning)
- viii) anslået antal forbrugere, som formodes at lide skade, og anslået økonomisk tab
- ix) foreslået svarfrist
- x) bilag, navnlig i form af udtalelser og anden form for dokumentation, og evt. krav om fortrolig behandling
- xi) angivelse af, hvilken form for bistand der ønskes
- xii) evt. henvisning til varsling
- xiii) fortegnelse over berørte bistandssøgte myndigheder og medlemsstater
- xiv) anmodning om at lade en kompetent embedsmand deltage i undersøgelsen, jf. artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 2006/2004.

1.2. *Oplysninger, der som minimum skal indgå i anmodningerne om gensidig bistand og varslingerne, jf. artikel 6, 7 og 8 i forordning (EF) nr. 2006/2004*

- 1.2.1. Når en kompetent myndighed fremsætter en anmodning om gensidig bistand eller foretager en varsling, skal den videregive alle de oplysninger, den råder over, og som kan være til gavn for andre kompetente myndigheder, således at de kan imødekomme anmodningen effektivt eller sikre en passende opfølgning af varslingen, og angive, om nogle af de afgivne oplysninger skal behandles fortroligt.
- 1.2.2. Når en bistandssøgende myndighed anmoder om oplysninger i henhold til artikel 6 i forordning (EF) nr. 2006/2004, skal den som minimum:
 - a) oplyse den bistandssøgte myndighed om arten af den formodede overtrædelse inden for Fællesskabet og dens retsgrundlag
 - b) bibringe tilstrækkelige elementer til at kunne identificere den adfærd eller praksis, der undersøges
 - c) præcisere, hvilke oplysninger den ønsker.
- 1.2.3. Når en bistandssøgende myndighed fremsætter en anmodning om håndhævelsesforanstaltninger i henhold til artikel 8 i forordning (EF) nr. 2006/2004, skal den som minimum forsyne den bistandssøgte myndighed med:
 - a) en identifikation af den sælger eller leverandør, mod hvem der ønskes truffet foranstaltninger
 - b) oplysninger om den pågældende adfærd eller praksis
 - c) den juridiske betegnelse for overtrædelsen inden for Fællesskabet i henhold til den nationale lovgivning og dens retsgrundlag
 - d) dokumentation for, at forbrugernes kollektive interesser lider skade, herunder evt. et anslået antal forbrugere, som formodes at ville lide skade.

1.3. *Svar på anmodninger om gensidig bistand*

- 1.3.1. Når en bistandssøgt myndighed besvarer en anmodning om oplysninger i henhold til artikel 6 i forordning (EF) nr. 2006/2004, skal den afgive alle de oplysninger, som den bistandssøgende myndighed anmoder om, og som er nødvendige for at fastslå, om der er sket en overtrædelse inden for Fællesskabet, eller om der er en rimelig formodning om, at en sådan vil ske.
- 1.3.2. Når den bistandssøgte myndighed besvarer en anmodning om håndhævelsesforanstaltninger i henhold til artikel 8 i forordning (EF) nr. 2006/2004, skal den orientere den bistandssøgende myndighed om, hvilke foranstaltninger der er iværksat eller planlægges iværksat, og hvilke beføjelser der er udøvet for at imødekomme anmodningen.

1.3.3. Den bistandssøgte myndighed skal under alle omstændigheder angive, om nogle af de afgivne oplysninger skal behandles fortroligt.

1.3.4. Hvis en kompetent myndighed afslår at efterkomme en anmodning i henhold til artikel 15, stk. 2, 3 og 4, i forordning (EF) nr. 2006/2004, skal den i sit svar inddrage årsagerne til dette afslag.

1.4. Udvidede beføjelser til kompetente myndigheder ifølge national lovgivning

Medlemsstaterne skal orientere Kommissionen og de øvrige medlemsstater gennem det diskussionsforum, som bliver tilgængeligt i databasen, om udvidede undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser til kompetente myndigheder, som ligger ud over de i artikel 4, stk. 6, i forordning (EF) nr. 2006/2004 nævnte.

1.5. Udpegelse af instanser, der har en legitim interesse i, at overtrædelser inden for Fællesskabet bringes til ophør eller forbydes, jf. artikel 8, stk. 3, i forordning nr. 2006/2004

1.5.1. Når en medlemsstat i henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 2006/2004 meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater, hvilken instans der er udpeget i henhold til artikel 4, stk. 2, andet punktum, i forordningen som havende en legitim interesse i, at overtrædelser inden for Fællesskabet bringes til ophør eller forbydes, skal den præcisere, hvilke undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser instansen har fået.

1.5.2. En bistandssøgt myndighed, som i henhold til artikel 8, stk. 3, i forordning (EF) nr. 2006/2004 har til hensigt at inddrage en instans, der har en legitim interesse i, at overtrædelser inden for Fællesskabet bringes til ophør eller forbydes, skal forsyne den bistandssøgende myndighed med tilstrækkelige oplysninger om instansen til at sætte den bistandssøgende myndighed i stand til at fastslå, om betingelserne i artikel 8, stk. 4, er opfyldt. Den skal også indhente forhåndsgodkendelse fra den bistandssøgende myndighed, for så vidt angår inddragelse af denne instans, vedrørende hvilken slags oplysninger fra den bistandssøgende myndighed, den bistandssøgte myndighed må afsløre for denne instans.

2. KAPITEL 2 — TIDSFRISTER

2.1. Anmodninger om gensidig bistand og svar

2.1.1. Bistandssøgte myndigheder skal besvare anmodninger om gensidig bistand fra bistandssøgende myndigheder bedst og hurtigst muligt og tage alle egnede undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser i anvendelse.

2.1.2. Tidsfristerne for at besvare anmodninger om gensidig bistand i henhold til artikel 6 og 8 i forordning (EF) nr. 2006/2004 aftales af den bistandssøgende myndighed og den bistandssøgte myndighed i hvert enkelt tilfælde, og hertil anvendes databasens standardformularer.

2.1.3. Hvis man ikke kan nå til enighed, skal den bistandssøgte myndighed afgive et svar, der indeholder alle de relevante oplysninger, den har adgang til, og hvoraf de undersøgelses- og håndhævelsesforanstaltninger, som er iværksat eller planlægges iværksat (inkl. tidsfrister), fremgår senest fjorten dage efter datoen for modtagelsen af en anmodning gennem sit centrale forbindelseskontor. Den bistandssøgte myndighed skal holde den bistandssøgende myndighed orienteret om udviklingen i sagen mindst en gang om måneden, indtil:

- a) den bistandssøgende myndighed har modtaget relevante oplysninger, som gør det muligt at fastslå, om en overtrædelse inden for Fællesskabet har fundet sted, eller at fastslå, om det med rimelighed må formodes, at en sådan overtrædelse vil finde sted

eller

- b) overtrædelser inden for Fællesskabet er ophørt, eller anmodningen er fremsat med urette.

2.1.4. Den bistandssøgte myndigheds centrale forbindelseskontor skal videresende alle de anmodninger, det modtager gennem den bistandssøgende myndigheds centrale forbindelseskontor, til den rette kompetente myndighed, så snart det er teknisk muligt, og under alle omstændigheder senest to arbejdsdage efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

2.1.5. Den bistandssøgende myndighed skal underrette Kommissionen og fjerne oplysningerne fra databasen, så snart det er teknisk muligt, og under alle omstændigheder senest syv dage, efter at sagen er afsluttet, hvis det efter en anmodning i henhold til artikel 6 i forordning (EF) nr. 2006/2004 viser sig,

- a) at de udvekslede oplysninger ikke fører til en varsling eller en anmodning i henhold til artikel 8,

eller

- b) hvis det fastslås, at der ikke har fundet en overtrædelse sted inden for Fællesskabet.

2.2. Varslinger

2.2.1. En kompetent myndighed skal foretage en varsling, så snart det er teknisk muligt, og under alle omstændigheder senest syv dage efter, at den er blevet opmærksom på en overtrædelse inden for Fællesskabet, eller det er blevet fastslået, at det med rimelig må formodes, at en sådan overtrædelse vil finde sted.

2.2.2. En kompetent myndighed skal, når en varsling er foretaget med urette, trække den tilbage, så snart det er teknisk muligt, og under alle omstændigheder inden syv dage. Kommissionen skal fjerne alle oplysninger i forbindelse med en varsling, der er foretaget med urette, og som er lagret i databasen, så snart det er teknisk muligt, og under alle omstændigheder senest syv dage, efter at den kompetente myndighed har trukket varslingen tilbage.

3. KAPITEL 3 — FORMIDLING AF VARSLINGERNE

En kompetent myndighed, der foretager en varsling, skal på den dertil beregnede standardformular i databasen formidle den til Kommissionen og til de kompetente myndigheder i andre medlemsstater med henblik på håndhævelse af den lovgivning, som varslingen vedrører. Den kompetente myndighed, der foretager varslingen, er alene ansvarlig for at afgøre, hvilke andre medlemsstater der skal modtage varslingen.

4. KAPITEL 4 — ADGANG TIL UDVEKSLEDE OPLYSNINGER

4.1. Kompetente myndigheder

En kompetent myndighed skal kun have adgang til og kunne konsultere oplysningerne i databasen vedrørende den lovgivning, der beskytter forbrugerinteresser, som den har direkte håndhævelsesansvar over for, jf. de af medlemsstaten udpegede organer i henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 2006/2004.

4.2. Centrale forbindelseskontorer

Når centrale forbindelseskontorer udfører deres opgaver, jf. navnlig artikel 9, stk. 2, og artikel 12, stk. 2 og 5, i forordning (EF) nr. 2006/2004, skal de have adgang til oplysninger vedrørende anmodninger om gensidig bistand, som ikke skal behandles fortroligt.

5. KAPITEL 5 — PÅ HVILKE SPROG SKAL ANMODNINGER OM GENSIDIG BISTAND OG FORMIDLING AF OPLYSNINGER FORETAGES?

5.1. De aftaler, som de kompetente myndigheder i henhold til artikel 12, stk. 4, første punktum, i forordning (EF) nr. 2006/2004 har indgået om, hvilke sprog der anvendes ved anmodning om og formidling af oplysninger, skal anføres i en tabel, som skal gøres tilgængelig for kompetente myndigheder gennem databasen.

5.2. Aftalerne skal indeholde en bestemmelse om, at en kompetent myndighed kan foreslå, at der i et bestemt tilfælde anvendes et andet sprog på grund af den berørte kompetente tjenstemands sprogkunderskaber.

5.3. Den pågældende standardformular i databasen omfatter et datafelt, hvor en kompetent myndighed kan foreslå en anden myndighed, at der anvendes et andet sprog.

Såfremt der ikke kan opnås enighed, finder artikel 12, stk. 4, andet punktum, i forordning (EF) nr. 2006/2004 anvendelse.

AFGØRELSE NR. 35/2006

den 22. december 2006

truffet af det blandede udvalg, der er nedsat i henhold til aftalen om gensidig anerkendelse mellem Det Europæiske Fællesskab og Amerikas Forenede Stater, vedrørende opførelse af et overensstemmelsesvurderingsorgan på listen i sektorbilaget om telekommunikationsudstyr

(2007/77/EF)

DET BLANDEDE UDVALG HAR —

under henvisning til aftalen om gensidig anerkendelse mellem Det Europæiske Fællesskab og Amerikas Forenede Stater, særlig artikel 7 og 14, og ud fra følgende betragtning:

Det blandede udvalg træffer afgørelse om opførelse af et eller flere overensstemmelsesvurderingsorganer i et sektorbilag —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

1. Overensstemmelsesvurderingsorganet i tillæg A tilføjes til listen over overensstemmelsesvurderingsorganer i afsnit V i sektorbilaget om telekommunikationsudstyr.
2. Det konkrete omfang af de produkter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, for hvilke overensstemmelsesvurderingsorganet i tillæg A opføres på listen, er aftalt mellem parterne og vil blive ajourført af dem.

Denne afgørelse, som er udfærdiget i to eksemplarer, underskrives af det blandede udvalgs repræsentanter, som er bemyndiget til at handle på parternes vegne med henblik på ændring af aftalen. Denne afgørelse får virkning fra datoen for den seneste af disse underskrifter.

På vegne af Amerikas Forenede Stater

James C. SANFORD

Undertegnet i Washington D.C., den 15 december
2006.

På vegne af Det Europæiske Fællesskab

Andra KOKE

Undertegnet i Bruxelles, den 22. december
2006.

*Tillæg A***Overensstemmelsesvurderingsorgan, der tilføjes til listen over overensstemmelsesvurderingsorganer i afsnit V i
sektorbilaget om telekommunikationsudstyr**

Curtis-Straus LLC
A Bureau Veritas Company
527 Great Road
Littleton, Massachusetts 01460
USA
Tlf.: 978 486 8880
Fax: 978 486 8828
Kontaktperson: Barry Quinlan (barry.quinlan@us.bureauveritas.com)

HENSTILLINGER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS HENSTILLING

af 22. december 2006

om sikre og effektive informations- og kommunikationssystemer: ajourføring af de europæiske principper for brugergrænseflader

(2007/78/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER -

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 211, og som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 21. december 1999 vedtog Kommissionen en henstilling, 2000/53/EF⁽¹⁾, om sikre og effektive informations- og kommunikationssystemer, som nu må ajourføres under hensyntagen til den tekniske udvikling, så det kan være sikkert at benytte de køretøjsmonterede informationssystemer.
- (2) Da Kommissionens henstilling var blevet offentliggjort, arbejdede en ekspertgruppe videre med at udvide de oprindelige principper for at give en nærmere forklaring på hvert princip, begrunde det og give eksempler på gode løsninger samt med at afklare kontrolprocedurerne; rapporten om udvidelsen af principperne blev offentliggjort i juni 2001.
- (3) Den 15. september 2003 udsendte Kommissionen en meddelelse om informations- og kommunikationsteknologier til sikre og intelligente køretøjer, KOM(2003)542 endelig, hvor anbefalinger vedrørende brugergrænsefladen stod som en af hovedopgaverne.
- (4) E-sikkerhedsforum, som er et fælles forum for erhvervslivet og den offentlige sektor, nedsatte en arbejdsgruppe, hvis afsluttende rapport fra februar 2005 bekræftede, at henstillingen fra 1999 trængte til opdatering.

- (5) Kommissionen vedtog den 15. februar 2006 en meddelelse om i2010-initiativet »intelligente biler« (KOM(2006)59 endelig) og annoncerede der denne henstilling som en hovedopgave -

FREMLÆGGER HERMED AJOURFØRINGEN AF 1999-HENSTILLINGEN OM BRUGERGRÆNSEFLADER -

I denne henstilling opfordres alle berørte parter, f.eks. industrien og de erhvervsmæssige organisationer på transportområdet, til at tilslutte sig den ajourførte europæiske principerklæring og medlemsstaterne til at overvåge princippernes praktiske anvendelse. Den ajourførte europæiske principerklæring (version 2006) opsummerer de væsentlige forhold i forbindelse med sikkerhedsmæssigt forsvarlig udformning og anvendelse af brugergrænseflader for informations- og kommunikationssystemer i køretøjer. Denne henstilling og dens bilag erstatter henstillingen fra 1999 og dens bilag -

OG HENSTILLER:

1. Europæiske virksomheder, der fremstiller eller leverer køretøjer, og som designer og/eller leverer og/eller monterer informations- og kommunikationssystemer i køretøjer, bør, uanset om de leverer originalt eller eftermonteret udstyr, herunder importører og leverandører af flytbart udstyr, indgå en frivillig aftale på dette område inden ni måneder efter offentliggørelsen af denne henstilling.
2. Erhvervsmæssige organisationer på transportområdet (f.eks. transportvirksomheder, biludlejere) bør tilslutte sig principperne inden for samme tidsramme.
3. Medlemsstaterne bør overvåge aktiviteterne i forbindelse med brugergrænseflader, formidle den ajourførte version af

⁽¹⁾ EFT C 179 af 23.6.2001, s. 18.

principerklæringen til alle berørte parter og tilskynde dem til at overholde principperne. I givet fald bør de drøfte og samordne deres indsats via Kommissionen, e-sikkerhedsforum eller andre passende fora (forummet for flytbart udstyr m.fl.). Medlemsstaterne bør løbende bedømme og overvåge virkningerne af den europæiske principerklæring fra 2006 og indberette til Kommissionen, hvilke formidlingsinitiativer de iværksætter, og om resultaterne af

anvendelsen af 2006-principperne 18 måneder efter deres offentliggørelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den. 22. december 2006.

På Kommissionens vegne
Viviane REDING
Medlem af Kommissionen

BILAG

**AJOURFØRT UDGAVE AF DEN EUROPÆISKE PRINCIPERKLÆRING OM BRUGERGRÆNSEFLADER TIL
INFORMATIONSS- OG KOMMUNIKATIONSSYSTEMER TIL BRUG I KØRETØJER****1. DEFINITION OG MÅLSÆTNINGER**

Denne principerklæring opsummerer de væsentlige sikkerhedsaspekter, der skal tages i betragtning vedrørende brugergrænseflader til køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer. **Denne ajourførte tekstudgave af 2006 erstatter den tidligere udgave, som blev udarbejdet i 1999.**

Disse principper fremmer markedsføring af veldesignede systemer, og da der tages højde for mulige fordele såvel som de dermed forbundne risici, hindrer de ikke industriens innovation.

Princippet forudsætter, at de, der anvender dem, har teknisk kendskab til produkterne samt adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at anvende principperne ved design af systemerne. Da førerens primære opgave er at føre køretøjet forsvarligt i et komplekst og dynamisk trafikmiljø, følger det, at **princippernes primære formål er at opfylde denne forudsætning.**

Princippet tager også højde for alle involverede parter forudsætninger og begrænsninger som led i indsatsen med at designe, montere og anvende køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer. De finder anvendelse på udviklingsprocessen, hvor der tages stilling til spørgsmål som kompleksitet, produktomkostninger og markedsføringsfrister, og der tages navnlig hensyn til små systemproducenter. Da det i sidste ende er føreren, som beslutter, om han/hun vil købe og anvende f.eks. et indbygget navigationssystem, flytbart udstyr eller et papirkort, følger det, at **hensigten er at fremme et solidt brugergrænsefladedesign, ikke at forbyde inkorporering af bestemte funktioner ud fra overforenklede afvisningskriterier.**

Princippet træder ikke i stedet for nugældende regler og standarder, der altid skal tages med i betragtning. Princippet kan underbygges via national lovgivning eller gennemføres af de enkelte virksomheder. Bestemmelserne i disse principper er at betragte som mindstekrav.

2. ANVENDELSESOMRÅDE

Disse principper gælder primært for køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer, som skal anvendes af føreren, mens køretøjet bevæger sig, f.eks. navigationssystemer, mobiltelefoner og trafik- og rejseinformationssystemer (TTI-systemer). Da der ikke foreligger omfattende forskningsresultater og videnskabelig dokumentation, skal de ikke gælde for stemmestyrede systemer eller systemer, som stabiliserer køretøjers bremsefunktion (såsom ABS og ESP) eller systemfunktioner med information, varsling eller kørselsaflastning, som forudsætter umiddelbar reaktion fra føreren (f.eks. kollisionssafbødning eller forbedret udsyn om natten), også kaldet avancerede førerstøttesystemer (*Advanced Driver Assistance Systems*, ADAS). Avancerede førerstøttesystemer er grundlæggende forskellige herfra og forudsætter overvejelse af yderligere faktorer hvad angår brugergrænseflader. Nogle af principperne kan dog være til nytte ved design af ADAS-systemer.

Princippet gælder for samtlige elementer og aspekter af alle systemer, som skal give føreren en grænseflade til brug under kørslen, og ligeledes for visse andre komponenter. De indeholder også bestemmelser angående systemer og systemfunktioner, som ikke bør bruges under kørslen. I nærværende principper forstås ved »system« de funktioner og elementer, f.eks. formidlings- og betjeningsanordninger, hvorigennem føreren har en grænseflade til det køretøjsmonterede system. Princippet anvendelsesområde omfatter ikke reflektorskærme og aspekter, som ikke vedrører brugergrænseflader, f.eks. elektriske egenskaber, materialeegenskaber eller juridiske aspekter, der ikke har at gøre med sikker brug af systemerne. For nogle princippers vedkommende skelnes der mellem brug af systemet »under kørslen« (undertiden omskrevet »når køretøjet bevæger sig«) og på andre tidspunkter. Hvis der ikke foretages en sådan skelnen, gælder principperne kun for førerens brug af systemet under kørslen.

Principperne gælder specifikt for køretøjer af klasse M og N ⁽¹⁾. Principperne gælder både for bærbare og fastmonterede systemer. Principperne er beregnet på systemer og funktioner i originalt, eftermonteret og flytbart udstyr. Principperne gælder for brugergrænsefladernes funktioner uden hensyn til systemernes integrationsgrad. Design, produktion og levering af elementer til sådanne systemer og dermed forbundne tjenester omfatter som oftest flere forskellige industrier og organisationer, f.eks.:

- køretøjsproducenter, som tilbyder køretøjsmonteret udstyr med informations- og kommunikationsfunktioner
- leverandører af eftermonterede systemer og eftersalgsservice
- leverandører af flytbart udstyr, som tænkes anvendt af føreren under kørslen
- producenter af elementer, som giver føreren mulighed for at anvende flytbart udstyr under kørslen (f.eks. holdere, grænseflader og konnektorer)
- leverandører af tjenester, herunder udsendelse af software eller information, som føreren skal anvende under kørslen, f.eks. trafik-, rejse- og navigationsinformation eller radioprogrammer med trafikmeldinger.

3. EKSISTERENDE BESTEMMELSER

Principperne tager ikke forrang for gældende regler og standarder, som altid skal indkalkuleres og efterleves.

Alle standarder kan blive revideret, og denne principerklærings brugere skal henholde sig til de seneste udgaver af de heri angivne standarder.

Af relevante EU-direktiver og ændringer heraf kan nævnes:

- førerens synsfelt i motordrevne køretøjer: Kommissionens direktiv 90/630/EØF af 30. oktober 1990 ⁽²⁾
- motordrevne køretøjers indre indretning (kabinens indre, bortset fra indvendige førerspejle, betjeningsorganers udformning, tag eller skydetag, ryglæn og sædebagsider): Rådets direktiv 74/60/EØF af 17. december 1973 ⁽³⁾
- bilers indre indretning (identificering af betjeningsorganer, kontrollamper og indikatorer): Rådets direktiv 78/316/EØF af 21. december 1977 ⁽⁴⁾
- Rådets resolution af 17. december 1998 ⁽⁵⁾ om brugsanvisninger for tekniske forbrugsgoder
- Rådets direktiv 92/59/EØF af 29. juni 1992 om produktsikkerhed i almindelighed. ⁽⁶⁾

Regulativer fra FN's Økonomiske Kommission for Europa (UNECE), som er anerkendt af EU efter tiltrædelsen af den reviderede overenskomst af 1958 (se Rådets afgørelse 97/836/EF af 27.11.97):

- ECE-R21 af 1. december 1971
- 71/127/EØF — førerspejle
- 77/649/EØF — førerens synsfelt i motordrevne køretøjer.

⁽¹⁾ Klasseinddeling og definition af motordrevne køretøjer og påhængskøretøjer: Rådets direktiv 70/156/EØF (ændret ved 92/53/EØF), bilag 2.

⁽²⁾ EFT L 341 af 6.12.1990, s. 20.

⁽³⁾ EFT L 38 af 11.2.1974, s. 2.

⁽⁴⁾ EFT L 81 af 28.3.1978, s. 3.

⁽⁵⁾ EFT C 411 af 31.12.1998, s. 24.

⁽⁶⁾ EFT L 228 af 11.8.1992, s. 24.

Der henvises i principperne indirekte til følgende standarder og standarddokumenter under udarbejdelse (da dokumenterne ikke findes i oversat form, er originaltitlerne bibeholdt):

- ISO 3958 Road vehicles — Passenger car driver hand control reach
- ISO (DIS) 11429 Ergonomics — System danger and non-danger signals with sounds and lights.
- ISO 4513 (2003) Road vehicles — Visibility. Method for establishment of eyellipse for driver's eye location
- ISO 15008 (2003): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Specifications and compliance procedures for in-vehicle visual presentation«.
- ISO 15005 (2002): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Dialogue Management principles and compliance procedures«
- ISO 17287 (2003): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Procedure for assessing suitability for use while driving«.
- ISO 4040 (2001): »Road vehicles — passenger cars — location of hand controls, indicators and tell-tales«.
- ISO 15006 (2004): Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Specifications and compliance procedures for in-vehicle auditory presentation.
- ISO/TS16951 (2004): Road Vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Procedure for determining priority of on-board messages presented to drivers.
- ISO 15007-1 (2002): Road vehicles — Measurement of driver visual behaviour with respect to transport information and control systems — Part 1: Definitions & parameters.
- ISO TS 15007-2 (2001): Road vehicles — Measurement of driver visual behaviour with respect to transport information and control systems — Part 2: Equipment and procedures.
- ISO FDIS 16673: Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Occlusion method to assess visual distraction
- ISO 2575 (2004) — Road Vehicles — Symbols for Controls, Indications and Telltales
- ISO 7000 (2004) — Graphical symbols for use on equipment — Index and synopsis

4. EUROPÆISK PRINCIPERKLÆRING OM DESIGN AF BRUGERGRÆNSEFLADER (ESOP 2006)

4.1. Parter, som er involveret i systemdesign og -konstruktion

Som angivet i afsnittet om anvendelsesområdet er principperne beregnet på systemer og funktioner i originalt, eftermonteret og flytbart (bærbart) udstyr. Design, produktion og levering af elementer til sådanne systemer og udstyr omfatter som oftest flere forskellige organisationer, f.eks.:

- køretøjsproducenter, som tilbyder køretøjsmonteret udstyr med informations- og kommunikationsfunktioner
- leverandører af eftermonterede systemer og eftersalgsservice
- leverandører af flytbart udstyr, som tænkes anvendt af føreren under kørslen
- producenter af elementer, som giver føreren mulighed for at anvende flytbart udstyr under kørslen (f.eks. holdere, grænseflader og konnektorer)
- leverandører af tjenester, herunder udsendelse af software eller information, som tænkes anvendt af føreren under kørslen, f.eks. trafik-, rejse- og navigationsinformation eller radioprogrammer med trafikmeldinger.

Når systemer leveres af en køretøjsproducent (originaludstyr), er denne naturligvis ansvarlig for det overordnede design. I andre tilfælde omfatter den »produktansvarlige organisation« den organisation, der markedsfører et produkt eller en funktion, som helt eller delvist er designet og fremstillet af forskellige parter. Derfor er ansvaret ofte fordelt på flere forskellige organisationer. Når udtrykket »producent« anvendes i nedenstående tekst, kan det omfatte flere forskellige produktansvarlige organisationer.

I almindelighed er der ikke tvivl om, om det er producent, leverandør eller montør, der er ansvarlig for at principperne efterleves. Hvis ansvaret påhviler mere end en part, opfordres parterne til at tage udgangspunkt i principperne for at bekræfte deres respektive roller.

Principperne berører ikke førerens ansvar for at udvise forsvarlig adfærd under kørsel og interaktion med systemerne.

4.2. Generelle bemærkninger

Producenterne må selv definere, om et system forudsætter særlige kvalifikationer eller egner sig til forskellige førertyper. Sådanne definitioner skal tages med i betragtning, når principperne skal anvendes på et systems brugergrænseflade.

Hvis producenten klart har angivet hensigten med systemet (således at føreren med rimelighed kan forventes at være opmærksom herpå), men føreren alligevel bruger systemet på en måde, som producenten ikke havde tænkt sig, kan dette betragtes som ukorrekt brug.

På baggrund af det nuværende videnskabelige stade kan sammenhængen mellem overholdelseskriterier og sikkerhedsforhold ikke fremtidssikres for alle princippernes vedkommende. Derfor sammenkædes principperne ikke systematisk med standarder eller allerede definerede og anerkendte kriterier.

Systemer, der er designet i overensstemmelse med principperne, forventes i almindelighed at være sikrere end systemer, som ikke tager højde for principperne. Det kan dog være muligt at efterleve de overordnede designmålsætninger, selv om et eller flere af principperne brydes.

4.3. Principper

Hvert princip uddybes med følgende afsnit:

Baggrund: indeholder grundlaget for og yderligere forklaring af princippet.

Eksempler: her gives gode og dårlige eksempler på princippet i praksis.

Anvendelsesrelevans: her beskrives det, hvilke specifikke systemer eller brugergrænsefladefunktioner princippet tager sigte på, som et nødvendigt første skridt til at afgøre, om et givet systems brugergrænseflade er i overensstemmelse med princippet.

Kontrol: via oplysningerne i dette afsnit kan man finde ud af, om systemet er i overensstemmelse med et princip. Hvor det er muligt, skitseres en hensigtsmæssig metode, og der angives en fortolkning af de deraf følgende resultater:

- hvis resultatet kan udtrykkes ved »ja/nej«, kan det klart fastslås, om et princip overholdes
- i andre tilfælde giver de valgte metoder ikke så entydige godkendelses- eller forkastelseskriterier, men giver derimod mulighed for at optimere brugergrænsefladen
- hvis der er tale om forskrifter, angives det, hvilket direktiv de er baseret på. Den produktansvarlige organisation skal efterleve direktivet i gældende udgave.

Henvisninger: her gives yderligere oplysninger, som kan være af interesse i forbindelse med det pågældende princip.

Da internationale standarder jævnligt revideres, angives det, hvilken udgave der henvises til.

Undertiden angives standarder, som er under revision, og ISO-standarder, som er under udarbejdelse, som en yderligere hjælp til systemdesignere.

4.3.1. Overordnede designprincipper

4.3.1.1. Designmålsætning I

Systemet hjælper føreren og giver ikke denne eller medtrafikanterne anledning til adfærd, der kan være farlig.

Forklaring:

Et vigtigt overordnet krav kan kort og godt omskrives til »Vold ikke skade«. Det vil sige, at systemet bør forbedre, eller i hvert fald ikke forringe, færdselssikkerheden. I dette dokument tages udgangspunkt i, at en systemdesigner systematisk skal vejledes via principper for designrelevante aspekter såsom montering, informationsformidling eller grænseflader. Det skyldes, at man ikke altid kan forudsige eller måle de generelle følger, eftersom de afhænger ikke blot af systemdesignet, men også af føreren, kørselssituationen og den omgivende færdsel.

Systemer, som ikke er designet under hensyntagen til dette princip, er sandsynligvis ikke i overensstemmelse med de øvrige principper.

4.3.1.2. Designmålsætning II

Selv om føreren skal bruge en del af sin opmærksomhed på de oplysninger, systemet formidler, og på at betjene det, har føreren til stadighed den fornødne opmærksomhed til at varetage kørslen.

Forklaring:

Føreren har en begrænset, men varierende opmærksomhedsressource og fysisk kapacitet, som føreren løbende kan fordele mellem forskellige opgaver. De ressourcer, som føreren aktiverer, afhænger ikke blot af personlige faktorer, men kan også variere efter førerens motivation og tilstand. Grænseflader (som f.eks. aflæses via syn, berøring eller hørelse) kan medføre såvel fysisk som mental belastning.

De relevante opgaver, som tages i betragtning i forbindelse med denne overordnede designmålsætning, er:

kørselsopgaven (at styre køretøjet, følge færdslen og nå frem til et bestemmelsessted). Det stiller varierende krav til opmærksomhedsgraden alt efter kørselssituationen

opgaven med at aflæse og betjene systemet. Medmindre der er tale om meget enkle systemer, stiller denne opgave også varierende krav til opmærksomhedsgraden ved anvendelse af systemet.

For at nå frem til dette mål kræves det, at de to opgaver *er forenelige*, hvilket vil sige, at systemets opmærksomhedskrav ikke bevirker, at den resterende ressource ikke rækker til at varetage kørslen forsvarligt. Føreren skal således kunne forudse, i hvilken grad såvel kørslen som de sekundære opgaver vil lægge beslag på opmærksomhed.

Forenelighedsbegrebet er mere hensigtsmæssigt end en overgrænse for det samlede grænsefladeomfang, fordi:

begrebet »opgave« er kontroversielt, idet den samme opgaves parametre kan variere betydeligt, f.eks. varighed; der findes heller ingen brugsklar definition af begrebet opgave

en grænseflade med formidlings- og betjeningsanordninger kan have forskellig virkning afhængigt af førerens motivation og tilstand; i denne forbindelse er en mindre arbejdsbelastning ikke pr. definition bedre

der er ikke tilstrækkelig indsigt i sammenhængen mellem grænsefladekomponenter (kompleksitet, intensitet, varighed osv.), arbejdsbelastning og kørselspræstation.

Systemer, som designes i overensstemmelse med ESoP, skal være udformet, så føreren kan styre opmærksomhedskravet ved at vælge at interagere (eller lade være) og vælge, hvordan og hvornår det skal ske. Det indebærer også, at føreren kan forudse, i hvilken grad grænsefladen til systemet stiller krav til opmærksomheden.

4.3.1.3. Designmålsætning III

Systemet bevirker ikke, at føreren distraheres eller underholdes visuelt.

Forklaring:

Dette princip skal sikre, at føreren distraheres mindst muligt ved anvendelse af et førerinformations- eller -kommunikationssystem under kørslen, så førerens fulde kontrol over køretøjet ikke kompromitteres. Denne designmålsætning er også opstillet for at understrege, hvor vigtigt det er at undgå, at føreren distraheres med visuel underholdning.

Visuel underholdning kan f.eks. bestå i, at der vises billeder, som fanger blikket (og dermed opmærksomheden) via deres form eller indhold. Dette er især relevant i forbindelse med kørselssituationen, fordi synet spiller så stor en rolle for færdselssikkerheden.

4.3.1.4. Designmålsætning IV

Systemet giver ikke føreren informationer, som kan medføre, at føreren eller medtrafikanterne udviser farlig adfærd.

Forklaring:

Informationsindholdet må ikke tilskynde føreren til at udvise en adfærd under kørslen, som kan forøge risikoen for ulykker. Farlig adfærd kan påvirke medtrafikanternes adfærd. Et eksempel herpå kunne være, at systemet viste, hvordan man kunne opnå størst hastighed i et sving ved at anvende racer kørselsteknikker.

Det kan være et problem for medtrafikanterne, hvis føreren udviser farlig adfærd i interaktionen med dem, eller hvis systemet omfatter signaler, der kan opfattes udefra og måske fejlfortolkes af medtrafikanterne og føre til farlige manøvrer.

4.3.1.5. Designmålsætning V

Grænseflader og forbindelser til systemer, som tænkes anvendt af føreren i forening under kørslen, er konsekvente og kompatible.

Forklaring:

Alle brugergrænsefladekomponenter i de enkelte systemer skal designes i henhold til principperne for enkeltssystemer, og det sikrer en vis mindstegrad af designkonsekvens. Der er dog ingen garanti for designkonsekvensen mellem forskellige enkeltprodukter, selv når de er godt designet.

Systemer bruges »i forening«, når mere end ét system bruges til at opnå et ønsket resultat. Det kan ske i form af parallelanvendelse (dvs. anvendelse af flere systemer samtidig) eller serieanvendelse, når systemerne bruges et ad gangen efter hinanden. Derfor bør der ved design af et system, som skal bruges i forening med et andet (eventuelt allerede eksisterende), tages højde for det eksisterende system. Hvis systemerne har vidt forskellige funktioner, kan godt design indebære en anderledes brugergrænseflade for at undgå misforståelser.

Designkonsekvens omfatter f.eks. følgende forhold:

- anvendelse af en harmoniseret terminologi mellem systemer, f.eks. »langsomtgående trafik« eller »næste vejkryds«
- anvendelse af bestemte ord og/eller billedsymboler for begreber eller funktioner, f.eks. »Hjælp« eller »Vælg«
- anvendelse af farver, billedsymboler eller mærker (for at skabe bedst mulig balance mellem lighed og forskellighed)
- forhold i den fysiske dialog, f.eks. enkelt-/dobbeltklik, svar- og annullationsfrister, præsentations- og reaktionsmåder via f.eks. visuelle midler, lyde eller betjeningsanordninger (alt efter systemernes funktion bør der anvendes forskellig præsentation og reaktion for at undgå fejlfortolkning)
- gruppering af begreber og beslægtede menustrukturer (til sammenhørende funktioner)
- overordnet dialogdesign og begrebsrækkefølge.

4.3.2. Monteringsprincipper

4.3.2.1. Monteringsprincip I

Systemet skal være placeret og monteret sikkert i overensstemmelse med relevante forskrifter, standarder og producentvejledninger om køretøjsmontering af systemet.

Forklaring:

Producenterne designer produkter (f.eks. systemer, holdere eller funktioner) til en bestemt tiltænkt anvendelse. Hvis der ikke leveres hensigtsmæssige midler til korrekt montering (f.eks. en holder), eller hvis producentens monteringsvejledning ikke følges, kan det bevirke, at føreren anvender systemet på en måde, som producenten ikke havde tænkt sig, og det kan indvirke på sikkerheden.

Systemet skal (fysisk) placeres i køretøjet til førerens brug under kørslen således:

- fastmonteret i køretøjet
- bevægeligt inden for et forhåndsfastlagt område (f.eks. systemer, hvis position kan justeres på et kabel, en stilk eller en konsol)
- i en holder monteret til det formål, at systemet placeres heri ved brug.

Ved montering af systemer skal der tages særligt hensyn til passiv sikkerhed, dvs. at de ikke må medføre forøget risiko for tilskadekomst ved ulykker.

Eksempler:

Godt: en håndfri mobiltelefon, der er monteret i fuld overensstemmelse med alle relevante standarder, forskrifter og producentvejledninger.

Dårligt: en trafikinformationsskærm, der er fastgjort til instrumentbrættet med interimistiske, uegnede materialer (såsom klisterbånd) i stedet for den holder, producenten anbefaler.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle køretøjsmonterede systemer og har navnlig relevans for eftermonterede systemer og flytbart udstyr.

Kontrol/relevante metoder:

I henhold til dette princip skal placering og montering af systemer ske i overensstemmelse med:

- reglerne om motordrevne køretøjers indre indretning (Rådets direktiv 74/60/EØF af 17. december 1973, ECE-R21 af 1. december 1971 og Rådets direktiv 78/316/EØF af 21. december 1977)
- den produktansvarlige organisations anvisninger (dvs. producentens formelle skriftlige anvisninger)
- kontrol af, om de relevante krav er tilgodeset.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 4040 (2001) — location of hand controls, indicators and tell-tales.

4.3.2.2. Monteringsprincip II

Ingen del af systemet må blokere for førerens udsyn til trafikken.

Forklaring:

Når kørselsopgaven skal løses på bedste vis, kræver det først og fremmest visuel information om det omgivende vej- og færdselsmiljø. Derfor sikrer konstruktionsforskrifterne, at føreren i ethvert køretøj har passende udsyn fra førersædet. Udbygningssystemer må heller ikke bryde denne grundlæggende designregel. Dette princip har navnlig relevans for eftermonterede og flytbare systemer.

»Førerens udsyn« er det mindstekrav, som foreskrives i EU-lovgivningen. Det skal forstås som udsynet direkte fremad gennem forruden og det direkte eller indirekte udsyn til siderne og bagud.

Hvis den fysiske placering af en af systemets komponenter kan justeres af føreren og (inden for det tilsigtede bevægelsesområde) kan hæmme førerens udsyn, bør føreren informeres herom i systemets brugsanvisning (se afsnit 6), hvor producenten angiver, hvordan systemet skal anvendes. Hvis føreren ikke får nogen sådan information, gælder princippet for hele systemets eller komponentens justeringsområde.

Eksempler:

Godt: en skærm, der er monteret i instrumentbrættet, så føreren let kan se det uden at få hæmmet sit fornødne udsyn.

Dårligt: en skærm, der er monteret på en lang, fleksibel stilk øverst på instrumentbrættet og kun kan justeres så skærmen blokerer for en stor del af udsynet til trafikken.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle køretøjsmonterede systemer og har navnlig relevans for eftermonterede systemer og flytbart udstyr. Det omfatter ikke reflektorskærme.

Kontrol/relevante metoder:

Når systemet er monteret i et køretøj, må ingen del af det fysisk befinde sig så førerens udsyn til trafikken blokeres i et sådant omfang, at EU-lovgivningen ikke er opfyldt.

Et system efterlever dette princip, hvis alle dele af det er placeret korrekt jf.:

- 71/127/EØF — førerspejle
- 77/649/EØF — førerens synsfelt i motordrevne køretøjer.

Dette kontrolleres ved besigtigelse eller måling.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.2.3. Monteringsprincip III

Systemet må ikke blokere for køretøjets betjenings- og formidlingsanordninger, som er nødvendige for den primære kørselsopgave.

Forklaring:

Formålet med dette princip er at sikre, at førerens evne til at bruge de foreskrevne betjenings- og formidlingsanordninger og andre anordninger, som er nødvendige for den primære kørselsopgave, ikke hæmmes af den fysiske tilstedeværelse af et system (f.eks. en skærm). Det sikrer, at det monterede system ikke indvirker på førerens fulde herredømme over køretøjet.

Blokering af betjeningsanordninger vil i denne sammenhæng sige, at det bliver umuligt eller væsentlig vanskeligere at identificere, komme til og/eller betjene de relevante betjeningsanordninger i disses fulde tilsigtede bevægelsesområde.

Blokering af formidlingsanordninger vil i denne sammenhæng sige at forhindre, at en (hvilken som helst) del af de relevante formidlingsanordninger kan ses fra førerens normale siddeplads.

De nødvendige betjenings- og formidlingsanordninger er de anordninger, som er relevante for varetagelsen af den primære kørselsopgave, og andre obligatoriske anordninger.

Nødvendige betjeningsanordninger omfatter: speeder, bremse, (kobling, hvis køretøjet er udstyret hermed,) rat, gearstang, håndbremse, horn, lyskontakter, betjeningsanordninger til afviserblink, vasker-/viskersystemer (samtlige funktioner og hastigheder), nødblink og afdugningssystemer.

Nødvendige formidlingsanordninger omfatter: speedometer, alle advarselslamper samt obligatoriske kontrollamper og -mærker.

Blokering eller besværliggørelse i forbindelse med andre betjenings- eller formidlingsanordninger skal afvejes over for systemets fordele.

Eksempler:

Godt: en vejvisningsanordning, som er indbygget højt og centralt i instrumentbrættet og ikke blokerer for andre formidlings- eller betjeningsanordninger.

Dårligt:

en eftermonteret vejvisningsanordning, som blokerer for lyskontakterne

en skærm, som dækker for knappen til nødblinket

en betjeningsanordning monteret uden på rattet, som kan vanskeliggøre betjeningen af rattet i sving.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle køretøjsmonterede systemer og har navnlig relevans for eftermonterede systemer og flytbart udstyr.

Kontrol/relevante metoder:

Principoverholdelsen efterprøves ved at kontrollere, om føreren kan se samtlige formidlings- og betjeningsanordninger, der er nødvendige for den primære kørselsopgave.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 4513 (2003) Road Vehicle — Visibility, method for establishment of eyellipse for driver's eye location

4.3.2.4. Monteringsprincip IV

Visuelle formidlingsanordninger skal anbringes så tæt som muligt på førerens normale synsretning

Forklaring:

Der er almindelig enighed om, at føreren for at have fuldt herredømme over køretøjet og være opmærksom på den skiftende trafik omkring sig må have blikket rettet direkte mod trafikken, bortset fra hurtige øjekast mod spejle eller instrumenter. Når formidlingsanordninger er anbragt så tæt som muligt på den normale synsretning, nedsættes den samlede tid, hvor føreren har øjnene væk fra vejen, i forhold til anordninger, der anbringes længere væk, og det giver føreren bedre mulighed for at se på formidlingsanordningen og samtidig aflæse større udviklinger i trafikken med sit perifere syn. Jo længere væk fra førerens normale synsretning, anordningen anbringes, jo vanskeligere bliver det at indhente informationen, og jo større risiko bliver der for, at det påvirker kørslen.

Det anbefales, at den vigtigste eller mest sikkerhedskritiske information findes tættest på den normale synsretning.

Dette princip kræver derfor, at designeren/montøren foretager en bevidst, men nødvendig kvalitativ afvejning mellem den ideelle og den mulige nærhedsplacering. Af vigtige hensyn i denne forbindelse kan nævnes:

- at udsynet til trafikken ikke må blokeres (se princip 4.3.2.2)
- at udsynet til andre betjenings- eller formidlingsanordninger ikke må blokeres (se princip 4.3.2.3)
- at udsynet til selve formidlingsanordningen ikke må blokeres f.eks. af betjeningsanordninger som rat eller gearstang.

Navnlig for passagerkøretøjers vedkommende anbefales det, at formidlingsanordninger, som omfatter information med relevans for kørslen, og alle formidlingsanordninger, der forudsætter længerevarende interaktion, placeres højest ca. 30° under førerens normale synsretning. Begrebet »længerevarende interaktion« uddybes i princip 4.3.4.2.

Eksempler:

Godt: en navigationsskærm i en personbil, der er installeret ca. 30° under den normale synsretning, fordi informationen vedrører kørslen.

Dårligt: en skærm til en kommunikationsanordning, f.eks. en PDA eller telefon, der anbringes tæt på gearstangen mellem forsæderne i en personbil, selv om den kræver længerevarende interaktion for at indtaste eller finde et telefonnummer.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle køretøjsmonterede systemer med formidlingsanordninger og til anvendelsessituationer, der har at gøre med udsynet fremad. Formidlingsanordninger, som giver hjælp ved bestemte kørselsforhold, f.eks. bakning, behandles særskilt.

Kontrol/relevante metoder:

Formålet er generelt at opnå det bedst mulige kompromis i fordelingen af den tilgængelige plads på instrumentbrættet, hvilket kan vurderes af designere og ergonomispecialister.

Henvisninger:

- ISO 4513 (2003) Road Vehicle — Visibility, method for establishment of eyellipse for driver's eye location.

4.3.2.5. Monteringsprincip V

Formidlingsanordninger skal designes og monteres med henblik på at undgå blænding og reflekser.

Forklaring:

Blænding og reflekser gør det vanskeligere at indhente information fra en formidlingsanordning, og det kan aflede opmærksomheden fra kørslen eller andre opgaver, der skal varetages under kørslen. Det øger sandsynligvis førerens frustrations- og irritationsniveau og kan få føreren til at ændre adfærd, f.eks. ved at knibe øjnene sammen, lukke dem kortvarigt eller flytte hovedet for at kunne se bedre. Alle disse følgevirkninger kan forringe førerens velbefindende og dermed i et vist omfang færdselssikkerheden.

Blænding er den forstyrrende (og muligvis funktionshæmmende) følge af skarpt lys i ellers forholdsvis mørke omgivelser, som påvirker opmærksomheden og beslutningsevnen. I forbindelse med miljøet i et køretøj kan dette forekomme på flere forskellige måder:

udefrakommende lys (som regel sollys) rammer formidlingsanordningen, forringer kontrasten og gør det sværere at se informationerne på skærmen fra førerens normale synsvinkel

selve formidlingsanordningen lyser for kraftigt og afleder opmærksomheden fra trafikken og andre formidlings- og betjeningsanordninger i køretøjet. Dette vil som regel være tydeligst for føreren under svage omgivende lysforhold.

Reflekser er dannelsen af et sekundært billede af en genstand som følge af, at lyset fra genstanden kastes tilbage af reflekterende flader. Det kan ske på flere forskellige måder:

når lys fra en formidlingsanordning reflekteres fra en anden flade (eller flere efter hinanden) og dermed giver et sekundært billede af skærmen, f.eks. i forruden. Det opleves tydeligst af føreren, når der er stor kontrast mellem det sekundære billede og baggrunden for det, f.eks. mod forruden i mørke

når lys fra en kilde udenfor køretøjet (f.eks. sol, gadelygter eller andre klart lysende genstande) reflekteres af formidlingsanordningen mod førerens øjne (se også blænding herover).

Disse virkninger bør indkalkuleres ved design og montering. Det kan f.eks. gøres ved (manuel eller automatisk) styring af skærmens lysstyrke, ved at bruge forskellige skærmteknologier, -overflader eller -efterbehandlinger, ændre farve eller blankhed på overflader, som reflekteres i formidlingsanordningens overflade, ændre anordningens billedpolarisering, placering eller justeringsmuligheder, eller ved forsækning eller afskærmning.

Eksempler:

Godt: en skærm med automatisk styring af lysstyrken, som ikke giver sekundære billeder i køretøjets ruder og har en overflade, der er let at aflæse under alle normale lysforhold.

Dårligt: en skærm, som er så lysstærk om natten, at føreren selv med blikket rettet mod trafikken forude opfatter den som kraftig i sit perifere syn, og som det er svært at aflæse information fra i sollys, fordi kontrasten er for lav.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer med formidlingsanordninger.

Kontrol/relevante metoder:

Kontrollen skal tage udgangspunkt i procedurer til konstatering af blænding og reflekser. De specifikke kriterier afhænger af køretøjstypen.

Henvisninger:

— ISO 15008 (2003): Road vehicles — ergonomic aspects of transport information and control systems — specification and compliance procedures for in-vehicle visual presentation.

4.3.3. Informationsformidlingsprincipper

4.3.3.1. Informationsformidlingsprincip 1

Information, som systemet på et tidspunkt formidler visuelt, skal være tilrettelagt således, at føreren kan tage de relevante oplysninger til sig med nogle få øjekast, som er hurtige nok til ikke at påvirke kørslen negativt.

Forklaring:

Førerens visuelle bearbejdning af trafikmiljøet er grundlaget for styring og manøvrering af køretøjet. Derfor bør der til enhver tid kun i begrænset omfang stilles krav til føreren om at opfatte og bearbejde visuelt formidlet relevant information. Hvis det er nødvendigt at kigge tit eller længe for at opfatte og bearbejde visuelt formidlet information, kan det øge risikoen for farlige situationer i trafikken, fordi føreren er optaget af andet end de primære kørselsrelaterede opgaver. »Relevant information« er den del af al visuelt formidlet information, som føreren vil have for at opfylde et givet behov.

Eksempler:

Godt: letlæselig og velstruktureret grafik på en velanbragt formidlingsanordning, som giver mulighed for at identificere det relevante menupunkt med et enkelt blik af en varighed på 1 sekund.

Dårligt: et navigationssystem, som kun vejleder via en formidlingsanordning, der er så detaljerig, at den kræver førerens fulde opmærksomhed i lange perioder for at finde bestemmelsesstedet på et kort i bevægelse.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer med formidlingsanordninger, som føreren skal se på under kørslen.

Kontrol/relevante metoder:

Sammenlign designalternativer til informationsformidlingen: jo færre gange og jo kortere det er nødvendigt at kigge for at opfatte og bearbejde relevant information, der vises på én gang, jo bedre.

Resultat: optimeret design af en enkeltskærm.

Henvisninger:

- ISO 15007-1 (2002): Road vehicles — Measurement of driver visual behaviour with respect to transport information and control systems — Part 1: Definitions & parameters.
- ISO TS 15007-2 (2001): Road vehicles — Measurement of driver visual behaviour with respect to transport information and control systems — Part 2: Equipment and procedures.
- ISO 15008 (2003): Road vehicles — ergonomic aspects of transport information and control systems — specification and compliance procedures for in-vehicle visual presentation.
- ISO FDIS 16673: Road vehicles — ergonomic aspects of transport information and control systems — Occlusion method to assess visual distraction

Yderligere metoder/bedømmelsesmåder er under udarbejdelse i ISO TC22/SC13/WG8 om opgørelse af visuel forstyrrelse, f.eks. revisionen af ISO 15008 (*display legibility*) og TC22/SC13/WG8/AWI (*Lane Change Test*, en metode til at måle, i hvor høj grad føreren forstyrres).

4.3.3.2. Informationsformidlingsprincip II

Internationalt og nationalt anerkendte standarder for læsbarhed, hørbarhed, billedsymboler og andre symboler, ord, akronymer og/eller forkortelser bør efterleves.

Forklaring:

I standarder for læsbarhed, hørbarhed og symboler foreskrives geometriske og/eller fysiske egenskaber for informationer, der formidles ved billede eller lyd, så det sikres bedst muligt, at informationerne er lette at forstå for føreren i vidt forskellige situationer og miljøer.

Eftersom føreren får adgang til stadig flere funktioner, bør man holde sig til den mest udbredte praksis, når man vælger de symboler, billedsymboler, forkortelser og ord, som bruges til at identificere funktionerne.

Eksempler:

Godt: et vejvisningssystem viser vejskilte på skærmen for at optimere trafikinformation

Dårligt: et navigationssystems symboler og ikoner bruges kun af producenten af det pågældende system og er uigenkennelige for de fleste bilister.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle metoder til sammenfatning af funktioner og muligheder i informations- eller kommunikationssystemer i køretøjer.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, om der anvendes internationalt og/eller nationalt anerkendte standarder for læsbarhed, hørbarhed, billedsymboler og andre symboler, ord, akronymer og/eller forkortelser, under hensyntagen til de vigtigste relevante standarder.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 15008 (2003) — Road Vehicles — Traffic Information and Control Systems (TICS) — Ergonomic Aspects of In-Vehicle Information Presentation (under revision)
- ISO 15006 (2004) — Road Vehicles — Traffic Information and Control Systems (TICS) — Auditory Presentation of Information
- ISO 2575 (2004) — Road Vehicles — Symbols for Controls, Indications and Telltales
- ISO 7000 (2004) — Graphical symbols for use on equipment — Index and synopsis

4.3.3.3. Informationsformidlingsprincip III

Informationer, som er relevante for kørslen, skal være nøjagtige og formidles på rette tid.

Forklaring:

Informationer, som er relevante for kørslen, skal formidles til føreren når det er mest hensigtsmæssigt og være tilstrækkelig nøjagtige til at hjælpe føreren med at gribe situationen fornuftigt an.

Som led i kørslen må føreren hele tiden holde øje med miljøet, udvælge de relevante faktorer og koncentrere opmærksomheden om de faktorer, der kræver en tilpasning af førerens adfærd. Denne tilpasning afhænger af, hvilken handling der er mest hensigtsmæssig i situationen, og af førerens mål og prioriteringer. Det kan f.eks. være at sætte hastigheden op eller ned, skifte vognbane, advare medtrafikanter eller lignende.

Når informationer kommer på rette tid og er nøjagtige, mindsker det førerens usikkerhed ved at give holdbare og utvetydige svar på spørgsmål som »hvad?«, »hvornår?«, »hvor?«, »hvor længe?« osv. Kravet om nøjagtighed og rettidighed i informationerne indebærer også, at den givne meddelelse skal stemme overens med, hvordan føreren bedømmer miljøet. Derfor må informationerne ikke være i modstrid med f.eks. vejskilte. Hvis et systems informationer kommer for sent eller for tidligt eller ikke passer, kan det forstyrre eller frustrere føreren og medføre sikkerhedskritiske følgevirkninger.

Eksempler:

Godt: afstanden til den næste manøvre gives netop på det tidspunkt, hvor føreren har brug for at vide, om der skal foretages en manøvre, og hvilke manøvre der er tale om.

Dårligt: et navigationssystems manøvrevejledning kommer længe efter, at manøvren skulle have været foretaget.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle akustiske og visuelle tidskritiske informationer fra informations- og kommunikationssystemer.

Kontrol/relevante metoder:

Det verificeres ved besigtigelse, om de informationer, systemet giver, er korrekte nok og gives, når de forventes.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.3.4. Informationsformidlingsprincip IV

Informationer med høj sikkerhedsrelevans skal prioriteres højest.

Forklaring:

Føreren kan have brug for hurtigt at kunne opfatte og handle ud fra sikkerhedsrelevante informationer. Sådanne informationer skal derfor formidles hurtigst muligt og må ikke udsættes til fordel for mindre betydningsfulde informationer.

Prioriteringen af informationer afhænger ud fra en sikkerhedsrelevansbetragtning af, hvor hastende og vigtige de er (dvs. hvor alvorlige konsekvenser det får, hvis der ikke bliver foretaget en handling på grundlag af informationerne). Disse faktorer afhænger så igen af kørselssituationen som gennemgået i ISO/TS 16951. Hvis informationerne kommer udefra (fra vejudstyr eller fjernsystemer), kan der i prioriteringen ikke tages højde for kørselssituationen, og der er så kun mulighed for en mere overordnet prioritering. Hvis informationerne stammer fra uafhængige systemer til køretøjsbrug eller eksterne informationer kan kombineres med systemets egne, er der mulighed for at indkalkulere kørselssituationen og dermed prioritere meddelelserne.

For eksterne informations vedkommende bør de dynamiske informationsleverandører (tjenesteudbydere) gennemføre en informationsformidlingsstrategi, der ud over at være tidstro og driftssikker prioriterer de vigtigste meddelelser højest. Køretøjsmonterede systemer skal kunne vurdere indgående meddelelsers sikkerhedsrelevans og behandle dem derefter.

Det kan dog være svært at afgøre, om informationer er sikkerhedsrelevante, og der er ikke altid teknisk adgang til at prioritere informationer.

Eksempler:

Godt: informationer i forbindelse med manøvreringen i et vanskeligt kryds prioriteres højere end et indgående telefonopkald.

Dårligt: en højt prioriteret meddelelse om is i det område, hvor køretøjet befinder sig, holdes tilbage, fordi informationsskærmen er ved at vise en meddelelse om trafikpropper langt væk.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter systemer, som giver dynamiske informationer (dvs. informationer, der ændrer sig efter de forhold, der omgiver køretøjet, eller trafikforholdene generelt).

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, om der foretages informationsprioritering.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO/TS16951 (2004): Road Vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Procedure for determining priority of on-board messages presented to drivers.

4.3.3.5. Informationsformidlingsprincip V

Lyde fra systemet, hvis lydstyrke ikke kan indstilles af føreren, må ikke overdøve akustiske advarsler i køretøjet eller udefra.

Forklaring:

Akustiske informationer af overdreven lydstyrke kan påvirke kørslen eller færdselssikkerheden ved at overdøve væsentlige og vigtige advarselslyde af betydning for færdsels- og køretøjssikkerheden. Dårligt lyddesign kan desuden medføre, at føreren forstyrres eller frustreres. Derfor skal akustiske informationer designes, så de ikke overdøver førerens opfattelse af advarselslyde i køretøjet eller udefra. Alle systemer, også audiosystemer, skal, allerede før de indføres, designes under hensyntagen til, hvordan de kan påvirke føreren.

Det kan gøres på flere måder, bl.a. ved:

- at lydene fra systemet er af en sådan lydstyrke, at advarselslyde sandsynligvis ikke overdøves
- at lydenes varighed gøres så kort, at advarsler stadig kan opfattes
- at intervallerne i gentagne lyde holdes lange nok til, at føreren kan opfatte advarsler.

Eksempler:

Godt: akustiske signaler fra systemet holdes på et niveau under lydstyrken af advarsler i køretøjet og udefra.

Dårligt: et indgående telefonopkald er meget højt, så det kan overdøve advarsler, og føreren har ikke mulighed for at indstille det.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter alle lyde, der høres fra informations- og kommunikationssystemer med lydniveauer, som føreren ikke kan indstille, enten fra originale, eftermonterede eller flytbare systemer, eller som følge af informationer, der modtages via kommunikation med verden udenfor.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, om advarsler stadig kan opfattes klart, mens systemet frembringer signaler, hvor lydstyrken ikke kan indstilles.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 15006 (2004) — Road Vehicles — Traffic Information and Control Systems (TICS) — Auditory Presentation of Information.

4.3.4. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger

4.3.4.1. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip I

Føreren skal altid være i stand til at holde mindst én hånd på rattet, mens systemet betjenes.

Forklaring:

Dette princip gælder grænseflader, som føreren skal betjene manuelt (f.eks. ved hjælp af tryk- eller drejeknapper).

I visse kørselssituationer skal føreren have præcis kontrol over køretøjets styring, og det opnås mest effektivt med begge hænder på rattet. I andre kørselssituationer er det i orden, at føreren kun har én hånd på rattet, forudsat at den anden hånd kan indgå i styringen med det samme, hvis omstændighederne kræver det. Ud fra disse betragtninger anbefales det ikke at anvende håndholdte anordninger under kørslen.

For at overholde dette princip skal systemet designes så det kun er nødvendigt at fjerne én hånd fra rattet for at betjene systemet, mens den anden hånd bliver på rattet. Når den ene hånd fjernes fra rattet for at betjene systemet, må det heller ikke være nødvendigt samtidig at bruge den anden hånd til grænsefladebetjening (f.eks. fingerbetjente anordninger).

Eksempler:

Godt: en betjeningsanordning, som er sat forsvarligt fast i en hensigtsmæssigt placeret holder og kan betjenes med én hånd uden at tages ud af holderen.

Dårligt: en løs betjeningsanordning, som føreren skal holde i hånden for at betjene.

Anvendelsesrelevans:

Alle informations- og kommunikationssystemer.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, om føreren kan betjene systemet med kun én hånd.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.4.2. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip II

Systemet må ikke kræve lange sekvenser med manuel og visuel interaktion, som ikke kan afbrydes. Det kan dog være acceptabelt, at en sekvens ikke kan afbrydes, hvis den blot er af kort varighed.

Forklaring:

Princippet tillader sekvenser, der ikke kan afbrydes, når de er kortvarige, men langvarige interaktionssekvenser skal kunne afbrydes af føreren. Det betyder, at systemet ikke skal slette førerens tilbagemelding til systemet, hvis sekvensen afbrydes, medmindre der er tale om en kortvarig interaktionssekvens eller der har været tilstrækkelig lang reaktionstid.

Hvis en fører er opmærksom på, at en interaktionssekvens kan afbrydes, tager føreren sikkert bedre vare på udviklingen i færdselssituationen i bevidstheden om at systeminteraktionen kan afsluttes, når færdselssituationen er afklaret.

På den anden side kan formålet med at forhindre afbrydelse af en kort interaktionssekvens også være at undgå yderligere inddatering, inden systemet går tilbage til normaltilstanden. Et indarbejdet eksempel herpå kunne være de to-tre trin, det kræver at ændre lydindstillingen på en traditionel radio.

Eksempler:

Godt: en interaktionssekvens til trafikinformationssøgning kan afbrydes, uden at systemet går over i en anden tilstand.

Kun nogle få af de kortvarige interaktionssekvenser — med tre eller færre tastetryk — forudsætter, at der reageres inden 10 sekunder.

Dårligt: der må højst gå 5 sekunder mellem tastetrykkene ved indtastning af et telefonnummer, ellers slettes alle hidtil indtastede cifre.

Anvendelsesrelevans:

Princippet omfatter systemer med manuelle og visuelle interaktionssekvenser, dvs. funktioner, der kræver mere end én brugerhandling (ved besigtigelse). Princippet omfatter ikke stemmestyrede systemer.

Kontrol/relevante metoder:

1. Det analyseres, om interaktionssekvensen kan betragtes som kortvarig under hensyntagen til følgende faktorer i interaktionen:

- hvor mange særskilte betjeningsanordninger der skal betjenes (f.eks. mindre end 4-5 tastetryk)
- hvor kompleks interaktionen er (f.eks. mindre end 2 menuændringer)
- hvor lang tid det tager at betjene anordningerne
- hvor visuelt krævende interaktionen er.

2. Det besigtiges, om systemet ændrer tilstand ved afbrydelse af de interaktionssekvenser, der jf. trin 1 er identificeret som langvarige.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- Visuelt krævende interaktion: se ISO FDIS 16673 om okklusionsmetoden.

4.3.4.3. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip III

Føreren skal kunne genoptage en afbrudt interaktionssekvens med systemet ved det punkt, hvor interaktionen blev afbrudt, eller et andet logisk punkt.

Forklaring:

Hvis uafsluttede inddateringer forsvinder, når en interaktionssekvens afbrydes, vil føreren være mere tilbøjelig til at gennemføre hele sekvensen, selv om kørselssituationen kræver fuld opmærksomhed.

Dette princip forudsætter, at føreren har mulighed for at fortsætte en afbrudt interaktionssekvens (uden at skulle starte forfra) enten fra det punkt, hvor den blev afbrudt, eller fra et andet tidligere gennemført trin.

Når føreren genoptager sekvensen, kan det tænkes, at begivenheder, der siden er indtruffet, betyder, at afbrydelsepunktet ikke længere er relevant. I sådanne tilfælde gør det logiske punkt, som systemet fastlægger, opgaven enklere og belastningen mindre.

Eksempler:

Godt: føreren kan afbryde indtastningen af et telefonnummer, følge med i trafikken i flere sekunder og herefter fuldende det delvist indtastede nummer.

Dårligt: når føreren læser en liste med trafikmeddelelser og afbryder læsningen halvvejs igennem listen, sletter systemet listen efter en kort venteperiode. Føreren må derfor »hente« listen igen for at genoptage læsningen.

Anvendelsesrelevans:

Alle informations- og kommunikationssystemer med interaktionssekvenser.

Kontrol/relevante metoder:

Det besigtiges, om systemet skifter tilstand ved afbrydelse af en interaktionssekvens.

Resultat = Ja/Nej.

Hvis svaret er nej, kontrolleres/vurderes det, om genoptagelsespunktet er logisk. Denne kontrol er et spørgsmål om vurdering og dømmekraft.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.4.4. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip IV

Føreren skal kunne styre tempoet i interaktionen med systemet. Det gælder navnlig, at systemet ikke må gøre førerens reaktioner til systemet tidskritiske.

Forklaring:

Ved interaktion med systemet forstås her, at der via betjeningsanordninger eller stemmestyring inddateres valg i systemet, enten på førerens eget initiativ eller som reaktion på informationer fra systemet. For at reagere hensigtsmæssigt skal føreren som regel først opfatte og bearbejde informationer og derefter afgøre, hvad der er det rigtige at gøre. Det forudsætter, at situationen udvikler sig på en sådan måde, at føreren har den fornødne tid og mentalt overskud til opgaven. Da der endnu ikke findes systemer, som kan forudse belastningen af føreren løbende og nøjagtigt, bør det af sikkerheds- og nemhedshensyn være føreren selv, der vurderer, om han/hun er klar til at reagere over for systemet.

Tidskritiske reaktioner er reaktioner, som føreren skal afgive inden for en kort, fastlagt tidsfrist. Føreren kan styre tempoet, hvis han/hun altid selv bestemmer, hvor lang tid der skal gå inden der afgives en reaktion, og hvor længe resultatet heraf skal vises.

Undtagelser:

hvis de viste informationer hænger direkte sammen med den aktuelle kørselssituation (f.eks. køretøjets nøjagtige hastighed eller afstanden til næste sving — som afgør, hvor længe en vist ruteangivelse er gyldig osv.)

hvis systemet giver anvisninger for at hjælpe føreren med at undgå farlige situationer eller misforståelser, og føreren i den forbindelse skal reagere inden for et angivet tidsrum

hvis en betjeningsanordning kræver dobbeltklik som et specifikt signal, er dette andet klik acceptabelt

dette princip omfatter ikke tilfælde, hvor en betjeningsanordning giver forskellige resultater afhængigt af, hvor længe den påvirkes (f.eks. hvis en knap holdes nede i flere sekunder for at lagre en radiostation).

Eksempler:

Godt: føreren kan vælge at høre indgående turistmeddelelser, når situationen tillader det, og meddelelser formidles ikke automatisk til føreren, når de indgår.

Dårligt: et navigationssystem giver kun føreren et par sekunder til at godkende eller afvise et forslag til ruteomlægning på grund af trafikproblemer, hvorefter ruteomlægningen startes automatisk.

Anvendelsesrelevans:

Systemer, som giver informationer, der ikke hænger direkte sammen med den aktuelle kørselssituation. (Se også undtagelser under forklaring)

Kontrol/relevante metoder:

Det besigtiges, om føreren kan interagere med systemet i sit eget tempo, dvs. kan føreren vælge, hvor lang tid der er til at reagere og hvor længe informationen vises?

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.4.5. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip V

Systemets betjeningsanordninger skal være udformet således, at de kan betjenes uden negative følger for de primære kørselsbetjeningsanordninger.

Forklaring:

Dette princip vedrører forholdet mellem de primære kørselsbetjeningsanordninger og systemets betjeningsanordninger, hvor der ikke må opstå utilsigtede betjeningsforstyrrelser. Derfor skal systemets betjeningsanordningers placering, kinematik, påvirkningskræfter og bevægelser designes således, at betjeningen af dem hverken forhindrer den tilsigtede betjening af en primær betjeningsanordning eller forårsager utilsigtet betjening af den.

Eksempler:

Godt: systemets hyppigst anvendte betjeningsanordninger er placeret i en sådan afstand fra ydersiden af rattet, at de kan nås med fingerspidserne.

Dårligt: en drejebetjeningsanordning med koncentrisk akse på rattet skal betjenes med så kraftig påvirkning, at det kan smitte af på styringen.

Anvendelsesrelevans:

Alle systemer, som er beregnet til brug under kørslen, især flytbart udstyr og eftermonterede systemer.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, om brugen af systemet påvirker betjeningen af de primære betjeningsanordninger og dermed kan få utilsigtede følgevirkninger for køretøjets bevægelse.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

ISO 4040 (2001) Road vehicles — Location of hand controls, indicators and tell-tales.

4.3.4.6. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip VI

Føreren skal kunne justere lydstyrken af akustiske informationer, som kan medføre forstyrrelse af føreren.

Forklaring:

At kunne justere akustiske informationer betyder, at føreren kan indstille lydstyrken og dæmpe lyden til et næppe hørbart niveau.

Forstyrrelse betyder, at en stor del af førerens opmærksomhed bliver ført over på stimuli, som har at gøre med ikke-kørselsrelaterede informationer eller med kørselsrelaterede informationer, der formidles på en måde, hvor de tiltrækker sig større opmærksomhed end nødvendigt. Dette u hensigtsmæssige opmærksomhedskrav kan skyldes de pågældende stimulus tonehøjde, varighed, intensitet eller, mere generelt, deres irrelevans for kørselsopgaven, som så kan give et forhøjet irritationsniveau.

Da der kan være behov for at videregive vigtige oplysninger til føreren mens lyden er afbrudt eller skruet ned til ikke-hørbar styrke, kan systemet så benytte sig af ikke-akustiske informationer om systemtilstanden.

Eksempler:

Godt: føreren kan justere det akustiske signal for indgående telefonopkald og vælge en funktionsform, hvor signalet er rent visuelt.

Dårligt: en ikke længere relevant trafikmeddelelse gentages mange gange og kan ikke afbrydes.

Anvendelsesrelevans:

Alle systemer, som formidler ikke-sikkerhedsrelevante akustiske informationer. Systemer, som formidler advarsler med umiddelbar relevans for kørslen, er ikke omfattet.

Kontrol/relevante metoder:

Besigtigelse af, om systemets akustiske signaler kan slås til og fra, eller om føreren kan justere lydstyrken heraf til et næppe hørbart niveau.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

ISO 15006 (2004): Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Specifications and compliance procedures for in-vehicle auditory presentation.

4.3.4.7. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip VII

Systemets tilbagemeldinger efter påvirkning af systemet fra førerens side skal være veltilmede og lette at opfatte.

Forklaring:

Systemets tilbagemeldinger skal forstås på to planer:

- ved brug af betjeningsanordninger, f.eks. bilyd eller ændring af en knaps stilling
- ved dialog, dvs. tilbagemeldinger på førerens påvirkning af systemet, f.eks. anbefalet rute.

Systemets tilbagemelding er veltilmet, hvis den opfattes som øjeblikkelig. Ved brug af betjeningsanordninger regnes tilbagemeldingstiden fra det øjeblik, hvor systemet registrerer de enkelte påvirkninger af systemet fra førerens side. Tilbagemeldingstiden på dialogniveau (som kan være i form af de ønskede oplysninger eller en angivelse af, at systemet er i gang med at bearbejde oplysningerne) regnes fra det øjeblik, hvor førerens påvirkning afsluttes.

Hvis systemet har brug for lang bearbejdningstid, skal føreren på en eller anden vis have besked om, at systemet har registreret påvirkningen og er ved at udforme den ønskede tilbagemelding.

Systemets tilbagemelding er let at opfatte, hvis det er klart for føreren, at der er sket en ændring i systemet, og at det er sket som følge af påvirkningen.

Når systemet reagerer, som føreren forventer, gør det grænsefladen mellem fører og system mere stabil. Forsinkede, tvetydige eller usikre tilbagemeldinger fra systemet kan fejltolkes eller opfattes som fejl fra systemets eller førerens side og føre til, at føreren gentager påvirkningen.

Hvis føreren er i tvivl om, om påvirkningen er gennemført, fjerner det også opmærksomhed fra trafikken.

Eksempler:

Godt: meddelelsen »VENT« vises umiddelbart efter, at føreren har bedt om at få vist et andet område på et kort.

Dårligt: den sidste RDS-trafikmeddelelse, der vises efter ønske fra føreren, adskiller sig kun fra den foregående på ét punkt: antallet af kilometer. Dette punkt fremhæves ikke, hvilket skaber tvivl om, hvorvidt systemet har registreret påvirkningen eller ej.

Anvendelsesrelevans:

Alle informations- og kommunikationssystemer med manuel påvirkningsmulighed.

Stemmestyrede systemer er for nærværende ikke medtaget i dette principps anvendelsesområde, da det kan spille ind på forståelsen og betydningen af det talte sprog, at der holdes pauser i en sætning. Erfaringen hermed er på nuværende tidspunkt ikke stor nok til at »veltimet« kan defineres fyldestgørende for stemmestyrede systemers vedkommende.

Kontrol/relevante metoder:

Kontrol ved måling af systemets tilbagemeldingstid: systemet skal ved manuel betjening melde hurtigt tilbage eller vise en meddelelse om at systemet arbejder.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.4.8. Interaktion med formidlings- og betjeningsanordninger, princip VIII

Systemer, der formidler ikke-sikkerhedsrelaterede dynamiske visuelle informationer, skal kunne ændres til en funktionsform, hvor disse informationer ikke formidles til føreren.

Forklaring:

Dynamiske visuelle informationer er visuelle informationer, som ændrer sig på systemets foranledning. Ikke-sikkerhedsrelaterede vil sige, at informationerne ikke er relevante for føreren for at undgå eller mindske risikoen for en umiddelbar eller nært forestående farlig situation.

Af eksempler på ikke-sikkerhedsrelaterede informationer kan nævnes navigationskort, gods- og vognparksdata eller banktjenester.

Dynamisk formidling af ikke-sikkerhedsrelaterede informationer kan distrahere føreren unødigt fra kørslen, og derfor skal føreren have mulighed for at slå disse informationer fra.

Eksempler:

Godt: føreren kan i en menu vælge, om ikke-sikkerhedsrelaterede dynamiske visuelle information vises eller ej.

Dårligt: et navigationskort, som opdateres hvert sekund, kan ikke slås fra uden at hele kørselsvejledningen slås fra.

Anvendelsesrelevans:

Informations- og kommunikationssystemer, der formidler ikke-sikkerhedsrelaterede dynamiske visuelle informationer.

Kontrol/relevante metoder:

Det besigtiges, om der i systemet kan vælges en funktionsform, hvor ikke-sikkerhedsrelaterede dynamiske visuelle informationer ikke formidles til føreren.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

Ingen yderligere henvisninger.

4.3.5. Systemadfærdsprincipper

4.3.5.1. Systemadfærdsprincip I

Mens køretøjet er i bevægelse, skal ikke-kørselsrelaterede visuelle informationer, som kan forventes at distrahere føreren væsentligt, automatisk slås fra eller formidles på en måde, så føreren ikke behøver se dem.

Forklaring:

Dette princip understreger, hvor meget sikkerheden i kørslen påvirkes af det visuelle element, og det tilstræbes at begrænse mængden af visuelle informationer i køretøjet, som kan distrahere føreren fra den primære kørselsopgave. Med »forventes at distrahere føreren« menes tilfælde, hvor informationer formidles med et dynamisk og uforudsigeligt element, så føreren ikke kan tilegne sig det samlede informationsindhold med nogle få hurtige øjekast (f.eks. tv eller video og billeder eller tekst, som kører hen over skærmen af sig selv).

Et eksempel herpå er billeder eller tekst, som kører hen over skærmen af sig selv og omfatter mange forskellige typer dynamisk præsentation, hvor føreren ikke kan sætte tempoet i informationerne eller se hele informationsindholdet på en gang. Eventuelle andre specifikke formidlingsformer, f.eks. internetsider, skal sammenholdes med disse eksempler. Lister, som føreren kan gå igennem i sit eget tempo, f.eks. bestemmelsessteder i navigations-systemer, falder ikke ind under dette princip, eftersom føreren altid har mulighed for at afbryde eller genoptage interaktionen.

Selv når et køretøj ikke længere bevæger sig, anbefales det at lade systemet vente nogle få sekunder, inden det aktiverer en af de visuelle formidlingsformer, som dette princip omfatter. Det hænger bl.a. sammen med, at føreren ellers kan blive distraheret under kørsel med hyppig stilstand.

Eksempler:

Godt: et tv-billede, der forsvinder, når køretøjet bevæger sig, og ikke kommer igen lige med det samme, når køretøjet standser.

Dårligt: et passagerunderholdningssystem, som føreren kan se, mens køretøjet bevæger sig.

Anvendelsesrelevans:

Dette princip vedrører kun visuelle informationer, der ikke er kørselsrelaterede. Det gælder således ikke ikke-visuelle informationer, f.eks. tone- eller stemmesignaler, eller kørselsrelaterede visuelle informationer.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, at informationer, som føreren ikke skal kunne se, mens køretøjet er i bevægelse, ikke vises for eller kan ses af føreren.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 15005 (2002) »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Dialogue Management principles and compliance procedures« (2002)
- ISO 4513 (2003) Road Vehicle — Visibility, method for establishment of eyellipse for driver's eye location.

4.3.5.2. Systemadfærdsprincip II

Systemets adfærd må ikke indvirke negativt på formidlings- eller betjeningsanordninger, der er nødvendige for den primære kørselsopgave og færdselssikkerheden.

Forklaring:

Dette princip skal sikre, at førerens evne til at have fuldt herredømme over køretøjet ikke påvirkes (så sikkerheden mindskes) af informations- og kommunikationssystemets adfærd ved normal drift eller systemsvigt. Derfor må systemet ikke overtage styringen af informationer eller betjeningsanordninger, som har betydning for, om køretøjet kan betjenes sikkert. I denne sammenhæng forstås ved indvirkning enhver påvirkning eller interaktion, som ændrer eksisterende formidlings- eller betjeningsanordningers virkemåde, egenskaber eller funktionsdygtighed.

Negativ indvirkning på formidlings- eller betjeningsanordninger medfører en generel forringelse af de pågældende anordningers (tilsigtede) funktionsmåde. Som eksempler kan nævnes ændringer af obligatoriske formidlings- eller betjeningsanordninger. Et systems adfærd må desuden heller ikke blokere eller deaktivere andre systemer, der specifikt har til formål at øge sikkerheden.

Eksempler:

Godt: på en skærm med flere funktioner vises vejvisningsinformationer på en måde, så speedometret til enhver tid er let at aflæse.

Dårligt: på en skærm med flere funktioner dækkes de obligatoriske informationer af oplysninger om den station, der høres i radioen.

Anvendelsesrelevans:

Princippet vedrører systemer, som let kan forventes at indvirke på formidlings- og betjeningsanordninger.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, at systemets adfærd ikke indvirker på brugen af formidlings- og betjeningsanordninger, som er nødvendige for den primære kørselsopgave.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

— ISO 4040 (2001): »Road vehicles — passenger cars — location of hand controls, indicators and tell-tales«.

4.3.5.3. Systemadfærdsprincip III

Systemfunktioner, som føreren ikke må bruge under kørslen, skal udformes så det er umuligt at påvirke dem mens køretøjet er i bevægelse, eller der kan som et mindre ideelt alternativ utvetydigt advares mod denne utilsigtede anvendelse.

Forklaring:

Dette princip skal sikre, at det er indlysende, navnlig for føreren, hvordan producenten har til hensigt at systemet skal bruges. Hvis dette princip overholdes, kan efterfølgende anvendelse af systemet, som ikke falder inden for den tiltænkte anvendelse, betragtes som ukorrekt brug.

»Umuligt« betyder i denne sammenhæng, at den pågældende systemfunktion ikke kan benyttes af føreren ved normal anvendelse eller ved ukorrekt brug, som med rimelighed kan forventes. Producenten kan f.eks. ikke med rimelighed forvente, at en fører foretager avancerede tekniske indgreb for at omgå producentens hensigter. Producenten kan foretage denne vurdering efter fastlagte forskrifter eller eget skøn.

En klar advarsel giver tilstrækkelig detaljeret information eller vejledning om de negative følger af en situation eller handling. Advarslen gives på en måde eller i en form, som umiddelbart kan opfattes af føreren. Det kan være i form af skriftlig information eller ved automatisk visning i systemet. På baggrund af denne klare advarsel bør en fornuftig fører ikke kunne være i tvivl om, hvordan producenten har tænkt sig systemet skal anvendes.

Advarsler kan formidles på flere forskellige måder. Det kan f.eks. være via en advarsel, som vises konstant. Hvis advarslen ikke vises konstant, skal den være tilgængelig længe nok til, at føreren med sikkerhed har haft lejlighed til at lægge mærke til den. En hensigtsmæssig løsning kan være, at føreren skal trykke på en knap for at tilkendegive, at advarslen er bemærket.

Eksempler:

Godt: når køretøjet sættes i bevægelse, lukkes førerens adgang til en internetside, og meddelelsen »Ikke tilgængelig under kørsel« vises. Når køretøjet holder helt stille, kan føreren igen komme på nettet.

Dårligt: en tv-funktion er designet til at blive spærret når køretøjet bevæger sig, hvilket registreres via en føler på håndbremsen. Spærringen kan imidlertid omgås ved at trække håndbremsen en smule. (Dette er et eksempel på ukorrekt anvendelse, som med rimelighed kan forudses og derfor burde have medført et andet design eller klare advarsler.)

Anvendelsesrelevans:

Dette princip omfatter kun systemfunktioner, som producenten ikke har tænkt sig føreren skal bruge under kørslen.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, at systemfunktioner, som det ikke er meningen føreren skal bruge under kørslen, ikke er tilgængelige for føreren mens køretøjet bevæger sig (hvilket betragtes som den bedste løsning), eller at føreren modtager en klar advarsel.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 15005 (2002): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Dialogue Management principles and compliance procedures«
- ISO 17287 (2003): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Procedure for assessing suitability for use while driving«.

4.3.5.4. Systemadfærdsprincip IV

Føreren skal løbende informeres om systemets tilstand og eventuelle systemfejl, som kan indvirke på sikkerheden.

Forklaring:

Det kan have konsekvenser for sikkerheden, hvis der er forskel på et systems reelle funktion og hvad føreren med rimelighed forventer af det ud fra tidligere oplysninger og/eller førerens erfaring. Derfor skal føreren gøres opmærksom på ændringer i systemets tilstand eller fejl, som ændrer systemets virkemåde.

De informationer, der formidles til føreren, skal være letopfattede for denne (dvs. at de er lette at forstå og giver mening) hvad angår systemtilstandens eller -fejls konsekvenser, navnlig for betjeningen og manøvreringen af køretøjet i forhold til medtrafikanterne og vejinfrastrukturen.

Eksempler:

Godt: ved overgang til byzone fortæller et hastighedsvejledningssystem føreren, at systemet ikke kan formidle dynamiske informationer, i stedet for fortsat at vise den gældende landevejshastighed.

Dårligt: et vejvisningssystem viser meddelelsen »ulovlig indtastningsstatus 31« før hver besked om sving. Føreren ved ikke umiddelbart, hvilke konsekvenser meddelelsen har.

Anvendelsesrelevans:

Dette princip omfatter kun oplysninger om tilstande og fejl i informations- og kommunikationssystemer, der kan ventes at indvirke på sikkerheden.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres ved besigtigelse, om føreren på hensigtsmæssig vis informeres om tilstande og fejl i systemet, der kan ventes at indvirke på sikkerheden.

Resultat = Ja/Nej.

Henvisninger:

- ISO 15008 (2003): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Specifications and compliance procedures for in-vehicle visual presentation«.
- ISO 15005 (2002): »Road vehicles — Ergonomic aspects of transport information and control systems — Dialogue Management principles and compliance procedures«.

4.3.6. Information om systemet

4.3.6.1. Information om systemet, princip I

Systemet skal give føreren fyldestgørende vejledning om anvendelsen og relevante forhold vedrørende opsætning og vedligeholdelse.

Forklaring:

Dette princip skal sikre, at så mange førere som muligt har adgang til vejledning, så de let kan sætte sig ind i systemets muligheder og begrænsninger, anvendelsessammenhæng, korrekt opsætning og vedligeholdelse. Føreren skal i almindelighed kunne klare sig med de oplysninger, der gives i brugsvejledningen.

Ved »fyldestgørende vejledning« forstås en vejledning, som er passende til den brug, producenten med rimelighed kan forvente at føreren vil gøre af systemet. Det afhænger af, hvilket formål systemet tænkes anvendt til (funktioner, sammenhænge og lignende). Et fingerpeg om, hvorvidt vejledningen er fyldestgørende, ligger bl.a. i størrelsen og kvaliteten af eventuelle tekster og diagrammer. Tekst bør f.eks. ikke være udtværet eller trykt i en skriftstørrelse, som er for lille eller svær at læse. For skriftlige vejledningers vedkommende henviser udtrykket »fyldestgørende« til det fysiske præsentrationsmedium. Trykt materiale skal f.eks. være på papir (eller andet materiale) af en rimelig holdbarhed, og trykket skal være blivende på materialet. Vejledninger, som kun findes på emballagen, regnes ikke for fyldestgørende, da emballagen som regel smides ud og ikke gives videre til senere ejere. Hvis vejledningerne kun findes i form af »hjelpefunktioner«, skal de udformes således, at de kan bruges uden først at have læst skriftligt materiale.

Eksempler:

Godt: brugsanvisning med tekst og illustrationer i farvetryk af høj kvalitet på A5-sider, som har en passende størrelse til at blive opbevaret i handskerummet.

Dårligt: ingen brugsanvisning; kortfattet vejledning kun på emballagen; vejledninger på dårligt papir; vejledninger, som er så små, at de let bliver væk.

Anvendelsesrelevans:

Dette princip omfatter alle former for systemvejledninger.

Princippet vedrører systemvejledninger, som er beregnet på føreren, men ikke komplette reparations- og vedligeholdelsesvejledninger til f.eks. værksteder eller vedligeholdelsescentre.

Dette princip omfatter alle aspekter af systemer, som producenten med rimelighed kan forvente at føreren får brug for på et tidspunkt i systemets forventede levetid. Princippet omfatter ikke aspekter af systemer, som producenten specifikt har angivet ikke er beregnet til anvendelse under kørslen.

Kontrol/relevante metoder:

Som led i kontrollen skal systemet vurderes og bedømmes bl.a. ud fra dets særlige funktioner og målgrupper.

4.3.6.2. Information om systemet, princip II

Systemvejledninger skal være korrekte og enkle.

Forklaring:

Brugervejledninger er et helt specielt aspekt i grænsefladedesignet. Førerne bruger sjældent vejledningerne, og da slet ikke hvis de er dårligt designede. Ovenstående princip skal få førerne til i højere grad at gøre brug af vejledningerne.

Vejledninger skal være faktuelte korrekte på alle vigtige områder. Vejledningernes enkeltelementer (ordgrupper, diagrammer, beskrevne funktioner osv.) skal stemme overens med det system, de handler om.

Definitionen af »enkel« afhænger af det system, der beskrives, og hvor komplekst og funktionsrigt det er. Vejledningerne skal være entydige og letforståelige, om muligt for alle medlemmer af målgruppen (f.eks. dokumenter i »almindeligt sprog«). Vejledningerne må ikke være alt for tekniske og bør være skrevet i et brugerorienteret sprog. Det er vigtigt, at vejledningerne er enkle, selv om systemet er komplekst.

Eksempler:

Godt: gode eksempler kan forventes at have nogle af følgende egenskaber: en overskuelig manual med faktuelte korrekt tekst og diagrammer, indholdsfortegnelse, sidenummerering, god farveanvendelse, skrevet i almindeligt sprog med gængs anvendte ord, gode opslagsfunktioner og brug af forskellige skrifttyper, kursiv, fed og understreget skrift osv. til fremhævelse af visse dele af teksten.

Dårligt: vejledninger, som henviser til en tidligere model med anderledes funktioner og betjeningsanordninger.

Anvendelsesrelevans:

Dette princip omfatter alle former for systemvejledninger.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres, om systemvejledningen er korrekt, ved at sammenholde den med selve systemet. Vejledningens enkelhed bedømmes bl.a. på grundlag af førerens viden og forventninger.

En systemvejledning kan godt være i overensstemmelse med dette princip, selv om den indeholder småfejl, hvis de kan påvises at være uvæsentlige og ikke er for talrige.

Denne kontrol er et spørgsmål om vurdering og dømmekraft.

4.3.6.3. Information om systemet, princip III

Systemvejledninger skal findes på et sprog eller i en form, som målgruppen af førere kan forstå.

Forklaring:

Dette princip skal sikre, at vejledningerne er af nytte for så mange førere som muligt, og at førerne har kendskab til systemets muligheder og begrænsninger, anvendelsessammenhæng osv.

En vejledning kan findes i forskellige *former*, som kan bruges i forskellige sammenhænge. Lydvejledninger kan bestå i tale, lyde eller jingler. Visuel information er f.eks. diagrammer, fotografier, fremhævelse af det følgende element, forprogrammerede demonstrationsforløb og lignende.

Vejledninger i skrift og tale (trykt eller i systemet) findes på et eller flere *sprog* (f.eks. engelsk, finsk osv.)

Dette princip forudsætter, at der ved tilrettelæggelse af vejledninger tages hensyn til, hvordan målgruppen af førere forventes at være og sandsynligvis vil være sammensat, og at vejledningerne designes således, at så mange førere som muligt kan forventes at forstå og anvende dem.

Producenterne skal tage hensyn til målgruppen af førere og systemets sandsynlige og tiltænkte anvendelse samt modersmålet og de øvrige sprog, der tales og læses i landene. I denne forbindelse kan der tages udgangspunkt i offentliggjorte statistikker over indbyggernes sprogfærdigheder i de forskellige lande. Der skal som minimum regnes med det sprog, der tales af flest i det land, hvor systemet sælges. Diagrammer giver ofte bedre overblik. Heri skal følges de anerkendte klassificeringer og konventioner for målgruppen.

Eksempler:

Godt: vejledningen til et system, der sælges i Sverige, er udformet på letforståeligt svensk og indeholder også billeder til hjælp i relevante passager.

Dårligt: en skriftlig vejledning (uden diagrammer eller fotografier), der er maskinoversat fra japansk (uden efterfølgende redigering), til et system, der sælges på det europæiske marked.

Anvendelsesrelevans:

Dette princip omfatter alle former for vejledninger.

Kontrol/relevante metoder:

Som led i kontrollen skal systemet vurderes og bedømmes bl.a. ud fra dets funktioner og målgrupper.

4.3.6.4. Information om systemet, princip IV

Vejledningerne skal indeholde en klar angivelse af, hvilke funktioner i systemet føreren forventes at anvende, og hvilke ikke.

Forklaring:

Vejledninger, som er i overensstemmelse med dette princip, gør føreren fuldt opmærksom på, hvordan producenten har tænkt sig systemet skal anvendes, og sikrer, at der ikke er tvivl om, hvem der har ansvaret, hvis føreren anvender systemet på anden vis end angivet af producenten. Det skal udtrykkeligt angives, hvilke specifikke funktioner producenten har tænkt sig føreren ikke skal anvende under kørslen, hvad enten de deaktiveres eller ej, når køretøjet er i bevægelse.

Når en fornuftig fører har sat sig ind i vejledningen, bør denne ikke være i tvivl om, hvilke funktioner i systemet der er designet til brug for føreren under kørslen (dvs. systemets tiltænkte anvendelse). Føreren bør heller ikke være i tvivl om, hvilke funktioner der ikke er designet til brug under kørslen.

Som eksempel på en anbefaling kan nævnes, at der i vejledningen bør gøres opmærksom på, at føreren ved anvendelse af et håndfrit kommunikationssystem skal tage eventuelt udstyrstilbehør på mens køretøjet holder stille.

Eksempler:

Godt: en vejledning til en mobiltelefon, hvori det angives, at håndsættet ikke er beregnet til brug i et køretøj i bevægelse (og at håndsættet deaktiveres og telefonen kun kan benyttes via det håndfrie mikrofon-/højtalersæt, så længe køretøjet bevæger sig).

Dårligt: et informations- og kommunikationssystem med mange funktioner til brug for føreren og yderligere funktioner til brug for passagerer eller for føreren ved stilstand, hvor der i vejledningen ikke foretages nogen klar angivelse af, hvilke funktioner der er beregnet til brug for føreren under kørslen.

Anvendelsesrelevans:

Dette princip omfatter alle former for vejledninger.

Kontrol/relevante metoder:

Kontrollen foretages ved besigtigelse.

Resultat = Ja/Nej.

4.3.6.5. Information om systemet, princip V

Produktinformation skal udformes, så den giver en nøjagtig fremstilling af systemets funktioner.

Forklaring:

Formålet med dette princip er at fremme godt design i al produktinformation og gøre det lettere for potentielle og eksisterende brugere af systemet at sætte sig ind i systemets fordele og begrænsninger.

Al produktinformation skal være faktuel korrekt og formidles gennemsækeligt og utvetydigt. At information er nøjagtig behøver dog ikke betyde, at den er udtømmende.

Funktioner vil sige, hvad systemet gør og dermed hvilke fordele disse funktioner indebærer for føreren. Der skal skelnes mellem funktioner, som er designet til brug for føreren under kørslen, og funktioner, som ikke er det; dvs. at det ikke må angives eller antydes i informationen, at en funktion, som ikke er designet til brug under kørslen, kan anvendes mens der køres. Informationen skal klart angive, om bestemte funktioner forudsætter yderligere software eller hardware (ud over basismodellens).

Dette princip er også i overensstemmelse med bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse, EU-lovgivningen og de eksisterende reklameregler, og al produktinformation skal følge angivelserne i rapporten om færdselssikkerhedsskadelige reklamer.

Eksempler:

Godt: et kommunikationssystem, der ikke er designet til at lagre telefonnumre under kørslen, informerer om, at »Allerede lagrede numre kan vælges ved tryk på én tast«.

Dårligt: det samme kommunikationssystem viser informationen »Telefonnumre kan lagres til senere brug« ved siden af et billede af en bilist i en kørende bil. Hermed antydes det, at nummerlagring er beregnet til brug under kørslen.

Anvendelsesrelevans:

Princippet vedrører produktinformation, som er beregnet på føreren, men ikke komplette reparations- og vedligeholdelsesvejledninger til f.eks. værksteder eller vedligeholdelsescentre.

Kontrol/relevante metoder:

Som led i kontrollen skal systemet vurderes og bedømmes bl.a. ud fra dets funktioner og målgrupper.

Henvisninger:

- Reklamers indflydelse på færdselssikkerheden. Endelig rapport VII/671/1995, arbejdsgruppen af højt-placerede regeringsrepræsentanter i medlemsstaterne.

4.3.6.6. Information om systemet, princip VI

Det skal klart fremgå af produktinformationen, om der kræves særlige kvalifikationer for at bruge systemer som tiltænkt af producenten, eller om produktet er uegnet til bestemte brugere.

Forklaring:

Dette princip skal sikre, at potentielle og reelle brugere af systemet gøres opmærksomme på, hvilke målgrupper producenten har designet produktet til. Normalt antages det, at et system kan bruges af alle typer førere. Det kan dog være nødvendigt først at lære at bruge systemerne, f.eks. systemer til specialiserede erhvervsformål. Selv om der for alle motorkøreres vedkommende er et bestemt minimumskrav om, hvad de skal kunne se (på afstand), kan deres øvrige evner variere betydeligt, også hvad angår førere med særlige behov.

Dette princip skal også fremme overholdelsen af bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse, EU-lovgivningen og de eksisterende reklameregler.

Med »produktinformation« menes alle oplysninger, som føreren har adgang til om systemet. Det omfatter systemets brugsanvisning, tekniske specifikationer, reklamemateriale, emballage osv., men ikke komplette værkstedsmanualer og tekniske opslagsværker.

Producenterne afgør selv, om et system kræver særlige kvalifikationer eller er uegnet til bestemte brugergrupper. Hvis systemet efter producentens opfattelse kræver særlige kvalifikationer eller forudgående oplæring, skal dette klart fremgå af al produktinformation. Produktinformationen skal ligeledes indeholde beskrivelse af eventuelle begrænsninger i producentens tiltænkte anvendelse af produktet.

Eksempler:

Godt: det fremgår klart af produktinformationen, at vejvisningsangivelserne kun gives via lyd, og at systemet derfor ikke egner sig til hørehæmmede bilister.

Dårligt: et stemmestyrer system fungerer kun ordentligt med dybe mandestemmer, men denne begrænsning fremgår ikke af produktinformationen.

Anvendelsesrelevans:

Princippet vedrører produktinformation, som er beregnet på føreren, men ikke komplette reparations- og vedligeholdelsesvejledninger til f.eks. værksteder eller vedligeholdelsescentre.

Kontrol/relevante metoder:

Kontrollen foretages ved besigtigelse.

Resultat = Ja/Nej.

4.3.6.7. Information om systemet, princip VII

Fremstillinger af systemet i anvendelse (f.eks. beskrivelser, fotografier og tegninger) må hverken give potentielle brugere urealistiske forventninger eller opfordre til sikkerhedsskadelig brug.

Forklaring:

Formålet med dette princip er at gøre det lettere for føreren at sætte sig ind i systemets funktioner, fordele og begrænsninger før (og mens) det anvendes. Det skal også fremme færdselssikkerheden og overholdelsen af eksisterende færdselsregler og regler om brug af veje og køretøjer samt bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse, EU-lovgivningen og de eksisterende reklameregler.

»Urealistiske forventninger« betyder, at fornuftige potentielle brugere (på grundlag af egen viden og erfaring og den tilgængelige produktinformation) forventer noget, som er forkert, kun delvist korrekt, overdrevet eller generaliseret.

»Sikkerhedsskadelig brug« omfatter forskellige former for adfærd, først og fremmest handlinger, som er i strid med færdselsreglerne i den EU-medlemsstat, hvor systemet anvendes.

Eksempler:

Godt: fotografier af systemet, der anvendes som tiltænkt af producenten og i overensstemmelse med alle relevante regler og forskrifter.

Dårligt: et foto af en håndholdt telefon, der anvendes under kørslen.

Anvendelsesrelevans:

Dette omfatter alle fremstillinger af systemers anvendelser, herunder producentens fremstillinger i brugsanvisninger (diagrammer og lignende), fotografier, film, computeranimationer, lydclip og enhver anden form for produktinformation eller reklamemateriale, som brugere eller potentielle brugere af systemet præsenteres for.

Kontrol/relevante metoder:

Som led i kontrollen skal systemet vurderes og bedømmes bl.a. ud fra dets funktioner og målgrupper.

5. ANBEFALINGER VEDRØRENDE SIKKER BRUG

5.1. Parter, som er involveret i anvendelsen af systemer

Føreren kan hjælpes til at bruge køretøjsmonterede systemer sikkert under kørslen ved:

at de enkelte systemer designes bedst muligt (montering, informationsformidling, interaktionsmåder, systemadfærd, brugerdokumentation)

at andre aspekter i anvendelsessammenhængen gøres så positive som muligt. Disse aspekter, som er relateret til brugssammenhængen, men ikke systemet, kan kaldes »brugergrænsemiljøet«.

Ligesom principperne i ESoP 2006 er opstillet for at informere og vejlede de organisationer, der er ansvarlige for (eller bidrager til) systemers design og konstruktion, er anbefalingerne vedrørende sikker brug i denne del opstillet for at informere og vejlede de organisationer, der er ansvarlige for (eller bidrager til) systemanvendelsens brugergrænsemiljø. Dette miljø omfatter:

- den samlede anvendelse af systemer til gennemførelse af en given opgave
- førerens viden og kvalifikationer (i forbindelse med de pågældende systemer og opgaver)
- kørselsopgaven/-situationen
- det sociale miljø (herunder tidspres).

For erhvervskørere omfatter miljøet også:

- opgaver, der indgår som en nødvendig del af arbejdet (ud over kørselsopgaven)
- virksomhedsregler og -praksis
- principperne angives med relevans for arbejdsgivere, salgssteder, biludlejningsfirmaer og førerne selv.

5.2. Anbefalinger

5.2.1. Anbefalinger om anvendelsespåvirkning

5.2.1.1. Anvendelsespåvirkning, anbefaling I

Arbejdsgivere skal sørge for, at alle køretøjsmonterede informationssystemer vedligeholdes som angivet af producenten.

Forklaring:

Det forventes, at den produktansvarlige organisation jf. ESoP-princip 4.3.6.1 udarbejder instrukser om, hvordan informationssystemerne skal vedligeholdes (fysiske forhold, hardware, reservedele, software og opdateringer heraf osv.)

Arbejdsgiveren skal (ved direkte handling, opdrag eller instruks) sikre, at alle anbefalede vedligeholdelsestiltag foretages. Dermed sikres det, at produktet er til størst mulig gavn for føreren.

Eksempler:

Godt: vejvisningssystemets kort-cd opdateres jævnligt (f.eks. årligt) som anbefalet af producenten.

Dårligt: arbejdsgiveren har ingen optegnelser om køretøjernes informationssystemer og foretager ingen vedligeholdelse. Derfor bliver de digitale landkort stadig mere forældede.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen omfatter køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer, som i henhold til den produktansvarlige organisations anbefalinger skal vedligeholdes.

Kontrol/relevante metoder:

Arbejdsgiveren skal føre en permanent optegnelse over vedligeholdelsestiltag. Disse optegnelser skal være i overensstemmelse med producentens angivelser.

5.2.1.2. Anvendelsespåvirkning, anbefaling II

Arbejdsgiverens procedurer og bonusordninger må ikke bevirke eller fremme ukorrekt brug af systemet. Der skal skelnes klart mellem de systemer og funktioner, som (af arbejdsgiveren) tænkes anvendt under kørslen, og dem, der ikke skal.

Forklaring:

Arbejdsgivere forventes at have procedurer for, hvordan de ansatte opfører sig. Procedurerne for brug af køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer skal være med til at sikre færdselssikker kørsel. Derfor bør procedurerne få de ansatte til at afholde sig fra at lytte til eller læse komplekse informationer under kørslen. De må ikke sætte de ansatte i en position, hvor de skal træffe vanskelige forretningsbeslutninger med øjeblikks varsel i telefonen.

Virksomhedens belønnings- (bonus-) eller sanktionsordninger må heller ikke tilskynde de ansatte til at anvende et system forkert ved indirekte at tilskynde til tidsbesparende, uhensigtsmæssig brug heraf under kørslen.

For hvert systems vedkommende bør arbejdsgiveren via specifikke skriftlige instrukser og procedurer klart angive, om et system (eller dets funktioner) må bruges under kørslen eller ej. Det forhindrer situationer, hvor de enkelte førere selv skal træffe (en ofte ikke velovervejede) beslutning om systemets anvendelse.

Hvis førerne har adgang til flere forskellige (ikke-integrerede) systemer, bør begrænsningerne for anvendelse heraf også nedfældes (f.eks. »system A må ikke bruges samtidig med system B under kørslen«).

Eksempler:

Godt: virksomheden har en politik om, at de ansatte ikke må bruge mobiltelefoner under kørslen

Dårligt: virksomhedens bonusordning er baseret på, hvor mange leveringer der foretages inden for et bestemt tidsrum, og det gør det mere tillokkende at bruge et system under kørslen, som ikke er designet hertil.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen gælder i tilfælde, hvor der består et ansættelsesforhold mellem arbejdsgiver og arbejdstager, hvor arbejdet omfatter kørsel, og hvor arbejdsgiveren stiller informationssystemer til rådighed.

Kontrol/relevante metoder:

der foreligger permanente instrukser, hvori førerne får at vide, hvilke systemer eller funktioner i et system der ikke må anvendes samtidig under kørslen

arbejdsgiveren kontrollerer med jævne mellemrum, om den ansatte kender og forstår virksomhedens procedurer og hvilke funktioner eller systemer der ikke må anvendes under kørslen.

5.2.1.3. Anvendelsespåvirkning, anbefaling III

Der skal gives passende oplæring i alle køretøjsmonterede systemer, som arbejdsgivere kræver, at de ansatte anvender under kørslen. Arbejdsgivere skal sikre sig, at de ansatte kan bruge systemet uden at være til fare for sig selv eller medtrafikanterne.

Forklaring:

I henhold til denne anbefaling skal arbejdsgivere gøre sig klart, hvilke informationssystemer deres chauffører skal bruge, og oplære dem i det, så de får en tilbundsgående forklaring af anbefalingerne vedrørende sikker brug. Det forudsætter også en vis vurdering af, om hver enkelt ansat i praksis kan klare at bruge systemet og køre sikkert samtidig.

Denne anbefaling er nødvendig, fordi førere har forskellige fysiske og kognitive egenskaber, og det for hver enkelt må vurderes, om den pågældende er i stand til at varetage de fornødne opgaver. Opgaverne omfatter i dette tilfælde at køre og samtidig bruge et informations- eller kommunikationssystem. Her forudsættes det, at undervisning øger kompetence- og sikkerhedsniveauet.

Hvis der er tale om flere (ikke-integrerede) systemer, bør undervisningen og dokumentationen beskrive, hvordan opgaverne kan udføres ved hjælp af flere systemer; undervisning i brugen af systemerne enkeltvis udgør ikke en fuld løsning.

Bemærk, at føreren altid forventes at betragte kørselssikkerheden som sin primære opgave (i henhold til Wienerkonventionen af 1968) og derfor kan udsætte eller undlade at bruge et køretøjsmonteret informations- eller kommunikationssystem, hvis de ydre omstændigheder kræver det.

Der findes også relevante EU-regler:

Rådets forordning (EØF) 3820/85 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport — senest ændret ved Europa-Parlamentet og Rådets direktiv af 15. juli 2003 (2003/59/EF) om grundlæggende kvalifikationskrav og efteruddannelseskrav for førere af visse køretøjer, der benyttes til godstransport eller personbefordring ad vej.

Eksempler:

Godt: arbejdsgiveren har et løbende tilsyns- og bedømmelsesprogram, som bl.a. omfatter, at eksperter observerer de ansattes kørsel ved samtidig brug af informationssystemet. Programmet giver også førerne mulighed for at komme med tilbagemeldinger.

Dårligt: arbejdsgiveren angiver, at et bestemt system kan (eller skal) bruges under kørslen, men fører ingen form for tilsyn med, hvordan det påvirker kørslen og sikkerheden.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen gælder i tilfælde, hvor der består et ansættelsesforhold mellem arbejdsgiver og arbejdstager, hvor arbejdet omfatter kørsel, og hvor informationssystemer, som arbejdsgiveren stiller til rådighed, kan eller skal bruges under kørslen jf. arbejdsgiverens procedureangivelser.

Kontrol/relevante metoder:

arbejdsgiveren identificerer de systemer, som ansatte chauffører skal bruge som led i arbejdet

chaufførerne oplæres i brugen af systemerne

arbejdsgiveren kontrollerer jævnligt, at de enkelte ansatte kender og forstår systemets brug og funktioner

arbejdsgiveren kontrollerer jævnligt, at de enkelte ansatte kan bruge systemet sikkert under kørslen.

5.2.1.4. Anvendelsespåvirkning, anbefaling IV

Arbejdsgivere skal sørge for, at der i hvert køretøj, som er udstyret med et system, findes et eksemplar af producentens brugsanvisning.

Forklaring:

Nogle informations- og kommunikationssystemer har et væld af funktioner, hvoraf nogle kun bruges sjældent. Derfor må føreren ofte konsultere en brugsanvisning for at kunne gennemføre en given opgave. Hvis der ikke findes en brugsanvisning, kan systemet måske frustrere eller distrahere føreren, eller det kan være umuligt for føreren at gennemføre opgaven.

I henhold til denne anbefaling skal arbejdsgivere sørge for, at der foreligger brugsanvisninger, og at der findes et eksemplar heraf i hvert enkelt køretøj, som bruges af de ansatte.

Hvis der er tale om flere (ikke-integrerede) systemer, bør det i oplæringen og dokumentationen beskrives, hvordan opgaverne kan udføres ved hjælp af flere systemer; en separat brugsanvisning til hvert enkeltsystem udgør ikke en fuld løsning.

Eksempler:

Godt: telefonproducenten leverer brugsanvisninger, og arbejdsgiveren anbringer et eksemplar i hvert køretøj og kontrollerer jævnligt, at det stadig er der.

Dårligt: der leveres ingen brugsanvisning, eller der er ikke etableret nogen ordning for at sikre, at der til stadighed er et eksemplar i hvert køretøj, som er udstyret med systemet.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen gælder i tilfælde, hvor der består et ansættelsesforhold mellem arbejdsgiver og arbejdstager, hvor arbejdet omfatter kørsel, og hvor arbejdsgiveren stiller informationssystemer til rådighed.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres, om hvert relevant køretøj er forsynet med de rette brugsanvisninger.

Kontrollen foretages ved besigtigelse.

Resultat = Ja/Nej.

5.2.1.5. Anvendelsespåvirkning, anbefaling V

Salgsfremmende foranstaltninger på salgssteder (f.eks. reklamer) må ikke medvirke til sikkerhedsskadelig anvendelse.

Forklaring:

Formålet med denne anbefaling er at gøre det lettere for føreren at sætte sig ind i systemets funktioner, fordele og begrænsninger for (og mens) det anvendes, og at fremme færdselssikkerheden. Anbefalingen skal også fremme overholdelsen af bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse, EU-lovgivningen og de eksisterende reklameregler.

»Salgsfremmende materiale« omfatter materiale udleveret fra salgsstedet i vejledninger (diagrammer og lignende), fotografier, film, computeranimationer, lydclip og enhver anden form for produktinformation eller reklame-materiale, som brugere eller potentielle brugere af systemet præsenteres for.

Ved »sikkerhedsskadelig anvendelse« forstås enhver anvendelse, som strider mod disse anbefalinger eller reglerne for sikker kørsel.

Eksempler:

Godt: fotografier af systemet, der anvendes som tiltænkt af producenten og i overensstemmelse med alle relevante regler og forskrifter.

Dårligt: et foto af en håndholdt telefon, der anvendes under kørslen.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen omfatter al produktrelateret information, der gives fra salgsstedet om enhver form for køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres, om materialet følger vedtagne normer for reklamemateriale.

Kontrollen foretages ved besigtigelse.

Resultat = Ja/Nej.

5.2.1.6. Anvendelsespåvirkning, anbefaling VI

Som led i informationen fra salgsstedet skal købere af køretøjer informeres om sikkerhedsforhold i forbindelse med køretøjsmonterede informationssystemer.

Forklaring:

Bilisters anvendelse af køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer påvirkes af, hvor meget de ved om systemet og de risici, der måtte være forbundet med brugen heraf. For at øge risikobevistheden i kørslen, og dermed sikkerhedsniveauet, skal det sikres, at førerne er velinformerede om de systemer, de anvender.

Ud over brugererfaring og producentens brugsvejledning bør førerne kunne indhente oplysninger på salgsstedet.

Derfor anbefales det her, at der findes passende information og/eller at personalet på salgsstedet har tilstrækkelig viden til at informere købere om sikkerhedsforhold.

Eksempler:

Godt: alle medarbejdere, som har kontakt med kunder på salgsstedet, har en grundviden om sikker anvendelse af informations- og kommunikationssystemer. Visse medarbejdere er endnu bedre inde i systemerne og kan dermed rådgive kunderne om sikker adfærd.

Dårligt: ingen af salgsstedets medarbejdere kender noget til informationssystemerne, hvordan de virker eller hvilke følger de har for sikkerheden. Potentielle købere kan heller ikke få information herom.

Anvendelsesrelevans:

Denne anbefaling vedrører førstegangssalg af køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer.

Kontrol/relevante metoder:

der gennemføres en risikoanalyse for anvendelsen af systemet

for mere alvorlige risici vedkommende udarbejdes hensigtsmæssigt materiale til køberne

vurderingen af, om procedurene er hensigtsmæssige, må afgøres på grundlag af kontrollantens dømmekraft. Det kan også vurderes fra købernes side.

5.2.1.7. Anvendelsespåvirkning, anbefaling VII

Biludlejningsfirmaer skal sørge for, at alle informations- og kommunikationssystemer vedligeholdes efter producentens anvisninger.

Forklaring:

Det forventes, at den produktansvarlige organisation jf. princip 6.1 udarbejder instrukser om, hvordan informationssystemerne skal vedligeholdes (fysiske forhold, hardware, reservedele, software og opdateringer heraf osv.)

Biludlejningsfirmaet bør (ved direkte handling eller opdrag) sørge for, at alle anbefalede vedligeholdelsestiltag foretages.

Eksempler:

Godt: vejvisningssystemets kort-cd opdateres hvert år som anbefalet af producenten.

Dårligt: udlejningsfirmaet har ingen optegnelser om køretøjernes informationssystemer og foretager ingen vedligeholdelse. Derfor bliver de digitale landkort stadig mere forældede.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen omfatter kun køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer, som i henhold til den produktansvarlige organisations anbefalinger skal vedligeholdes.

Kontrol/relevante metoder:

Følgende kontrolleres:

- fører biludlejningsfirmaet en permanent optegnelse over vedligeholdelsestiltag?
- er disse optegnelser i overensstemmelse med producentens angivelser?

Kontrollen foretages ved besigtigelse.

Resultat = Ja/Nej.

5.2.1.8. Anvendelse påvirkning, anbefaling VIII

Biludlejningsfirmaer skal sørge for, at der i hvert køretøj, som er udstyret med et system, findes et eksemplar af producentens brugsanvisning.

Forklaring:

Nogle informations- og kommunikationssystemer har et væld af funktioner, hvoraf nogle kun bruges sjældent. Derfor må føreren ofte konsultere en brugsanvisning for at kunne gennemføre en given opgave. Hvis der ikke findes en form for brugsanvisning, kan systemet måske frustrere eller distrahere føreren, eller det kan være umuligt for føreren at gennemføre opgaven.

I henhold til denne anbefaling skal udlejningsfirmaet sørge for, at der foreligger brugsanvisninger og at der findes et eksemplar heraf i hvert enkelt køretøj, som bruges af kunderne.

Eksempler:

Godt: telefonproducenten leverer brugsanvisninger, og udlejningsfirmaet anbringer et eksemplar i hvert køretøj og kontrollerer jævnligt, at det stadig er der.

Dårligt: der leveres ingen brugsanvisning, eller der er ikke etableret nogen ordning for at sikre, at der til stadighed er et eksemplar i hvert køretøj, som er udstyret med systemet.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen gælder i tilfælde, hvor der består aftaleforhold om udlejning, som omfatter køretøjer, der leveres med informationssystemer.

Kontrol/relevante metoder:

Det kontrolleres, om hvert relevant køretøj er forsynet med de rette brugsanvisninger eller ej.

Kontrollen foretages ved besigtigelse.

Resultat = Ja/Nej.

5.2.1.9. Anvendelse påvirkning, anbefaling IX

Medarbejderne i biludlejningsfirmaer skal have fyldestgørende viden om køretøjsmonterede informationssystemer i de køretøjer, de udlejer, og kunne instruere kunderne i sikker anvendelse heraf.

Forklaring:

Bilisters anvendelse af køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer påvirkes af, hvor meget de ved om systemet og de risici, der måtte være forbundet med brugen heraf. For at øge risikobevistheden i kørslen, og dermed sikkerhedsniveauet, skal det sikres, at førerne er velinformerede om de systemer, de anvender.

Ud over brugererfaring og producentens brugsvejledning bør førerne kunne indhente oplysninger, hvor køretøjet lejes.

Derfor anbefales det her, at udlejningsfirmaers personale har tilstrækkelig viden til at informere kunder om sikkerhedsforhold.

Eksempler:

Godt: alle medarbejdere, som har kontakt med kunder hos udlejningsfirmaer, har en grundviden om sikker anvendelse af informations- og kommunikationssystemer. Visse medarbejdere er endnu bedre inde i systemerne og kan dermed rådgive kunderne om sikker adfærd.

Dårligt: ingen af de medarbejdere, som udleverer køretøjerne, kender noget til informationssystemerne, hvordan de virker eller hvilke følger de har for sikkerheden.

Anvendelsesrelevans:

Anbefalingen gælder i tilfælde, hvor der består aftaleforhold om udlejning, som omfatter køretøjer, der leveres med informations- og kommunikationssystemer.

Kontrol/relevante metoder:

der gennemføres en risikoanalyse for anvendelsen af systemet

for mere alvorlige risici vedkommende udarbejdes hensigtsmæssigt materiale til kunderne

vurderingen af, om procedurerne er hensigtsmæssige, må afgøres på grundlag af kontrollantens dømmekraft. Det kan også vurderes fra kundernes side.

5.2.2. *Anbefalinger til førere*

I henhold til Wienerkonventionen af 1968 skal føreren altid have fuldt herredømme over køretøjet, og det er således også føreren, som har det fulde ansvar ved anvendelse af et system under kørslen. Derudover kan afgives følgende anbefalinger for at fremme sikker anvendelse af køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer:

- førerne skal sørge for, at flytbare og eftermonterede systemer monteres i overensstemmelse med producentens angivelser
- førerne skal sørge for, at alle køretøjsmonterede systemer vedligeholdes som angivet af producenten
- førerne er ansvarlige for eventuelle ændringer af et system. Sådanne ændringer skal være i overensstemmelse med de tekniske specifikationer og må ikke være i strid med informationerne fra producenten
- førerne må kun bruge køretøjsmonteret udstyr efter producentens anbefalinger. Det kan forudsættes, at de først sætter sig ind i eller lærer at bruge udstyret
- førerne må kun bruge informations- og kommunikationssystemer under kørslen, når det er sikkert at bruge dem
- flytbare systemer må ikke bruges håndholdt eller ufastgjort i køretøjet under kørslen
- alle anvisninger vedrørende køretøjsmonteret udstyr skal opbevares i køretøjet og følge med, hvis køretøjet overgår til anden ejer eller bruger.

6. GENNEMFØRELSE AF ESOP 2006 OG BRUGSANBEFALINGERNE

6.1. Parter, som er involveret i gennemførelsen af ESOP 2006 og brugsanbefalingerne

Følgende foranstaltninger er relevante for industrier, som især bruger flytbart udstyr, expeditions- og transportvirksomheder, ejere og administratorer af vognparker, salg fremme på salgssteder, biludlejningsfirmaer og medlemsstaterne.

6.2. Gennemførelsesforanstaltninger

6.2.1. Gennemførelsesforanstaltninger, som iværksættes af industrien

Det, der først og fremmest er brug for i alle industrisektorer, er kendskab til ESOP 2006 og brugsanbefalingerne, samt at principperne og baggrunden for dem inkorporeres i designet og anvendelsen af køretøjsmonterede systemer.

For så vidt angår originaludstyr til køretøjer er en af de vigtigste organisationer ACEA, som af egen drift forpligtede sig til at overholde principperne i ESOP 1999. ACEA opfordres til også at bakke op om ESOP 2006 og sikre, at denne principerklæring videreformidles til og anerkendes af ACEA's industri, herunder dens leveringsled.

Andre relevante parter i industrien beskæftiger sig med flytbart udstyr og de produkter og tjenester, som anvendes hertil. Der findes ikke noget samlet industriorgan for området, men mange af de forhold, som vedrører design af flytbart udstyr samt anvendelse og integration heraf i køretøjer, kan drøftes via det europæiske forum for flytbart udstyr (*Nomadic Devices Forum*). Det fortjener stærk opbakning i hele industrien.

Et vigtigt mål for forummet for flytbart udstyr er at nå frem til en aftale om definitioner og sikkerhedsspørgsmål:

- de juridiske aspekter (ansvarsfordeling og produktansvar) skal afklares for så vidt angår integration af flytbart udstyr
- der skal skabes enighed om en ESOP-gennemførelsesplan for hele industrien via frivillige aftaler, aftalememorandummer, certificering af udstyr eller lignende
- der skal træffes tiltag for at indføre en monteringspakke i henhold til ESOP 2006
- anordninger og funktioner, der er beregnet til brug under kørslen, skal designes i overensstemmelse med ESOP 2006
- førere af motorkøretøjer skal have klare sikkerhedsanvisninger jf. ESOP 2006
- producenterne af flytbart udstyr skal i samarbejde med køretøjsproducenterne opstille intelligente grænseflader.

Industrien opfordres til at fremme disse principper på internationalt plan (af relevante grupper i denne forbindelse kan nævnes: JAMA ⁽⁷⁾, AAM ⁽⁸⁾, IHRA-ITS ⁽⁹⁾ og UNECE ⁽¹⁰⁾) og på standardiseringsområdet.

6.2.2. Gennemførelsesforanstaltninger, som iværksættes af professionelle transportvirksomheder

Virksomheder, der leverer transport- eller expeditionstjenester, samt ejere og administratorer af vognparker opfordres til at sørge for, at alle informationssystemer, som er monteret i deres køretøjer, vedligeholdes efter producentens anvisninger. Virksomhedernes procedurer og bonusordninger må ikke bevirke eller fremme ukorrekt brug af systemerne. Der skal skelnes klart mellem de systemer og funktioner, som (af arbejdsgiveren) tænkes anvendt under kørslen, og dem, der ikke skal.

De bør desuden sikre sig, at de ansatte kan bruge systemet uden at være til fare for sig selv eller medtrafikanter. Der skal gives passende oplæring i alle køretøjsmonterede systemer, som arbejdsgivere kræver, at de ansatte anvender under kørslen. De bør også sørge for, at der i hvert køretøj, som er udstyret med et system, findes et eksemplar af producentens brugsanvisning.

⁽⁷⁾ Japanske bilproducenters brancheforening.

⁽⁸⁾ Sammenslutningen af amerikanske bilproducenter.

⁽⁹⁾ Internationalt samordnede forskningsaktiviteter i intelligente transportssystemer.

⁽¹⁰⁾ FN's Økonomiske Kommission for Europa.

6.2.3. *Gennemførelsesforanstaltninger, som iværksættes i forbindelse med salgsfremme på salgssteder*

Salgsfremmende foranstaltninger på salgssteder (f.eks. reklamer) må ikke medvirke til sikkerhedsskadelig anvendelse.

Den information, der gives på salgsstedet, skal omfatte information til køretøjskøbere om sikkerhedsaspekter ved køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer og anvendelsen heraf.

6.2.4. *Gennemførelsesforanstaltninger, som iværksættes af biludlejningsfirmaer*

Biludlejningsfirmaer skal sørge for, at alle informations- og kommunikationssystemer, som er monteret i deres køretøjer, vedligeholdes efter producentens anvisninger.

De skal sørge for, at der i hvert køretøj, som er udstyret med et system, findes et eksemplar af producentens brugsanvisning.

Medarbejderne i biludlejningsfirmaer bør have fyldestgørende viden om informationssystemer, som er monteret i de køretøjer, de udlejer, og kunne instruere kunderne om sikker anvendelse heraf.

6.2.5. *Gennemførelsesforanstaltninger, som iværksættes af medlemsstaterne*

Medlemsstaterne skal slå til lyd for disse principper, opfordre parterne til at efterleve dem, om muligt i henhold til skriftlige aftaler, og føre tilsyn med, at principperne overholdes i praksis. De skal sørge for, at ESoP på nationalt og lokalt plan formidles til samt kendes og anvendes af designere, montører, producenter, detailhandlere, udlejningsfirmaer og administratorer af vognparker.

De skal formidle generel information til førere af motorkøretøjer om sikker brug af køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer, f.eks. via kampagner om sikkerhed.

De skal skabe gode forhold for at leverandører af eftermonteret og flytbart udstyr frivilligt forpligter sig til at overholde ESoP, og for at kunder informeres om sikkerhedsforhold og anvendelsesmåder ved køretøjsmonteret informations- og kommunikationsudstyr (f.eks. via forbrugerorganisationer, motorejerforeninger, køreskoler, EuroNCAP og lignende).

De skal sørge for, at der foreligger løbende ajourførte oplysninger om markedsdefinitioner og -tendenser inden for eftermonteret og flytbart udstyr, så de kan holde sig informeret om markedsudviklingen og teknikken og orientere Kommissionen om markedsudviklingen.

De skal sørge for, at de data, de indhenter, er tilstrækkelig detaljerede til at give mulighed for yderligere evaluering og overvågning af sikkerhedskonsekvenserne ved køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer, navnlig hvad angår eftermonteret og flytbart udstyr.

Endvidere skal de træffe de nødvendige foranstaltninger (om f.eks. indførelse eller håndhævelse af regler) for at sikre forsvarlig fastgørelse af eftermonteret og flytbart udstyr.

De skal fortsat aktivt håndhæve de eksisterende love om sundhed og sikkerhed i forbindelse med erhvervskørsel.

De skal træffe de foranstaltninger, som efter deres opfattelse er nødvendige, for at sikre, at bilisters anvendelse af flytbart udstyr under kørslen ikke skader færdselssikkerheden, og de skal som led heri bl.a. identificere og træffe de fornødne tiltag for at forebygge, at bilister anvender visuelle underholdningssystemer på utilsigtet eller forkert vis under kørslen (f.eks. film, tv eller videospil).

7. **ORDLISTE**

Avancerede førerstøttesystemer (Advanced Driver Assistance Systems, ADAS): systemer, som er designet til at yde støtte til kørslen, først og fremmest køretøjets manøvrering, ved formidling af specifikke informationer, advarsler, vejledninger eller handlinger med relevans for førerens umiddelbare handlemåde.

Eftermonterede systemer: systemer, som monteres i et køretøj ikke mens det produceres, men efterfølgende.

Brugssammenhæng: et produkts brugere, opgaver, udstyr (hardware, software og materialer) og de fysiske og sociale miljøer, som det bruges i (ISO 9241-11, 1998).

Forstyrrelse: tilfælde, hvor opmærksomheden rettes mod en ikke-kørselsrelateret aktivitet, typisk til skade for kørslen.

Formidlingsanordning: en anordning, som formidler informationer til føreren

EKSEMPLER: visningsanordninger (f.eks. LCD-skærme), lydsignaler (f.eks. toner) og følelige signaler (f.eks. vibrationer i pedaler).

Kørsel: den primære kørselsopgave og sekundære opgaver i forbindelse med eller til støtte for denne opgave.

Arbejdsgiver: person eller organisation, som en arbejdstager har indgået ansættelsesforhold med

BEMÆRK: disse principper har kun relevans for arbejdsgivere, hvis ansatte skal køre som led i arbejdet.

EKSEMPLER: administratorer af vognparker, taxafirmaer, speditører, vejhjælpsorganisationer

Håndfri: et system, som det ikke er nødvendigt at holde en komponent af i hånden.

Kørselsrelateret information: information om aspekter af køretøjet, som er obligatoriske, har at gøre med sikkerhed eller hænger sammen med vej- og færdselsmiljøet og de infrastrukturtjenester, som føreren benytter sig af

BEMÆRK: informationen formidles via en formidlingsanordning, f.eks. en visningsanordning eller et lydsignal

EKSEMPLER: hjul- og bremseparametre, afstand til andre køretøjer, vejvisning, oplysninger om trafikthæthed, isvarsling, hastighedsgrenser, parkeringsinformation

EKSEMPLER på ikke-kørselsrelateret information kan f.eks. være nyheder, underholdning og reklamer

Køretøjsmonterede informations- og kommunikationssystemer: systemer, der formidler information eller kommunikation til føreren, enten uden forbindelse med kørslen (f.eks. nyheder eller musik) eller kørselsrelateret, men ikke med krav om øjeblikkelige, tidskritiske handlinger fra førerens side (f.eks. trafikmeddelelser, navigationskort eller vejvisning).

Montering: anbringelse af systemer og delsystemer i køretøjet, herunder installation af software

BEMÆRK: fuldt forhåndsmonterede systemer forudsætter ikke disse processer

Vedligeholdelse: handling(er) for at forbedre eller sikre produktets fortsatte drift

BEMÆRK: begrebet 'vedligeholdelse' omfatter ikke fjernelse af overfladestøv og -snavs (som også kan vedrøre andet udstyr i køretøjet).

EKSEMPLER: udskiftning af delsystemer (f.eks. batterier, brugstilladelser, software), periodisk rensning, kontrol og kalibrering

Systemfejl: afvigelse fra det forventede driftsområde ved brug af et system efter producentens anvisninger

EKSEMPEL: udfald af eksternt signal eller sensorkalibreringsdata, som nedsætter nøjagtigheden i et vejvisningssystem.

Manøvrering: styring af køretøjets placering i trafikmiljøet fremad, bagud og sideværts.

Flytbart udstyr: ikke-stationært udstyr, som brugeren kan tage med sig på turen.

EKSEMPLER: mobiltelefoner og pda'er.

Salgssted: det sted, hvor en potentiel køber har adgang til den person eller organisation, der udbyder systemer til salg

EKSEMPLER: bilforhandlere (originaludstyr), forretnings hjemmesider eller support- og salgstelefonnumre (eftermonteret udstyr)

Primær kørselsbetjeningsanordning: en betjeningsanordning, som er direkte nødvendig for at styre et køretøj.

Primær kørselsopgave: de aktiviteter, som føreren skal foretage under kørslen for at navigere, manøvrere og betjene et køretøj, f.eks. at styre, bremse og accelerere.

Prioritering: den afvejning af betydningen af to eller flere enheder, som afgør deres tidsplacering i en sekvens eller deres betoning i formidlingen (ISO/TS 16951, 2004).

Produktinformation: alle oplysninger, som føreren har adgang til om systemet

EKSEMPLER: et systems brugsanvisning, tekniske specifikationer, reklamemateriale, emballage

Produktansvarlig organisation: en deltager i produktionsprocessen eller importør, leverandør eller anden person, som sætter sit navn, varemærke eller andet kendetegn på produktet.

BEMÆRK: ansvaret fordeles mellem disse organisationer eller personer.

Ukorrekt brug, som med rimelighed kan forventes: anvendelse af et produkt, en proces eller en tjeneste under andre forhold eller til andre formål end de af producenten tiltænkte, som produktet, processen eller tjenesten giver anledning til ved eller som følge af almindelig menneskelig adfærd.

Interaktionssekvens: en sammenhængende række påvirkninger af og tilbagemeldinger fra et system, også kaldet en dialog

EKSEMPEL: indtastning af et nyt bestemmelsessted eller et telefonnummer

Stationær: som ikke bevæger sig i forhold til fastgørelsesfladen i eller på køretøjet.

Tilstand: mulige og/eller aktive systemfunktionsmåde(r)

EKSEMPEL: »arbejder«

Støtte, hjælp eller vejledning angiver, at systemet gør førerens handlemåde mere hensigtsmæssig.

Brugsanvisning: information om systemet, som skal lære føreren om systemet og hjælpe denne med at bruge det til bestemte formål.

BEMÆRK: brugsanvisninger kan være i trykt form med tekst eller billedinformation eller kan være integreret i systemet i form af 'hjælpefunktioner' eller demonstrationsforløb.

Systemsvigt: en tilstand i systemet, som gør, at det ikke kan betjenes eller virke

BEMÆRKNING 1: delsvigt betyder, at en af systemets komponenter, delfunktioner eller funktionsmåder ikke kan betjenes eller virke efter producentens specifikationer.

BEMÆRKNING 2: fuldt systemsvigt betyder, at ingen aspekter af systemet fungerer.

Visuel information: grafik, billeder, tekst eller andre former for meddelelser, som formidles til føreren i visuel form.

Køretøj i bevægelse: et køretøj med en hastighed over ca. 5 km i timen ⁽¹⁾.

Biludlejningsfirma: en person eller organisation, som tilbyder at indgå aftale om udlejning af et køretøj, der er udstyret med et køretøjsmonteret informations- eller kommunikationssystem.

⁽¹⁾ Hastigheden 5 km i timen er valgt af tekniske årsager, fordi det er vanskeligt at afgøre, om køretøjets hastighed er nul.